

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Uplatnění absolventů středních škol a vyšších odborných
škol v Královéhradeckém kraji**

Lukáš Plítek

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lukáš Plítek

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Uplatnění absolventů středních škol a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji

Název anglicky

Employment Outcomes for Higher Education and Secondary School graduates in the Hradec Králové Region

---

Cíle práce

Cílem závěrečné práce je zhodnotit vývoj situace na trhu práce pro absolventy středních škol, učilišť a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji, od roku 2016 až do poloviny roku 2020, odvodit které obory jsou podle statistik úřadu práce nejvíce perspektivní. Zjistit jak ekonomické faktory v současnosti ovlivňují pracovní příležitosti v Královéhradeckém kraji. A za pomoci dotazníkového šetření zjistit preference budoucích absolventů a zhodnotit spoluprací s absolventy z pohledu pracovníků úřadu práce.

Metodika

Závěrečná práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. V teoretické části budou vysvětleny odborné pojmy a kategorie z oblasti trhu práce a zaměstnanosti, s využitím metody sekundárního sběru dat, metody deskripce a komparace. V rámci analýzy trhu práce bude provedena charakteristika Královéhradeckého kraje, jak z hlediska ekonomického, tak sociálního. Podkladové údaje pro analýzu budou čerpány z relevantních zdrojů dat: MPSV ČR, MŠMT ČR, Statistické ročenky ČR, Statistiky úřadu práce a Eurostatu. V analytické části práce bude využita metoda analýzy dokumentu, statistické metody.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran textu bez příloh

Klíčová slova

trh práce, nabídka a poptávka na pracovním trhu, cena práce, úřad práce, Královehradecký kraj

---

Doporučené zdroje informací

BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.

JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: Vysoká škola ekonomická, Národohospodářská fakulta, 1999. ISBN 80-7079-635-9.

KOTÝNKOVÁ, M. – NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce : vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU*. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-48-7.

SIROVÁTKA, T., WINKLER, J., ŽIŽLAVSKÝ, M., *Nejistoty na trhu práce*, 2009, ISBN 978-80-7326-172-6

UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ ŠKOL NA TRHU PRÁCE – 2016 Doležalová, G. – Chamoutová, D. – Paterová, P. – Trhlková, J. – Úlovcová, H. – Úlovec, M. – Vojtěch, J. Praha: NÚV, 2017. 83 s. ISBN: 978-80-7481-188-3

UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ ŠKOL NA TRHU PRÁCE – 2017 Doležalová G., Chamoutová D., Novotná H., Paterová P., Trhlíková J., Úlovcová H., Úlovec M., Vojtěch J. Sestavila Chomová P. Praha: NÚV, 2018. 84 stran. ISBN: 978-80-7481-205-7

UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ ŠKOL NA TRHU PRÁCE – 2018 Chamoutová D., Kleňha D., Koucký J., Trhlíková J., Úlovec M., Vojtěch J. Sestavila Chomová P. Praha: NÚV, 2019. 92 stran. ISBN: 978-80-7481-233-0

Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2019 Chamoutová D., Novotná H., Líbal M., Trhlíková J., Vojtěch J. Praha: Národní pedagogický institut ČR, 2020. 83 stran. ISBN: 978-80-7578-032-4

VÁCLAVÍKOVÁ, Anna. *Problematika trhu práce a politiky zaměstnanosti*. Opava: Optys, 2009. ISBN 978-80-85819-76-2.

Vzdělání, dovednosti a mobilita: Zaměstnání a trh práce v České republice a evropských zemích Petra Anýžová (ed.), Jiří Večerník (ed.) ISBN 978-80-246-4294-9

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dobroslava Pletichová

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 14. 2. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Uplatnění absolventů středních škol a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce Dobroslavě Pletichové za odborné vedení, za poskytnutí cenných rad, připomínek a také vedoucí oddělení trhu práce Lucii Jampílkové za její rady a připomínky při psaní práce. Děkuji také své rodině za podporu při psaní a všem školám, které byly velmi nápomocné při dotazníkovém průzkumu zejména Masarykově obchodní akademie v Jičíně, Střední průmyslové škole stavební a obchodní akademii, Jana Letzela v Náchodě, Gymnáziu Dobruška a Obchodní akademii Tomáše Garrigue Masaryka v Jindřichově Hradci. Dále Úřadu práce v Jičíně a jeho pracovníkům za pomoc při výběru tématu práce, asistenci jejich pracovníků u dotazníkového průzkumu a odborným pracovníkům projektu „Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji“ Tomáši Součkovi a Lence Bártové.

Uplatnění absolventů středních škol a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji

Abstrakt

Tato práce je zaměřena na absolventy středních a vyšších odborných škol, jejím hlavním cílem je vydedukovat ze statistik Úřadu práce České republiky, které obory v Královéhradeckém kraji byly za sledované období nejvíce perspektivní a kterých by se žáci nastupující na střední a vyšší odborné školy v tomto kraji měli spíše vyvarovat. Dalšími z cílů této práce je zjistit situaci na trhu práce pro absolventy škol na území kraje a v jaké míře se jejich situace liší oproti krajům ostatním, zda se nezaměstnanost v rámci kraje zlepšuje, zhoršuje či zůstává stagnantní a pokusit se odvodit její vývoj do budoucna.

Jedním z vedlejších cílů je také v rámci dotazníkového šetření zjistit zda jsou v kraji realizovány projekty na pomoc absolventům při hledání budoucího zaměstnání a získávání praxe u studentů a sesbírat názory a hodnocení těchto projektu od jednotlivých subjektů na trhu práce.

Práce ukázala, že situace na trhu práce Královéhradeckého kraje byla z většiny sledovaného období velmi příznivá, a že za rok 2019 a první části prvního čtvrtletí roku 2020 byla situace pro absolventy na tomto trhu práce nejpříznivější za posledních pět let.

Situace na trhu práce se již velmi pravděpodobně v budoucnu zlepšovat nebude, zejména kvůli přetrvávající pandemické situaci a jejímu vlivu na světovou ekonomiku.

Z jistotou lze říci, že absolventi nastupující na trh práce po školním roce 2020/2021 tyto následky pocítí v plné míře. V kraji byla zjištěna přítomnost dvou projektů na pomoc při zaměstnávání absolventů a to projekty Záruky pro mladé, který je zaměřen na přímou pomoc při zprostředkovávání práce pro absolventy a druhý Zaměstnaný absolvent, který je zaměřen na zprostředkování praxe pro žáky středních školy.

Oba projekty byly účastníky hodnoceny velmi pozitivně, ovšem je politováníhodné, že byly zaznamenány celkově pouze dva projekty toto typu a fakt, že projekt Zaměstnaný absolvent nebyl realizován v příliš velkém rozsahu.

Hlavním účelem provedeného dotazníkové šetření bylo zjistit požadavky, názory a zkušenosti spojené s problematikou zaměstnávání absolventů, dotazníkové šetření se skládalo z komplexu 4 samostatných dotazníků, kde každý byl zaměřen na jednotlivé subjekty vyskytující se na trhu práce, jednalo se o studenty 4. ročníků středních škol, zaměstnance podniků v kraji, zaměstnavatele se sídlem v kraji a specializované pracovníky úřadů práce. Výsledkem šetření je také poskytnutí rad a doporučení školám, zaměstnavatelům a budoucím absolventům vycházejících z výše zmiňovaných šetření.

Klíčová slova: Střední odborná škola, Vyšší odborná škola, Trh práce, Vzdělání, Absolvent, Obory, Nezaměstnanost, Zaměstnavatelé, Preference, Úřad práce

Employment Outcomes for Higher Education and Secondary School graduates in the Hradec Králové Region

Abstract

This thesis is focused on school-leavers from secondary schools and special training colleges. Its main goal is to deduce from statistics of the Labour office which courses of study in Kralovéhradecký region were the most perspective ones for the graduates and which are not, in the last five years, to find out what is the total situation at job market for graduates of Kralovéhradecký region and which differences are between other regions and if the situation of unemployment is getting better, worse or is stagnating, and to deduce its development in the future. Also there is a secondary target within the scope of questionnaire survey to find out if there are some projects supporting graduates and how they are rated by individual subjects of the job market.

My thesis shows that the situation at the job market in Královéhradecký region was by the majority of reference period very positive, and that year 2019 and part of the first quarter of 2020 have been the most favorable for the graduates in the last five years.

The situation at job market will probably not improve in the future mainly because of actual pandemic situation and its global impact on the economy. There is a certainty that graduates of school year 2020/2021 will feel some of the consequences after having entered the job market this year.

As for projects focused on helping the school-leavers in Kralovehradecký region, there are only two official ones. The first one is the project „Assurances for young people“, which is focused on direct helping the graduates at job market, and the second one is called „An employed graduate“, which is focused on helping students to get more work experience while studying. Both of them are rated by their participants really positively but I think it is really a pity that there is too small amount of such projects,

A questionnaire survey was carried out in this thesis to find out demands, opinions and experiences of graduates at the job market. The questionnaire survey is composed of 4 individual surveys where each one is aimed at a different target group. These surveys found out really good opinion profiles of singular subjects at the job market.

As subjects are considered future graduates beeing preparing to enter the job market, employees that have already got through this phase, employers that will recruit these graduates and specialized workers of labour offices that help the graduates.

The research also gives advice and recommendations especially to schools, employers and future school-leavers.

Keywords: Secondary schools, Special training colleges, Job market, Education, Graduate, Course of study, Unemployment, Employers, Preferences, Employment agency

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Cíl práce a metodika.....	8
2.1	Cíl práce.....	8
2.2	Metodika.....	9
3	Teoretická část.....	10
3.1	Nezaměstnanost.....	10
3.1.1	Výpočet nezaměstnanosti.....	13
3.1.2	Výpočet nezaměstnanosti absolventů.....	14
3.2	Trh práce.....	14
3.3	Pojem absolvent a jeho právní úprava.....	16
3.4	Stupně vzdělání v České republice.....	17
3.5	Vzdělání a dovednosti na trhu práce.....	20
3.6	Vývoj situace na trhu práce za roky 2016 až 2020 v Královéhradeckém kraji.....	23
3.6.1	Charakteristika Královéhradeckého kraje.....	23
3.6.2	Nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji za roky 2016 až 2020.....	25
4	Praktická část.....	28
4.1	Charakteristika vyšších odborných a středních škol v Královéhradeckém kraji a metodika výběru zkoumaných škol.....	28
4.1.1	Seznam zkoumaných škol, jejich oborů a základní informace o aktuálním množství evidovaných absolventů na úřadech práce.....	30
4.2	Rozdělení absolventů dle oborů, oborové skupiny a jejich činností.....	37
4.3	Situace na trhu práce Královéhradeckého kraje pro absolventy za roky 2016 až 2020.....	47
4.3.1	Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků.....	48
4.3.2	Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání, oborových skupin a jejich uplatnění v rámci úřadů práce Královehradeckého kraje za období 2016 až 2020.....	52

4.3.3	Nezaměstnanost v jednotlivých kategoriích vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci absolutních ukazatelů	54
4.3.4	Nezaměstnanost oborových skupin vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci absolutních ukazatelů.	55
4.3.5	Faktory ovlivňující nezaměstnanost absolventů	75
4.3.6	Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání, oborových skupin a jejich uplatnění v rámci celkové míry nezaměstnanosti absolventů Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020	81
4.3.7	Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci relativních ukazatelů.....	83
4.3.8	Porovnání nezaměstnanosti z pohledu relativních a absolutních ukazatelů za roky 2017 až 2020	87
4.3.9	Pozice vývoje míry nezaměstnanosti u kategorií vzdělání Královéhradeckého kraje vůči ostatním krajům České Republiky	90
4.3.10	Dodatek k celkové situaci na trhu práce v České Republice za rok 2020 a 2021.	93
4.4	Dotazníkové šetření	94
4.4.1	Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce	94
4.4.2	Průzkum vnímání absolventů u zaměstnavatelů Královéhradeckého kraje	114
4.4.3	Průzkum zkušeností na téma absolventi na trhu práce u zaměstnanců firem ..	121
4.4.4	Průzkum o absolventech na úřadech práce Královéhradeckého kraje.	127
4.4.5	Výsledky porovnávacích otázek mezi jednotlivými skupinami.....	130
5	Zhodnocení a výsledky vlastní práce	135
6	Závěr.....	142
7	Seznam použitých zdrojů	143
8	Přílohy	155

1 Úvod

V této práci bych chtěl zhodnotit uplatnitelnost absolventů na trhu práce, tedy zejména vývoj jejich nezaměstnanosti, jaká je situace na trhu práce pro absolventy v posledních letech a také předložit určité návrhy, jak se uplatnit na trhu práce pro skupiny zahrnuté v tomto procesu, tedy zejména budoucí absolventy, vedení a učitele škol, ze kterých absolventi vycházejí, a zaměstnavatele.

Návrhy pro výše zmiňované skupiny jsem odvodil na základě dotazníkového šetření, kde každý z dotazníku je zaměřený na určité skupiny, které mají mít k tomuto tématu co přispět do diskuze, ale o tom již více až v kapitole cíl práce a metodika. Myslím si, že toto téma je aktuální, protože absolventi tvoří jednu z rizikových skupin, která se hůře uplatňuje na trhu práce oproti uchazečům s praxí, tento fakt se pravděpodobně nikdy nezmění. Pro toto téma jsem se rozhodl hlavně také z důvodu, že se blíží doba státních zkoušek a i já osobně budu této problematice vystaven, a tak bych se rád i vypracováním této práce dozvěděl, jaký je současný stav na trhu práce a jakou šanci mám najít uplatnění v oboru a popřípadě i za jakou dobu, myslím si, že tuto otázku si pokládá téměř každý student před zakončením studia, a přece jenom je za lépe být alespoň v nějaké míře připraven při vstupu do pracovního života nežli vůbec.

V současnosti se touto problematikou zabývá zejména Národní ústav pro vzdělávání, který každým rokem vydává publikaci s názvem Uplatnění škol na trhu práce a mnoho dalších publikací týkající se problematiky uplatnění absolventů. Jediným problémem je, že tyto publikace se vždy zaměřují podrobně pouze na celou Českou republiku a nikoliv na jednotlivé kraje a v tom vidím smysl této práce, nikoliv zaměření se pouze na obecné rozebrání problematiky v rámci celé republiky, ale hlavně v zaměření se na konkrétní místo, v tomto případě právě na Královéhradecký kraj. Také bych všem, kteří se zajímají o tuto problematiku v širším rozměru, doporučil přečíst publikace Vzdělání, dovednosti a mobilita, Zaměstnání a trh práce v České republice a Evropských zemích od Petry Anýžové, Jiřího Večerníka a autorského kolektivu a publikaci Společenské souvislosti trhu práce od Dagmar Brožové. Tyto publikace byly využity i v teoretické části práce a částečně mě i inspirovaly při vytváření otázek do dotazníkového šetření v části praktické, dále jsem využil ve větší míře internetové zdroje a statistiky Úřadu práce České republiky, které byly velkou pomocí při zpracovávání tohoto tématu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce se věnuje problematice stavu nezaměstnanosti v zaměření na absolventy středních a vyšších odborných škol Královéhradeckého kraje. Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické

Cílem teoretické části je deskripce teorie potřebné pro získávání podkladů pro část praktickou a pro obeznámení s tématy pro prohloubení znalostí při vyhodnocování již zmiňované problematiky praktické části práce. Praktická část se zejména zabývá obeznámením s pojmem nezaměstnanost s vyhodnocováním míry nezaměstnanosti. Dále nahlíží na definici trhu práce, právní úpravu pojmu absolvent, vyčlenění stupňů vzdělání a oborových skupin v České republice, na problematiku vlivu vzdělávání na produktivitu pracovníka a vlivu investice do vzdělání v rámci kapitálového trhu. Na závěr je stručně zhodnocen všeobecný vývoj celkové nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji za roky 2016 až 2020.

Praktická část práce je rozdělena na dvě hlavní části, cílem první části je nahlédnout na vývoj počtu nastupujících žáků do jednotlivých kategorií vzdělání v návaznosti na sledované období, charakterizovat stav středního a vyššího odborného vzdělání v kraji. Vyhodnotit ze statistik úřadu práce, jaké obory a kategorie vzdělání jsou v současnosti pro absolventy v Královéhradeckém kraji nejvíce perspektivní, a které se neshledávají s příliš velkou úspěšností, jaká je celková situace na trhu práce pro absolventy v kraji v komparaci s ostatními kraji a zda se stav nezaměstnanosti zlepšuje, zhoršuje či stagnuje a odhadnout její vývoj do budoucna.

Cílem druhé části je prostřednictvím komplexu dotazníkových šetření zjistit a porovnat preference absolventa na trhu práce studujícího střední odbornou školu s požadavky zaměstnavatelů v Královéhradeckém kraji a celkově získat podrobnější náhled na problematiku zaměstnávání absolventů z pohledu absolventů, zaměstnanců, zaměstnavatelů a pracovníků úřadů práce a poskytnout návrhy na řešení problémů vycházejících z výsledků tohoto šetření.

Vedlejším cílem dotazníkového šetření bylo zjistit povědomí absolventů a hodnocení pracovníků úřadů práce o programech a projektech vymezených právě na podporu zaměstnávání a získávání praxe žáků a absolventů.

2.2 Metodika

V první části praktické části bude průzkum stavu nezaměstnanosti absolventů proveden za pomoci metod komparace a analogie za pomoci využití dat ze statistik a publikací Úřadu práce České republiky a Národního ústavu pro vzdělávání. Při provedení komparace je použito vyhodnocení za pomoci dvou přístupů při zpracování dat o nezaměstnanosti, první přístup vyhodnocuje situaci za použití absolutních ukazatelů a druhý přístup za použití ukazatelů relativních.

V druhé části je proveden kvantitativní výzkum za pomoci komplexu 4 dotazníkových šetření, které se skládaly z kombinace uzavřených výběrových otázek a otevřených otázek.

- Dotazníkové šetření č. 1 – Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce
- Dotazníkové šetření č. 2 – Průzkum vnímání absolventů u zaměstnavatelů Královéhradeckého kraje
- Dotazníkové šetření č. 3 – Průzkum zkušeností na téma absolventi na trhu práce u zaměstnanců firem
- Dotazníkové šetření č. 4 – Průzkum o absolventech na Úřadech práce Královéhradeckého kraje

První šetření bylo zaměřeno na studenty 4. ročníků středních škol, kteří reprezentovali skupinu budoucích čerstvých absolventů, druhé na zaměstnavatele z Královéhradeckého kraje, třetí na osoby již zařazené v pracovním procesu a čtvrté na referenty úřadů práce, pracujícími s absolventy. Způsob zpracování jednotlivých dotazníků a počtu získaných respondentů je podrobněji vysvětlen na začátku každé ze čtyř kapitol věnujících se jednotlivým dotazníkům.

3 Teoretická část

3.1 Nezaměstnanost

V současnosti je nezaměstnanost jedním z nejsledovanějších a nejdiskutovanějších jevů tržního hospodářství, jedná se o stav, kdy dochází k nerovnováze na trhu práce, což je stav, kdy poptávka po pracovních místech je vyšší než nabídka práce či obráceně, rovnováhy na trhu práce je v praxi téměř nemožné dosáhnout, vždy budou nějakí nezaměstnaní, ale vždy je snaha, zejména státu, se k této rovnováze co nejvíce přiblížit.

V ekonomice jsou za nezaměstnané osoby považovány osoby v produktivním věku, které splňují dvě podmínky: nemají placené zaměstnání ani příjem z podnikání, jsou dočasně uvolněni z práce a očekávají, že budou znovu zaměstnání a druhá, že aktivně hledají práci a jsou do práce ochotni nastoupit. Prvním způsobem rozlišování nezaměstnanosti je na dobrovolnou a nedobrovolnou. Dobrovolná nastává při následujících podmínkách: subjekt nabízející práci může volit mezi vynakládáním práce a volným časem, na rozhodování subjektů má také vliv reálná mzdová sazba. Dobrovolná nezaměstnanost tedy znamená, že je upřednostňován volný čas před konáním práce, kterou tito nezaměstnaní mohou mít. Dobrovolně nezaměstnaní můžou dostávat nabídky pracovních příležitostí, ale aktivně hledají jiné např. lépe placené místo nebo místo odpovídající jejich kvalifikaci. Dobrovolná nezaměstnanost je také často užívána jako označení stavu, kdy počet nezaměstnaných je roven nebo nižší než počet volných pracovních míst, a ten kdo hledá práci je schopen ji najít,¹ v tomto případě existuje i množství nezaměstnaných, kteří za danou mzdu nechtějí pracovat vůbec a volí raději závislost na sociálních dávkách, a očekávají, že jim úřad práce zaplatí podporu v nezaměstnanosti, a ještě jim nalezne práci za jimi očekávanou mzdu.²

Nedobrovolná nezaměstnanost se zase potýká s úplně opačným problémem, nezaměstnaní by rádi přijali práci za nabízenou mzdu, ale neexistují žádná volná pracovní místa, která by jejich potřebám odpovídala. Tato nezaměstnanost může být také způsobena řadou faktorů, např. i snahou odborových organizací, které kvůli snaze udržet mzdy na určité výši, brání jejich vývoji podle situace na trhu statků a služeb. To způsobuje, že při nižší poptávce zboží či služeb dané firmy, zaměstnavatel nemůže snížit vyplácené mzdy zaměstnancům (protože je pod částkou povolenou odbory) a udržet tak všechna pracovní místa, i když s nižší mzdou pro

---

¹ BOŽENA, Buchtová, Šmajš JOSEF a Boleloucký ZDENĚK. Nezaměstnanost. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4282-3.

² University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=697643

zaměstnance, a je nucen některé pracovníky propustit. Pro vysvětlování příčin vzniku nezaměstnanosti se nezaměstnanost dále rozlišuje na: frikční, strukturální, cyklickou a přirozenou.

Frikční nezaměstnanost je spojena s přesunem lidí, kteří přecházejí z jednoho zaměstnání do druhého s podobnou nebo totožnou kvalifikací.

Strukturální souvisí se změnami struktury národního hospodářství, obvykle její trvání dosahuje až několika let a jde ruku v ruce s nutnou rekvalifikací spousty pracovníků. Přirozená nezaměstnanost je nejnižší dlouhodobě udržitelná míra nezaměstnanosti, která odpovídá potencionálnímu produktu a cyklická je ta, která nastává při snížení vyprodukovaného produktu, v rámci toho, když hospodářský cyklus je ve fázi kontrakce. Setrvává do té doby, dokud produkt nezačne znovu narůstat.³ *Hospodářský cyklus označuje kolísání ekonomické aktivity na úrovni celé ekonomiky nebo její velké části (nikoliv pouze v určitém sektoru) okolo dlouhodobého trendu. Střídání relativního ekonomického růstu a relativního poklesu je nazýváno cyklem.*⁴ Fáze hospodářského cyklu jsou: vrchol, což je bod, ve kterém vyprodukovaný produkt dosahuje maxima, kontrakce, bod kde nastává pokles aktuálního produktu, pokud klesá po dobu dvou čtvrtletí, hovoříme o recesi a pokud je pokles dlouhodobý, jde o depresi, dno je bod, kde produkt dosahuje minima a dále expanze, která je opětovným nárůstem aktuálního produktu a právě proto se jedná o cyklus.⁵ Těmto výkyvům v národním hospodářství pak odpovídá i vývoj nezaměstnanosti.

Problematiku nezaměstnanosti řeší v České republice Úřad práce ČR, který je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí. Hlavní činností úřadu práce je poskytování informací z oblasti pracovního trhu nejen v České republice, ale i v Evropské unii, evidence uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst, jeho působnost se dělí do menších administrativních celků, které působí na jednotlivých pobočkách po celé České republice.⁶ Úřad práce se řídí podle zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.), zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie týkající se problematiky zaměstnanosti a upravuje zabezpečování státní

---

³ Nezaměstnanost: co to je? - Finance.cz. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/nezamestnanost/>

⁴ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Hospodářský cyklus [online]. c2019 [citováno 21. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BD_cyklus&oldid=17128947>

⁵ Hospodářský vývoj - Finance.cz. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/h/hospodarsky-vyvoj/>

⁶ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Úřad práce České republiky [online]. c2020 [citováno 30. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C3%A9%C5%99ad_pr%C3%A1ce_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky&oldid=18250143>

politiky zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti.⁷ V rámci své působnosti v oblasti zaměstnanosti úřad práce zejména eviduje uchazeče a zájemce o zaměstnání, poskytuje podporu v nezaměstnanosti, eviduje volná pracovní místa, provádí aktivní politiku zaměstnanosti, povoluje agentury práce, poskytuje pomoc osobám se zdravotním postižením, poskytuje příspěvky zaměstnavatelům osob se zdravotním postižením na chráněných pracovních místech, rozhoduje o povolení k zaměstnání pro cizince z třetích zemí, a eviduje zaměstnance ze zemí Evropské unie.

Hlavním nástrojem boje proti nezaměstnanosti je program aktivní politiky zaměstnanosti, jehož hlavním cílem je odstranit bariery omezující osobám vstup na trh práce, přispívat k tomu, aby poptávka po pracovní síle co nejvíce odpovídala její nabídce, zejména prostřednictvím rekvalifikace, dále přimět skupiny vyloučené z trhu práce k pracovní činnosti (např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací a tím utvářet pracovní návyky), podporovat soulad mezi rodinným a pracovním životem (např. snahou nalézt pracovní místo co nejbližší místu bydliště). Mezi cílové skupiny, které jsou přednostně zařazovány do tohoto programu, patří:

1. **Dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání (déle než 12 měsíců)**
2. **Uchazeče do 30 let, zejména absolventi bez předchozí praxe**
3. **Uchazeče starší 50 let**
4. **Osoby se zdravotním postižením**
5. **Rodiče vracející se z mateřské/rodičovské dovolené**
6. **Uchazeče, u kterých je předpoklad dlouhodobé evidence**
7. **Uchazeče, kterým je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na trh práce např. vězni po výkonu trestu.**

Nástroje programu aktivní politiky nezaměstnanosti jsou zejména

1. **Rekvalifikace:** Zaměření rekvalifikací bude směřovat ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění uchazeče nebo zájemce o zaměstnání v souladu s potřebami trhu práce
2. **Společensky účelná pracovní místa:** Jedná se o pracovní místa, která zaměstnavatel obsazuje na základě dohody s úřadem práce uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

---

⁷ 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti. *Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>*

3. **Veřejně prospěšné práce:** Jde o časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obecně prospěšných institucí např. pro obec.
4. **Překlenovací příspěvek:** Příspěvek se poskytuje na úhradu uznatelných provozních nákladů osobě samostatně výdělečně činné, které byl poskytnut příspěvek na zahájení samostatné výdělečné činnosti.
5. **Příspěvek na podporu regionální mobility:** Jedná se o příspěvek poskytovaný na dojíždění za prací.
6. **Příspěvek na zřízení pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením:** Jedná se o místo, které zaměstnavatel zřídil pro osobu se zdravotním postižením na základě dohody s úřadem práce na dobu 3 let.
7. **Příspěvek na úhradu provozních nákladů v souvislosti se zaměstnáváním osoby se zdravotním postižením.**
8. **Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.**
9. **Poradenství s pracovníky úřadu práce.**⁸

3.1.1 Výpočet nezaměstnanosti

Nezaměstnanost může být vyjádřena absolutním číslem (například 100 000 nezaměstnaných), nebo jí můžeme vyjádřit mírou nezaměstnanosti (je to počet nezaměstnaných: **U** vydělen počtem ekonomicky aktivního obyvatelstva: **L+U**)

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob. Za zaměstnané jsou považovány všechny osoby starší 15 let, které během referenčního období příslušely mezi placené zaměstnance, příslušníky armády nebo osoby zaměstnané ve vlastním podniku. Za nezaměstnané jsou považovány osoby 15leté a starší, které ve sledovaném období souběžně splňují tři podmínky: 1) neměly placené zaměstnání ani sebezaměstnání, 2) zaměstnání aktivně hledaly, 3) byly připraveny k nástupu do práce (tj. nejpozději do 2 týdnů)⁹

---

⁸ Aktivní politika zaměstnanosti - Úřad práce. Úřad práce ČR - Úřad práce [online]. Copyright © [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/aktivni-politika-zamestnanosti-1>

⁹ Metodické vysvětlivky | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/3101-05-za_4__ctvrtleti_2005-metodicke_vysvetlivky

Do kategorie ekonomicky neaktivní spadá obyvatelstvo ve věku 0-14 let a všechny osoby starší 64 let (osoby v důchodu). Patří sem i osoby v produktivním věku, které nejsou zařazeny do kategorie nezaměstnaní, a to zpravidla proto, že práci aktivně neshánějí nebo o ní nestojí (dobrovolná nezaměstnanost).¹⁰

Míru nezaměstnanosti tedy vypočítáme za pomoci tohoto vzorce:

$$u = U / (L + U) \times 100$$

$$u = \text{míra nezaměstnanosti v \%} \quad U = \text{počet nezaměstnaných} \quad L = \text{počet zaměstnaných}$$

Výsledek tohoto vzorce vyjadřuje, kolik procent práceschopného obyvatelstva je nezaměstnáno.¹¹

3.1.2 Výpočet nezaměstnanosti absolventů

Míra nezaměstnanosti absolventů vyjadřuje kolik % absolventů dané skupiny oborů či oboru vzdělání zůstane bez zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti absolventů se vypočte vydělením počtu nezaměstnaných absolventů počtem absolventů.

Míra nezaměstnanosti absolventů je monitorována 2x ročně (v dubnu a v září) a praxe ukazuje, že o situaci absolventů na trhu práce vypovídají lépe data získaná v dubnu.¹²

3.2 Trh práce

Trh práce je složen z různých samostatných, ale vzájemně propojených a na sobě závislých trhů, nejvíce dominantním z těchto trhů je trh statků a služeb, kde spotřebitelé mohou nakupovat statky k uspokojení svých potřeb. Při tvorbě tržní produkce (výroba a poskytování toho, co je určeno pro trh) se předpokládá užití zdrojů, kterými jsou práce, půda a kapitál (výrobní faktory). Z těchto souvislostí vyplývají tyto závěry: práce je výrobním faktorem, který je nezastupitelný při výrobě statků, vývoj na trhu práce je pod vlivem stejných zákonitostí jako trhy ostatní, ale má řadu specifických rysů, které jsou projevem výjimečnosti výrobního faktoru na trhu práce, práce ale neexistuje sama od sebe, práci konají lidé jako

---

¹⁰ Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo | Manažerský slovník | ELSE AZ s.r.o.. Firemní kurzy, manažerské tréninky a školení, hodnocení zaměstnanců a koučování | ELSE AZ s.r.o. [online]. Copyright © 2020 [cit. 14.04.2020]. Dostupné z: <http://www.elseaz.cz/slovník/ekonomicky-neaktivni-obyvatelstvo/>

¹¹ Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D. Makroekonomie I [online]. Copyright © [cit. 21.03.2020]. Dostupné z: http://www2.ef.jcu.cz/~jsetek/Makroekonomie_1/cviceni/Makroekonomie%208.%20cvi%C4%8Den%C3%AD.pdf

¹² Nezaměstnanost absolventů podle oborů vzdělání | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02/Nezamestnanost-absolventu-podle-oboru-vzdelani>

nositelé schopnosti pracovat. Stručně je tedy trh práce pomyslný prostor, kde dochází ke střetu nabídky pracovních sil (lidí a jejich dovedností) a poptávky po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů.¹³

V ekonomice je trh práce zejména brán jako přechodový mechanismus mezi procesem výroby (nabídky) a spotřeby (poptávky). Práce je vynakládání výrobního faktoru, který se nakupuje a tím ovlivňuje náklady výroby, a mzdy vyplacené za vynaloženou práci. Na trhu práce je předmět tržní transakce koupě a prodej výrobního faktoru za cenu, kterou je mzda. Utváření mzdy je založeno na motivaci chování obou stran trhu, toho, kdo práci nabízí – domácnosti a toho, kdo práci poptává – firmy. Individuální nabídka práce vychází z poptávky jednotlivce po volném čase a mzda je jeho cenou. Poptávku volného času ovlivňují dva protichůdné efekty: důchodový, který říká, že s rostoucí mzdou nabízejí pracovníci méně práce, protože s vyšší mzdou se zvyšuje jejich poptávka po statcích, a tedy i volném čase, a substituční, který říká, že s růstem mzdy nabízené množství práce roste, ale zvýšení mzdy zdražující volný čas vyvolá omezení jeho „nákupu“, převládající efekt je určen s vyšší mzdou.^{14,15}

Zkušenost s nezaměstnaností je pro člověka velmi negativním zážitkem. Práce je totiž v naší kultuře hluboce zakořeněná a je na ní vystavěna celá naše společnost i psychika člověka. Nezaměstnanost člověka vyřazuje také z účasti na ekonomickém a společenském životě. Znamená ztrátu sociálního statutu a sociální důstojnosti. Nezaměstnanost zejména pak dlouhodobá, znamená vždy zhoršení finanční situace a snížení životní úrovně nezaměstnaného a jeho rodiny, čím déle trvá, tím více se životní situace dotyčného zhoršuje.

Dalším důsledkem nezaměstnanosti je také změna vnímání času člověkem, protože pocit zahlcenosti volným časem brání jeho efektivnímu využívání. Pasivní trávení času přináší depresivní pocity nudy a marnosti, lépe tyto pocity snáší ti, kteří nebyli spokojeni se svou prací nebo měli své cíle mimo pracovní proces. Někteří z nich dokonce chápou nezaměstnanost jako příležitost ke změně. U lidí pak také nezaměstnanost může vést k sociální izolaci, protože ztráta kontaktů s lidmi na pracovišti vede k pocitu vyloučení ze společnosti, vyhýbají se ale i nezaměstnaným, protože se podvědomě brání s nimi ztotožnit.

---

¹³ [online]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/trh-prace-labour-market>

¹⁴ BOŽENA, Buchtová, Šmajš JOSEF a Boleloucký ZDENĚK. Nezaměstnanost. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4282-3.

¹⁵ 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. start - Ius Wiki [online]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-84>

Člověk ztrácí důvěru v sebe sama a narůstají pocity nedostatečnosti a podřadnosti a tyto pocity mohou vést až k vyrovnávání se se situací nadměrným kouřením či konzumací alkoholu či drog. Společnost přisuzuje nezaměstnanému podřadný sociální status a očekává od něho, že tuto svojí situaci sám považuje za přechodnou, a že se bude snažit jí řešit, očekává, že bude ochotný přijmout zaměstnání eventuálně i za horších platových podmínek, než si představoval, aby nemusel být závislý na sociálních dávkách, které platí ti, kteří pracují. Při velmi vysoké nezaměstnanosti narůstá ve společnosti kriminální aktivita a při jejím delším neřešení by mohla přerůst až v celkový kolaps společnosti.¹⁶ Ekonomické důsledky nezaměstnanosti jsou především ve ztrátě produkce, tedy rozdílem mezi skutečným a potencialem produktem, díky tomu také klesá HDP¹⁷ (celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na určitém území),¹⁸ dalším ekonomickým dopadem je snížení případně ztráta kvalifikace pracovníků, která se taky považuje za jeden ze zdrojů ekonomického růstu. Projeví se i zmenšením možnosti výběru statků a služeb a omezením celkové spotřeby populace.

3.3 Pojem absolvent a jeho právní úprava

*Absolvent (z lat. absolvere - dokončit, dokonat) je bývalý student, někdy také označovaný jako diplomant. Člověk, který úspěšně dokončil nějakou školu, kurz, školení předepsaným způsobem. Status absolventa představuje stupeň a kvalitu vzdělání a bývá předpokladem k vykonávání určité profese. Také bývá spojen s jistou prestiží, zejména v případě tradičních a věhlasných škol.*¹⁹

Zákon o zaměstnanosti považuje absolventy za skupinu uchazečů, které je potřeba věnovat zvýšenou péči. Pojem absolvent není dle zákona o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.) nijak definován, ale vylučuje uchazeče, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, jedná se o osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů déle než pět měsíců, častěji se ale využívá definice pojmu absolvent dle zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.) - absolventem je zaměstnanec vstupující do pracovního poměru na práci, která

---

¹⁶ BROŽOVÁ, Dagmar. Společenské souvislosti na trhu práce. Praha: Sociologické Nakladatelství (SLON), 2003. ISBN 80-86429-16-4.

¹⁷ EKONOMICKÉ DŮSLEDKY NEZAMĚSTNANOSTI - Ekonomie otázky. Ekonomie otázky - Vše co student potřebuje vědět [online]. Copyright © 2020. Všechna práva vyhrazena. [cit. 31.03.2020]. Dostupné z: <https://ekonomie-otazky.studentske.cz/2008/07/ekonomick-dsledky-nezamstnanosti.html>

¹⁸ Wikipedia: Otevřená encyklopedie: Hrubý domácí produkt [online]. c2019 [citováno 31. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Hrub%C3%BD_dom%C3%A1c%C3%AD_produk%20t&oldid=17874158>

¹⁹ Wikipedia: Otevřená encyklopedie: Absolvent [online]. c2019 [citováno 20. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Absolvent&oldid=17115076>>

odpovídá jeho kvalifikaci a pokud celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po úspěšném vykonání studia 2 let. Do této doby se nezapočítává mateřská či rodičovská dovolená. Například pokud absolvent školy nesehnal práci a byl zaevidován v evidenci nezaměstnaných a nastoupí do pracovního poměru až půl roku po ukončení studia, tak bude stále považován za absolventa po dobu dvou let.²⁰

3.4 Stupně vzdělání v České republice

V této kapitole jsem rozebral všechny stupně vzdělání až na základní a vysokoškolské. Stupně vzdělání jsou rozlišena dle jeho písmena, případně většího rozdělení stejného stupně, tak i písmena a čísla. Stupně vzdělání se dále skládají z oborových skupin, které se skládají z jednotlivých oborů se společným zaměřením určitého pracovního směru.

Toto rozdělení vychází z platné legislativní úpravy oborů vzdělání českého vzdělávacího systému, jedná se o Školský zákon (zákon č. 561/2004 Sb.)

1) Střední vzdělání bez maturity a vyučení

- a) Skupina C – Praktická škola – Jedná se o jednoroční až dvouleté programy pro žáky se zdravotním postižením a se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytuje základní dovednosti pro život žáků.
- b) Skupina J – Střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu - Jde o střední odborné vzdělání, doba studii je dva roky není ukončeno maturitou, příprava je ukončena závěrečnou zkouškou a následně absolventi získávají osvědčení nikoliv výuční list.

2) Střední vzdělání s výučním listem

- a) Skupina E – Nižší střední odborné vzdělání
Tato skupina poskytuje vyučení s nižšími nároky v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání, kde absolventi jsou připravováni na výkon jednoduchých prací v rámci dělnických povolání. Absolventi získávají výuční list, jsou připravováni tři roky, v ojedinělých případech dva a po absolvování nelze pokračovat v nástavbovém studiu. Dále se tento stupeň dělí na skupinu E/0 a E/5.

---

²⁰ Kdo je považován za absolventa? | NICM. NICM | Národní informační centrum pro mládež [online]. Copyright © [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/kdo-je-dle-prava-absolvent>

E/0 – speciální programy určené pro žáky se zdravotním postižením a se speciálními vzdělávacími potřebami. E/5 – vzdělávání ve dvouletých učebních oborech určených k přípravě pro méně náročná dělnická povolání.

- b) Skupina H – Střední odborné vzdělání s výučním listem – Jde o klasické tříleté vyučení, kde absolventi získávají výuční list, ve výjimečných případech trvá příprava dva roky - skupina H/5. Absolventi po tříletém studiu mohou pokračovat v nástavbovém studiu pro získání maturity.

3) Střední vzdělání s maturitní zkouškou

- a) Skupina L/0 – Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – Jedná se o střední vzdělání s maturitní zkouškou, v jeho průběhu se žáci vyučí a délka studia je 4 roky, připravuje pro nižší řídicí funkce a náročnější dělnická povolání, absolventi získávají maturitní vysvědčení.

- b) Skupina M – Úplné střední vzdělání s maturitní zkouškou bez vyučení - délka studia jsou 4 roky, příprava má profesní charakter. Absolventi získávají maturitní vysvědčení a mohou pokračovat ve vysokoškolském nebo vyšším odborném vzdělávání.

- c) Skupina K – Úplné střední všeobecné vzdělání – vzdělání na gymnáziu
Všeobecná příprava, která má neprofesní charakter, absolventi získávají maturitní vysvědčení, je možné pokračovat ve vysokoškolském nebo vyšším odborném vzdělávání.

K/4 – čtyřletá gymnaziální příprava, po ukončení 9. ročníku

K/6 – šestiletá gymnaziální příprava, po ukončení 7. ročníku

K/8 – osmiletá gymnaziální příprava, po ukončení 5. ročníku

- d) Skupina L/5 - Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou - nástavbové studium určené pro absolventy tříletých učebních oborů.

Jedná se o střední vzdělání s maturitou, které je určeno pro vyučené v rámci tříletých oborů středních odborných učilišť, je určeno návaznosti mezi oborem a vyučením a možností vstoupit do nástavbového oboru. Studium trvá dva roky, absolventi získávají maturitní vysvědčení a mohou pokračovat vysokoškolským nebo vyšším odborným vzděláním.²¹

---

²¹ [online]. Copyright © 2020 [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <http://www.cechmal.cz/index.php?cmd=item&id=115&menuID=68>

4) Vyšší odborné vzdělání

- a) Skupina N – Vyšší odborné vzdělání - vyšší odborná škola poskytuje absolventům středních škol zakončených maturitní zkouškou možnost dalšího zvyšování kvalifikace. Ve srovnání se studiem na vysokých školách (VŠ) jsou obory vzdělání na vyšších odborných školách zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a 3 roky studia. Vyšší odborná škola tedy není vysoká škola ani typem vysoké školy. Vzdělávání je úspěšně zakončeno absolutoriem. Úspěšný absolvent VOŠ má též právo používat označení diplomovaný specialista (DiS).²²

---

²² Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Vyšší odborná škola [online]. c2019 [citováno 20. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Vy%C5%A1%C5%A1%C3%AD_odborn%C3%A1_%C5%A1kola&oldid=17684755>

3.5 Vzdělání a dovednosti na trhu práce

Člověk na trhu práce vlastně nabízí službu práce podpořenou svým lidským kapitálem, mzda člověka se pak dělí na dvě části, odměnu za práci samotnou a do výnosu z lidského kapitálu. Čím vyšší jsou investice pracovníka do lidského kapitálu, tím více může být zhodnocen, tedy o to vyšší výnos za odvedenou práci může očekávat. Například pokud pracovník v továrně nebo lékař pracují osm hodin, tak nejvíce v rozdílu jejich mezd bude právě investice do lidského kapitálu, lékař investoval do studia své činnosti více než onen pracovník v továrně. Pokud by mzda kvalifikovaných pracovníků tento typ výnosu neobsahovala, nenašel by se téměř nikdo, kdo by byl ochoten studovat a obětovat současný výdělek. Firmy jsou z pohledu trhu práce ochotny za vzdělané pracovníky dobře zaplatit, protože jim přinášejí vyšší výnosy a možné inovace například ve výrobě. Pracovníci na straně nabídky jsou tedy ochotní nést náklady na vzdělání pouze tehdy, pokud se jim to vyplatí. G. Becker (americký ekonom, sociolog a držitel Nobelovy ceny v ekonomických vědách) dokázal, že při investici do vzdělávání se zvyšují výnosy, tedy bohatství, důchody a mzdy zaměstnanců, zaměstnavatelů i samotného státu, tyto investice jsou za poslední desetiletí vyšší než investice do jakéhokoliv jiného odvětví. Samozřejmě mzdu pracovníka vzdělání ovlivní okamžitě, ale v případě ekonomického růstu se investice projeví až po delší době. Při vstupu na trh práce si každý člověk sám rozhoduje, co všechno nabídne druhé straně, tedy zaměstnavateli a také si ujasňuje, co od něj očekává. Práce může být zdroj seberealizace, spokojenosti a úspěchu člověka. Když práce představuje pro člověka uspokojení potřeby radosti a spokojenosti, když pracovník volný čas věnuje například četbě rozšiřující jeho znalosti, pak se hranice mezi volným pracovním časem začnou prolínat, což je ideální stav jak pro pracovníka, tak pro jeho zaměstnavatele.²³

Zajímala mě i problematika vzdělanostního a dovednostního nesouladu. Nejčastěji je právě studovaný vzdělanostní či kvalifikační nesoulad (nesoulad vykonávané profese s absolvovaným vzděláním), jedná se o situaci, kdy zaměstnanec má takovou kvalifikaci, která neodpovídá nárokům pracovního místa. U tohoto směru se dají rozlišovat tři skupiny: 1. převzdělanost 2. nedostatečná kvalifikace 3. soulad vzdělání s pracovním místem. Spíše než se soustředit na úroveň vzdělání a sledovat to, jestli jsou zaměstnanci hodně či málo vzdělaní, bychom se měli spíše zaměřit na to, zda mají pracovníci správný typ svého vzdělání k úspěšnému vykonávání své práce. Měření nesouladu mezi studovaným oborem je sice

---

²³ BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti na trhu práce*. Praha: Sociologické Nakladatelství (SLON), 2003. ISBN 80-86429-16-4.

možné, ale bylo by to velmi komplikované, a to ze dvou důvodů: mnoho povolání nelze přiřadit k určitému oboru vzdělání (např. pracovník v administrativě, manažer) a také některé druhy vzdělání se zaměřují na výuku obecných znalostí, které se pak dají využít v širším rozsahu profesí (např. humanitní vědy). Dovednostní nesoulad je oproti kvalifikačnímu o něco jednodušší, jeho koncept je založen na tom, zda pracovníci oplývají skutečnými dovednostmi potřebnými pro výkon svého povolání, opět se tento směr dá rozlišovat na tři skupiny: 1. nevyužití dovednosti 2. nedostačující dovednosti 3. soulad dovedností.

Dovednostmi, které jsou v současné době nejvíce zkoumány, je čtenářská a numerická gramotnost, musím také podotknout, že omezení na měření pouze základních kognitivních znalostí (teorie zaměřená na zpracování informací, získávání obecných poznatků a procesů chápání)²⁴ umožňuje pokrýt pouze část dovedností požadovaných trhem práce. Soustředění se na tyto dvě dovednosti je hlavně z důvodu posunu k znalostně a informačně založeným ekonomikám. Oba tyto koncepty jsou úzce propojeny, avšak jejich rozlišování je velmi důležité. Kvalifikační nesoulad má tu výhodu, že je lépe měřitelný, měření obvyklé probíhá prostřednictvím vyplňování dotazníků dobrovolnými účastníky (v dotaznících jsou umístěny speciální filtry, aby každý respondent dostal právě ty otázky, které nejvíce odpovídají jeho situaci) tedy za pomoci sociologického průzkumu, jeho nevýhodou je ale menší přesnost a také to, že absolutně nebere v úvahu možnost získávání či ztrátu dovedností v průběhu života. Zase koncept nesouladu dovedností je do rozsahu o dost menší (např. výše zmíněné zkoumání pouze čtenářské a numerické gramotnosti), ale kompenzuje skutečnost, že kvalifikace nemusí někdy být moc dobrým ukazatelem skutečných dovedností (např. pracovníci, kteří opustili vzdělávání před několika lety a vykonávali mezi tím jinou pracovní činnost, ale jejich kvalifikace je údajně stále stejná, což ve většině případů není pravda). Příčiny nesouladu dovedností lze vysvětlit hlavně nedokonalostmi na trhu práce, které jsou zejména způsobeny nesouměrnými informacemi mezi zaměstnavateli a zaměstnanci (jedná se o to, že zaměstnavatelé při přijímání zaměstnance ví o jeho pracovních schopnostech méně než samotný zaměstnanec, protože i nejkvalitněji vedený pohovor a prozkoumaný životopis nezjistí o zaměstnanci vše), neúplnými informacemi na trhu práce a rozdíly mezi lidmi (např. rozdíly v přístupu jednotlivých uchazečů o práci, jejich povahových vlastnostech atd.), transakčními náklady (představují čas, práci a ostatní zdroje vynaložené za účelem uzavření a

---

²⁴ kognitivní - ABZ.cz: slovník cizích slov. ABZ.cz: slovník cizích slov - on-line hledání [online]. Copyright © [cit. 22.03.2020]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/kognitivni>

vymáhání smluv, v tomto případě se jedná zejména o pracovní smlouvy).²⁵ U jednotlivců může být také tento nesoulad vysvětlen tak, že někteří mohou mít horší dovednosti při stejném dosaženém vzdělání a při srovnání s vrstevníky (např. měl horší známky než ostatní spolužáci, ale školu také nakonec úspěšně absolvoval), možným výsledkem poté bude, že nebudou moci získat práci odpovídající jejich vzdělání a stanou se tak převzdělanými. Dalším důvodem převzdělanosti může být také fakt, že lidé se rozhodnou přijmout méně náročné zaměstnání, protože jim nabízí méně stresu, kratší dojíždění, kratší pracovní dobu a tak dále. Důsledky nesouladu dovedností mají poměrně vážné dopady na výkon, produktivitu a ocenění pracovníků, s čímž poté souvisí i jejich pracovní spokojenost, má ale i významné ekonomické důsledky (např. snižování růstu HDP kvůli plýtvání lidským kapitálem). Co se týká spokojenosti pracovníků, bylo prokázáno, že překvalifikovaní zaměstnanci uvádějí menší spokojenost s prací než ti, kteří jsou na pozicích odpovídajících jejich kvalifikaci, důvodem je především frustrace z vlastního nevyužitého potenciálu, také bylo potvrzeno, že tyto pracovníci mají tedy častější tendenci měnit pracovní místa než ti v kvalifikačním souladu.²⁶

---

²⁵ Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Transakční náklady [online]. c2018 [citováno 22. 03. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Transak%C4%8Dn%C3%AD_n%C3%A1klady&oldid=16423994>

²⁶ ANÝŽOVÁ, Petra, Jiří VEČERNÍK, Věra CZESANÁ, Michal JANIČKO, Martina KOUTNÁ, Martina MYSIKOVÁ a Miroslav PROCHÁZKA. Vzdělání, dovednosti a mobilita: Zaměstnání a trh práce v České republice a evropských zemích. Praha: Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4294-9.

3.6 Vývoj situace na trhu práce za roky 2016 až 2020 v Královéhradeckém kraji

3.6.1 Charakteristika Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj leží v Severovýchodní části Čech, hranice tohoto kraje sousedí s Libereckým, Pardubickým a Středočeským krajem a státními hranicemi s Polskem, spolu s Pardubickým a Libereckým krajem tvoří region soudržnosti Severovýchod, který se také označuje nomenklatura územně statistických jednotek zkráceně NUTS 2. Svojí rozlohou 4758 km² je devátý největší kraj v České

republice, rozlohou zaujímá šest procent rozlohy České republiky. Po státní reformě z roku 2000 se skládá z těchto pěti okresů Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Náchod a Rychnov nad Kněžnou. Rozlohou je největší okres Trutnov, který zaujímá téměř čtvrtinu z celkové rozlohy kraje. Na území kraje je celkem 448 obcí, z nichž 48 má statut města a 12 statut městyse. K 31. 12. 2019 podíl městského obyvatelstva dosáhl celkem

66,2 %, hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 92 tisíci obyvateli a nejméně urbanizovaný (hustota obyvatelstva na určité ploše) je okres Jičín. Průměrná rozloha obce je okolo 1100 hektarů a průměrný počet obyvatel v obci okolo 1200 obyvatel. Od roku 2003 bylo v Královéhradeckém regionu zřízeno 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. V roce 2007 byly změněny hranice okresu Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou o tři obce, Jílovice, Ledce a Vysoký Újezdy. Tyto obce přešly z okresu Rychnov nad Kněžnou do okresu Hradec Králové, a tak došlo ke sladění hranic správních obvodů obcí s rozšířenou působností.²⁷ Celkový počet obyvatel (k 30. 6. 2020) je 551 493, což je 5,16 % z celkového počtu obyvatel České republiky k danému datu. Největší počet obyvatel se nachází v okresu Hradec Králové s 164 310 obyvateli a nejnižší v okresu Rychnov nad Kněžnou s 79 369 obyvateli (data

Obrázek 1 - Mapa Královéhradeckého kraje
Zdroj: <https://korthar2015z.blogspot.com/2017/03/mapa-kralovehradeckeho-kraje.html>

²⁷ Statistická ročenka Královéhradeckého kraje - 2018 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/cso/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2018>

k 30.6. 2020).²⁸ K 31. 12. 2019 (nejnovější dostupná data) v Královéhradeckém kraji byl podíl obyvatel ve věku 15-64 let nejnižší ze všech krajů a zároveň měl i nejvyšší podíl obyvatel nad 65 let, průměrný věk je přibližně 43 let a je nad republikovým průměrem a byl druhý nejvyšší mezi kraji. Při porovnání uvnitř kraje měl nejvyšší podíl obyvatel do 14 let okres Rychnov nad Kněžnou, ve věku 15-64 let byl nejvyšší podíl v okresech Jičín a Rychnov nad Kněžnou a nad 65 let v okresech Náchod a Hradec Králové.²⁹

Po ekonomické stránce lze Královéhradecký kraj definovat jako zemědělsko-průmyslový se značně rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn ve větších městech, intenzivní zemědělství do oblastí Polabí a největší koncentrací cestovního ruchu se vyznačují Národní park Krkonoše, který na území kraje zasahuje dvěma třetinami své výměry. V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilnin, řepky a kukuřice a také produkce cukrovky i pěstování ovoce a zeleniny. V živočišné výrobě se jedná hlavně o chov skotu a prasat. V průmyslu převažují zpracovatelské obory, mezi které patří textilní průmysl, výroba motorových vozidel, elektrických zařízení, všeobecné strojírenství, kovodělný, gumárenský a plastikářský průmysl, v kraji jsou umístěny firmy s celostátním významem např. Škoda Auto a. s. Kvasiny, Ronal Group a Continental Automotive Jičín, Marius Pedersen a. s a ČEZ, s. r. o. Hradec Králové a mnoho dalších. Královéhradecký kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti. Díky vyššímu zaměření na lehký průmysl tvoří místní průmyslovou základnu většinou menší a střední firmy. Snaha kraje získat zahraniční investory vede k zaměřování se na budování průmyslových zón. Královéhradecký kraj je na čtvrté pozici v tvorbě hrubého domácího produktu a na celé české ekonomice se podílel 4,6 % (data k 31. 12. 2019).

K 31. 12. 2019 se v Královéhradeckém kraji vyskytovalo 141 343 ekonomických subjektů, jejichž struktura se skládala z 112 665 fyzických osob a 28 678 právnických osob,³⁰ průměrná hrubá mzda v kraji za rok 2020 dosahovala 33 447 Kč.³¹ Podle výběrového šetření provedeného ve třetím čtvrtletí roku 2019 (nejaktuálnější dostupná data) bylo v hospodářství kraje zaměstnáváno okolo

---

²⁸ Královéhradecký kraj měl k 30. 6. 2020 celkem 551 493 obyvatel | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xh/kralovehradecky-kraj-mel-k-30-6-2020-celkem-551-493-obyvatel#:~:text=6.,obyvatel%20%7C%20%20%20%20Hradci%20Kr%C3%A1lov%C3%A9>

²⁹ Statistická ročenka Královéhradeckého kraje - 2020 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2020>

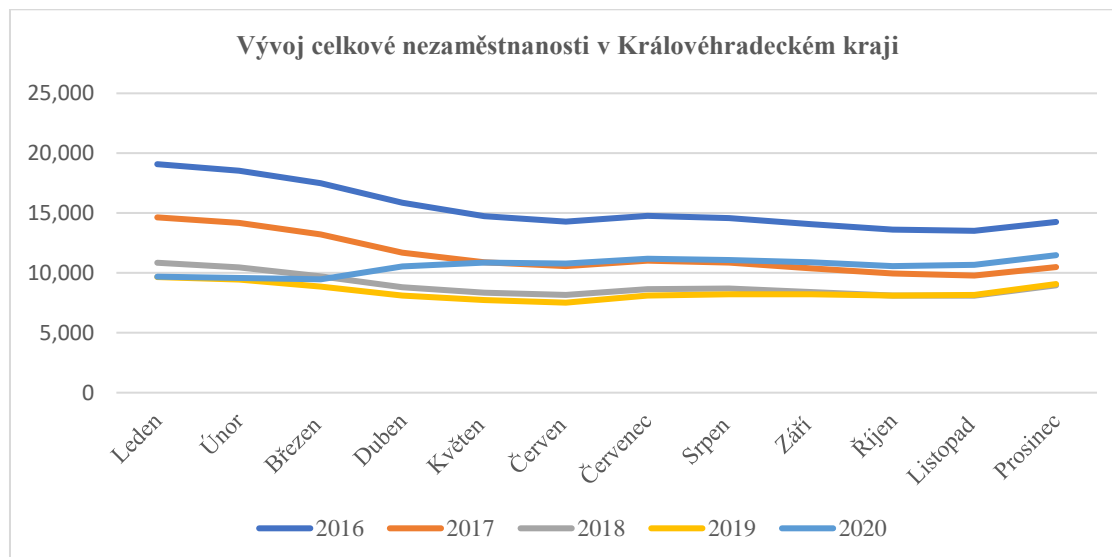
³⁰ Organizační statistika - Kraj | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/oranizacni_struktura-xh

³¹ Průměrná mzda v Královéhradeckém kraji v roce 2020 vzrostla o 5 % | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: [shorturl.at/eimvQ](https://www.czso.cz/csu/xh/prumerna-mzda-v-kraje-2020-vzrostla-o-5)

272 000 osob, z toho nejvíce ve zpracovatelském průmyslu, velkoobchodě a maloobchodě a opravách motorových vozidel a odvětví zdravotní a sociální péče.³²

3.6.2 Nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji za roky 2016 až 2020

Graf 1 - Vývoj celkové nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 1 - Vývoj celkové nezaměstnanosti s vyznačenými výkyvy

Měsíc/Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Leden	19 083	14 640	10 850	9 654	9 684
Únor	18 534	14 186	10 469	9 449	9 573
Březen	17 494	13 204	9 711	8 849	9 466
Duben	15 876	11 690	8 812	8 101	10 532
Květen	14 737	10 888	8 349	7 736	10 855
Červen	14 289	10 562	8 167	7 518	10 790
Červenec	14 770	11 031	8 643	8 109	11 190
Srpen	14 572	10 872	8 696	8 213	11 089
Září	14 079	10 375	8 397	8 219	10 879
Říjen	13 606	9 963	8 115	8 100	10 565
Listopad	13 516	9 780	8 101	8 171	10 670
Prosinec	14 270	10 483	8 968	9 076	11 483

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

červeně zvýraznění – výkyvy pravidelné, modrá zvýraznění – výkyvy nepravidelné

V Královéhradeckém kraji je trvalý pokles uchazečů v evidenci úřadu práce, pokles je většinou pravidelný s výkyvy vždy mezi prvním a posledním měsícem roku a mezi měsíci červen a červenec.³³ Důvodem výkyvů mezi prvním a posledním měsícem je ukončování

³² Statistický bulletin - Královéhradecký kraj - 1. až 3. čtvrtletí 2019 | [online]. Dostupné z: <https://www.statistika.info/csu/czso/f-vyberove-setreni-pracovnich-sil-tpuxqwfzn>

³³ Průvodce - MPSV Portál [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

sezonních prací hlavně zaměstnanců v zemědělství, stavebnictví a lidem, kterým skončila termínovaná smlouva a hlásí se do evidence úřadu práce.³⁴ Výjimkou je poměrně atypická situace v roce 2020, kdy byl trh práce silně ovlivněn zaváděním vládních opatření. Ovšem ekonomické indikátory a mnozí odborníci se shodovali na tom, že v roce 2020 by pokles nezaměstnaných pokračoval v trendu stagnace z roku 2019 nebo započal trend mírného a pozvolného nárůstu nezaměstnanosti.

Výkyvy mezi červnem a červencem se vyskytují kvůli přílivu nových absolventů na trh práce. V roce 2019 a 2020 se těchto výkyvu objevilo více než obvykle, pravděpodobně z příčiny slabšího růstu HDP a nepříznivého vývoje na exportních trzích a následků začátku koronavirové krize.³⁵ Například v lednu roku 2014 bylo evidováno 29,12 tisíc uchazečů a v prosinci roku 2019 již pouze 9,76 tisíc uchazečů o zaměstnání, což znamená pokles o 66,48 %. V prosinci roku 2020 narostl počet uchazečů na 11,48 tisíc je tedy možné pozorovat již výše zmíněné pozastavení poklesu nezaměstnanosti.

Nejvyšší podíl všech evidovaných nezaměstnaných v Královéhradeckém kraji byl 7,7 % v lednu roku 2014 a nejmenší 1,9 % v květnu roku 2019. Podle struktury volných pracovních míst byla nejvyšší poptávka po místech vyžadující základní vzdělání.³⁶ To svědčí o tom, že česká ekonomika v řadě oblastí je stále brána jako „montovna“ Evropy a hlavním důvodem je také to, že zaměstnavatelé hledající pracovníky s vyšší kvalifikací, svou poptávku v některých případech na úřad práce bohužel ani neumíst'ují, předpokládali, že za situace s nedostatkem pracovních sil na trhu je nízká šance na to nalézt vhodného zaměstnance prostřednictvím úřadu práce.³⁷

Pří pohledu na jednotlivé okresy za roky 2016, 2017 a 2018 se situace v jednotlivých okresech kraje stále rapidně zlepšovala a zpomalovala v roce 2019 a 2020 stejně jako v celorepublikovém měřítku. V České republice byl vývoj nezaměstnanosti na tak nízkou úroveň způsoben zejména kombinací několika faktorů. Hlavním faktorem byl pokračující ekonomický růst, který se promítal především do služeb a průmyslu. Díky kombinaci velmi

---

³⁴ IDNES.cz [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/urad-prace-nezamestnanost-2018-prosinec.A190109_092350_ekonomika_fih

³⁵ KOMENTÁŘ nezaměstnanost, ČR, prosinec 2019: | Generali Investments - investice do podílových fondů. Generali Investments - investice do podílových fondů [online]. Copyright © [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <https://www.general-investments.cz/makroekonomicke-komentare/komentar-nezamestnanost-cr-prosinec-2019.html>

³⁶ Průvodce - MPSV Portál [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

³⁷ Česko jako montovna? Mezi volnými místy dominují profese se základním vzděláním | BusinessInfo.cz. BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Copyright © 1997 [cit. 26.03.2020]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/cesko-jako-montovna-mezí-volnými-místy-dominují-profese-se-základním-vzděláním/>

úzkého napojení na německou ekonomiku a nižší mzdové hladiny se ekonomicky růst velmi výrazně projevoval na české ekonomice. Zahraniční poptávka byla nejdůležitější na začátku rostoucí fáze ekonomického cyklu, zahraniční poptávkou je zde míněna hlavně ta z Německa. Dalšími faktory byly rostoucí spotřeba domácnosti, nízké úrokové sazby a expanze domácího automobilového průmyslu. Posledním faktorem byla nízká úroveň našich mezd oproti některým zemím EU, například ve srovnání s Německem.³⁸

V roce 2019 se pokles téměř zastavil v okresech Hradec Králové a Jičín a v ostatních okresech byl jen v desítkách uchazečů vyšší než v roce 2018. *Podle analytičky Komerční banky Jany Steckerové v roce 2019 není zpomalování domácí ekonomiky na trhu práce zatím příliš vidět. Projevovat se začíná v průmyslu, kde zaměstnanost od začátku roku nepřetržitě klesá. "Vývoj situace v oblasti průmyslu tak podle našeho názoru předznamenává další vývoj na českém trhu práce. Podle hlavního ekonoma nemovitostního fondu Czech Fund Lukáše Kovandy nemá nezaměstnanost prakticky kam klesat. "V příštím roce 2020 začnou výrazněji sílit tlaky na její růst, který bude způsoben předně nepříznivou situací v zahraničí, například v Německu, na němž jsme ekonomicky závislí.*³⁹ Tyto prognózy se také v roce 2020 naplnily ale v kombinaci s koronavirovou krizí se míra nezaměstnanosti navýšila znatelně rychleji než bylo původně předpokládáno.

---

³⁸ Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496233-nezamestnanost-srpen-2017/>

³⁹ Nezaměstnanost podle analytiků nemá už téměř kam klesnout | [online]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/news-nezamestnanost-podle-analytiku-nema-uz-temer-kam-klesnout/>

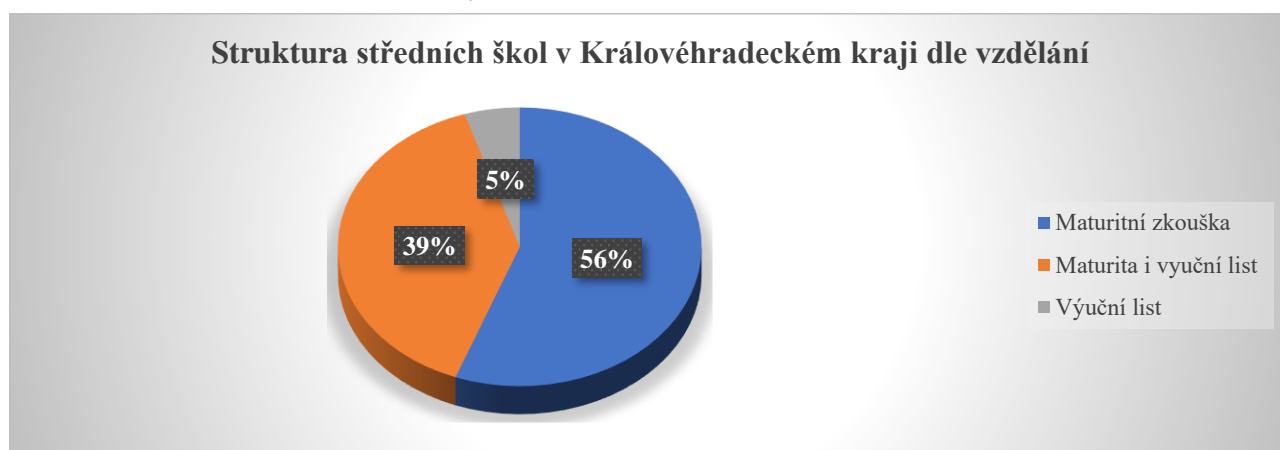
4 Praktická část

4.1 Charakteristika vyšších odborných a středních škol

v Královéhradeckém kraji a metodika výběru zkoumaných škol

V Královéhradeckém kraji se vyskytuje 74 škol, které jsou označeny jako střední, z nichž u 34 škol lze získat maturitní zkoušku, u 24 škol lze získat maturitní zkoušku či výuční list a u 3 z těchto škol je možné získat pouze výuční list, zbylých 13 škol jsou školy praktické pro hendikepované žáky a školy s nařízenou ústavní výchovou. Tato charakteristika vylučuje praktické školy speciálně určené pro hendikepované žáky, školy pro hendikepované žáky s praxemi v chráněných dílnách a pro žáky s nařízenou ústavní výchovou a nižšího středního vzdělání s označením J a C z důvodu zjednodušení určování struktury škol a také proto, že absolventi těchto škol zapadají povětšinou do jiné rizikové skupiny nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením a osob s nízkou kvalifikací, nikoliv do skupiny absolventi. Pro účely této práce vycházím z toho, že v Královéhradeckém kraji se nachází 61 středních a 10 vyšších odborných škol přičemž všechny vyšší odborné školy sdílí sídlo se školami středními. Percentuálně je tedy značná převaha škol poskytující pouze maturitní zkoušku s 55,74 % oproti těm, co nabízejí obě možnosti s 39,34 % či jen možnost výučního listu s pouze 4,92 %.

Graf 2 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle vzdělání

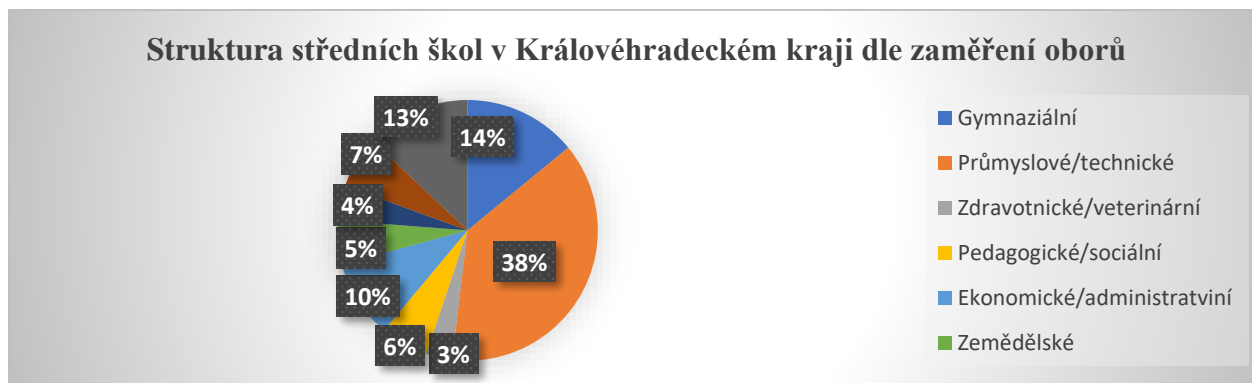
Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

Pro srovnání z celkového počtu 1292 středních škol po celé republice stojí Královéhradecký kraj na 9. místě s podílem škol 5,65 % z celkového počtu. Vyšších odborných škol se v kraji vyskytuje 10. Opětovně pro srovnání z celkového počtu 168 vyšších odborných škol po celé republice stojí Královéhradecký kraj spolu s kraji Zlínským a Jihomoravským na 6. místě s podílem škol 5,95 % z celkového počtu. Ze zřizovatelského hlediska je 47 škol spravováno

krajem, 12 je soukromého rázu a 2 jsou spravovány církví, z procentuálního hlediska je tedy z 77,05 % zřizovatelem škol kraj, z 19,67 % soukromník a z 3,28 % církev.

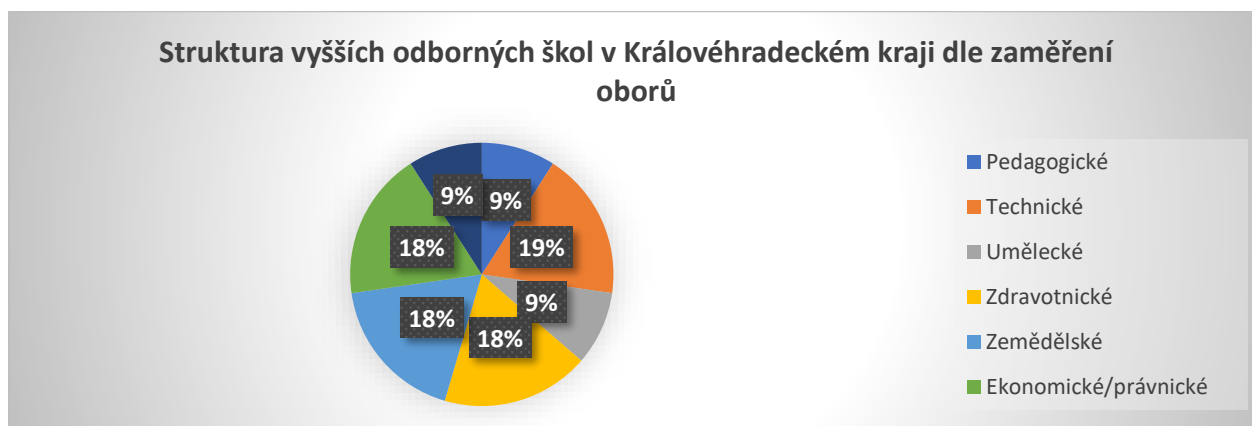
Skladba zaměření středních škol je gymnaziální, pedagogické/sociální, ekonomické/administrativní, hotelové/gastronomické, zemědělské, průmyslové/technické, a zdravotnické/veterinární, umělecké, obchodní/slужební. Nejvíce prominentní v tomto kraji jsou školy gymnaziálního, průmyslového/technického a ekonomického/administrativního zaměření, průměrný počet oborů na střední školu je 5, největší počet oborů na školský subjekt dosahuje čísla 20. Do tohoto průměru jsou započítávány i obory typu nástavba, avšak nikoliv kombinované, dálkové a zkrácené studium. Pro účely tohoto průměru jsou školy, které mají více středisek, ale jsou sloučeny jako jeden subjekt, brány jako jedna škola. Pravidla stanovená v této charakteristice se vztahují i na veškeré podkapitoly kapitoly *Situace na trhu práce Královéhradeckého kraje pro absolventy za roky 2016 až 2020* vyjímaje podkapitulu *Faktory ovlivňující nezaměstnanost absolventů*.⁴⁰

Graf 3 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle zaměření oborů

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlaskolstvi.cz/>

Graf 4 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle zaměření oborů

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlaskolstvi.cz/>

⁴⁰ Atlas školství [online]. Dostupné z: <http://www.atlaskolstvi.cz>

Skladba zaměření vyšších odborných škol se skládá z pedagogických, technických, uměleckých, zdravotnických, zemědělských, ekonomických/právnických a se zaměřením na cestovní ruch/hotelnictví, průměrný počet oborů na vyšší odbornou školu jsou 2. Nejmenší zastoupení z nich mají umělecké, pedagogické a se zaměřením na cestovní ruch/hotelnictví.

4.1.1 Seznam zkoumaných škol, jejich oborů a základní informace o aktuálním množství evidovaných absolventů na úřadech práce

Následující tabulky jsou tvořeny ze dvou částí: na pravé straně je název školy a v levé obory, které na dané škole mohou být studovány a jejichž absolventi jsou při přihlášení do evidence úřadu práce pod názvy těchto škol a oborů evidováni ve statistikách tohoto úřadu, které budou pro účely této práce využívány jako primární data. Tyto tabulky jsem vytvořil za pomoci informací z projektu Atlas školství, jedná se o publikaci s kompletním přehledem veškerých typů středních škol, od učilišť po gymnázia, konzervatoří a vyšších odborných škol s aktuálními informacemi o studijní nabídce škol, kapacitě oborů i obsahu přijímacích zkoušek. Publikace byla vytvořena nakladatelstvím P. F. art ve spolupráci s informačními a poradenskými středisky úřadu práce a Ministerstva práce a sociálních věcí za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Pod tabulkami škol jednotlivých okresů, budou vždy uvedeny informace o počtu škol, na kolikátém místě se okresy nachází podle množství evidovaných nezaměstnaných absolventů v daném okrese a podle počtu nezaměstnaných absolventů na jednu školu. Data ohledně množství nezaměstnaných absolventů v daném okrese a počtu nezaměstnaných absolventů na jednu školu byla vyhodnocena ze statistik úřadu práce z období k 30. 9. 2020.

Tabulka 2 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 1. část

Název školy	Obory vyučované na škole
Střední škola Sion High School, HK	Gymnázium–4leté, Předškolní a mimoškolní pedagogika, Pedagogické lyceum
Střední škola a vyšší odborná škola aplikované kybernetiky s. r. o.	Informační technologie, Multimediální tvorba, Energetika, Počítačová umění a design, Programování
Střední škola vizuální tvorby, s. r.o.	Grafický design
Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku, HK	Průmyslový design, Design interiéru, Uměleckořemeslné zpracování dřeva, Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů, Truhlář
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové	Praktická sestra, Asistent zubního technika, Zdravotnické lyceum, Diplomovaná dětská sestra, Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaný farmaceutický asistent, Diplomovaný zdravotní laborant, Diplomovaný zubní technik
Biskupské gymnázium, církevní základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola Hradce Králové	Gymnázium – 4leté, Gymnázium – 8leté
Gymnázium Boženy Němcové, HK	Gymnázium – 6leté

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

Tabulka 3 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 2. část

Název školy	Obory vyučované na škole
Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, HK	Předškolní a mimoškolní pedagogika, Reprodukční grafik pro média, Cukrář, Truhlář, Kuchař – číšník, Umělecký truhlář a řezbář, Potravinářská výroba, Truhlářská a čalounická výroba, Stravovací a ubytovací služby, Tlumočnictví českého znakového jazyka
Střední škola profesní přípravy, HK	Strojírenské práce, Potravinářská výroba, Tesařské práce, Zednické práce, Stravovací a ubytovací služby, Prodavačské práce, Pečovatelství
První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové spol. s. r. o.	Gymnázium – 6leté, Gymnázium – 4leté
Gymnázium J. K. Tyla, HK	Gymnázium – 4leté
Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola, Nový Bydžov	Gymnázium – 6leté, Gymnázium – 4leté, Ekonomika a podnikání, Účetnictví a daně
Hotelová škola Hradec Králové, s. r. o.	Ekonomika a podnikání, Hotelnictví, Kadeřník

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

Tabulka 4 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 3. část

Název školy	Obory vyučované na škole
Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, HK	Obchodní akademie, Veřejnosprávní činnost, Sociální činnost, Ekonomické lyceum
Obchodní akademie, Střední pedagogická škola, Vyšší odborná škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s. r. o.	Obchodní akademie, Předškolní a mimoškolní pedagogika, Ekonomické lyceum, Cestovní ruch, Předškolní a mimoškolní pedagogika
Střední odborná škola veterinární, HK	Veterinářství
Střední průmyslová škola stavební, HK	Technická zařízení budov, Stavebnictví, Technické lyceum
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, HK	Dopravní prostředky, Provoz a ekonomika dopravy, Autotronik, Mechanik instalátérských a elektrotechnických zařízení, Klempíř, Karosář, Autolakýrník, Mechanik opravář motorových vozidel, Autoelektrikář, Instalatér, Tesař, Zedník 2leté nástavby: Stavební provoz, Autotronik
Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, HK	Průmyslová ekologie, Informační technologie, Strojírenství, Elektrotechnika, Informační služby, Mechanik strojů a zařízení, Mechanik seřizovač, Mechanik elektrotechnik, Strojní mechanik, Nástrojář, Karosář, Obráběč kovů, Elektrikář, Elektrikář – silnoproud, Elektromechanik pro zařízení a přístroje, Umělecký kovář a zámečnick, pasíř 2leté nástavby: Provozní technika, Provozní elektrotechnika
Střední škola služeb, obchodu a gastronomie	Ekonomika a podnikání, Hotelnictví, Fotograf, Kosmetické služby, Pekař, Cukrář, Zahradník, Kuchař-číšník – Číšník, Kuchař-číšník – Kuchař, Prodavač, Aranžér, Kadeřník 2leté nástavby: Podnikání
Střední škola technická a řemeslná, Nový Bydžov	Dopravní prostředky, Mechanik opravář motorových vozidel, Elektrikář – silnoproud, Autoelektrikář, Cukrář, Řezník – uzenář, Opravář zemědělských strojů, Kuchař – číšník 2leté nástavby: Provozní technika, Technologie potravin
TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní Třebechovice pod Orebem, s. r. o.	Bezpečnostně právní činnost

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

V samotném okrese Hradec Králové se nachází 22 odborných učilišť, středních a vyšších odborných škol, celkově bylo evidováno obecně 167 nezaměstnaných absolventů a z toho 107 tzv. „čerstvých“ absolventů, na všech pobočkách úřadu práce tohoto okresu. Podrobnější rozlišením pojmů „čerstvý“ a obecný nezaměstnaný absolvent se zabývám v kapitole *Nezaměstnanost jednotlivých oborových skupin a jejich uplatnění v rámci úřadů práce královehradeckého kraje za období 2016 až 2020*.

Nepřekvapivě jelikož se jedná o okres s hlavním městem kraje, v počtu obou typů nezaměstnaných absolventů se nachází na prvním místě, a i přes největší počet škol se v počtu obecně tak i „čerstvé“ nezaměstnaných absolventů na jednu školu nachází až na místě čtvrtém nikoliv pátém.⁴¹

⁴¹ Statistiky. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 5 - Názvy škol a oborů v okrese Trutnov

Název školy	Obory vyučované na škole
Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice	Gymnázium - 8leté, Gymnázium - 4leté, Veřejnosprávní činnost
Bezpečnostně právní akademie, s.r.o., střední škola	Bezpečnostně právní činnost, Veřejnosprávní činnost, Technické lyceum
Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola	Ekologie a životní prostředí, Mechanizace a služby, Lesnictví, Lesní mechanizátor, Lesnictví (vyšší odborná škola)
Gymnázium, Dvůr Králové nad Labem	Gymnázium – 6leté, Gymnázium – 4leté
Gymnázium, Trutnov	Gymnázium – 6leté, Gymnázium – 4leté
Krkonošské gymnázium a Střední odborná škola	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté, Sociální činnost, Ošetřovatel
Střední průmyslová škola, Trutnov	Informační technologie, Strojírenství, Elektrotechnika, Strojní mechanik, Nástrojář, Elektrikář
Střední škola gastronomie a služeb	Hotelnictví, Pekař, Cukrář, Truhlář, Instalatér, Tesař, Zedník, Kuchař-číšník 2leté nástavby: Gastronomie
Střední škola informatiky a služeb, Dvůr Králové nad Labem	Informační technologie, Aplikovaná chemie, Cestovní ruch, Bezpečnostně právní činnost, Kosmetické služby, Masér sportovní a rekondiční, Kadeřník
Vyšší odborná škola zdravotnická, Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, Trutnov	Praktická sestra, Obchodní akademie, Zdravotnické lyceum, Diplomovaná všeobecná sestra

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

V okrese Trutnov je 10 odborných učilišť, středních a vyšších odborných škol a byl zde evidován druhý největší počet obecně nezaměstnaných absolventů na okresních pobočkách úřadu práce, jednalo se o 131 z toho 97 „čerstvých“ absolventů. Trutnov je na prvním místě v podílu obecně nezaměstnaných absolventů na jednu školu z pohledu „čerstvých“ absolventů se nachází na místě druhém.⁴²

⁴² Statistika. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 6 - Názvy škol a oborů v okrese Náchod

Název školy	Obory vyučované na škole
Střední průmyslová škola Otty Wichterleho, příspěvková organizace	Strojírenství, Elektrotechnika, Textilnictví, Oděvnictví, Grafický design, Modelářství a návrhářství oděvů, Mechanik seřizovač, Tiskař na polygrafických strojích, Reprodukční grafik pro media, Nástrojář, Mechanik a opravář motorových vozidel, Elektrikář, Chemik, Výrobce textilií, Krejčí, Tiskař na polygrafických strojích, Aranžér, Kadeřník <i>2leté nástavby: Podnikání</i>
Střední odborná škola sociální a zdravotnická – Evangelická akademie	Praktická sestra, Sociální činnost, Ošetrovatel
Střední škola řemeslná, Jaroměř	Truhlář, Čalouník, Tesař, Podkovář a zemědělský kovář, Opravář zemědělských strojů, Umělecký kovář a zámečnický pasíř, Umělecký keramik
Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie arch. Jana Letzela, Náchod, příspěvková organizace	Informační technologie, Stavebnictví, Obchodní akademie, Klempíř, Tesař, Zedník, Malíř a lakýrník
ACADEMIA MERCURII soukromá střední škola, s. r. o.	Cestovní ruch, Ekonomické lyceum
Gymnázium, Broumov	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté
Gymnázium Jaroslava Žáka, Jaroměř	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté
Jiráskovo gymnázium, Náchod	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté
Střední průmyslová škola, Odborná škola a Základní škola, Nové město nad Metují	Informační technologie, Strojírenství, Mechanik strojů a zařízení, Mechanik seřizovač, Strojní mechanik, Karosář, Obráběč kovů, Kadeřník, Strojírenské práce, Potravinářská výroba, Zahradnické práce, Opravářské práce, Stravovací a ubytovací služby, Prodavačské práce, Pečovatelské služby

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

V okrese Náchod je celkem 9 odborných učilišť, středních a vyšších odborných škol, bylo zde 113 nezaměstnaných absolventů z toho 93 „čerstvých“ a v rámci kraje je celkově na třetí příčce v rámci nezaměstnaných absolventů. Náchod je na druhém místě v podílu obecně nezaměstnaných absolventů na jednu školu z pohledu „čerstvých“ absolventů se nachází na místě prvním.⁴³

⁴³ Statistika. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 7 - Názvy škol a oborů v okrese Jičín

Název školy	Obory vyučované na škole
Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice	Geotechnika, Užitá malba, Kamenosochařství, Konzervátorství a restaurátorství
Zemědělská akademie a Gymnázium Hořice – střední škola a vyšší odborná škola, příspěvková organizace	Gymnázium – 8leté, Gymnázium - 4leté, Sociální činnost, Obráběč kovů, Zemědělec-farmář, Opravář zemědělských strojů, Ošetřovatel, Veřejnosprávní činnost, Obchodní akademie
Hořické gymnázium	Gymnázium – 4leté
Masarykova obchodní akademie, Jičín	Informační technologie, Obchodní akademie, Cestovní ruch a zahraniční obchod, Cizí jazyk
Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté, Předškolní a mimoškolní pedagogika
Lepařovo Gymnázium, Jičín	Gymnázium – 6leté, Gymnázium – 4leté
Soukromá střední škola podnikatelská – ALTMAN, s. r. o.	Ekonomika a podnikání 2leté nástavby: Podnikání
Střední škola gastronomie a služeb, Nová Paka	Hotelnictví, Výrobce potravin (Sladovník, pivovarník), Pekař, Cukrář, Krejčí, Truhlář, Kuchař – číšník
Střední škola řemesel a Základní škola, Hořice	Koždělná výroba, Truhlářská a čalounická výroba, Malířské práce, Zednické práce, Zemědělské práce, Pečovatelské služby
Střední škola strojírenská a elektrotechnická	Mechanik strojů a zařízení, Mechanik elektrotechnik, Strojní mechanik, Nástrojář, Karosář, Obráběč kovů, Elektrikář, Elektrikář – silnoproud
Střední škola zahradnická, Kopiclno	Rybářství, Zahradnictví, Zahradník, Zahradnické práce 2leté nástavby: Zahradnictví
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín	Informační technologie, Strojirenství, Elektrotechnika, Strojní mechanik, Obráběč kovů, Strojirenství s využitím CAD a CAM

Zdroj: <https://www.atlaskolstvi.cz/>

V jičínském okrese se nachází 12 odborných učilišť, středních a vyšších odborných škol v počtu nezaměstnaných absolventů je na pátém místě s počtem 66 nezaměstnaných absolventů z toho 40 čerstvých, a i přes větší počet škol, než v Rychnově nad Kněžnou má nejmenší podíl obou typů nezaměstnaných absolventů na školu v celém kraji.⁴⁴

⁴⁴ Statisticky. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 8 – Názvy škol a oborů v okrese Rychnov nad Kněžnou

Název školy	Obory vyučované na škole
Střední zemědělská škola a Střední odborné učiliště chladicí a klimatizační techniky, Kostelec nad Orlicí	Agropodnikání, Mechanik elektrotechnik, Elektromechanik pro zařízení a přístroje, Zemědělec – farmář
Obchodní akademie T.G. Masaryka, Kostelec nad Orlicí	Informační technologie, Obchodní akademie, Ekonomické lyceum
Gymnázium, Dobruška	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou	Gymnázium – 8leté, Gymnázium – 4leté
Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií, Dobruška	Informační technologie, Elektrotechnika
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou	Strojírenství, Autotronik, Karosář, Autolakýrník, Mechanik opravář motorových vozidel, Autoelektrikář, Truhlář, Kominík, Kuchař – číšník, Operátor skladování, Automobilová diagnostika a servis, Firemní ekonomika
Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum, Dobruška	Informační technologie, Mechanik strojů a zařízení, Mechanik seřizovač, Strojní mechanik, Nástrojář, Klempíř, Obráběč kovů

Zdroj: <https://www.atlasskolstvi.cz/>

V posledním okrese Rychnov nad Kněžnou se nachází pouze 7 odborných učilišť, středních a vyšších odborných škol, celkový počet nezaměstnaných absolventů je 71 z toho 63 „čerstvých“ absolventů nachází se tedy na čtvrtém místě. I přes nejmenší počet škol v kraji se se v obou typech nezaměstnanosti nachází u počtu nezaměstnaných absolventů na jednu školu na místě, před okresem Jičín.⁴⁵

⁴⁵ Statistiky. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

4.2 Rozdělení absolventů dle oborů, oborové skupiny a jejich činností

Oborové skupiny jsou nástrojem Národního ústavu pro vzdělávání zprostředkovávají komunikaci mezi tvůrci vzdělávacích programů, škol, podniků a dalších institucí. Dělí se na několik úrovní, pro účely této práce bude využívána úroveň sektorová, která zejména slouží pro tvorbu a úpravu vzdělávacích programů dle požadavků na trhu práce. Jsou sestaveny tak aby mohly postihovat možnosti uplatnění žáků jednotlivých oborových skupin, středního a vyššího odborného vzdělání. V této kapitole jsou zahrnuty všechny druhy oborů zahrnutých v oborových skupinách získaných z dat ze statistik úřadu práce ČR o absolventech za roky 2016 až 2020 a souhrnná definice náplně všech těchto oborů vytvořena za pomoci informací z internetové stránky Infoabsolvent.cz. Většina popisovaných aktivit se mezi těmito obory v určité míře prolíná, avšak určité činnosti jsou vyhrazeny výhradně pro jeden z oborů. Z důvodu delšího časového intervalu, ze kterého jsou data čerpána, byly již některé obory na daných školách zrušeny či již pro ně na příští školní rok nebudou nabíráni další studenti z důvodu jejich zrušení zřizovatelem.^{46,47}

1. Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů

Žáci těchto oborů se naučí zajistit základní činnosti a výrobní technologie v dřevozpracující, čalounické nebo nábytkářské výrobě, porozumět technologickým výkresům a postupům ve výrobě. Dále zhotovovat výrobky individuální a sériové truhlářské výroby, vypracovávat konstrukční a technologickou dokumentaci truhlářského nebo čalounického výrobku a dokumentaci navrhování interiérů a dřevěných konstrukcí.

Kódové označení a název oboru	
33-56-H/01 Truhlář	33-42-L/51 Nábytkářská a dřevařská výroba
33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba	33-57-E/01 Dřevařská výroba
33-31-N/01 Tvorba nábytku a dřevěné konstrukce	

2. Zemědělství a lesnictví

Žáci těchto oborů se naučí technologické postupy a pracovní činnosti při pěstování rostlin a chovu zvířat a provádět základní laboratorní rozbory substancí významných v zemědělství. Ovládat technologie pěstování a ochrany zeleniny, ovoce, květin a okrasných dřevin a navrhovat sadovnické a krajinářské úpravy. Vykonávat a řídit

⁴⁶ Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/>

⁴⁷ Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/>

činnosti související s provozem strojů a zařízení pro chov zvířat a pěstování plodin a pracovat s technickou dokumentací. Řešit problémy lesního hospodářství a myslivosti. Poskytování ošetrovatelské péče cizokrajným zvířatům a nakupování surovin a celkové organizace činností pro jejich péči.

Kódové označení a název oboru	
41-41-M/01 Agropodnikání	41-43-M/02 Chovatelství
41-44-M/01 Zahradnictví	41-45-M/01 Mechanizace a služby
41-32-N/01 Lesnictví	41-51-H/01 Zemědělec – farmář
41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní	41-52-H/01 Zahradník
41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů	41-56-H/01 Lesní mechanizátor
41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář	41-51-E/01 Zemědělské práce
41-52-E/01 Zahradnické práce	41-55-E/01 Opravářské práce
41-44-L/51 Zahradnictví	41-43-L/01 Chovatel cizokrajných zvířat

3. Zdravotnictví

Žáci těchto oborů si osvojí základní nebo komplexní činnosti ošetrovatelské péče, provádění činnosti laboratorní diagnostické péče zahrnující i odběry biologického materiálu. Zvládat analýzu biologického materiálu za pomoci moderních přístupů. Osvojí si znalosti o vývojových poruchách a chorobách dutiny ústní zubů a čelisti, zhotovovat stomatologické výrobky, zpracovávat materiály a obsluhovat zařízení zubní ordinace. Připravovat preventivní a léčebnou péči o ústní hygienu.

Kódové označení a název oboru	
53-41-M/01 Zdravotnický asistent	53-44-M/03 Asistent zubního technika
53-43-M/01 Laboratorní asistent	53-44-N/11 Diplomovaný zubní technik
53-41-N/11 Diplomovaná všeobecná sestra	53-41-N/31 Diplomovaná dentální hygienistka
53-43-N/11 Diplomovaný farmaceutický asistent	53-43-N/21 Diplomovaný zdravotní laborant
53-41-H/01 Ošetrovatel	

4. Veterinářství a veterinární prevence

Žáci tohoto oboru se naučí vykonávat a organizovat pracovní a ekonomické činnosti v chovech zvířat a vyvozovat vhodná opatření pro další péči, celkové zacházení se zvířaty, realizování preventivních opatření pro zabezpečování jejich zdraví, připravovat k inseminaci a asistovat veterinárnímu lékaři u chirurgických a léčebných zákroků.

Kódové označení a název oboru
43-41-M/01 Veterinářství

5. Umění a užité umění

Žáci se v těchto oborech naučí široké spektrum výtvarných technik, stylizace a práce s písmem, zhotovování výtvarné dokumentace a úprav interiéru a exteriéru. Budou využívat výtvarné dovednosti při ztvárňování fotografií, grafických designů a jejich

úpravy v grafických programech a dalších činnostech využívající umění v praxi např. webdesign. Přípravu na herecké, moderátorské a pěvecké účinkování. Dále zpracování velkého množství variant materiálu pro jeho okrasné užívání

Kódové označení a název oboru	
82-41-M/01 Užitá malba	82-41-M/02 Užitá fotografie a media
82-41-M/04 Průmyslový design	82-41-M/05 Grafický design
82-41-M/06 Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů	82-41-M/11 Design interiéru
82-41-M/14 Textilní výtvarnictví	82-42-M/01 Konzervátorství a restaurátorství
82-41-M/17 Multimediální tvorba	82-41-M/07 Modelářství a návrhářství oděvů
82-41-N/12 Reklamní tvorba	82-42-N/07 Konzervování a restaurování malířských a dekorativních technik
82-42-N/02 Řezbářství a restaurování dřeva	82-41-N/09 Obalový a grafický design
82-47-N/01 Herectví a moderování	82-44-N/01 Hudba-zaměření Jazz
82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečník, pasíř	82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář
82-51-H/04 Umělecký keramik	82-51-H/03 Zlatník a klenotník
82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář	82-51-L/02 Uměleckořemeslné zpracování dřeva
82-51-L/06 Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů	

6. Textilní výroba a oděvnictví

Žáci těchto oborů se naučí rozpoznávat základní druhy textilií, zpracovávání technické dokumentace a řídit a kontrolovat výrobní procesy při výrobě textilií. Dále se žáci naučí zpracování technických nákrešů a popisů oděvů, konstruovat základní střihy oděvů z naměřených mír zákazníků a základy modelování oděvů a obsluhovat šicí stroje.

Kódové označení a název oboru	
31-41-M/01 Textilnictví	31-58-H/01 Krejčí
31-59-E/01 Šití oděvů	

7. Technická chemie a chemie silikátů

Žáci se naučí rozumět základním vztahům v přírodních vědách, orientaci v základech elektrotechniky a strojnictví a používat získané poznatky při laboratorních činnostech. Učí se obsluhovat vybavení laboratoří s ohledem na bezpečnost a efektivnost výroby. Žáci se dále naučí principy a postupy chemické analýzy a naučí se odebírat a zpracovávat vzorky k analýze. Dále se naučí technické a ekonomické řízení výroby skla a keramiky.

Kódové označení a název oboru	
28-44-M/01 Aplikovaná chemie	28-42-L/01 Chemik operátor
28-52-H/01 Chemik	28-32-N/01 Řízení sklářské a keramické

8. Strojírenství a strojírenská výroba

Žáci v těchto oborech se naučí navrhovat, propočítávat a konstruovat součásti a mechanismy strojů a nástrojů a výrobků přesné mechaniky. Navrhovat postupy při jejich opravě a výrobě, a využívat k těmto činnostem i informačních a komunikačních technologií. Čtení strojírenských výkresů, schémat a technologické dokumentace. Zpracování kovů a nekovových materiálů využívaných ve strojírenství a při výrobě klempířských a automobilových výrobků. Dále se naučí činnosti souvisejících s provozem, opravou, úpravou a výrobou dopravních prostředků a analyzovat a diagnostikovat stav dopravních prostředků. Obsluhu veškerých druhů obráběcích strojů.

Kódové označení a název oboru	
23-45-M/01 Dopravní prostředky	23-41-M/01 Strojírenství
23-56-H/01 Obráběč kovů	23-55-H/02 Karošář
23-55-H/01 Klempíř	23-61-H/01 Autolakýrník
23-62-H/01 Jemný mechanik	23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel
23-52-H/01 Nástrojář	23-51-H/01 Strojní mechanik
23-51-E/01 Strojírenská práce	23-41-N/02 Strojírenství s využitím CAD a CAM
23-45-N/01 Automobilová diagnostika a servis	23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení
23-43-L/51 Provozní technika	23-45-L/02 Letecký mechanik
23-45-L/01 Mechanik seřizovač	

9. Stavebnictví, geodézie a kartografie

Žáci jsou připravováni na činnost související s navrhováním a realizací staveb, seznámí se zásadami zobrazování v technických výkresech a stavební dokumentaci, vytváření stavebních výkresů a navrhováním konstrukcí, pracovat s technickými podklady a vytvořit si poznatky hmot využívaných ve stavebnictví. Dále žáci získávají poznatky z oblasti technického zařízení budov a jsou připravováni na činnosti spojené s rozvody a instalacemi technických zařízení budov. Osvojí si činnosti spojené s instalacemi technických zařízení v budovách a oprav vnitřních rozvodů, naměřování hodnot souvisejících s pozemky, potřebných pro zápisy do katastru nemovitostí. Dále tato oborová skupina zahrnuje činnosti jako kontrola a revize spalinových cest, zhotovování tesařské konstrukce a základní betonářské a zednické práce. Zabezpečovat projektovou a inženýrskou přípravu stavby a řešit problematiku rekonstrukčních prací stavebních památek.

Kódové označení a název oboru	
36-47-M/01 Stavebnictví	36-45-M/01 Technická zařízení budov
36-46-M/01 Geodézie a katastr nemovitostí	36-52-H/01 Instalatér
36-52-H/02 Mechanika plynových zařízení	36-56-H/01 Kominík
36-64-H/01 Tesař	36-67-H/01 Zedník

36-67-E/01 Zednické práce	36-64-E/01 Tesařské práce
36-67-E/02 Stavební práce	36-45-L/52 Technik plynových zařízení a tepelných soustav
36-44-L/51 Stavební práce	36-41-N/05 Příprava a realizace staveb
36-41-N/01 Obnova stavebních památek	

10. Speciální a interdisciplinární obory

Žáci těchto oborů se naučí posuzovat technologické provozy z hlediska požární bezpečnosti, zabraňovat podmínkám pro vznik požáru a využívat výstroj a nástroje pro hasičské zásahy. Diagnostikovat za použití moderních technologií technický stav motorových vozidel a zajišťovat jejich údržbu. Provádět montážní, opravárenské a údržbářské práce na elektrických a instalatérských zařízeních a provádět malířské a tapetářské práce tedy volbu vhodných nátěrových systémů a využívání vhodných materiálů pro tyto práce.

Kódové označení a název oboru	
39-08-M/01 Požární ochrana	39-41-L/01 Autotronik
39-41-L/02 Mechanik instalatérských a elektronických zařízení	39-41-H/01 Malíř a lakýrník

11. Publicistika, knihovnictví a informatika

Žáci tohoto oboru vybírají ze dvou zaměření knihovnictví anebo archivnictví. Při zaměření na knihovnictví se žáci naučí vykonávat činnosti související s vedením a zabezpečením provozu knihovny např: budovat knihovní fond, vytvářet katalogy, pracovat s databázemi, navrhovat informační systém atd. Při zaměření na archivnictví se naučí činnosti související s chodem archivu jak státního, tak obchodního původu. Tyto činnosti zahrnují využívání informačních fondů, vyhledávat a ukládat do úschovy archiválie, provádět jejich revizi a kontrolovat jejich stav, inventarizovat archivní fond, zajišťovat spisovou službu a zajišťovat skartační řízení. Dále se naučí manipulovat s informačními systémy potřebných pro vykonávání těchto prací.

Kódové označení a název oboru	
72-41-M/01 Informační služby	

12. Právo, právní a veřejnosprávní činnost

Žáci se naučí jednání s klientem při právní činnosti, provádět právní činnost znamená zejména rozpoznat protiprávní jednání a chování a umět správně kvalifikovat zda zahájit trestní a správní řízení podle náležité právní kvalifikace a mezích daných kompetencí. Provádět činnosti v rámci dokazování těchto činů a zacházení s výpočetní a kancelářskou technikou. Dále se žáci naučí rozpoznávat strukturu a působnost orgánů státní správy a samosprávy, tedy podmínky a postupy pro uplatňování práv a

povinností občanů a aplikaci základních právních norem při vykonávání povolání ve všech úsecích veřejné správy.

Kódové označení a název oboru	
68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost	68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost
68-43-N/02 Obnova a rozvoj venkova	68-42-N/01 Prevence kriminality

13. Potravinářství a potravinářská chemie

Žáci se naučí připravovat a zpracovávat suroviny a přísady zahrnující i různé druhy zvěře pro potravinářskou výrobu např: pekařskou, cukrovinkářskou nebo konzervářskou, dodržovat technologické postupy při výrobě potravin, vykonávat jednoduché činnosti při strojové i ruční výrobě potravin. Vést provozní evidenci a dodržovat hygienické předpisy při výrobě. Dále se naučí řízení technologického procesu potravinářské výroby, posuzovat její ekonomické parametry a uplatnit je v oblasti a obchodování a logistiky.

Kódové označení a název oboru	
29-53-H/01 Pekař	29-54-H/01 Cukrář
29-56-H/01 Řezník – uzenář	29-51-E/01 Potravinářská výroba
29-51-E/02 Potravinářské práce	29-41-M/01 Technologie potravin

14. Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie

Žáci se naučí činnosti nezbytné pro fotografování většiny fotografických stylů a úpravy fotografií v editačních programech a zhotovení fotografií klasickou cestou nebo digitálním tiskem. Zajišťování technologické přípravy textových a obrazových podkladů vytváření grafických designů a vykonávat všechny pracovní činnosti v procesu předtiskové přípravy a zpracování výrobku, provádět grafické návrhy a úpravu tiskovin. Naučí se ovládat technologické postupy při práci na tiskových strojích a zařízení a postupy pro jejich údržbu. Dále žáci získají přehled o knižní produkci, strojích a zařízeních používaných při knihařské výrobě a vědomosti o ruční vazbě a vhodných materiálech pro tuto produkci určených.

Kódové označení a název oboru	
34-56-L/01 Fotograf	34-53-L/01 Reprodukční grafik pro média
34-53-H/01 Reprodukční grafik	34-52-H/01 Tiskař na polygrafických strojích
34-57-E/01 Knihařské práce	34-42-M/01 Obalová technika

15. Podnikání v oborech, odvětví

Žáci se zde naučí vyhotovovat písemnosti s využitím výpočetní a kancelářské techniky, ovládat psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou a zpracovávat účetní doklady a doklady související se správou majetku.

Kódové označení a název oboru	
64-41-L/51 Podnikání	

16. Pedagogika, učitelství a sociální péče

Žáci získají dovednosti k vedení výchovných a vzdělávacích prací a k zájmovým činnostem dětí a mládeže. Naučí se rozvíjet předpoklady svěřených dětí po směrech sociálních, tělesných a rozumových, dbát na jejich bezpečnost, znát právní normy vztahující se na péči o děti a další normy související se sociální tematikou. Umět plánovat a organizovat činnosti pro děti a pracovat s osobami se speciálně vzdělávacími potřebami. Žák se souhrnně naučí řešit problémy pedagogicko-psychologické původu ve všech typech školských, zdravotnických a sociálních zařízení a poskytovat přímé služby pro klienty těchto sociálních zařízení.

Kódové označení a název oboru	
75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika	75-41-M/01 Sociální činnost
75-41-E/01 Pečovatelské služby	75-31-N/02 Pedagogika specifických činností ve volném čase
75-32-N/01 Sociální práce	75-32-N/06 Sociální pedagogika

17. Osobní a provozní služby

V těchto oborech se žáci naučí poskytovat kosmetické služby např: kvalifikované ošetřování pleti obličeje, krku, a ostatních částí těla, slavnostní líčení, manikúru a pedikúru. Co nejefektivněji obsluhovat vybavení určené pro kosmetickou, pedikérskou a manikérskou péči a rozpoznávat závažná onemocnění pokožky a poskytovat služby k redukci jejich následků. Dále se naučí kadeřnické služby např: úprava vlasů stříháním, péče o vlasovou pokožku, barvení a odbarvování vlasů, účesy pro společenské akce atd. naučí se také rozpoznávat závažná onemocnění vlasů a vlasové pokožky. Další část žáků bude ovládat postupy pro úklid v ubytovacích zařízeních, a dalších typech veřejných, zdravotnických a sociálních prostor, připravovat jednoduché pokrmy, nápoje a provádět jednoduchou péči a opravy prádla.

Kódové označení a název oboru	
69-41-L/01 Kosmetické služby	69-41-L/52 Vlasová kosmetika
69-51-H/01 Kadeřník	69-54-E/01 Provozní služby

18. Obchod

Žáci těchto oborů se naučí široké spektrum obchodních, administrativních, ekonomických a organizačních činností spojených s provozem maloobchodního obchodu nebo firmy. Vztahuje se mezi ně např: vyřizování obchodní korespondence, vedení účetnictví, personální činnosti atd. Připravovat zboží různého sortimentu k prodeji, předvádět zboží zákazníkovi s patřičným odborným výkladem o

prodáváním produktu, vystavovat doklady spojené s prodejem a bezproblémově vyřizovat reklamace zákazníka. Získá také dovednosti k obsluze typického vybavení prodejen např: pokladny, váhy atd. Dále část žáků bude ovládat tvorbu propagačních prostředků, práci s písmem a realizaci propagačních materiálů, aranžování výkladních skříněk a interiérů provozoven a část bude připravena v oblastech nabídky, propagace, distribuce, prodeje a vydávání knih.

Kódové označení a název oboru	
66-41-L/01 Obchodník	66-51-H/01 Prodavač
66-52-H/01 Aranžér	66-51-E/01 Prodavačské práce
66-43-M/01 Knihkupecké a nakladatelské činnosti	

19. Obecné vzdělávání (Gymnaziální)

Žáci tohoto oboru si mají osvojit obecné plnohodnotné středoškolské vzdělání ve velkém množství směru a získat co největší objem dílčích poznatků a dat zejména pro úspěšné absolvování vysokoškolského vzdělání.

Kódové označení a název oboru	
79-41-K/41 Gymnázium čtyřleté	79-41-K/61 Gymnázium šestileté
79-41-K/81 Gymnázium osmileté	

20. Obecně odborná příprava

Žáci tohoto oboru obdobně jako u skupiny oboru Obecné vzdělávání nezískávají odbornou kvalifikaci v daných směrech předpokládá se že, budou pokračovat ve studiích na vysoké škole.

Kódové označení a název oboru	
78-42-M/02 Ekonomické lyceum	78-42-M/01 Technické lyceum
78-42-M/04 Zdravotnické lyceum	78-42-M/05 Přírodovědné lyceum
78-42-M/03 Pedagogické lyceum	

21. Informatické obory

Žáci se naučí sestavovat počítače a udržovat je v provozu, konfigurovat, instalovat a spravovat operační systémy a jiné programy, chránit a zálohovat data a provádět činnosti pro znemožnění jejich zcizení a zneužití, spravovat výpočetní techniku, administrovat počítačové sítě a spravovat databáze, dále vytvářet a nastavovat programy a webové stránky.

Kódové označení a název oboru	
18-20-M/01 Informační technologie	

22. Gastronomie, hotelnictví a turismus

Žáci získají dovednosti v organizování a řízení provozu gastronomických podniků jak ve výrobě tak i odbytu, řízení ubytovacích služeb, sestavování jídelních lístku, organizačně i ekonomicky zajišťovat gastronomické akce, naučí se připravovat pokrmy české a zahraniční kuchyně a všeobecné kuchařské práce, orientaci v sortimentu zboží potřebných v gastronomii a zajistit vhodné hygienické podmínky pro provozu. Budou ovládat základní techniky odbytu a obsluhy hostů a vypomáhat při přípravě pokojů. Část žáků získá dovednosti pro vykonávání a organizování služeb cestovního ruchu, zejména organizovat a zabezpečovat ubytovací, stravovací a informační služby pro klienty, poskytovat průvodcovské služby a spolupracovat s personálem hotelu a zajišťovat služby pro účastníky zájezdů.

Kódové označení a název oboru	
65-41-L/01 Gastronomie	65-41-L/51 Gastronomie (nástavba)
65-42-M/01 Hotelnictví	65-42-M/02 Cestovní ruch
65-43-N/01 Cestovní ruch	65-42-N/02 Řízení hotelnictví a turistických služeb
65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby	65-51-E/02 Práce ve stravování
65-51-H/01 Kuchař-číšník	

23. Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

Žáci se v těchto oborech naučí vytvářet technickou dokumentaci, provádět elektronické výpočty, provádět montážní a elektroinstalační práce (provádění diagnostické, údržbářské a opravárenské práce na elektrických a elektronických zařízeních), tedy navrhovat, zapojovat a sestavovat jednoduché elektronické obvody, provádět obrábění materiálů potřebných pro elektroinstalace a měřit elektrotechnické hodnoty. Vytvářet technickou dokumentaci a analyzovat a vyhodnocovat výsledky uskutečněných měření. Dále se naučí kontrolovat a opravovat elektrické a elektronické části motorových vozidel a seznámí se plně s jejich součástmi a osvojí si postupy pro vyhledávání závad. Další část žáků získá dovednosti v práci s programovacími jazyky, tabulkovými procesory, databázemi a textovými editory.

Kódové označení a název oboru	
26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	26-41-L/52 Provozní elektrotechnika
26-41-M/01 Elektrotechnika	26-47-N/13 Výpočetní technika
26-51-H/01 Elektrikář (Elektromechanik)	26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud
26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje	26-57-H/01 Autoelektrikář

24. Ekonomika a administrativa

Žáci se naučí využívat znalosti z oblasti práva v praxi zejména v podnikatelské činnosti, tedy hlavně v právní úpravě pracovněprávních vztahů a závazkových vztahů. Získají dovednosti ve formách zprávy majetku (odpisy, evidence zásob, dlouhodobého majetku atd.), výpočtu mezd, daní, sociálního a zdravotního pojištění a také zpracování typických písemností v obchodních vztazích. Dále se naučí vykonávat základní podnikatelské činnosti, jak hospodařit s majetkem společnosti, lidskými zdroji a orientovat se dostatečně na finančním trhu. Žáci získají znalosti finančního a manažerského účetnictví a prohloubí znalosti cizího jazyka. Část žáků získá znalosti z mikro a makroekonomie, ve vyhodnocování rizika mezinárodního obchodu, vedení obchodního jednání a agendy, o metodách vstupu a operování na zahraničních trzích nebo o provozu a vedení cestovních kanceláří a pojišťování produktů cestovního ruchu.

Kódové označení a název oboru	
63-41-M/01 Ekonomika a podnikání	63-41-M/02 Obchodní akademie
63-41-N/11 Firemní ekonomika	63-41-N/16 Finanční řízení
63-41-N/22 Účetnictví a daně	63-41-N/01 Mezinárodní obchodní styk
63-42-N/01 Personální řízení	

25. Ekologie a ochrana životního prostředí

Žáci se učí posuzovat stav životního prostředí a navrhopat postupy týkající se ochrany a tvorby životního prostředí, tedy odebírat vzorky půdy, vody, ovzduší a biologických materiálů sloužících pro analýzu stavu prostředí, vyhodnocovat výsledky těchto analýz a podle nich rozhodovat o odborných opatřeních ke zlepšení stavu daného stanoviště. Dále se žáci naučí posuzovat vlivy průmyslové výroby na složky životního prostředí a provádět dohlížení na dodržování zákonných norem pro ochranu přírody a krajiny, půdy, vody a půdního fondu zejména z průmyslové výroby.

Kódové označení a název oboru	
16-01-M/01 Ekologie a životní prostředí	16-02-M/01 Průmyslová ekologie

26. Doprava a spoje

Žáci se naučí řídit systémy řízení dopravy tedy sledovat jejich účinnost, monitorovat oběh dopravních prostředků a sledovat jejich aktuální stav. Používat veškeré technologie zaměřené na dopravu, vést dokumentaci související s dopravou, organizovat přepravu cestujících a zboží a určovat nejvhodnější dopravní prostředky pro daný typ dopravy a používat veškeré sdělovací prostředky nacházející se v současnosti v dopravním průmyslu. Dále se naučí činnosti spojené s poštovním

příjmem a výdejem zásilek, s prací na přepážkách pošt, bank a pojišťoven a získají k těmto činnostem náležité ekonomické vzdělání např. vedení cen, účetní a personální agendy atd.

Kódové označení a název oboru	
37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy	37-42-M/01 Logistické a finanční služby
37-52-H/01 Železničář	

4.3 Situace na trhu práce Královéhradeckého kraje pro absolventy za roky 2016 až 2020

V této části práce bude vyhodnocena situace Královéhradeckého kraje v oblasti nezaměstnanosti absolventů a uplatnitelnosti jednotlivých oborových skupin za posledních 5 let. Nejprve je nahlédnuto na celkový vývoj žáků a studentů vstupujících do středního a vyššího odborného vzdělávání.

Následovně jsou využívány dva přístupy k vyhodnocování nezaměstnanosti prvním je využívat pouze absolutní ukazatele v rámci evidence uchazečů o zaměstnání úřadu práce a vyhodnotit jaká by byla situace pro absolventa, pokud by hledal zaměstnání jen za pomoci úřadu práce a druhá bude již běžně užívaný způsob za pomoci relativních ukazatelů tedy podle výpočtu míry nezaměstnanosti absolventů.

Bude nahlédnuto na faktory ovlivňující nezaměstnanost absolventů a vyhodnoceno, které z těchto faktorů ovlivňují množství nezaměstnaných absolventů více.

Porovnat celkovou míru nezaměstnanosti absolventů v kraji v porovnání s celorepublikovými výsledky a výsledky ostatních krajů a provést obdobné porovnání i u jednotlivých oborových skupin v rámci relativních ukazatelů.

Dále porovnat vývoj mezi zkoumanými relativními a absolutními ukazateli v rámci kategorií a oboru vzdělání.

Na závěr bude zhodnocena současná situace s nezaměstnaností absolventů a odhadnut její pravděpodobný vývoj do budoucna s ohledem na současnou situaci s pandemií Covid-19. Data budou převážně čerpána ze statistik Úřadu práce České republiky, Českého statistického úřadu a každoročních publikací Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním a Uplatnění absolventů škol na trhu práce vydávaných Národním ústavem pro vzdělávání.

4.3.1 Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků

Na úvod této kapitoly je vhodné nejdříve nahlédnout na samotný základní stavební kámen při jakékoliv práci s mírou nezaměstnanosti absolventů a tou je samotný vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků středních a vyšších odborných škol, který ovlivňuje nejzákladnější faktor tohoto tématu a to množství nastupujících žáků středního a vyššího odborného vzdělání do škol, v případě této kapitoly bude hlavně nahlíženo na školní roky 2013/2014 až 2017/2018 v návaznosti na strukturu zkoumaného období tedy školního roku 2016/2017 až 2019/2020

Oproti minulým letem vidíme významný pokles počtu nastupujících žáků do výše zmiňovaných škol v školním roce 2009/2010 například nastupovalo přes 120 tisíc nových žáků za to ve školním roce 2013/2014 se jednalo pouze o necelých 102 tisíc, tento trend nadále pokračoval až do školního roku 2018/2019, kde se začal pomalu obracet a počty nově příchozích žáků opět mírně narůstají. V předchozím školním roce 2019/2020 byl evidován počet nastupujících žáků v hodnotě 103 tisíc a dle projekcí lze očekávat desetiletí tohoto pozvolného zvyšování.

V současnosti je stále tento stav považován za nepříznivý z důvodu, že velký podíl žáků v intervalu 2 až 3% po ukončení základní školní docházky nepokračuje ve vzdělání, tento stav podporuje skutečnost, že ze strany zaměstnavatelů byl v začínajícím období ekonomického růstu velký zájem o pracovní sílu bez ohledu na vzdělání, část těchto žáků se tak uplatní na trhu práce jako nekvalifikovaní pracovníci, určitá část pak zůstává nezaměstnaných, nepříjemná byla situace i pro zaměstnavatele poptávající zaměstnance se středoškolskou kvalifikací s ohledem na nízký počet nastupujících žáků do prvních ročníku a narůstajícím počtu žáků vstupujících do terciálního vzdělávání.

V daném období se u nekvalifikovaných žáků nejednalo, o tak výrazný problém ovšem v současnosti se zhoršující se ekonomickou situací v důsledku pandemie a nepopíratelným faktem, že obnova do původního stavu bude trvat alespoň několik let se vytváří problém, který by mohl být zdrojem velkého množství nejen nezaměstnaných ale i nekvalifikovaných uchazečů o zaměstnání značně komplikující jejich zařazení do pracovního procesu v době ekonomického úpadku. Díky tomuto poklesu ve středním školství, dále přebývají volné kapacity, klesá velikost tříd a celkového množství žáků na učitele a vzhledem k vysokému počtu oborů se školy potýkají s problémem zajištění kvalitní výuky a vybavení škol. Školám by z ekonomického hlediska výrazně pomohl nový způsob financování v ohledu na současné

problémy, i přesto by ale malá naplněnost škol zůstala dále problémem pro udržení současných kapacit škol pro budoucí nárůst žáků. Ministerstvo školství se od školního roku 2016/2017 snažilo zlepšit situaci v učebních oborech zavedením testů pro přijímací zkoušky do maturitních oborů, mezi dalšími navrhovanými řešeními, o které se pokouší část krajů je optimalizace vzdělávací nabídky, ovšem u většiny krajských orgánů stále přetrvává konsenzus, že se nejedná o efektivní řešení současných problémů.

Při vyhodnocování struktury vývoje vzdělanosti podle kategorií a oborů vzdělání je kvůli značné proměnlivosti počtů nově přijatých žáků značně nefunkční využívat porovnání pomocí reálných hodnot proto je porovnávání místo toho prováděno na základě podílu nově přijímaných žáků. Nejdřív nahlédneme na vývoj vzdělanostní struktury z celorepublikového a až následovně z hlediska krajského.

Vývoj ve vzdělání s výučním listem (zahrnující kategorie H a E) ve školním roce 2012/2013 dosahovaly kategorie maximálního podílu nově vstupujících žáků v hodnotě 32 % za sledované období po roku 2012/2013 začal trend poklesu a podíl nově přijatých žáků se začal stabilizovat až od školních roku 2016/2017 a 2017/2018, ve kterých poprvé od roku 2008 klesl podíl nově příchozích žáků mírně pod 30 % (29,4 % a 29,3 %) V současnosti (školní rok 2019/2020) se po stabilizaci z předchozích tří let projevil poprvé zřetelnější nárůst přesně na hranici 30%.

Nejvyšší celkový podíl žáků je v kategoriích vzdělání poskytujících maturitní zkoušku v roce za sledované období se podíl nastupujících žáků pohyboval v intervalu mezi 67 a 70 % ve školním roce 2017/2018 byl tento podíl s hodnotou 69,6 % nejvyšší za sledované období a překonal poprvé maximum z roku 2008 o 0,5 % v současnosti (školní rok 2019/2020) se podíl stále drží nad 69 % v porovnání s daty za předchozí desetiletí je současný trend mírný růst s častými výkyvy, maturitní obory jsou tedy mezi žáky značně populárnější než ty s odborným výcvikem.

V klasických maturitních oborech (Kategorie M) od začátku sledovaného období podíl nastupujících žáků započal mírným nárůstem po poklesu z předchozích let a pokračoval s růstem až do konce sledovaného období. V následujícím školním roce (2018/2019) dosáhl maxima desetiletí podíl se rovnal 37,6 % a v současnosti je podíl stabilizován a drží se u maxima poklesu pouze o 0,1 %.

V maturitních oborech zahrnující odborný výcvik (kategorie L0) je za sledované období zaznamenána dočasná stabilizace z poklesu z přechodných let kolem hranice 6 %. V současnosti

se míra podílu se z fáze stabilizace dostala v posledních 2 letech do opět do poklesu a v posledním školním roce (2019/2020) se propadla na hodnotu 5,7 % jedná se o nejnižší podíl nově nastupujících žáků za posledních 15 let.

Podíl žáků gymnaziálního vzdělání (Kategorie K) se po navýšení z prvního roku sledovaného období (2013/2014) z hodnoty 21,94 % začal stabilizovat kolem hodnoty 22,5 %, až do konce sledovaného období. V současnosti se podíl začal mírně propadat z této hodnoty z přechozích let na hranici 22 %.

U kategorií navazujících na střední vzdělávání tedy, nástavbové a vyšší odborné vzdělání není možné určit porovnatelný výchozí základ pro určení podílu je v tomto případě vývoj vyjádřen jen za pomoci počtu nově příchozích studentů. V kategorii nástavbového studia lze za poslední desetiletí pozorovat trend poklesu, ve vyšším odborném vzdělávání můžeme pozorovat stabilní počet příchozích studentů, až do roku 2013, kdy také začíná trend poklesu avšak s mírnými výkyvy oproti studiu nástavbovému. V nástavbovém studiu (Kategorie L5) se jedná o pokles z 7 036 studentů na začátku sledovaného období na 5 802 studentů na jeho konci u vyššího odborného vzdělávání (Kategorie N) byl za sledované období zaznamenán pokles z 8 548 studentů na 5 990 studentů, klesající počet vstupujících studentů je u nástavbového studia způsobeno zavedením nové maturitní zkoušky v roce 2012 a jejich velké neúspěšnosti studentů u ní, téměř 30% studentů této kategorie studium předčasně ukončí nebo nedokončí právě z důvodu nové maturitní zkoušky. U kategorie vyššího odborného vzdělávání je pokles zapříčiněn klesajícím počtem absolventů maturitních oborů, který je ovlivněn negativním populačním vývojem a opět výše zmíněnou novou maturitní zkouškou a snadnější přístupností bakalářského studia v posledních letech, tímto problémem se dále zabývám v kapitole *Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce* dotazníkového šetření.

V podílech příchozích žáků oborové struktury kategorií E, H, L0 a M nejvíce za sledované období dominují obory (podíl vstupujících žáků nad 8 %), Strojírenství a strojírenská výroba, Gastronomie, hotelnictví a turismus a Ekonomika a administrativa, vyšších podílů také dosahují obory Zemědělství a lesnictví a Elektrotechnika. V kategorii nástavbových studií dlouhodobě dominuje obor Podnikání s podílem 60 % z celkového množství začínajících žáků tato převaha je způsobena univerzální povahou tohoto oboru a tím, že v mnoha školách není na jednotlivých učebních oborech dostatek absolventů. U vyššího odborného vzdělávání jsou obory s největším počtem žáků Zdravotnictví, Umění a užité umění a Pedagogika učitelství a sociální péče. V současnosti stále nejvíce dominují oborové skupiny Strojírenství a

Gastronomie, ale v posledních letech se u nich projevuje trend nejvyšší míry poklesu ze všech oborových skupin. K největšímu nárůstu nově příchozích žáků došlo u oborové skupiny Elektrotechnika, která se téměř dostala na úroveň oborové skupiny Ekonomika a administrativa (8,5 % a 8,8 %), dále za zmínku opět stojí oborová skupina Zemědělství a lesnictví se stabilní podílem nově příchozích žáků srovnatelným se sledovaným obdobím (6 % a 5,9 %) a oborová skupina, u které se v posledních dvou letech projevil také znatelný nárůst na stejnou úroveň podílu jako u oboru Zemědělství a lesnictví

Královéhradecký kraj byl za sledované období nejvíce dominantní v počtu nově nastupujících žáků do prvního ročníku v klasických maturitních oborech (kategorii M), kde měl na začátku období (školní rok 2013/2014) největší podíl nastupujících žáků kromě kraje Praha, v průběhu sledovaného období bylo zaznamenáno mírnější tempo nárůstu a Královéhradecký kraj se propadl na šestou příčku mezi všemi kraji.

V maturitních oborech zahrnující odborný výcvik (kategorie L0) můžeme zaznamenat opačnou tendenci a posun z druhého nejmenšího podílu (13. místo mezi všemi kraji) nastupujících žáků této kategorie na alespoň desátou pozici mezi všemi kraji.

V gymnaziálním studiu (kategorie K) i přes tendenci mírného poklesu se z desáté pozice dostal na sedmou, důvodem je, že se tato tendence u velkého počtu krajů projevovala ve větší míře, můžeme poznamenat, že posun ve dvou předchozích kategoriích částečně vyrovnal pokles nastupujících žaku z kategorie M, a že žáci Královéhradeckého kraje primárně nastupují na obory s možností maturity.

Mohu tak tvrdit i díky faktu, že za celé sledované období si v oborech vzdělání s výučním listem (kategorie E, H) si Královehradecký kraj v počtu nastupujících žaku stabilně držel pozici mezi pěti kraji s nejnižšími hodnotami. U hodnot nastupujících žáků pomaturitního studia (kategorie L5) a vyššího odborného vzdělání (kategorie N) také nebyly zaznamenány

vyšší hodnoty a ke konci sledovaného období se Královéhradecký kraj řadil mezi čtyři kraje s nejnižším počtem nastupujících žáků do kategorií vzdělání.^{48,49,50,51,52,53,54}

4.3.2 Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání, oborových skupin a jejich uplatnění v rámci úřadů práce Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020

Při vyhodnocování uplatnitelnosti jednotlivých oborových skupin byly nejprve vybráni absolventi evidovaní na pobočkách Úřadu práce v okresech Královéhradeckého kraje, kteří úspěšně absolvovali studium na školách nacházejících se pouze na území tohoto kraje a poté pro všechny absolventy, kteří jsou evidovaní na pobočkách úřadu práce Královéhradeckého kraje včetně absolventů škol, které se nacházejí i mimo území kraje, u kategorií vzdělání byly porovnány pouze hodnoty čerstvých absolventů registrovaných na Úřadech práce Královéhradeckého kraje na stejném principu jako u oborových skupin.

Cílem bylo u oborových skupin posoudit, jak moc jsou údaje ovlivněny při zahrnutí absolventů škol i z jiných okresů, kteří jsou ale evidováni na Úřadech práce v Královéhradeckém kraji. Statistiky jsou rozděleny vždy na dvě období, a to z hodnot získaných ze 4. měsíce roku a z 9. měsíce roku předchozího, a to za roky 2016, 2017, 2018, 2019, 2020. Vývoj v jednotlivých oborových skupinách jsem porovnával vždy podle toho, jaký byl rozdíl mezi 9. měsícem a 4. měsícem roku následujícího, právě v tyto měsíce jsou vydávány statistiky úřadem práce zaměřené pouze na absolventy škol

---

⁴⁸ BURDOVÁ, Jena, Gabriela DOLEŽALOVÁ, Daniela CHAMOUTOVÁ, et al. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2013* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2014 [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-031-2. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-89>

⁴⁹ VOJTĚCH, Jiří, Helena ÚLOVCOVÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Gabriela DOLEŽALOVÁ, Pavla PATEROVÁ a Martin ÚLOVEC. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2014* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2015 [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-102-9. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2014>

⁵⁰ DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Pavla PATEROVÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC, Jiří VOJTĚCH a Jan KOUCKÝ. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2015* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016 [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-154-8. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2015>

⁵¹ ÚLOVEC, Martin. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016* [online]. In: . Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NavezSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->

⁵² DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Daniela CHAMOUTOVÁ, Hana NOVOTNÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2017* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2018 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-205-7. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-150>

⁵³ CHAMOUTOVÁ, Daniela, David KLEŇHA, Jan KOUCKÝ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2019 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-233-0. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2018>

⁵⁴ CHAMOUTOVÁ, Daniela, Hana NOVOTNÁ, Miroslav LÍBAL, Jana TRHLÍKOVÁ a Jiří VOJTĚCH. *Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2019* [online]. Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 2020 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7578-032-4. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-171>

Tento postup jsem zvolil z důvodu velkého přílivu absolventů na úřady práce v období po maturitních zkouškách, absolutoriích a závěrečných zkouškách, který se projevuje ve statistikách vydaných na konci září, kde je porovnán s dubnem příštího roku a zjištěn jejich vývoj. Absolventi mohou být dále rozděleny na dvě skupiny a to na všechny evidované absolventy pro zjednodušení jsou v této práci nazýváni jako „obecně“ nezaměstnaní absolventi a čerství absolventi. Obecného absolventa definujeme jako fyzickou osobu do 25 let, která má nejvýše do dvou let od ukončení školy, čerstvého absolventa definujeme jako osobu, která úspěšně ukončila škol v období od 1. května do 30. dubna roku zjišťování.⁵⁵

Absolventi vyhledávající práci za pomoci asistence úřadů práce byli takto rozděleni z důvodu co nejkonkrétněji stanovit, aktuální uplatnitelnost v rámci úřadů práce z volně dostupných dat. Při tomto zvoleném zkoumání je těžké kvantifikovat, kteří z absolventů jsou umístěni do zaměstnání, které se nenachází v jejich studovaném oboru, bohužel do jakého oboru absolventi budou zaměstnání není možné alespoň z dat volně dostupných veřejnosti dohledat a při mnou prováděné praxi na úřadu práce mi nebylo povoleno tyto data obsahující tyto informace užívat, proto se odkazuji na výsledek z dotazníkového šetření v kapitole *Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce*, kde dotazovaní studenti projevují náklonost hledání práce v oboru a výsledky tohoto výzkumu jsou zpracovávány pod domněním, že absolventi kteří jsou, řazení do skupiny čerstvých absolventů převážně hledají a nalézají práci v oboru. Na závěr zkoumaného období bude z rozdílů mezi danými skupinami absolventů odvozeno, které skupiny oborů měli větší tendenci déle vyhledávat zaměstnání.

---

⁵⁵ ÚLOVEC, Martin. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016* [online]. In: Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->

4.3.3 Nezaměstnanost v jednotlivých kategoriích vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci absolutních ukazatelů

Tabulka 9 - Nezaměstnanost v kategoriích vzdělání podle procentuální diference

Období/Kategorie vzdělání	E, H	p.p/p.n	K	p.p/p.n	L0/L5	p.p/p.n	M	p.p/p.n	N	p.p/p.n
Září 2015	375		31		90		343		59	
Duben 2016 (Rok 2016)	153	-59%	54	74%	37	-59%	238	-31%	20	-66%
Září 2016	238		11		54		242		40	
Duben 2017 (Rok 2017)	112	-53%	24	118%	17	-69%	112	-54%	9	-78%
Září 2017	183		19		41		202		29	
Duben 2018 (Rok 2018)	69	-62%	25	32%	14	-66%	86	-57%	9	-69%
Září 2018	166		22		31		152		28	
Duben 2019 (Rok 2019)	82	-51%	19	-14%	20	-35%	79	-48%	9	-68%
Září 2019	168		16		42		174		9	
Duben 2020 (Rok 2020)	125	-26%	25	56%	28	-33%	136	-22%	7	-22%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

p.p = procentuální pokles, p.n = procentuální nárůst

V jednotlivých kategoriích vzdělání můžeme pozorovat ve většině případech tendenci poklesu celkově registrovaných čerstvých absolventů na úřadech práce, samozřejmě musí být bráno v úvahu, že nízký počet registrovaných absolventů velmi značně ovlivňuje změny v procentuálním poklesu nebo nárůstu, v tomto případě se tento jev bude nejvíc projevat v kategoriích vzdělání K a N. Dále musí být brán ohled na zjištěný trend poklesu počtů nastupujících žáků, zejména žáku nematuritních oborů zjištěný v předchozí kapitole.

V kombinované kategorii E a H za dané období dochází k postupnému snižování tempa poklesu uchazečů, kromě výkyvu v roce 2018, je tento trend stabilní v roce 2020 se procento poklesu snížilo o polovinu i přes fakt, že v září daného období se registrovalo do evidence téměř stejné množství absolventů jako v roce předchozím. V kategorii K je situace pro evidované uchazeče na úřadech práce obvykle nepříznivá kromě mírného procentuálního poklesu v roce 2019 se projevuje trend nárůstu s nepravidelnými výkyvy s maximem v roce 2017.

V kombinované kategorii vyučených s maturitou L0 a L5 kromě nižšího procentuálního poklesu v prvním sledovaném roce se opět opakoval trend postupného snižování procentuálního poklesu s prudkým polovičním snížením v posledních dvou letech sledovaného období, porovnání s kategoriemi poskytující výuční list si za sledované období lépe stojí kombinovaná kategorie E, H. V kategorii M se i přes nejvyšší počet

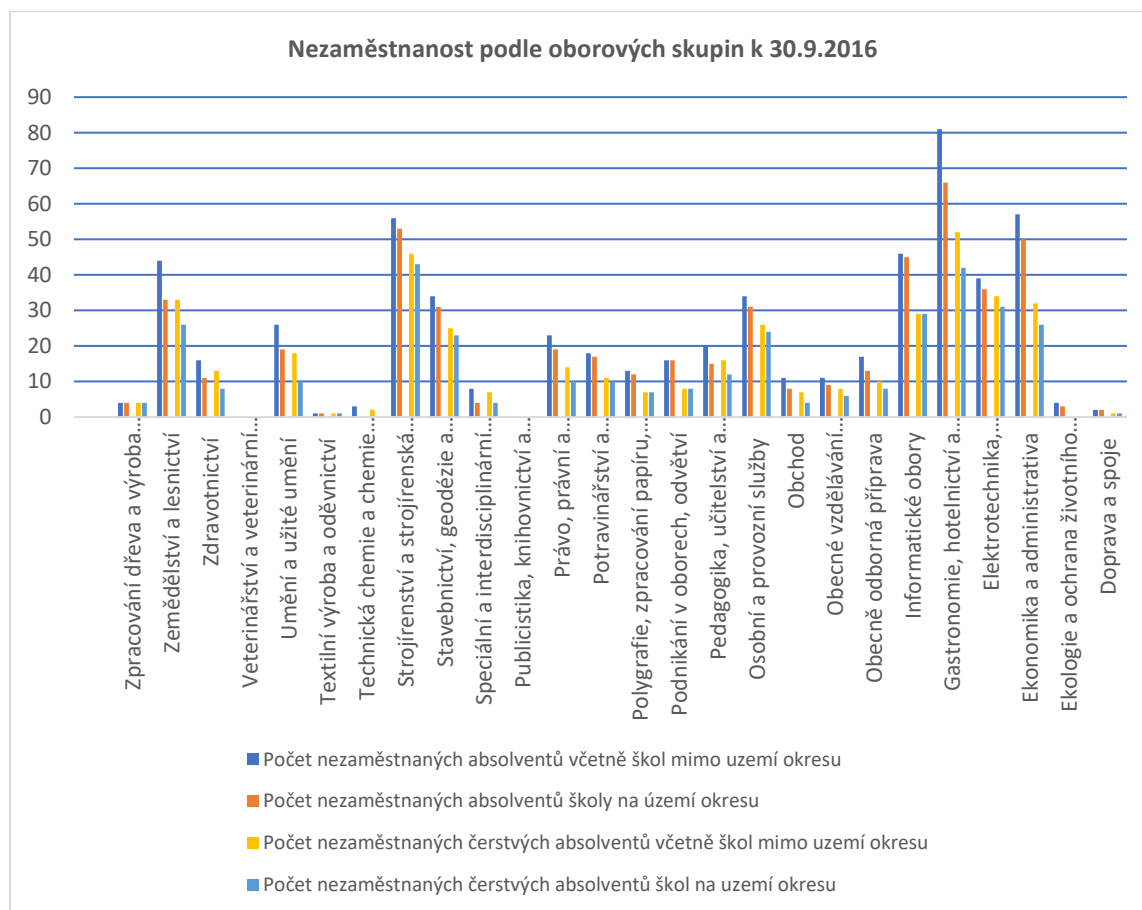
nastupujících žáků do prvních ročníků, je počet registrovaných na úřadech práce téměř totožný s výučními obory, i její vývoj procentuálního poklesu je možné považovat za téměř totožný, vyjímaje rok 2016, kde je procentuální pokles téměř o polovinu nižší.

Kategorie N má nejvyšší procentuální pokles ze všech kategorií v průběhu sledovaného období, je ale také ovlivněná stále se neustále se snižujícím počtem nastupujících žáků do této kategorie vzdělání, proto jsou hodnoty procentuálního poklesu/nárůstu v této kategorii velmi náchylné ke změnám. Vyskytuje se u ní trend poklesu s výkyvem v roce 2017 trend je shodný se snižováním procentuálního poklesu s rapidní snížením v roce 2020 jako v ostatních kategoriích (mimo kategorii K).

4.3.4 Nezaměstnanost oborových skupin vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci absolutních ukazatelů.

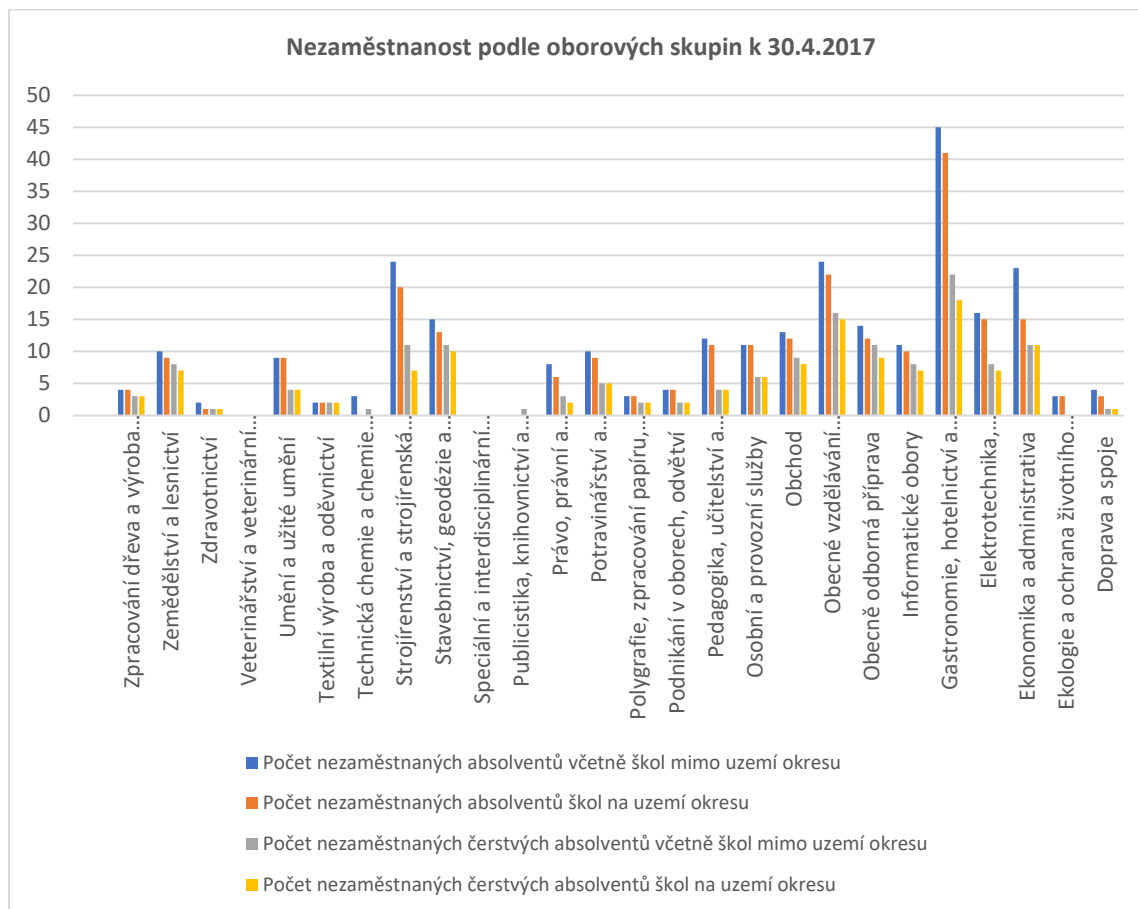
Nezaměstnanost v intervalu mezi 30. 9. 2016 až 30. 4. 2017

Graf 5 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2016

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Graf 6 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2017

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Z výše uvedených grafů vyplývá, že při zahrnutí absolventů ze škol mimo území Královéhradeckého kraje, kteří jsou, ale evidováni na pracovních úřadech Královéhradeckého kraje nepozorujeme příliš velké rozdíly v celkovém množství absolventů, podobného výsledku bylo dosaženo i dalších letech. Z tohoto důvodu a z důvodu, že absolventi registrovaní na úřadech práce v Královéhradeckém kraji a ne v kraji, do kterého škola náleží, ovlivňují trh práce právě Královéhradeckého kraje nikoliv kraje se sídlem dané školy.

Tabulka 10 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2016/2017

Oborová skupina	Počet nezaměstnaných absolventů 09.2016		Počet nezaměstnaných absolventů 04.2017		Procentuální diference (v %)	
	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	4	4	4	3	0	-25
Zemědělství a lesnictví	44	33	10	8	-77	-75,76
Zdravotnictví	16	13	2	1	-87,50	-92,31
Veterinářství a veterinární prevence	0	0	0	0	0	0,00
Umění a užité umění	26	18	9	4	-65,38	77,78
Textilní výroba a oděvnictví	1	1	2	2	100	100
Technická chemie a chemie silikátů	3	2	3	1	0	-50
Strojírenství a strojírenská výroba	56	46	24	11	-57,14	-76,09
Stavebnictví, geodézie a kartografie	34	25	15	11	-55,88	-56
Speciální a interdisciplinární obory	8	7	0	0	-100	-100
Publicistika, knihovnictví a informatika	0	0	0	1	0	100
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	23	14	8	3	-65,22	-78,57
Potravinářství a potravinářská chemie	18	11	10	5	-44,44	-54,55
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	13	7	3	2	-76,92	-71,43
Podnikání v oborech, odvětví	16	8	4	2	-75	-75
Pedagogika, učitelství a sociální péče	20	16	12	4	-40	-75
Osobní a provozní služby	34	26	11	6	-67,65	-76,92
Obchod	11	7	13	9	18,18	28,57
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	11	8	24	16	118,18	100
Obecně odborná příprava	17	10	14	11	-17,65	10
Informatické obory	46	29	11	8	-76,09	-72,41
Gastronomie, hotelnictví a turismus	81	52	45	22	-44,44	-57,69
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	39	34	16	8	-58,97	-76,47
Ekonomika a administrativa	57	32	23	11	-59,65	-65,63
Ekologie a ochrana životního prostředí	4	0	3	0	-25	0
Doprava a spoje	2	1	4	1	100	0
Celkem	584	404	270	150	-53,77	-62,87

 Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

V prvním sledovaném období (data k 30.9.2016) bylo evidováno na úřadech práce 404 čerstvých nezaměstnaných absolventů, z toho největší podíl se vyskytoval u oborových skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus s 52 absolventy a Strojírenství a strojírenská výroba s 46 absolventy dále hranici 30 absolventů překročili skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Zemědělství a lesnictví a Ekonomika a administrativa. Skupiny, které mohou být dále považovány za skupiny s větším počátečním množstvím nezaměstnaných absolventů nad 20 absolventů jsou Informatické obory, Osobní a provozní služby, Stavebnictví, geodzie a kartografie. V intervalu mezi 10 až 20 nezaměstnanými absolventy se vyskytovalo šest skupin a to Zdravotnictví, Textilní výroba a oděvnictví, Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Potravinářství a potravinářská chemie, Pedagogika, učitelství a sociální péče a oborová skupina Obecně odborná příprava, veškeré další oborové skupiny se nacházejí pod touto hranicí.

V druhém sledovaném období (data k 30.9.2017) můžeme pozorovat nadpoloviční pokles na 150 čerstvých nezaměstnaných absolventů. Pokud vezmeme v úvahu, že tento počet se vztahuje na veškeré čerstvé absolventy na všech pobočkách v kraji, je možné říci, že tento pokles je velmi výrazný díky příznivé situaci, která na trhu práce panuje a umístění do zaměstnání většiny nově příchozích absolventů probíhá do jednoho roku a nepřechází díky tomu do skupiny obecných nezaměstnaných absolventů.

Toto tvrzení můžeme podložit analýzou vývoje ekonomiky ČR roku 2016 a 2017 prováděnou Českým statistickým úřadem. V roce 2016 hrubý domácí produkt stoupl o 2,3 %, který byl podpořen zejména zvýšenými výdaji domácností a přebytkem bilance zahraničního obchodu, k růstu ekonomiky přispěl zejména zpracovatelský průmysl, míra zaměstnanosti dosáhla 72,9 %.

V roce 2017 dále rychle stoupal hrubý domácí produkt o 4,5 %, opět se o růst zasloužil zejména zpracovatelský průmysl s nejvíce prominentní výrobou motorových vozidel a dodavatelských oborů tohoto průmyslu, v obou letech byly nejdynamičtějším odvětvím služeb peněžnictví a pojišťovnictví. Na trhu práce dále převažovaly příznivé tendence, míra zaměstnanosti stoupla o 1,6 % nejvíce od roku 2017. Dá se předpokládat, že příznivé

ekonomické hodnoty se budou dále projevovat i za příští zkoumané období 30.9.2017 a 30.4.2018.^{56,57,58}

Pokles v hodnotě 100 % čerstvých absolventů byl zaznamenán ve skupině *Speciální a interdisciplinární obory*, kde však musíme brát ohled na to, že hodnoty v oborových skupinách s počtem absolventů pod 10 mohou být do určité míry zkreslené, pro přehlednost jsou v tomto textu vyznačeny kurzívou.

Dále za skupiny s vysokým procentuálním poklesem nezaměstnaných a nejlepší mírou uplatnitelnosti absolventů považuji ty, které přesahují hranici poklesu 70 % a více, do tohoto intervalu řadíme oborové skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní techniky, Informatické obory, Osobní a provozní služby, Pedagogika, učitelství a sociální péče, *Polygrafie, zpracování filmu papíru a fotografie, Podnikání v oborech odvětví*, Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Strojírenství a strojírenská výroba, Umění a užité umění, Zdravotnictví a Zemědělství a lesnictví.

S nadprůměrným výsledkem považuji, dále skupiny nad 60% v tomto období se jednalo pouze o oborovou skupinu Ekonomika a administrativa. Do kategorie průměrný až mírně nadprůměrný pokles nezaměstnanosti považuji oborové skupiny s procentuálním poklesem v intervalu od 50 % až do 60 % jedná se o skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus, Potravinářství a potravinářská chemie, Stavebnictví, geodezie a kartografie, *Technická chemie a chemie silikátů*.

Z výše uvedených skupin byla zaručeně nejvyšší poptávka po pracovní síle u skupin Strojírenství a strojírenská výroba, Elektrotechnika telekomunikační a výpočetní technika, Zemědělství a lesnictví, Informatické obory, které i přes svůj vysoký podíl čerstvých nezaměstnaných absolventů v prvním období patřily do skupin s největším procentuálním poklesem.

Za zmínku stojí také oborové skupiny Ekonomika a administrativa, která i přes relativně větší počáteční počet absolventů dosáhla poklesu téměř 66 % a Gastronomie, hotelnictví a turismus, která i přes největší počet počátečně evidovaných absolventů za dané období (09.2016 až 04.2017) dosáhla téměř s 58 % nadprůměrného poklesu. Tyto výsledky jsou podpořeny daty z ročenky úřadu práce, který zmiňuje, že se v tomto kraji se projevuje

---

⁵⁶ Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/58775432/320193-17q4a01.pdf/3c99ab05-2d16-40c1-a085-fd4ef8310b94?version=1.0>

⁵⁷ Rok 2016 přinesl pozitivní ekonomické výsledky | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/rok-2016-prinesl-pozitivni-ekonomicke-vysledky>

⁵⁸ Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-rok-2017>

vzrůstající zájem zaměstnavatelů o kvalifikované absolventy z různých odvětví, a to zejména z administrativy, polygrafie, výpočetních technologií a průmyslu, které se poměrně v těchto výsledcích částečně odráží.⁵⁹

Za skupiny s podprůměrným poklesem považují, ty u kterých byl zaznamenán procentuální pokles pod 50 % v tomto případě se jednalo pouze o skupinu *Zpracování dřeva a výrobních nástrojů*, skupiny, u kterých v tomto období byl zaznamenán nulový počet absolventů nebo byly bez nově příchozích absolventů.

Naopak skupiny *Obecné vzdělávání (Gymnaziální)*, *Obecně odborná příprava*, *Textilní výroba a oděvnictví*, *Publicistika, knihovnictví a informatika* a *Obchod* zaznamenaly nárůst evidovaných absolventů, jednalo se ve stejném pořadí o 100 %, 10 %, 100 %, 100 % a necelých 29 %, který byl u prvních dvou zmiňovaných pravděpodobně způsoben špatnou uplatnitelností studentů těchto kvůli nevyhraněnému zaměření těchto oborů. U skupiny *Obchod* se projevil nárůst z důvodu zájmu o více kvalifikovanou pracovní sílu z oborové skupiny *Ekonomika a administrativa*, která se skupinou *Obchod* částečně sdílí své umístění na trhu práce.

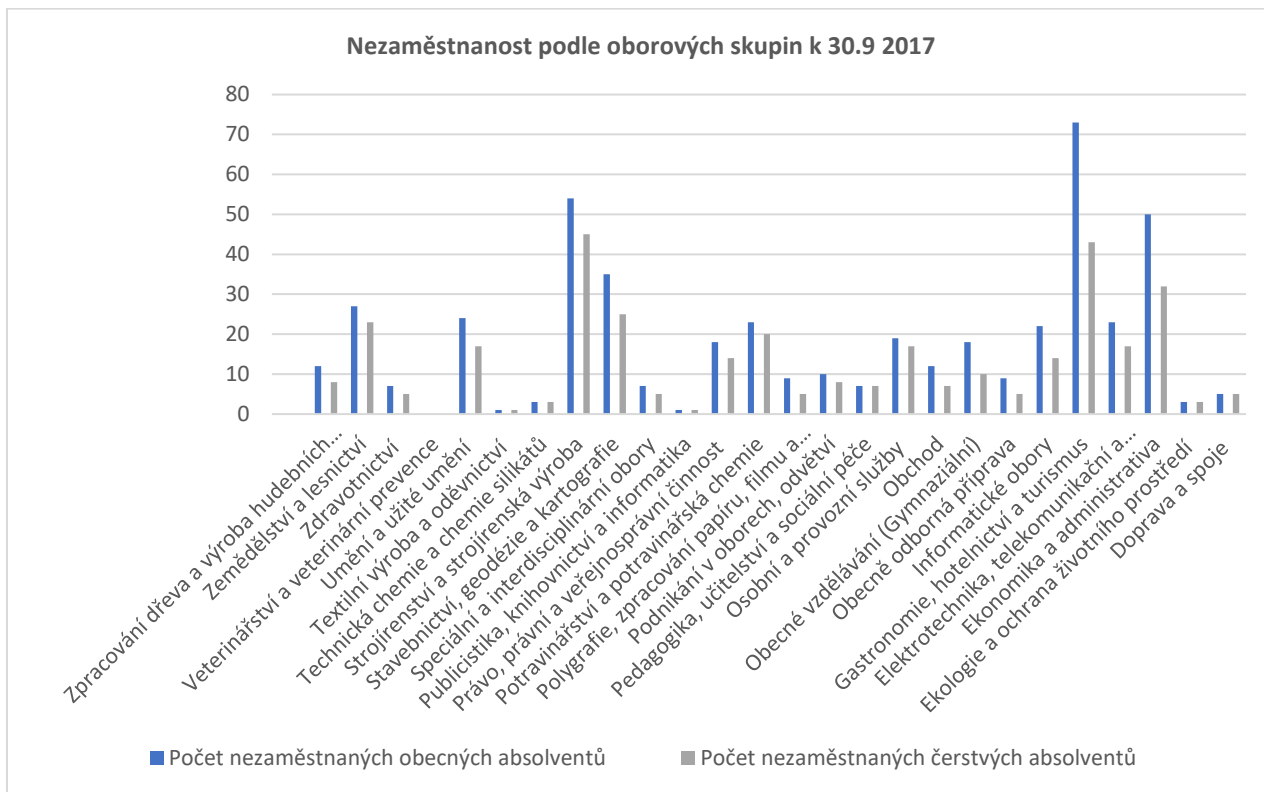
Při pohledu na celkové počty obecných nezaměstnaných absolventů můžeme pozorovat menší procentuální pokles než u absolventů čerstvých hlavním důvodem je vždy pozůstatek hůře uplatnitelných absolventů z minulého roku. I přes tento fakt bylo do zaměstnání umístěno více než polovina uchazečů všech nezaměstnaných kvalifikovaných jako absolventi, jednalo o posun z celkového počtu 584 na 270 evidovaných absolventů. Na obecně nezaměstnané absolventy je v této práci nahlíženo také pro určení oborových skupin, u kterých mají někteří absolventi tendenci zaměstnání vyhledávat déle, tento fakt bude pouze určován u oborových skupin, které mají alespoň na začátku období zaevidované alespoň 10 nezaměstnaných obecných absolventů, a procentuální pokles alespoň o 15% menší procentuální pokles nebo o alespoň o 15% procentuální nárůst než u čerstvých nezaměstnaných absolventů. Podle těchto určených podmínek mělo tendenci z minulého období (30.9.2015 až 30.4.2016) zůstat déle určitá část absolventů v těchto oborových skupinách *Elektrotechnika*, *telekomunikační a výpočetní technika*, *Obecné vzdělávání (Gymnaziální)*, *Pedagogika učitelství a sociální péče a Strojírenství a strojírenská výroba*.

---

⁵⁹ *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018* [online]. In: . 2018. Hradec Králové: Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Hradci Králové, s. 1-63 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/documents/37855/962916/hkkraj2017.pdf/5d569e54-601a-668b-e569-06738699cb53>

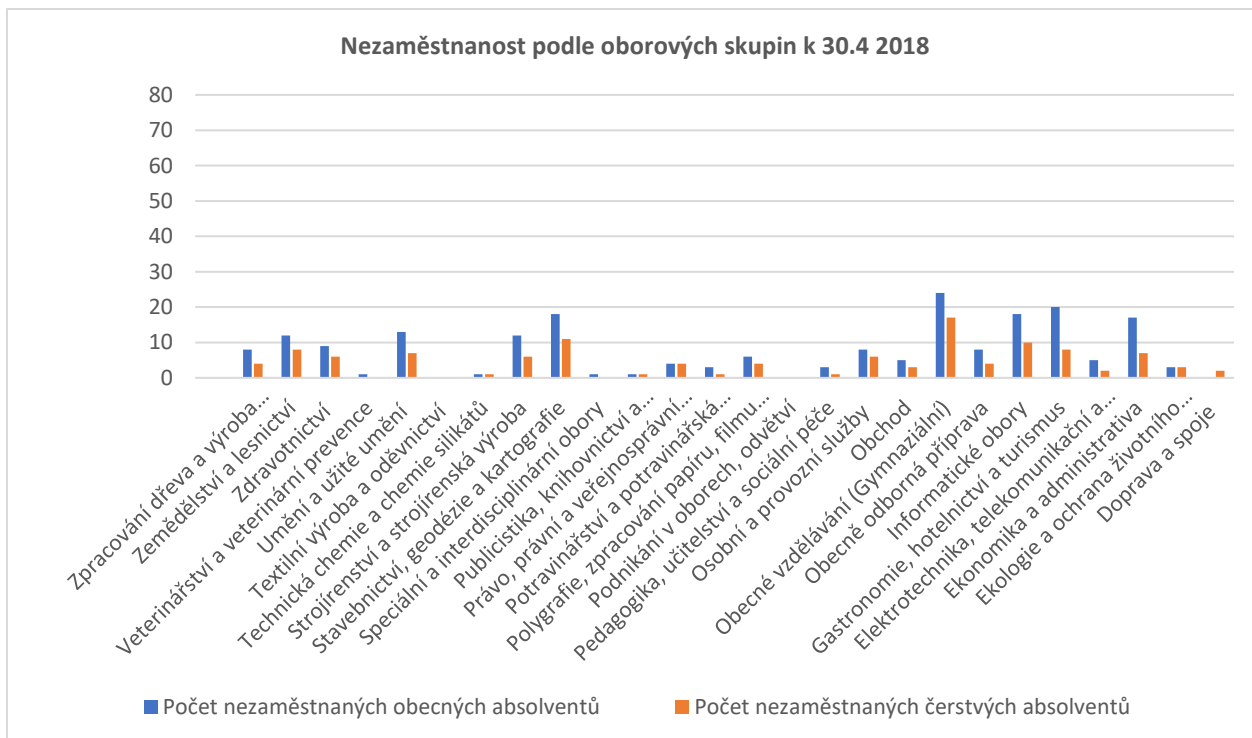
Nezaměstnanost v intervalu mezi 30. 9. 2016 až 30. 4. 2017

Graf 7 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2017

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Graf 8 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2018

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 11 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2017/2018

Oborová skupina	Počet nezaměstnaných absolventů 09.2017		Počet nezaměstnaných absolventů 04.2018		Procentuální diference (v %)	
	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	12	8	8	4	-33,33	-50
Zemědělství a lesnictví	27	23	12	8	-55,56	-65,22
Zdravotnictví	7	5	9	6	28,57	20
Veterinářství a veterinární prevence	0	0	1	0	100	0
Umění a užité umění	24	17	13	7	-45,83	-58,82
Textilní výroba a oděvnictví	1	1	0	0	-100	-100
Technická chemie a chemie silikátů	3	3	1	1	-66,67	-66,67
Strojírenství a strojírenská výroba	54	45	12	6	-77,78	-86,67
Stavebnictví, geodézie a kartografie	35	25	18	11	-48,57	-56
Speciální a interdisciplinární obory	7	5	1	0	-85,71	-100
Publicistika, knihovnictví a informatika	1	1	1	1	0	0
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	18	14	4	4	-77,78	-71,43
Potravinářství a potravinářská chemie	23	20	3	1	-89,96	-95
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	9	5	6	4	-33,33	-20
Podnikání v oborech, odvětví	10	8	0	0	-100	-100
Pedagogika, učitelství a sociální péče	7	7	3	1	-57,14	-85,71
Osobní a provozní služby	19	17	8	6	-57,89	-64,71
Obchod	12	7	5	3	-58,33	-57,14
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	18	10	24	17	33,33	70
Obecně odborná příprava	9	5	8	4	-11,11	-20
Informatické obory	22	14	18	10	-18,18	-28,57
Gastronomie, hotelnictví a turismus	73	43	20	8	-72,60	-81,40
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	23	17	5	2	-78,26	-88,24
Ekonomika a administrativa	50	32	17	7	66	-78,13
Ekologie a ochrana životního prostředí	3	3	3	3	0	0
Doprava a spoje	5	5	0	2	-100	-60
Celkem	472	340	200	116	-57,63	-65,88

 Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Celkově bylo za první období (data k 30.9.2017) evidováno na úřadech práce 340 čerstvých nezaměstnaných absolventů.

Nejvyšší podíl v prvním sledovaném období měli absolventi oborových skupin Strojírenství a strojírenská výroba, s 45 nezaměstnanými absolventy a Gastronomie, hotelnictví a turismus s 43. 20 až 40 zaměstnaných absolventů se pak vyskytovalo u oborových skupin Ekonomika a administrativa, Stavebnictví, geodézie a kartografie, Zemědělství a lesnictví a Potravinářství a potravinářská chemie. Ostatní skupiny se nacházely pod touto hranicí s tím že, ve skupinách Veterinářství a veterinární prevence, Publicistika, knihovnictví a informatika a Ekologie a ochrana životního prostředí nebyly evidovány žádné změny v počtu evidovaných nezaměstnaných absolventů.

V následujícím období (data k 30.4.2018) počet evidovaných absolventů klesl na 200. Přestože se stále snižuje celkový počet evidovaných nezaměstnaných absolventů celkový procentuální pokles nezaměstnaných absolventů je stále vyšší než v roce minulém, ale v příštím období (30.9.2018 až 30.4.2019) již tempo poklesu začne zpomalovat, protože vždy se u každé skupiny nezaměstnaných najde určité procento uchazečů, kteří jsou velmi špatně umístitelní na trhu práce a začínáme pozorovat trendy zpomalování ekonomického růstu v roce 2018. Stále zahrnujeme kladný vliv ekonomického vývoje z roku 2017, proto nadále můžeme říci, že situace je na trhu práce pro absolventy stále velmi příznivá.

Údajné zpomalení ekonomického růstu opět podložím analýzou vývoje ekonomiky ČR roku 2018 provedenou Českým statistickým úřadem. Hrubý domácí produkt narostl oproti roku 2017 o 2,9 % k jeho růstu tento rok přispěla domácí poptávka zejména spotřeba, dále posílila investiční aktivita domácností, ale zahraniční poptávka v tomto roce k růstu přispěla méně než v roce předchozím. Dařilo se zejména odvětví služeb, podrobněji uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství, informačních a komunikačních činnostech a v peněžnictví a pojišťovnictví také nadále pokračoval v růstu z minulých let a v rámci Hrubé přidané hodnoty (HPH) dosáhlo pětiletého maxima. Naopak exportně zaměřený zpracovatelský průmysl přispěl k tvorbě HPH podstatně méně. Export zboží celkově v růstu oproti minulým letem zpomalil, nejvýrazněji z této kategorie vzrostl export počítačů, elektronických a optických přístrojů. Meziroční přírůstek zaměstnaných se zvýšil o 1,6 % v průběhu roku panovalo zvolňování celkového tempa přírůstku nezaměstnaných oproti minulým rokům. K růstu zaměstnaných tento rok zejména přispělo vyšší zapojení dříve ekonomicky neaktivních

občanů, obecná míra nezaměstnanosti se přiblížila ke 2 % během roku, však klesala již opravdu nepatrně.⁶⁰

Největší pokles byl zaznamenán v oborových skupinách *Podnikání v oborech odvětví, Speciální a interdisciplinární obory a Textilní výroba a oděvnictví*, které poklesly o 100 %, opět ale v prvním období ani jeden z těchto oborů neměl nad 10 absolventů, proto musí být výsledky brány se značnou rezervou.

Dále je vysoký pokles nezaměstnaných absolventů nad 70% u skupin *Ekonomika a administrativa, Gastronomie, hotelnictví a turismus a Strojírenství a strojírenská technika a Potravinářství a potravinářská chemie*, která dosáhla dokonce poklesu nezaměstnaných absolventů o 90 %. U těchto čtyř skupin pozoruji vyšší původní množství nezaměstnaných absolventů (alespoň 20 a více) i jejich velký procentuální pokles, mohu tedy spolehlivě předpokládat, že o ně byl vyšší zájem ze strany zaměstnavatelů a bezproblémově se umístili na trhu práce. U oborové skupiny *Gastronomie, hotelnictví a turismus* redukce nezaměstnaných absolventů souvisí se stále se zlepšující se ekonomickou situací v České republice, lidé mají více peněz a díky tomu více utrácejí a cestují, a tak se daří zaměstnáním v tomto oboru, zejména také proto, že Královéhradecký kraj je poměrně turisticky zajímavým místem, např: Krkonoše a jižní část Českého ráje. I kvůli tomuto faktu se daří i oborové skupině *Potravinářství a potravinářská chemie*, například otevírání nových kaváren a cukráren díky zvýšenému zájmu o cestovní ruch a samozřejmě hlavním podíl je závislý na neustále se zvětšující spotřebě českých domácností.

Nad 70 % poklesem nezaměstnaných absolventů se dále drží oborové skupiny *Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Pedagogika, učitelství a sociální péče* a *Elektrotechnika telekomunikační a výpočetní technika*. Špatně na tom ještě nejsou tyto skupiny s vyšším počtem absolventů a poměrně vyšším procentuálním poklesem (pokles nezaměstnaných nad 60 %) jedná se o skupiny *Zemědělství a lesnictví* a *Osobní a provozní služby*. Dále můžeme do této kategorie nad 60 % zařadit i oborovou skupinu *Techniku chemie a chemie silikátů*, kde ale musí být opět brán ohled na nízký počáteční stav nezaměstnaných absolventů. Podle zpráv úřadu práce je tento čím dál vyšší zájem v odvětví *Administrativy, Strojírenství a Elektroniky* o kvalifikované pracovníky.

Mírně nadprůměrný procentuální (interval procentuálního poklesu od 50 % do 60 %) pokles můžeme pozorovat u skupin *Obchod, Doprava a spoje, Umění a užité umění, Stavebnictví*

---

⁶⁰ Vývoj ekonomiky České republiky - rok 2018 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-rok-2018>

geodézie a kartografie, u poslední skupiny můžeme výsledek považovat za nejspolehlivější díky počátečnímu počtu absolventů nad 20.

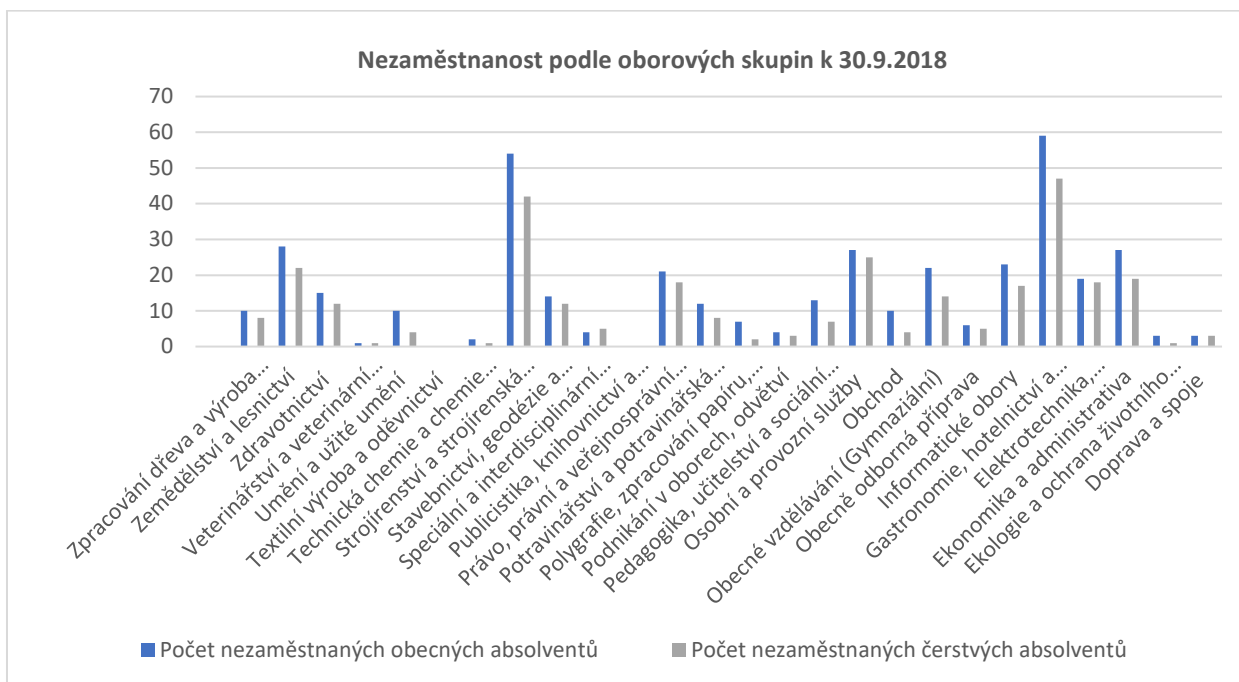
U ostatních skupin je pokles považován za průměrný až podprůměrný, nejméně příznivá je situace u skupiny Obecné vzdělávání (gymnaziální), kde došlo k procentuálnímu přírůstku nezaměstnaných absolventů o 70 % problémem je jak již bylo naznačeno v kapitole *Rozdělení absolventů dle oborů, oborové skupiny a jejich činnost*, že absolventi těchto oborů jsou co nejlépe připravováni na vyšší odbornou či vysokou školu nikoliv na přestup do zaměstnání, vystudováním gymnázia se jim pouze prohlubují všeobecné znalosti, ale nemají žádný konkrétní vystudovaný obor, ve kterém by mohli najít uplatnění, proto absolventi, kteří se rozhodli dále ve studiích nepokračovat jsou oproti jiným uchazečům s již v určité míře vyhraněnou odborností ve značné nevýhodě. Oproti tomu obdobně koncipovaná skupina Obecně odborná příprava měla alespoň procentuální pokles v hodnotě téměř 30% i tento fakt podporuje tvrzení výše, jelikož studenti lycejních oborů určitou profesní vyhraněností oproti gymnazistům oplývají.

Jako jediné výjimky bych zde uvedl skupiny Zdravotnictví a Informatické obory, kde v případě zdravotnictví je dle mého názoru kladen mnohem větší důraz na praxi a absolventi přecházejí převážně do pracovního zařazení ihned po ukončení studii a v případě Informatických oborů díky zvýšenému zájmu o pracovníky v informatických službách nemají studenti problém sehnat pracovní umístění i bez přičinění úřadu práce.

Celkové počty obecných nezaměstnaných absolventů můžeme opět pozorovat menší procentuální pokles, než u absolventů čerstvých. U obou těchto kategorií můžeme tedy nadále pozorovat trend poklesu, avšak jak již bylo podotknuto notně zpomalujícího a trend větší míry uplatnitelnosti u čerstvých absolventů než u obecných. Opět určíme oborové skupiny, u kterých byla tendence za toto období vyhledávat práci déle, pravidla pro určování budou ve všech obdobích zůstat nadále stejná jako v prvním období. Podle předešle určených podmínek mělo tendenci z minulého období (09.2016 až 04.2017) zůstat déle část absolventů v těchto oborových skupinách Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a Obecné vzdělávání (Gymnaziální).

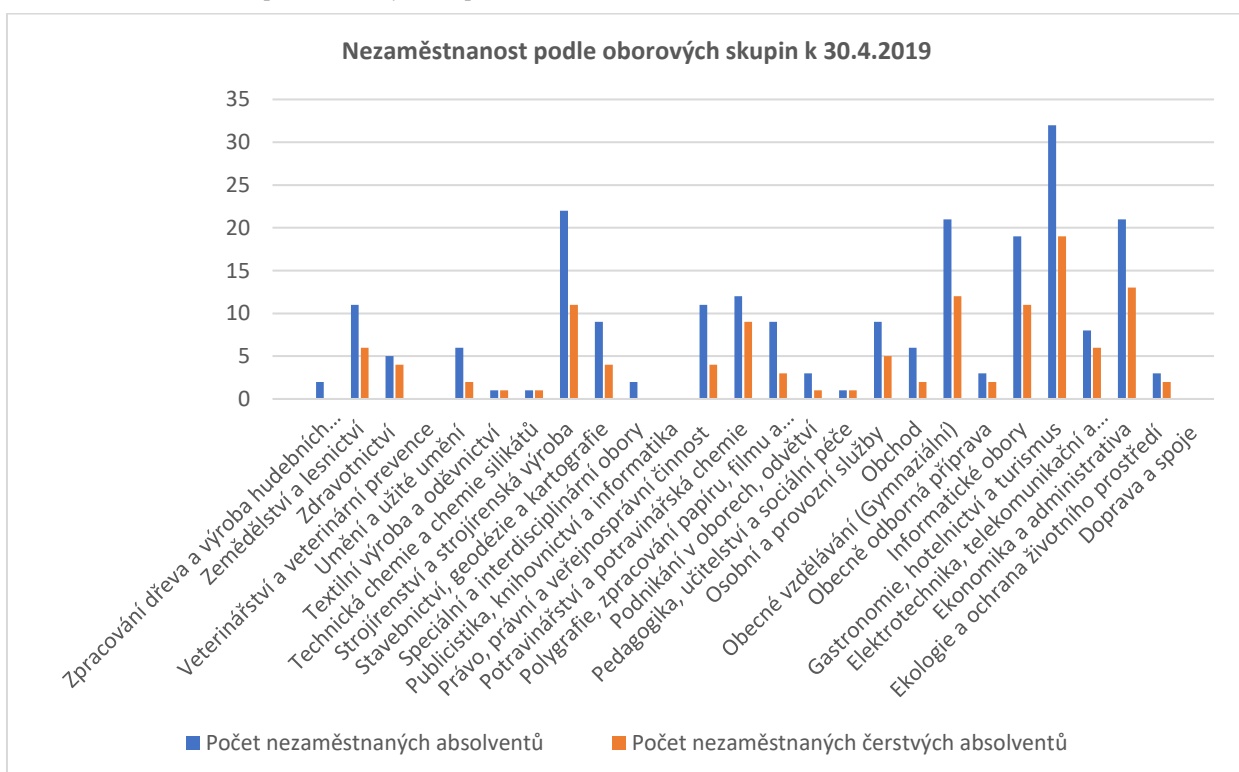
Nezaměstnanost v intervalu mezi 30. 09. 2018 a 04. 09. 2019

Graf 9 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2018

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Graf 10 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2019

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 12 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2018/2019

Oborová skupina	Počet nezaměstnaných absolventů 09.2018		Počet nezaměstnaných absolventů 04.2019		Procentuální diference (v %)	
	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	10	8	2	0	-80	-100
Zemědělství a lesnictví	28	22	11	6	-60,71	-72,73
Zdravotnictví	15	12	5	4	-66,67	-66,67
Veterinářství a veterinární prevence	1	1	0	0	-100	-100
Umění a užité umění	10	4	6	2	-40	-50
Textilní výroba a oděvnictví	0	0	1	1	100	0
Technická chemie a chemie silikátů	2	1	1	1	-50	0
Strojírenství a strojírenská výroba	54	42	22	11	-59,25	-73,81
Stavebnictví, geodézie a kartografie	14	12	9	4	-35,71	-66,67
Speciální a interdisciplinární obory	4	5	2	0	-50	-100
Publicistika, knihovnictví a informatika	0	0	0	0	0	0
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	21	18	11	4	-47,62	-77,78
Potravinářství a potravinářská chemie	12	8	12	9	0	12,50
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	7	2	9	3	28,57	50
Podnikání v oborech, odvětví	4	3	3	1	-25	-66,67
Pedagogika, učitelství a sociální péče	13	7	1	1	-92,31	-85,71
Osobní a provozní služby	27	25	9	5	-66,67	-80
Obchod	10	4	6	2	-25	-50
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	22	14	21	12	-4,55	-14,29
Obecně odborná příprava	6	5	3	2	-50	-60
Informatické obory	23	17	19	11	-17,39	-35,29
Gastronomie, hotelnictví a turismus	59	47	32	19	-45,76	-59,57
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	19	18	8	6	-57,89	-66,67
Ekonomika a administrativa	27	19	21	13	-22,22	-31,58
Ekologie a ochrana životního prostředí	3	1	3	2	0	100
Doprava a spoje	3	3	0	0	-100	-100
Celkem	394	298	217	119	-44,92	-60,07

 Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Celkem za první období (data k 30.09.2018) bylo zaznamenáno 298 nezaměstnaných čerstvých absolventů, tento počet se neustále snižuje, avšak v rámci procentuálního poklesu byl zaznamenán nárůst z necelých minus 66 % na minus 60 % tedy téměř o 6 % nižší než v roce předchozím, jedná se tedy o nejnižší pokles z doposud zkoumaných období jedná se o další z projevů zpomalujícího ekonomického růstu. K druhému období (data k 30.04.2019) poklesl počet absolventů na 217 absolventů.

Opět pro porovnání nahlédneme na stav ekonomického vývoje v roce 2019. Reálný přírůstek hrubého domácího produktu oproti předešlému roku klesl na 2,5%, růst HDP tento rok opět podporovala spotřeba domácností, proběhl také pokles v navýšení hrubé přidané hodnoty, která tento rok stoupla o 2,4% takže opět vidíme nadále pokračující tendenci zpomalování. Růst HPH podpořily zejména sektor služeb a podrobněji hlavně informační a komunikačních činnostech dále probíhal rozvoj ve stavebnictví, které navazovalo na oživení z roku 2018 zejména díky eurofondům, naopak oslabila zahraniční poptávka a zvýšil se přebytek obchodu se zbožím, ale nastal propad u služeb, k růstu přebytku obchodu v zahraniční poptávce přispěla zejména motorová vozidla. Obecná míra nezaměstnanosti dosahovala jen minimálních změn 1,8% oproti předchozímu roku se jednalo o minimální posun.⁶¹

Nejvyšší podíl měly za sledované období s množstvím nad 40, oborové skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus, Strojírenství a strojírenská výroba a nad 20 absolventů skupiny Osobní a provozní služby a Zemědělství a lesnictví. Oborová skupina, u které se celkový počet absolventů rovnal nule, a u které nemohou být odvozeny žádné výsledky je Publicistika, knihovnictví a informatika.

S nejvyšším procentuálním poklesem nezaměstnaných absolventů jsou skupiny *Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů*, *Doprava a spoje*, *Speciální a interdisciplinární obory* a *Veterinářství a veterinární prevence* avšak u těchto skupin může být procentuální pokles opět značně zkreslen z důvodu velmi nízkých počátečních hodnot absolventů. Nejvyšší procentuální pokles nad 70 %, který můžeme považovat za nezakreslený se nacházel ve skupinách Osobní a provozní služby, Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Strojírenství a strojírenská výroba, Zemědělství a lesnictví, dále se do kategorie nad 70 % řadí i když s počátečním počtem absolventů *Pedagogika, učitelství a sociální péče*, kde je pravděpodobné, že celkový pokles zapříčinil větší zájem o pedagogické asistenty kvůli

---

⁶¹ Analýza ekonomického vývoje - v roce 2019 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/analyza-ekonomického-vyvoje-v-roce-2019>

přípravě na plánované zpřísnování zákona o inkluzi ve školách. U skupiny strojírenství můžeme pozorovat propad v poklesu o 13% poptávka po profesích v této skupině je stále znát, ale oproti předchozímu období v tomto kraji poklesla, pravděpodobně se začíná projevovat zpomalování ekonomického růstu, které se na automobilovém průmyslu, která z této skupiny zaměstnává nemalé množství absolventů v automobilovém průmyslu a jeho přidružených výroбах projevil jako jeden z prvních jelikož patří mezi nejdominantnější druhy průmyslu v České republice a je velmi silně napojen na ekonomiky ostatních států.

Mírně nadprůměrný až nadprůměrný pokles tedy nad 50% až do 70% procentuálního poklesu můžeme pozorovat u skupin *Obecně odborná příprava, Podnikání v oborech a odvětví, Zdravotnictví, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Stavebnictví geodezie a kartografie a Gastronomie, hotelnictví a turismus*. Poslední čtyři z těchto zmíněných by měly mít nejspolehlivější výsledky a to zejména skupina Gastronomie, kde je počáteční stav nad 40 absolventů. U skupin Gastronomie a Elektrotechnika pozorujeme zmenšení v poklesu oproti minulému roku o přibližně 22 % poptávka zaměstnavatelů je po těchto profesích stále znát, ale oproti předchozímu období v tomto kraji poklesla, pravděpodobně se zde začíná pozvolna projevovat zpomalování ekonomického růstu tak jako u skupiny Strojírenství a jejího automobilového průmyslu, na příčině je také problém velkého množství absolventů těchto oborů vyskytujících se na trhu práce.

Průměrný až podprůměrný pokles tedy 50 % a méně můžeme poté pozorovat ve skupinách *Umění a užité umění, Obchod, Obecné vzdělávání (Gymnaziální), Informatické obory a Ekonomika a administrativa*. U informatických oborů opět předpokládám, že díky zvýšenému zájmu o pracovníky nemají absolventi tendenci vyhledávat práci za pomoci úřadu práce, tato tvrzení utvrzuje fakt, že obor Informatické technologie je poměrně rozšířený, vyskytuje se na 11 školách v kraji, a přesto je počet absolventů v počátečních obdobích pod číslem 20, dále také růst HPH podpořily v rámci služeb zejména komunikační a informační činnosti. U skupin Obchodu a Ekonomika pozorujeme vzájemný pokles, který potvrzuje částečně sdílenou pozici na trhu práce v obou těchto případech došlo k značnému zhoršení stavu oproti předchozím obdobím. Poprvé za sledovaná období můžeme pozorovat procentuální pokles v Gymnaziálních a Lycejních oborech (uchazeči v tomto období byly pravděpodobně více iniciativní, než ti v tom minulém období, a byli ochotni přijmout práci, která se zrovna nabízela) ale i tak ji můžeme považovat podle odvozených výsledků ze statistik úřadu práce, spolehlivě za problematickou skupinu, co se uplatnitelnosti absolventů týče.

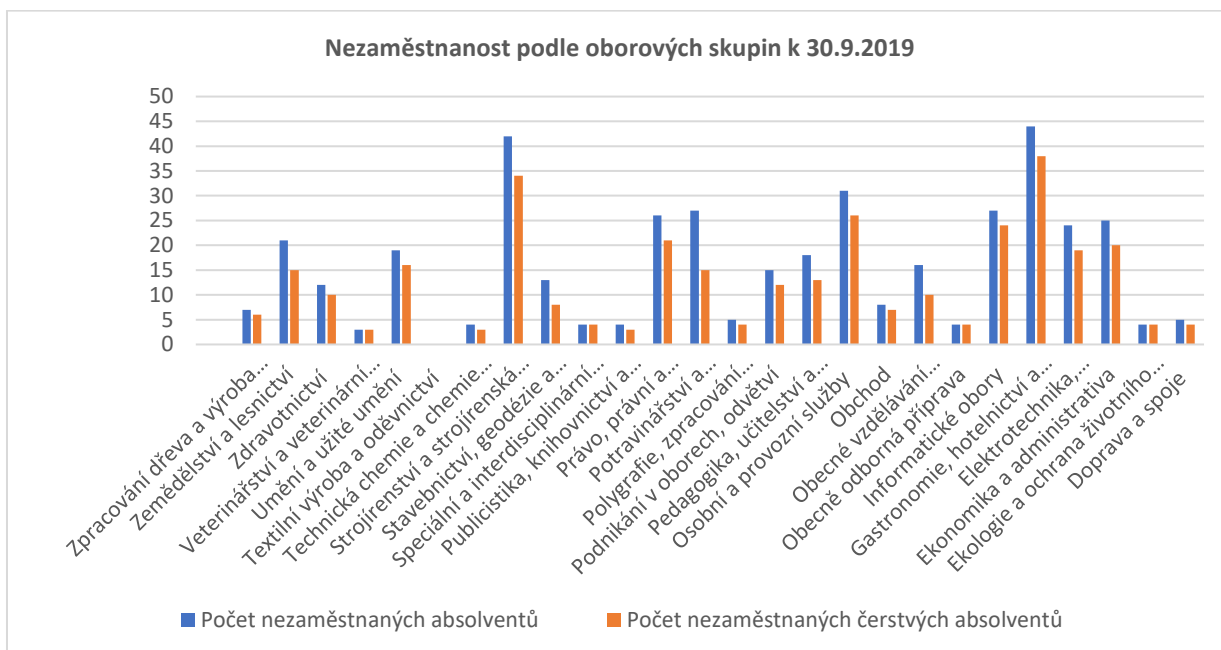
U ostatních oborových skupin došlo k přírůstku evidovaných absolventů, jednalo se o *Potravinářství a potravinářská chemie, Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie a Ekologie a ochrana životního prostředí.*

Počet obecných nezaměstnaných absolventů poklesl z 394 absolventů na 217 znatelně menší procentuální pokles oproti předchozím obdobím je pravděpodobné způsoben začínajícím přecházení z fáze vrcholu do fáze poklesu v rámci hospodářského cyklu. Dále se oproti předchozím obdobím poměrně zvyšuje diference mezi procentuálním poklesem čerstvých a obecných nezaměstnaných absolventů celkový průměr mezi těmito se zvýšil z 18,89 % z prvního období (rok 2016/2017) na 20,11 % podrobněji se tímto ukazatelem zabývám na konci shrnutí posledního období (rok 2019/2020).

Oborové skupiny, u kterých byla tendence za toto období vyhledávat práci déle, podle předešle určených podmínek mělo tendenci z minulého období (09.2017 až 04.2018) zůstat déle část absolventů v těchto oborových skupinách Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, Stavebnictví, geodezie a kartografie, Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, Obchod a Informatické obory.

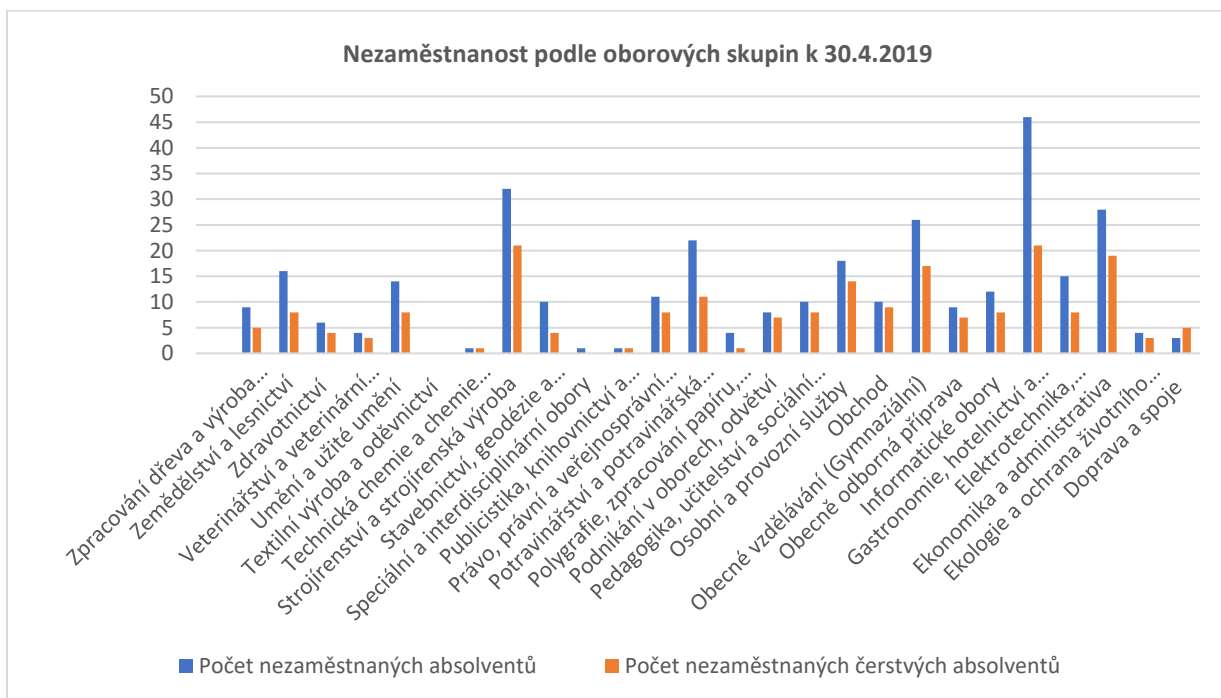
Nezaměstnanost v intervalu mezi 30. 09. 2019 a 04. 09. 2020

Graf 11 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2019

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Graf 12 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2020

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 13 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2019/2020

Oborová skupina	Počet nezaměstnaných absolventů 09.2019		Počet nezaměstnaných absolventů 04.2020		Procentuální diference (v %)	
	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých	Obecně	Čerstvých
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	7	6	9	5	28,57	-16,67
Zemědělství a lesnictví	21	15	16	8	-23,81	-46,67
Zdravotnictví	12	10	6	4	-50	-60
Veterinářství a veterinární prevence	3	3	4	3	33,3	0
Umění a užité umění	19	16	14	8	-26,32	-50
Textilní výroba a oděvnictví	0	0	0	0	0	0
Technická chemie a chemie silikátů	4	3	1	1	-75	-66,67
Strojírenství a strojírenská výroba	42	34	32	21	-23,81	-38,24
Stavebnictví, geodézie a kartografie	13	8	10	4	-23,08	-50
Speciální a interdisciplinární obory	4	4	1	0	-75	-100
Publicistika, knihovnictví a informatika	4	3	1	1	-75	-66,67
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	26	21	11	8	-57,96	-61,90
Potravinářství a potravinářská chemie	27	15	22	11	-18,52	-26,67
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	5	4	4	1	-20	-75
Podnikání v oborech, odvětví	15	12	8	7	-46,67	-41,67
Pedagogika, učitelství a sociální péče	18	14	10	8	-44,44	-38,46
Osobní a provozní služby	31	26	18	14	-41,94	-46,15
Obchod	8	7	10	9	25	28,57
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	16	10	26	17	62,50	70
Obecně odborná příprava	4	4	9	7	125	75
Informatické obory	27	24	12	8	-55,56	-66,67
Gastronomie, hotelnictví a turismus	44	38	46	21	4,55	-44,74
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	24	19	15	8	-37,50	-57,89
Ekonomika a administrativa	25	20	28	19	12	-5
Ekologie a ochrana životního prostředí	4	4	4	3	0	-25
Doprava a spoje	5	4	3	5	-40	25,00
Celkem	408	323	320	201	-21,57	-37,77

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Za první sledované období (data k 30.9.2019) období bylo evidováno 323 čerstvých nezaměstnaných absolventů.

V druhém sledovaném období bylo evidováno 201 absolventů, počet evidovaných absolventů tedy poklesl pouze o 122 absolventů na celý kraj, procentuální pokles byl téměř o polovinu menší než v předcházejícím období (rok 2018/2019), už jen z toho fakt lze potvrdit, že ekonomika se dále začíná ponořovat do fáze poklesu, dalším náznakem pokračujícího zhoršování situace na trhu práce pro absolventy je procentuální pokles a jeho rapidní pokles, v minulém období (2018/2019) bylo zaznamenáno zhoršení 6 % v tomto již 23 %, i přes ten fakt, že počáteční počet absolventů byl za toto období vyšší a tedy dosažení většího procentuálního poklesu by mělo být alespoň mírně snazší než v obdobích předchozím. Dalším faktorem, ovlivňující v nemalé míře výsledky budou začínající zaváděná opatření v březnu roku 2020 v souvislost s pandemií Covid-19.

Údaje z prvního čtvrtletí roku 2020 opět tato tvrzení utvrzují, byl zaznamenán meziroční pokles HDP o 2%, pokles zaznamenal zahraniční obchod, domácí spotřeba naopak stále přispívala k navýšení HDP kladně, ale pouze z důvodu markantního navýšení spotřeby vládním institucemi. HPD mezitím kleslo o 1,3% opatření související s nemocí Covid-19 zasáhla zejména služby a maloobchod, nejvíce se tyto zásahy dotkly uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství, částečně byly zasaženy i některé velké průmyslové výroby. HPH oproti tomu rostlo ve stavebnictví a zejména v informačních a komunikačních činnostech, kde naopak opatření i v určité míře tomuto uskupení prospívají. Ze strany exportu země byl nejvíce zasažen export motorových vozidel. Na celkových ukazatelích nezaměstnanosti se změny začali projevovat pouze zvolna, v retrospektivě vliv změn na nezaměstnanost absolventů se ale vždy začne projevovat rychleji než na celkové nezaměstnanosti. Obecně celková zaměstnanost klesala o 0,5 % klesala zejména ve zpracovatelském průmyslu, dále se snížila zaměstnanost v sektorech profesních, technických, administrativních činnostech a v obchodě dopravě, pohostinství a ubytování. Naopak se dařilo v rozvoji zaměstnanosti v informačních a komunikačních činnostech.⁶²

Nejvyšší podíl absolventů byl zaznamenán v oborových skupinách Gastronomie, hotelnictví a turismus, Strojírenství a strojírenská techniky s 38 a 34 absolventy, dále hranici nad 20 evidovaných absolventů překročily skupiny, Osobní a provozní služby, Informatické obory a Právo, právní a veřejnosprávní činnost. Oborová skupina, kde se počet příchozích absolventů rovnal nule byla za toto období *Veterinářství a veterinární prevence*.

---

⁶² Vývoj ekonomiky České republiky - 1. čtvrtletí 2020 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-1-ctvrtleti-2020>

Procentuální pokles 100 % byl zaznamenán pouze u jedné oborové skupiny a to *Speciální a interdisciplinární obory*. Za dané období byla zaznamenána opět pouze jedna oborová skupina s procentuálním poklesem nad 70 % a to *Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie*. Za skupiny s nadprůměrným poklesem můžeme považovat ty v intervalu mezi alespoň 60 % a 70 % jednalo se pouze o pět skupin a to *Technická chemie a chemie silikátů, Publicistika, knihovnictví a informatika, Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Zdravotnictví a Informatické obory*. Ve skupině, která by se dala považovat za mírně nadprůměrnou tedy v intervalu nad 50 % do 59 % se vyskytovala pouze jediná skupina a to *Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika*. Za skupiny s průměrnými a podprůměrnými tedy 50 % a méně bylo shledáno 10 skupin, tedy nejvíce za všechny zkoumaná období, jedná se o další z příznaků naznačujících zhoršujícího se ekonomického vývoje státu a trhu práce samotného, s tím, že celkový počet absolventů pod 10 se vykytoval pouze ve dvou z nich a to *Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a Ekologie a ochrana životního prostředí*, tento fakt naznačuje tomu, že tyto výsledky nemohou být příliš zkresleny.

Procentuální přírůstek se prokázal u čtyř oborových skupiny tedy opět nejvíce za všechna zkoumaná období jednalo se o skupiny *Doprava a spoje, Obecně odborná příprava, Obecné vzdělávání (Gymnaziální) a Obchod*.

Množství obecně nezaměstnaných absolventů pokleslo z 408 pouze na 320, procentuální pokles nadále pokračuje v trendu snižování, situace se nadále zhoršuje znatelně více pro skupinu obecně nezaměstnaných absolventů v předchozím období rozdíl mezi procentuálním poklesem obecných a čerstvých absolventů nebyl ani třetinový v současnosti se rozdíl prohlubuje téměř na polovinu.

Skupiny absolventů, které měly sklony zůstat po delší dobu v evidenci jsou absolventi oborových skupin *Zemědělství a lesnictví, Umění a užité umění, Stavebnictví, geodzie a kartografie, Gastronomie, hotelnictví a turismus, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a Ekonomika a administrativa*. V tomto období se vyskytoval i druhý nejvyšší průměrný procentuální rozdíl mezi diferencí procentuálního poklesu mezi obecnými a čerstvými absolventy, výpočet byl proveden sečtením všech rozdílů mezi procentuálními diferencemi a určením aritmetického průměru. Jako první se umístilo období roků 2018/2019, období 2016/2017 jako třetí a období 2017/2018 jako čtvrté, absolventi měli větší tendenci přecházet z kategorie čerstvých do obecných v období od září 2018 do dubna 2019.

4.3.5 Faktory ovlivňující nezaměstnanost absolventů

Nezaměstnanost absolventů je ovlivňována v největší míře ekonomickou situací ve společnosti. Hlavním makroekonomickými faktory je stav nabídky a poptávky po volných pracovních místech, hrubý domácí produkt a míra inflace, v případě této práce jsou zkoumány nabídka a poptávka volných pracovních míst v rámci kraje podle úrovně vzdělání.

Dále je určeno, který z daných faktorů má vyšší vliv na míru nezaměstnanosti absolventů v kraji, zda krajský hrubý domácí produkt nebo inflace, z důvodu nemožnosti určení inflace pro jednotlivé kraje bude využita průměrná roční inflace. Míra korelace bude zjišťována mezi výše zmíněnými faktory a průměrnou mírou nezaměstnanosti pro absolventy

Královéhradeckého kraje. Dalšími neekonomickými faktory mohou být věková struktura obyvatelstva, struktura vzdělání, která pokud je ve vysoké míře sladěna s požadavky trhu práce tak klesá strukturální nezaměstnanost, dále sladění potřeb, preferencí a požadavku zaměstnavatelů s uchazeči a počet absolventů škol vstupující na trh práce.

Hlavním majoritním faktorem, který není ekonomického původu, ale silně ovlivňuje přijímání absolventů je také nedostatečná praxe a absence pracovních zkušeností, kterým zaměstnavatelé přikládají velkou přídatnou hodnotu.

Bylo prokázáno, že vzdělávací systém musí profilovat absolventy rozsáhleji než doposud aby byli schopni se lépe prosadit na trhu práce a uměli lépe reagovat na měnící se požadavky zaměstnavatelů a jejich potřeb. Čím širší základy budou poskytovány absolventům v rámci formálního vzdělávání tím více budou schopni měnit zaměstnání a budovat tak svojí profesní kariéru. Širší profilace bude znamenat vybavení absolventa širším okruhem kompetencí a flexibilitou, která zvýší šanci absolventů na zařazení do pracovního procesu. Avšak zaměstnavatelé mívají v současnosti větší tendenci očekávat, právě úzce profilovanou pracovní sílu, paradoxně v důsledku této profilace nejsou zaměstnavatelé mnohdy spokojeni s kvalitami absolventů vstupujících na trh práce, dále se neekonomickými faktory zabýváme v kapitole *Dotazníkové šetření*.⁶³

Prvním makroekonomickým faktorem, na který se lze zaměřit s veřejně dostupnými informacemi je poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst. V tomto případě bude poptávka a nabídka na trhu práce, kvůli omezení volně dostupných informací, odvozována

---

⁶³ ÚLOVEC, Martin. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016* [online]. In: . Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->

výpočtem rozdílu mezi volnými pracovními místy a uchazeči o zaměstnání bez absolventů, kde je následovně provedeno porovnání poměrů mezi zbývajících volnými místy pro absolventy a počtem evidovaných obecných absolventů. Nutno podotknout, že volná pracovní místa na úřadech práce nelze považovat za plně reprezentativní vzorek poptávky po pracovních místech ze strany zaměstnavatelů, jedná se o výsledky čistě orientační a znázorňuje situaci zejména na úřadech práce nikoliv na trhu práce jako celku, dá se ale předpokládat, že situace na úřadech práce alespoň částečně odráží tu na trhu práce.⁶⁴

Celkové množství volných pracovních míst a uchazečů na trhu práce Královéhradeckého kraje je za období od roku 2016 až 2020 a je rozděleno podle stupně vzdělání, uváděné počty uchazečů a volných pracovních míst byly evidovány vždy k 30.9 daného roku, dále při odvozování výsledku nebude brána na vědomí mobilita absolventů v rámci kraje, bude předpokládáno, že každý uchazeč do zaměstnání může nastoupit bez ohledu na jeho místo pobytu.

Tabulka 14 - Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst v rámci úřadu práce za roky 2016, 2017, 2018

Kategorie uchazečů a volná pracovní místa	Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst podle kategorií vzdělání								
	Volná pracovní místa			UAoZ	UoZbA / (UoZ)	UAoZ	UoZbA / (UoZ)	UAoZ	UoZbA / (UoZ)
Stupeň vzdělání/Rok	2016	2017	2018	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Nižší střední vzdělání D	26	19	43	3	6(9)	0	6(6)	0	4(4)
Nižší SOV E	391	564	824	45	333(378)	46	223(269)	32	170(202)
SOV s výučním listem H	2273	2 356	2362	195	4526(4 759)	138	3265(3 403)	136	2605(2 741)
Střední nebo SOV bez maturity i výučního listu J	14	30	53	0	72(72)	0	58(58)	0	42(42)
Úplně střední vzdělání (gymnaziální) K	66	141	119	11	390(401)	19	262(281)	22	226(248)
Úplně SOV s vyučením i maturitou L	150	210	192	54	521(575)	41	379(420)	32	307(339)
Úplně SOV s maturitou (bez vyučení) M	453	535	530	242	2156(2 398)	202	1591(1 793)	154	1294(1 484)
Vyšší odborné vzdělání N	44	68	70	40	116(156)	29	84(113)	28	67(95)

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

UAoZ = Uchazející se absolventi o zaměstnání, UoZbA = Uchazeči o zaměstnání bez absolventů

UoZ = Uchazeči o zaměstnání, SOV = Střední odborné vzdělání

⁶⁴ Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/Nezamestnanost/08_KralovehradeckyNZ_2019.pdf

Tabulka 15 - Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst v rámci úřadu práce za roky 2019, 2020

Kategorie uchazečů a volná pracovní místa	Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst podle kategorií vzdělání					
	Volná pracovní místa		UAoZ	UoZbA/(UoZ)	UAoZ	UoZbA/(UoZ)
Stupň vzdělání/Rok	2019	2020	2019	2019	2020	2020
Nižší střední vzdělání D	50	46	1	4(5)	0	3(3)
Nižší SOV E	726	601	32	191(223)	35	284(319)
SOV s výučním listem H	2448	1699	140	2580(2720)	184	3515(3699)
Střední nebo SOV bez maturity i vyučného listu J	51	27	0	39(39)	2	44(46)
Úplně střední vzdělání (gymnaziální) K	205	87	16	212(228)	15	307(322)
Úplné SOV s vyučením i maturitou L	204	195	42	313(355)	60	434(494)
Úplné SOV s maturitou (bez vyučení) M	572	418	175	1243(1418)	237	1656(1893)
Vyšší odborné vzdělání N	76	63	9	58(67)	24	108(132)

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Při nahlédnutí na strukturu volných pracovních míst převažují volná pracovní místa s požadovaným, středním odborným vzděláváním (dále už jen jako SOV) s výučním listem a poté v o dost menší míře pro uchazeče s SOV s maturitou (bez vyučení) a nižšího SOV, které se kromě roku 2016 stabilně držely na třetím místě. Velmi nízký počet volných pracovních míst je evidován u stupně vzdělání úplného SOV s vyučením a maturitou. Nižší počet volných míst požadující úplné SOV s vyučením a maturitou, je dle mého názoru dáno potřebou a poptávkou zaměstnavatelů po lidech s výučními obory a s tím souvisí nižší poptávka po lidech s maturitní zkouškou. Tyto výsledky i odpovídají i neustálým stížnostem firem na nedostatek řemeslníků a absolventů učebních oborů, a i přes tento fakt jsou v době ekonomického růstu více nezaměstnanými právě vyučení, tento fakt utvrzují i stagnující hodnoty v počtu nezaměstnaných absolventů kategorie H za roky 2017, 2018, které byly již v předchozí kapitole považovány jako vrchol hospodářské vývoje, kde v tomto období mohl být například u maturitních oborů zaznamenán znatelnější pokles.

Jak uvádí Daniel Münich z Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu: „*Když ten člověk má vyšší školu, maturitu nebo vysokou školu, tak klidně může dělat cokoli, může dělat mnoho profesí i na nižší úrovni..., zatímco vyučení těch příležitostí mají méně,*“ vysvětlil. Absolventi navíc podle něj v současnosti často vychází ze školy bez dovedností potřebných pro praxi. A kvůli špatné pověsti učilišť na ně jdou především žáci s nejhorsími výsledky. Aktuální potíže podniků obsadit místa řemeslně zručných pracovníků jsou zejména důsledkem obecně velmi nízké nezaměstnanosti.⁶⁵ Nízký počet volných míst u vyššího odborného vzdělání souvisí

⁶⁵ ČTK: Bez práce jsou nejvíc vyučení, mají omezené možnosti | EDUin. EDUin | Informační centrum o vzdělávání [online]. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/ctk-bez-prace-jsou-nejvic-vyuceni-maji-omezene-moznosti>

pravděpodobně s nízkým počtem škol poskytující tento stupeň vzdělání a s velmi častým požadavkem na vysokoškolské vzdělání v pracích sdílející zaměření studovaného oboru na vyšší odborné škole, podobná příčina nižšího počtu míst je i u SOV s maturitou (bez vyučení), kde je také často v řadě oborů stále častěji kladen požadavek vysokoškolského vzdělání.

Pokud při porovnávání nabídky a poptávky vyjde po odečtení negativní hodnota výpočtu rozdílu mezi volnými pracovními místy a uchazeči o zaměstnání bez absolventů bude od této negativní hodnoty opět odečten počet evidovaných absolventů a uváděno, že poměr je ve prospěch poptávky na trhu práce v opačném případě vyjde-li pozitivní hodnota bude poměr ve prospěch nabídky na trhu práce, po vyhodnocení bude poměr převeden na index zaokrouhlený na dvě desetinná místa, který bude porovnán mezi jednotlivými stupni vzdělání a roky. Pokud bude výsledná hodnota kladná bude se jednat o index nabízené práce, pokud negativní bude se jednat o index poptávané práce.

Tabulka 16 - Index poptávky a nabídky práce na pracovních úřadech Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020

Kategorie vzdělání/Rok	Index poptávky a nabídky práce na pracovních úřadech Královéhradeckého kraje					Průměr indexu
	2016	2017	2018	2019	2020	
Nižší střední vzdělání D	6,67	0,00	0,00	45,00	0,00	10,33
Nižší SOV E	1,29	7,41	20,44	16,72	9,06	10,98
SOV s výučním listem H	-12,75	-7,59	-2,79	-1,94	-10,87	-7,19
Střední nebo SOV bez maturity i vyučnického listu J	0,00	0,00	0,00	0,00	-9,50	-1,90
Úplně střední vzdělání (gymnaziální) K	-30,45	-7,37	-5,86	-1,44	-15,67	-12,16
Úplně SOV s vyučením i maturitou L	-7,87	-5,12	-4,59	-3,60	-4,98	-5,23
Úplně SOV s maturitou (bez vyučení) M	-8,04	-6,23	-6,69	-4,83	-6,22	-6,30
Vyšší odborné vzdělání N	-2,80	-1,55	0,11	2,00	-2,88	-1,02

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Ukázka výpočtu:

Index nabízené práce: $(\text{Volná pracovní místa} - UoZbA)/UAoZ$

Index poptávané práce: $(\text{Volná pracovní místa} - UoZbA) - UAoZ)/UAoZ$

U kategorie nižší střední vzdělání (kategorie D) se celkově na zkoumané části trhu práce nevyskytují téměř žádní absolvent za roky 2017,2018 a 2020 nebyla vytvořena ze strany absolventů žádná nabídka, proto výsledky v této kategorii mohou být značně zkreslené, ale pokud se budeme řídit dostupnými informacemi z roku 2016 a 2019 můžeme usoudit, že trh práce je nakloněn na straně nabízejících a poptávka po práci ze strany absolventů by měla být

vždy uspokojena v roce 2016 byl index nabízené práce 6,67 a v roce 2019 stoupl na 45 bohužel jak již bylo řečeno v této kategorii byly za celé období zaznamenány pouze 4 evidovaní absolventi, ale i z toho vzorku lze odvodit, že studenti poptávající práci v této kategorii by měly být umístěny do zaměstnání ve velmi krátkém časovém úseku.

Kategorie nižší střední odborné vzdělání (kategorie E) byla za pětileté období ve velmi příznivé pozici práci nabízející absolventi měly v každém roce trh práce nakloněn v jejich prospěch a pro firmy a podniky byla tento druhu pracovní síly velmi nedostatková komodita obzvláště v roce 2018 a 2019 kde se index nabízené práce vyšplhal na hodnotu přesahující čísla 20 a 16, množství evidovaných absolventů se ve zkoumaném vzorku pohybovalo v desítkách, takže je méně pravděpodobné zkreslení výsledku než u kategorie předcházející. I přes to, že kategorie střední odborné vzdělání s výučním listem (Kategorie H) zaznamenává za zkoumané období největší nabídku volných pracovních míst, nestačí k uspokojení poptávajících absolventů, za celé období je na straně firem a podniků a jejich poptávka být v plné míře uspokojena, podle indexu poptávané práce byla míra poptávky absolventů nejvíce uspokojena opět za roky 2018 a 2019, kde se index začínal dostávat do situace, kde se trh práce opět naklonil na stranu absolventů hledající zaměstnání, trend nejpozitivnějších výsledků z hlediska hodnot indexu v roce 2018 a 2019 nadále pokračoval i v následujících kategoriích, vyjímaje kategorii J v této kategorii byl za celé období zaznamenán nejvyšší počet absolventů ucházejících se o zaměstnání.

Kategorie střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu (kategorie J) nemohla být objektivně posouzena z nulového počtu evidovaných absolventů za roky 2016 až 2019, za rok 2020 vykazovala tato kategorii tendenci přiklánět se ke straně nabízející pracovní místa s vyšším indexem poptávané práce, jednalo se pátou nejvyšší hodnotu za celé období. V prospěch stran nabízející pracovní pozice se přikláněly za celé období i tři následující kategorie, u úplného středního vzdělání tedy gymnaziálního (kategorie K) byla zaznamenána nejvyšší hodnota indexu poptávané práce za celých pět let v roce 2016 v následujících letech se hodnota indexu značně snižovala, kde hlavním důvodem je téměř ztrojnásobení počtu volných pracovních míst řazeno pro tuto kategorii za roky 2017 až 2019. V roce 2020 opět počet těchto volných míst značně poklesl, ale stále se drží mírně nad úrovní hodnot z roku 2016, problémem u klasifikování této skupiny je, že v Královéhradeckém kraji se jedná o skupinu s druhým největším podílem škol gymnaziálního zaměření, a že vždy sdílí minimální požadavky na vzdělání pro přijetí na volné pracovní místo s jinou kategorií vzdělání, proto se její stav v ohledu nezaměstnanosti v tomto kraji může zdát horší než je v celorepublikovém měřítku.

Kategorie úplné střední odborné vzdělání s vyučením a maturitou (Kategorie L) vykazovala stejnou tendenci jako skupiny přechozí nejvyšší poptávka byla podle indexu opět v letech 2018 a 2019 počet volných pracovních míst se kromě roku 2016 držel stabilně kolem hranice 200 pracovních míst. V kategorii úplné střední odborné vzdělání s maturitou (Kategorie M) se opět nejnižší hodnoty indexu nacházeli v roce 2018 a 2019 s tím, že hodnoty indexu se kromě znatelnějšího výkyvu v roce 2019 a běžných vyšších hodnot v roce 2016 drželi na téměř na stejné úrovni, v nejmenší intervalu za celé období 0,01 až 0,04 tuto kategorii považují z hlediska nabídky a poptávky práce za nejstabilnější, jednalo se také o kategorii s největším počtem evidovaných absolventů za celé období.

Kategorie vyšší odborné vzdělání (Kategorie N) jako jediná zasahovala na stranu převahy nabízejících tak poptávajících, na straně poptávajících práci se nacházela v roce 2018 a 2019 dále se jednalo o skupinu s třetím nejnižším počtem evidovaných absolventů, nutno ale připomenout, že vyšších odborných škol se v kraji nachází pouze deset.

Míra souvislosti mezi mírou nezaměstnanost absolventů škol v kraji, inflace a HDP bude určena za pomoci, již zmíněné korelace, hodnoty budou čerpány za roky 2016 až 2018 z důvodu dostupnosti nejaktuálnějších dat o HDP v krajích je za rok 2018. Využíván bude hrubý domácí produkt na 1 obyvatele, průměrná a roční míra inflace. Dále bude využívána míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji, která je definována jako podíl součtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji.⁶⁶ Průměrná míra nezaměstnanosti absolventů škol je určena z dat k dubnu každého roku a průměrem míry nezaměstnanosti vzdělávacích kategorií E, H, L, M, K a N.

Tabulka 17 - Korelace ekonomických faktorů ovlivňující nezaměstnanost absolventů

Sledované faktory	2016	2017	2018	2019	Korelační koeficient
Míra nezaměstnanosti absolventů kraje (v %)	5,9	3,6	2,8	2,7	
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (v Kč)	392 482	427 537	447 751	479 318	-0,916
Roční míra inflace	0,70%	2,50%	2,10%	2,80%	- 0,917

Vlastní zpracování, zdroje dat: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace, <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju>, <http://www.nuv.cz/t/kralovehradecky-kraj>

⁶⁶ ÚLOVEC, Martin. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016* [online]. In: . Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->

Dle průměrných hodnot indexu poptávané a nabízené práce v rámci úřadů práce je za nejvíce poptávanou považována kategorie nižší střední odborné vzdělání a nižší střední vzdělání u absolventů těchto kategorií by měl být interval od registrace do evidence uchazečů do umístění do zaměstnání nejkratší, avšak u kategorie nižší střední odborné vzdělání nemají data příliš výpovědnou hodnotu pro nedostatek evidovaných absolventů. U kategorií, kde převažuje nabídka nad poptávkou v rámci úřadu práce si nejlépe stojí vyšší odborné vzdělání a úplné střední odborné vyučení s maturitou, tyto výsledky slouží pouze orientačně a plně průkazné by byly pouze v tom případě, kdy absolvent nevyhledává, prací jinak než za pomoci úřadu práce a nebyl pro přijetí do zaměstnání ochoten sestoupit do kategorie s nižším vzděláním.

Dle korelačního koeficientu můžeme pozorovat nepřímou závislost s mírou nezaměstnanosti u obou sledovaných hodnot, s tím že roční míra inflace ovlivňuje míru nezaměstnaností více než hrubý domácí produkt.

4.3.6 Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání, oborových skupin a jejich uplatnění v rámci celkové míry nezaměstnanosti absolventů Královehradeckého kraje za období 2016 až 2020

V případě vyhodnocování uplatnitelnosti absolventů za pomoci relativních ukazatelů bude nahlíženo v kategoriích vzdělání a oborových skupin již nahlíženo na data za celé období nikoliv po jednotlivých obdobích jako v případě vyhodnocování oborových skupin v rámci absolutních ukazatelů. Z důvodu rozdělení míry nezaměstnanosti u oborových skupin podle jednotlivých kategorií vzdělání jsou tyto míry nezaměstnanosti přepočítány do míry nezaměstnanosti dané oborové skupiny napříč všemi kategoriemi vzdělání, tedy jedna míra nezaměstnanosti pro jednu oborovou skupinu oproti předchozím čtyřem pro jednu oborovou skupinu, výpočet je tedy opět proveden vzorcem pro výpočet nezaměstnanosti absolventů s tou změnou, že jsou použity hodnoty ze všech kategorií vzdělání nikoliv pouze z jedné. Hlavním důvodem pro tento způsob je zvýšení sumarizace dat a pro jednodušší porovnávání s absolutními hodnotami oborových skupin, které jsou také počítány ze součtů veškerých kategorií vzdělání.

Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci relativních ukazatelů

Tabulka 18 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání

Rok/Kategorie vzdělání	E,H	K	L	M	N
2016	6,9%	2,7%	7,4%	7,1%	3,8%
2017	5,3%	1,9%	2,7%	3,8%	2,3%
2018	3,5%	1,6%	3,2%	3,0%	2,2%
2019	4,0%	1,0%	3,5%	2,9%	1,7%
2020	7,8%	1,6%	6,6%	5,2%	2,7%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

V kombinované kategorii vzdělání E, H míra nezaměstnanosti zaznamenává sestupný pokles pouze do roku 2018, od roku 2019 opět začíná pozvolný nárůst, kde v následujícím roce 2020 zaznamenává míra nezaměstnanosti masivní nárůst překonává jako jediná z kategorií vzdělání maximum z roku 2016, téměř identický vývoj je možné pozorovat u kategorie L, která je pouze rozdílná ve shodujícím se maximu míry nezaměstnanosti v roce 2016 jako u ostatních pozorovaných kategorií a vysokým výkyvem v poklesu míry nezaměstnanost v roce 2017. Tendenci podobného vývoje je možné přisoudit stejné povaze těchto, kategorií tedy vzdělání poskytující výuční list, nižší nárůst míry nezaměstnanosti v kategorii L oproti kombinované kategorii E, H je odůvodnitelný lepšími propozicemi na trhu práce pro absolventy oborů stejného typu díky přidané hodnotě maturitní zkoušky u daných absolventů.

Mezi kategoriemi M a N lze také pozorovat analogický vztah s postupným poklesem míry zaměstnanosti až do roku 2019 a ztelnějšího navýšení v posledním roce zkoumaného období, s nižší mírou nezaměstnanosti v kategorii N, opět tento rozdíl lze odůvodňovat vyšší úrovní vzdělanosti vycházejících absolventů v oborech se stejným zaměřením a také ztelně nižším množstvím nastupujících žáků do této kategorie.

Kategorie K je při určování míry nezaměstnanosti poměrně atypickým případem, v každém roce má spolehlivě nejnižší míru nezaměstnanosti ale díky charakteru této kategorie většina absolventu pokračuje ve studiích na vyšší odborné nebo vysoké škole a díky tomu je poměr nezaměstnaných absolventů vůči celkovému počtu absolventů velmi nízký, z tohoto důvodu nelze přikládat nízkou míru nezaměstnanosti vysoké poptávce po absolventech gymnaziálního studia. U vývoje nezaměstnanosti v kategorii K je zaznamenán opět pokles až do roku 2019 s mírnějším nárůstem v roce 2020 v porovnání s ostatními kategoriemi.

4.3.7 Nezaměstnanost jednotlivých kategorií vzdělání Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020 v rámci relativních ukazatelů

Tabulka 19 - Míra nezaměstnanosti oborových skupin

Oborová skupina/Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	3,9%	5,6%	9,0%	2,0%	12,2%
Zemědělství a lesnictví	3,1%	3,9%	4,3%	1,7%	4,3%
Zdravotnictví	0,0%	1,0%	2,4%	2,0%	2,5%
Veterinářství a veterinární prevence	11,5%	3,8%	2,4%	2,8%	4,0%
Umění a užité umění	9,0%	7,8%	4,3%	3,3%	4,2%
Textilní výroba a oděvnictví	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Technická chemie a chemie silikátů	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Strojírenství a strojírenská výroba	5,3%	1,8%	1,1%	2,6%	4,6%
Stavebnictví, geodézie a kartografie	4,6%	6,3%	5,2%	2,7%	5,1%
Speciální a interdisciplinární obory	10,0%	0,0%	5,0%	0,0%	0,0%
Publicistika, knihovnictví a informatika	12,5%	0,0%	14,3%	0,0%	10,0%
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	12,1%	2,4%	4,9%	2,3%	6,5%
Potravinářství a potravinářská chemie	14,0%	6,6%	0,0%	7,8%	13,2%
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	10,9%	3,7%	7,7%	17,6%	3,3%
Podnikání v oborech, odvětví	11,6%	3,4%	0,0%	0,0%	11,0%
Pedagogika, učitelství a sociální péče	5,7%	3,9%	0,7%	0,6%	4,5%
Osobní a provozní služby	14,4%	3,8%	5,3%	4,0%	11,8%
Obchod	3,8%	14,3%	3,6%	4,1%	27,1%
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	2,7%	1,9%	1,5%	1,0%	1,6%
Obecně odborná příprava	6,3%	4,1%	2,9%	1,4%	3,8%
Informatické obory	6,4%	3,2%	4,5%	5,1%	5,0%
Gastronomie, hotelnictví a turismus	9,0%	6,8%	3,2%	5,6%	7,7%
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	3,0%	2,8%	0,9%	2,9%	3,9%
Ekonomika a administrativa	5,7%	3,3%	2,6%	4,2%	6,9%
Ekologie a ochrana životního prostředí	17,5%	0,0%	10,5%	11,8%	16,7%
Doprava a spoje	11,1%	4,3%	11,8%	0,0%	18,8%
Průměrná míra nezaměstnanosti	7,5%	5,6%	4,2%	3,3%	7,3%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

červené zvýraznění – období s nulovou mírou nezaměstnanosti absolventů

Oborové skupiny, které nemohly být plně vyhodnoceny za celé sledované období z důvodu zaznamenaného nulového počtu nezaměstnaných absolventů v některých letech jsou oborové skupiny Zdravotnictví, Potravinářství, Ekologie, Doprava a spoje, Podnikání, Publicistika, Speciální a interdisciplinární obory, Textilní výroba a oděvnictví, Technická chemie a chemie silikátů, poslední tři uvedené skupiny tomto výčtu nebudou vyhodnocovány z důvodu nulové míry nezaměstnanosti v intervalu tří až pěti let, odůvodnění pro toto rozhodnutí je, že je vysoce pravděpodobně, že tyto skupiny jsou ve značné míře ovlivněny velmi nízkým počtem absolventů těchto oborů a nízkým počtem škol zaměřující se na tyto oborové skupiny v rámci Královéhradeckého kraje.

V roce 2016 nejvyšší míra nezaměstnanosti dosahovala 17,5 % a to v oborové skupině Ekologie a ochrana životního prostředí s velmi vysokou mírou nezaměstnanosti, oborové skupiny s nejlepší a nejhorší uplatnitelnost jsou určeny vždy z maximálně 5 prvních hodnot (hodnoty s nulovou mírou nezaměstnanosti a oborová skupina obecné vzdělání a obecně odborná příprava nejsou do tohoto limitu zahrnovány), kde je míra nezaměstnanosti nad 9,75 % tedy veškeré hodnoty 30% nad mírou průměrné nezaměstnanosti za daný rok a veškeré hodnoty 30% pod touto mírou v opačném případě, hodnoty pod 5,25% v tomto roce, stejným způsobem je úspěšnost oborových skupin určena i v dalších letech.

V tomto roce se nejvyšší míra nezaměstnanosti dále vyskytuje v oborových skupinách (uváděny vždy sestupně) Osobní a provozní služby, Potravinářství, Publicistika, Právo a Podnikání. Nejnižší míra nezaměstnanosti pokud jsou ignorovány nulové hodnoty je 2,70% u skupiny Obecné vzdělávání avšak v tomto případě pro její již výše zmiňovanou atypičnost jsem za skupinu s nejnižší mírou zaměstnanosti rozhodl považovat oborovou skupinu Elektrotechnika s 3 % mírou nezaměstnanost, stejná atypičnost se vyskytuje i u oborové skupiny Obecně odborná příprava jelikož lyceální a gymnaziální studia jsou svým charakterem velmi podobná. Další oborové skupiny, které se v tomto roce dobře uplatňovali na trhu práce byly Zdravotnictví, Zemědělství, Obchod a Zpracování dřeva.

V roce 2017 průměrná hodnota míry nezaměstnanosti klesla o 1,9 % kopíruje tedy celkový pokles nezaměstnanosti v České republice. Nejvyšší naměřená hodnota míry nezaměstnanosti 14,30 % byla naměřena v oborové skupině Obchod díky tomu lze spolehlivě říci, že při určování míry nezaměstnanosti v rámci jednoho kraje může být u některých skupin pozorována vysoká volatilita, ta může být prisuzována charakteru určování míry nezaměstnanosti, u absolventů je určována podle sídla školy nezaměstnaného absolventa a

nikoliv podle sídla, ve kterém byl absolvent evidován jako nezaměstnaný, pokud je skladba absolvujících žáků v daném roce vysoce variabilní z hlediska sídla jejich bydliště, můžeme se v každém roce shledávat s vysoce rozlišnými podmínkami na trhu práce pro danou skupinu absolventů podle krajů, ve kterých je jejich místo bydliště, za předpokladu, že absolvent bude vždy začínat s hledáním prvního pracovního místa právě v místě jeho bydliště, což je velmi pravděpodobné, tento fakt byl i podpořen při dotazníkovém šetření.

V oborové skupině Obchod je téměř dvojnásobná míra nezaměstnanosti oproti druhé skupině s nejvyšší nezaměstnaností Umění a užité umění jedná se o nejvyšší rozdíl mezi dvěma skupinami s nejvyšší mírou nezaměstnanosti za sledované období, další oborové skupiny s nepříznivou mírou nezaměstnanosti nad 6 % (avšak již nespĺňující vymezené podmínky) v tomto roce jsou Gastronomie, Potravinářství a Stavebnictví, skupiny s lepší uplatnitelností v tomto roce jsou Ekologie, Publicistika, (obě skupiny s nulovou mírou nezaměstnanosti) Zdravotnictví, Strojírenství, Obecné vzdělávání, Právo, Elektrotechnika a Informatické obory.

V roce 2018 dále průměrná míra nezaměstnanosti klesla v tomto roce o 1,4 %, nejvyšší míra nezaměstnanosti se rovnala předchozímu roku 14,30 % u skupiny oborů Publicistika, knihovnictví a informatika, za oborové skupiny s vysokou mírou nezaměstnanosti se v tomto roce dají považovat Ekologie a ochrana životního prostředí, Doprava, Zpracování dřeva a Polygrafie, nejnižší nenulová míra nezaměstnanosti je v oborové skupině Pedagogika dále do skupin s velmi nízkou mírou nezaměstnanosti spadají Podnikání, Potravinářství (obě skupiny s nulovou mírou nezaměstnanosti), Elektrotechnika, Strojírenství, Obecné vzdělávání, Zdravotnictví a Ekonomika.

V roce 2019 průměrná míra nezaměstnanosti poklesla o 0,9 %, jak již bylo zmíněno v kapitolách s absolutními počty nezaměstnanost absolventů tedy stále klesá, ale její tempo poklesu se zřetelně zpomaluje. Zpomalující pokles nezaměstnanosti můžeme i pozorovat na vývoji oborové skupiny s nejvyšší mírou nezaměstnanosti za daný rok oproti stagnaci z přechodných let míra nezaměstnanosti narostla v této skupině o 3,30% jednalo se o skupinu Polygrafie, zpracování papíru a filmu. Nepříznivá míra nezaměstnanosti se za daný rok dále vyskytuje v oborových skupinách Informatické obory, Gastronomie, Potravinářství a Ekologie. Naopak příznivou situaci je možné pozorovat ve skupinách Podnikání, Doprava a Publicistika (první tři skupiny s nulovou mírou nezaměstnanosti) Pedagogika, Obecné vzdělávání, Obecně odborná příprava, Zemědělství, Zdravotnictví, Právo a Strojírenství.

V roce 2020 průměrná míra nezaměstnanosti rapidně stoupla téměř na původní hodnoty z roku 2016 pouze s rozdílem o 0,2% ekonomické indikátory naznačují, že se jedná o začátek nového trendů rostoucí míry nezaměstnanosti, oborová skupina s nejvyšší mírou nezaměstnanosti vzrostla od minulého roku o téměř 9% procent, jeden z dalších náznaků naznačující začátek trendu zvyšování nezaměstnanosti absolventů v dalších letech. Oborové skupiny se špatnou šancí na uplatnění v tomto roce byly Doprava, Ekologie, Potravinářství, Zpracování dřeva a Osobní a provozní služby. V opačném případě skupiny, kterým se v tomto roce dařilo z hlediska míry nezaměstnanosti jsou Obecné vzdělávání, Zdravotnictví, Polygrafie, Obecně odborná příprava, Elektrotechnika, Veterinářství a Umění a užité umění, dalším náznakem zhoršujícího se stavu zaměstnanosti je, že žádná ze sledovaných skupin v tomto roce nedosáhla nulové míry nezaměstnanosti.

4.3.8 Porovnání nezaměstnanosti z pohledu relativních a absolutních ukazatelů za roky 2017 až 2020

Tabulka 20 - Porovnání míry nezaměstnanosti a procentuální diference nezaměstnanosti

Způsob výpočtu	Míra nezaměstnanosti (v %)				Procentuální změna (v %)			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Oborová skupina/Rok								
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	5,6	9,0	2,0	12,2	-25	-50	-100	-16,67
Zemědělství a lesnictví	3,9	4,3	1,7	4,3	-75,76	-65,22	-72,73	-46,67
Zdravotnictví	1,0	2,4	2,0	2,5	-92,31	20	-66,67	-60
Veterinářství a veterinární prevence	3,8	2,4	2,8	4,0	0	0	-100	0
Umění a užité umění	7,8	4,3	3,3	4,2	77,78	-58,82	-50	-50
Textilní výroba a oděvnictví	50,0	0,0	0,0	0,0	100	-100	0	0
Technická chemie a chemie silikátů	0,0	0,0	0,0	0,0	-50	-66,67	0	-66,67
Strojírenství a strojírenská výroba	1,8	1,1	2,6	4,6	-76,09	-86,67	-73,81	-38,24
Stavebnictví, geodézie a kartografie	6,3	5,2	2,7	5,1	-56	-56	-66,67	-50
Speciální a interdisciplinární obory	0,0	5,0	0,0	0,0	-100	-100	-100	-100
Publicistika, knihovnictví a informatika	0,0	14,3	0,0	10,0	100	0	0	-66,67
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	2,4	4,9	2,3	6,5	-78,57	-71,43	-77,78	-61,9
Potravinářství a potravinářská chemie	6,6	0,0	7,8	13,2	-54,55	-95	12,5	-26,67
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	3,7	7,7	17,6	3,3	-71,43	-20	50	-75
Podnikání v oborech, odvětví	3,4	0,0	0,0	11,0	-75	-100	-66,67	-41,67
Pedagogika, učitelství a sociální péče	3,9	0,7	0,6	4,5	-75	-85,71	-85,71	-38,46
Osobní a provozní služby	3,8	5,3	4,0	11,8	-76,92	-64,71	-80	-46,15
Obchod	14,3	3,6	4,1	27,1	28,57	-57,14	-50	28,57
Obecné vzdělávání (Gymnaziální)	1,9	1,5	1,0	1,6	100	70	-14,29	70
Obecně odborná příprava	4,1	2,9	1,4	3,8	10	-20	-60	75
Informatické obory	3,2	4,5	5,1	5,0	-72,41	-28,57	-35,29	-66,67
Gastronomie, hotelnictví a turismus	6,8	3,2	5,6	7,7	-57,69	-81,4	-59,57	-44,74
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	2,8	0,9	2,9	3,9	-76,47	-88,24	-66,67	-57,89
Ekonomika a administrativa	3,3	2,6	4,2	6,9	-65,63	-78,13	-31,58	-5
Ekologie a ochrana životního prostředí	0,0	10,5	11,8	16,7	0	0	100	-25
Doprava a spoje	4,3	11,8	0,0%	18,8	0	-60	-100	25
Průměrná míra nezaměstnanosti/procentuálních o poklesu	5,6	4,2	3,3	7,3	-29,3	-51,7	-45,4	-30,2

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Na nezaměstnanost je jak již bylo zmíněno nahlíženo ze dvou hledisek míra nezaměstnanosti reprezentuje nezaměstnanost absolventů bez ohledu na to, ve kterém regionu se jako nezaměstnaní o práci ucházejí hodnotí tedy zejména úspěšnost studentů v návaznosti na sídla

škol vyskytujících se území daného kraje a v pohledu jejich uplatnitelnosti na trhu práce jako celku (v rámci celé České republiky), stručně řečeno hodnotí šance studenta Královéhradeckého kraje na možnost uplatnění bez ohledu na místo vyhledávání budoucího zaměstnání.

Z mnou druhého určeného hlediska, procentuální změny absolutního počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných úřadu práce se pokouším na problematiku nahlížet z jiného úhlu pohledu, zjistit jaká je úroveň nezaměstnanosti v jednotlivých oborových skupinách pouze izolovaně v rámci trhu práce Královéhradeckého kraje a vyhodnotit tak, jaká je situace pro absolventy, kteří by rádi získali zaměstnání ve stejném regionu jako, ve kterém vystudovali, z důvodu omezeného množství volně dostupných dat pro tento druh náhledu na problematiku musela být situace vyhodnocována v tomto případě za pomoci méně přesných absolutních ukazatelů vztahující se pouze na čerstvé absolventy registrované v evidenci úřadu práce. Zkoumané období bylo kvůli způsobu výpočtu procentuální změny zredukováno v tomto případě na roky 2017 až 2020 dále z důvodu této redukce nejsou do porovnání zahrnovány oborové skupiny, u kterých se ve dvou a více letech vyskytnuli nulové hodnoty (oborové skupiny označeny kurzívou). Z celkových ukazatelů pro míru nezaměstnanosti je jasné, že se z celkového pohledu na trh práce se situace zlepšovala až do roku 2019 a rapidní zhoršení zaznamenala až v roce 2020.

V pohledu na absolutní hodnoty se situace na trhu práce Královéhradeckého kraje pro absolventy hledající práci v kraji začala situace mírně zhoršovat již po roce 2018 a opět rapidně zhoršila v roce 2020, kde se procentuální pokles snížil o třetinu oproti předcházejícímu roku. Podle velikosti průměrů hodnot za roky 2017 až 2020 bude teoretizováno, pro které oborové skupiny je vhodné vyhledávat práci právě pouze v rámci Královéhradeckého kraje a které při zahrnutí trhu práce jako celku. Dále je vyhodnocena stabilita vývoje nezaměstnanosti, jednotlivých oborových skupin za pomoci porovnání rozdílů mezi hodnotami sledovaných roků. Prvních pět oborových skupin s nejnižším průměrem míry nezaměstnanosti se za sledované období vyskytuje ve skupinách Obecné vzdělávání, Zdravotnictví, Pedagogika, učitelství a sociální péče, Strojírenství a strojírenská výroba a Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, naopak nejvyšší míru nezaměstnanosti pozorujeme ve skupinách Obchod, Doprava a spoje, Polygrafie, zpracování papíru filmu a fotografie a Potravinářství a potravinářská chemie.

Pokud se zaměříme na nezaměstnanost vymezenou pouze v rámci regionu lze pozorovat značnou změnu ve struktuře oborových skupin, pět skupin s nejpříznivějším průměrným procentuálním poklesem byly skupiny Právo a právní a veřejnosprávní činnost, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Pedagogika učitelství a sociální péče, Osobní a provozní služby a Zemědělství a lesnictví, skupiny s nízkým procentuálním poklesem nebo i nárůstem byly Obecné vzdělávání, Obecně odborná příprava, Obchod, Strojírenství a strojírenská výroba a Informatické obory. V obou přístupech se v pěti skupinách s nejpříznivější šancí na zaměstnání vyskytovali oborové skupiny, Pedagogika, učitelství a sociální péče a Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, absolventi těchto oborů Královéhradeckých škol by měli mít vysokou šanci nalézt zaměstnání bez ohledu na region, ve kterém práci hledají, protikladem těchto oborů je skupina Obchod, která má nepříznivé šance na získání zaměstnání jak uvnitř regionu tak mimo něj. Zajímavé je, že skupina Obecné vzdělávání je v rámci měření nezaměstnanosti skupina s nejnižším naměřenou průměrnou hodnotou zato u druhého postupu je přesně na opačné straně spektra a je to skupina s nejhorší šancí na umístění do zaměstnání je to z důvodu, že vzorec pro míru nezaměstnanosti je při vyhodnocování této skupiny ovlivněn masivním množstvím absolventů pokračujících z gymnaziálních studií na vysokou školu ovšem při náhledu na druhou metodu pracující pouze s absolutním počtem absolventů na úřadu práce je vidět, že tato skupina má díky své nevyhraněnosti v žádném oboru značný problém na uplatnění v zaměstnání. Důležitá je i volatilita v hodnotách mezi danými roky, určuje míru stability vývoje nezaměstnanosti v dané oborové skupině, nejstabilnější vývoj u skupin s nízkou mírou nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupiny Pedagogika a Obecné vzdělávání u skupin s vysokou nezaměstnaností se jednalo o skupiny Polygrafie a Potravinářství. Skupiny s nízkým procentuálním poklesem, které měly nejnižší volatilitu byly skupiny Elektrotechnika a Právo v opačném případě se jednalo o skupiny Obecné vzdělávání a Informatické obory.

4.3.9 Pozice vývoje míry nezaměstnanosti u kategorií vzdělání Královéhradeckého kraje vůči ostatním krajům České republiky

Tabulka 21 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za roky 2016 a 2017

Rok	2016					2017				
	E, H	L	M	K	N	E, H	L	M	K	N
Praha	10,6%	13,3%	6,2%	2,0%	4,7%	6,3%	7,7%	4,1%	1,9%	2,8%
Středočeský kraj	8,7%	11,0%	7,3%	4,0%	3,6%	5,9%	7,7%	5,1%	2,7%	1,8%
Jihočeský kraj	7,5%	7,0%	5,9%	2,9%	5,6%	4,9%	3,9%	3,6%	2,8%	2,7%
Plzeňský kraj	6,6%	7,8%	6,9%	2,2%	3,8%	5,3%	2,8%	3,8%	1,9%	1,1%
Karlovarský kraj	9,1%	13,6%	5,7%	3,1%	3,8%	5,4%	7,9%	3,7%	1,3%	3,5%
Ústecký kraj	14,1%	16,2%	8,4%	2,7%	4,5%	9,8%	11,7%	7,6%	2,4%	4,3%
Liberecký kraj	11,4%	14,7%	9,0%	3,8%	7,8%	7,1%	5,6%	6,2%	2,4%	1,4%
Královéhradecký kraj	6,9%	7,4%	7,1%	2,7%	3,8%	5,3%	2,7%	3,8%	1,9%	2,3%
Pardubický kraj	6,4%	9,1%	7,0%	2,6%	5,3%	4,9%	7,5%	4,0%	1,9%	2,1%
Kraj Vysočina	8,9%	9,8%	6,6%	2,4%	6,7%	6,0%	4,3%	4,4%	1,7%	1,9%
Jihomoravský kraj	12,5%	9,9%	9,9%	4,0%	5,3%	10,2%	9,5%	7,4%	2,9%	4,5%
Olomoucký kraj	7,6%	8,8%	6,7%	1,9%	6,3%	6,7%	6,6%	4,1%	3,0%	1,8%
Zlínský kraj	10,9%	8,6%	8,7%	3,9%	5,2%	5,7%	7,7%	5,2%	2,5%	4,5%
Moravskoslezský kraj	11,8%	13,1%	8,5%	4,1%	8,5%	9,4%	9,3%	7,0%	3,3%	3,5%
ČR celkem	9,9%	10,6%	7,5%	3,1%	5,2%	7,0%	7,2%	5,2%	2,5%	2,9%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

zelené zvýraznění – hodnoty s nejnižší mírou nezaměstnanosti, červené zvýraznění – hodnoty s nejvyšší mírou nezaměstnanosti, žluté zvýraznění – hodnoty míry nezaměstnanosti Královéhradeckého kraje

Tabulka 22 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za roky 2018 a 2019

Rok	2018					2019				
	E, H	L	M	K	N	E, H	L	M	K	N
Praha	3,7%	4,5%	2,5%	0,6%	1,3%	3,6%	4,1%	2,6%	0,4%	1,3%
Středočeský kraj	4,9%	5,8%	4,1%	2,1%	1,7%	3,7%	3,0%	4,2%	1,5%	1,7%
Jihočeský kraj	3,3%	2,5%	3,2%	1,6%	3,5%	2,4%	2,2%	3,1%	1,1%	1,4%
Plzeňský kraj	2,4%	1,5%	2,7%	0,7%	1,7%	2,0%	4,4%	2,4%	0,9%	0,0%
Karlovarský kraj	3,1%	5,1%	1,8%	0,9%	1,1%	4,3%	5,1%	3,8%	1,3%	1,2%
Ústecký kraj	6,8%	5,6%	4,6%	1,8%	2,1%	6,9%	7,3%	4,5%	1,3%	1,8%
Liberecký kraj	5,9%	7,3%	3,7%	1,6%	3,6%	3,6%	5,8%	3,9%	1,9%	3,8%
Královéhradecký kraj	3,5%	3,2%	3,0%	1,6%	2,2%	4,0%	3,5%	2,9%	1,0%	1,7%
Pardubický kraj	3,6%	2,8%	3,4%	1,0%	2,3%	2,3%	2,3%	3,2%	0,9%	2,2%
Kraj Vysočina	5,4%	4,2%	4,4%	3,8%	1,2%	3,9%	4,6%	4,9%	2,0%	0,6%
Jihomoravský kraj	6,6%	8,3%	5,4%	2,0%	2,0%	6,2%	7,2%	5,4%	2,5%	3,3%
Olomoucký kraj	4,9%	4,8%	3,5%	1,2%	1,3%	4,3%	3,1%	2,9%	1,2%	3,6%
Zlínský kraj	4,6%	4,1%	3,3%	1,4%	1,8%	3,9%	4,7%	3,2%	1,2%	1,4%
Moravskoslezský kraj	6,7%	4,9%	4,7%	1,8%	2,0%	5,0%	6,8%	5,0%	2,0%	3,0%
ČR celkem	5,0%	4,8%	3,7%	1,5%	1,8%	4,2%	4,7%	3,8%	1,4%	1,9%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Tabulka 23 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za rok 2020

Rok	2020				
	E, H	L	M	K	N
Praha	4,1%	5,5%	2,3%	0,4%	3,8%
Středočeský kraj	6,5%	6,5%	6,0%	1,5%	3,7%
Jihočeský kraj	4,8%	3,7%	4,3%	1,9%	3,2%
Plzeňský kraj	5,1%	4,6%	4,5%	2,2%	2,6%
Karlovarský kraj	5,9%	8,6%	4,3%	0,6%	5,3%
Ústecký kraj	8,6%	7,5%	5,2%	1,6%	2,8%
Liberecký kraj	8,0%	10,6%	5,2%	1,6%	8,6%
Královéhradecký kraj	7,8%	6,6%	5,2%	1,6%	2,7%
Pardubický kraj	4,4%	3,3%	4,3%	1,3%	2,1%
Kraj Vysočina	5,4%	8,1%	6,6%	2,8%	0,8%
Jihomoravský kraj	8,7%	10,3%	6,2%	2,9%	3,5%
Olomoucký kraj	5,9%	5,8%	3,8%	2,0%	6,1%
Zlínský kraj	5,5%	5,3%	5,2%	1,6%	1,8%
Moravskoslezský kraj	7,6%	6,3%	4,9%	1,5%	3,3%
ČR celkem	6,5%	6,4%	4,7%	1,6%	3,4%

Vlastní zpracování, zdroj dat: <https://www.mpsv.cz/statistiky>

Za sledované období míra nezaměstnanosti Královéhradeckého kraje dosáhla minimální míry nezaměstnanosti pouze v roce 2017 v kategorii L v žádné jiné kategorii vzdělání nedosáhla maximální hodnoty, z pohledu průměrné míry nezaměstnanosti absolventů České republiky se Královéhradecký kraj mezi ostatními kraji nachází na poměrně příznivé pozici, pod celorepublikovým průměrem se nacházel téměř ve všech kategoriích v letech 2016 až 2019, kromě mírných nadprůměrných hodnot v roce 2018 v gymnaziálním a vyšším odborném vzdělání, které ale nebyly nikterak výrazné, v kategorii K pouze 0,1 p. b nad průměrem a v kategorii N o 0,4 p. b, kde nejvyšší naměřené hodnoty míry nezaměstnanosti se v obou případech nacházeli nad 3 % procenty.

V roce 2020 se celorepubliková průměrná míra nezaměstnanosti začala opět proti předchozímu trendu poklesu znatelně navyšovat i v Královéhradeckém kraji můžeme pozorovat znatelné zhoršení, které se projevuje v nadprůměrných hodnotách v kombinované kategorii E, H a v kategoriích M a L, kde první dvě zmiňované kategorie mají vždy nejvyšší počet nově nastupujících žáků.

Kategorie K se vyskytovala přesně na celorepublikovém průměru a kategorie N se jako jediná nacházela stále pod tímto průměrem. Z celorepublikového hlediska byla míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji za období 2016 až 2019 znatelně podprůměrná, ve většině

případech byl rozdíl mezi nejnižší mírou nezaměstnanosti a mírou nezaměstnanost v kraji v intervalu od 0,4 p. b. do 1,3 p. b. vyšší hodnoty byly zaznamenány pouze ve třech případech a to 1,7 p. b v kategoriích L a N v roce 2018 a 2019 a 2 p. b. v kombinované kategorii E, H o 2,0 p. b.

V roce 2020, kde byla nadprůměrná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji se hodnotám nejvyšší míry nezaměstnanosti nejvíce přibližovala kombinovaná kategorie E, H s rozdílem o 0,9 p. b. nejvyšší zhoršení můžeme tedy všeobecně pozorovat u kategorií s výučním listem bez maturitní zkoušky. Co se týče pořadí mezi jednotlivými kraji (hodnoty míry nezaměstnanosti jsou vyjadřovány od nejnižší hodnoty, první pozice, po nejvyšší, poslední pozice) V kombinované kategorii E, H se Královehradecký kraj postupně propadal z 3 pozice v roce 2016 až na pozici 11, Kategorie L, která po pozici na druhém místě, v dalším roce obsadila již dříve zmíněné první místo následovně se projevilo vyšší tempo zvyšování míry nezaměstnanosti oproti některým ostatním krajům a následoval propad na deváté místo Kategorii M se v roce 2016 vyskytovala na nepříliš příznivé 8 pozici v období roků 2017 až 2019 se stav zlepšil a tato kategorie se posunula na 4 místo, ovšem v roce 2020 se bohužel opět propadla na nové maximum a to na deváté místo. Kategorie K za sledované období kolísala mezi 3 a 7 sedmým místem, na kterém se nacházela i v roce 2020. Kategorie N opět prudce kolísala s minimem na 3 místě v roce 2016 a s maximem na místu 11 v roce 2018 jako jediná z kategorií se umístila v roce 2020 na pátém místě, tedy jako jediná byla na lepším místě než v roce předchozím.

Pozice Královehradeckého kraje se tedy mezi ostatními kraji poměrně zdatně zhoršovala, stabilní postupné zhoršování stavu můžeme pozorovat zejména u oborů poskytující výuční list, u kategorií poskytující maturitu bez výučního listu lze pozorovat značné kolísání mezi pozicemi a mírné zhoršení oproti začátku období, u vyššího odborného vzdělávání lze pozorovat pouze jeden zdatný výkyv již zmíněné maximum v roce 2018 a následovně zlepšení stavu směřující opět k příznivým hodnotám z roku 2016.

4.3.10 Dodatek k celkové situaci na trhu práce v České Republice za rok 2020 a 2021.

Nezaměstnanost v roce 2020 nadále klesala, počet nezaměstnaných lidí v únoru dosáhl nejnižších únorových hodnot od roku 1997. Což svědčilo o pokračujícím kladném vývoji na trhu práce z minulých let. Zaměstnavatelé měli nejvyšší zájem o stavební či montážní dělníky, pomocníky ve výrobě, řidiče, kuchaře, zedníky a další profese s nižší potřebou kvalifikace. Úřad práce také hlásil, že firmám chyběli zejména řemeslníci a odborníci v informačních technologiích. Očekávaný vývoj v dalších měsících byl, že nezaměstnanost měla dále klesat zejména díky rozjezdu začínajících sezonních prací jako například v zemědělství, stavebnictví či cestovním ruchu. Takže mohu říct, že situace na trhu práce měla zůstat v budoucnu i dále příznivá s vysokým počtem nabízených volných pracovních míst, což by pravděpodobně znamenalo i stále srovnatelnou situaci pro absolventy s předchozími roky.⁶⁷ Takhle alespoň vývoj na trhu práce v roce 2020 měl vypadat před počátkem pandemie viru COVID-19, která ochromila celosvětovou ekonomiku a bude mít zřejmé dlouhodobé negativní následky na trhy práce po celém světě. V České republice byl v současnosti nejvíce zasažen sektor služeb, a to zejména v gastronomii, cestovním ruchu a také částečně průmyslu, který se spoléhal na dovoz součástek na výrobu z jiných zemí, v průběhu roku 2020 se ovšem pandemická situace uklidnila a nezaměstnanost po zhoršení začala stagnovat (míra nezaměstnanosti červenec až září roku 2020 3,8 % a v září 2019 2,7 %) ke konci roku bohužel můžeme pozorovat opětovné zhoršení pandemické situace a její opětovný vliv na míru nezaměstnanosti až do současnosti (míra nezaměstnanosti, listopadu roku 2020 3,8 % až 4,3 % v lednu roku 2021)⁶⁸

Ekonomové prozatím předpokládají, že následky by neměly být tak špatné jako při krizi v roce 2009, ale již teď je jasné, že ekonomický růst z posledních let se zastaví a bude směřovat směrem ke dnu. Je tedy jasné, že tento rok a pravděpodobně i ten příští nebude situace na trhu práce pro absolventy příliš příznivá a určitě po delší dobu nebude dosahovat takových nízkých čísel v počtu absolventů evidovaných na úřadech práce jako doposud.⁶⁹

---

⁶⁷ | . České noviny | ČeskéNoviny.cz [online]. Copyright © Copyright 2021 ČTK [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nezamestnanost-v-unoru-klesla-pokles-se-ceka-i-nadale/1863672>

⁶⁸ Kurzy.cz [online]. [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

⁶⁹ Jan Bureš: Ekonomické dopady koronaviru - Patria.cz. Investice, ekonomika a finance, kurzy, akcie, měny a komodity - Patria.cz [online]. Copyright © 1997 [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/4365055/jan-bures-ekonomicke-dopady-koronaviru.html>

4.4 Dotazníkové šetření

Pro dotazníkové šetření byly vytvořeny čtyři dotazníky, první byl zaměřen na studenty 4. ročníků středních škol, kteří zastupují skupinu budoucích čerstvých absolventů, druhý na zaměstnavatele z Královéhradeckého kraje, třetí na osoby již zařazené v pracovním procesu a čtvrtý na referenty úřadů práce, pracujícími s absolventy. Čtyři poslední otázky jsou pro všechny skupiny ve velmi podobném znění a slouží pro porovnání vnímání této problematiky právě mezi těmito skupinami. Průzkum byl proveden prostřednictvím osobního předávání dotazníku, sociálních sítí, portálu vyplno.cz a za pomoci rozesílání dotazníku prostřednictvím e-mailu předem určeným osobám, firmám a společnostem.

4.4.1 Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce

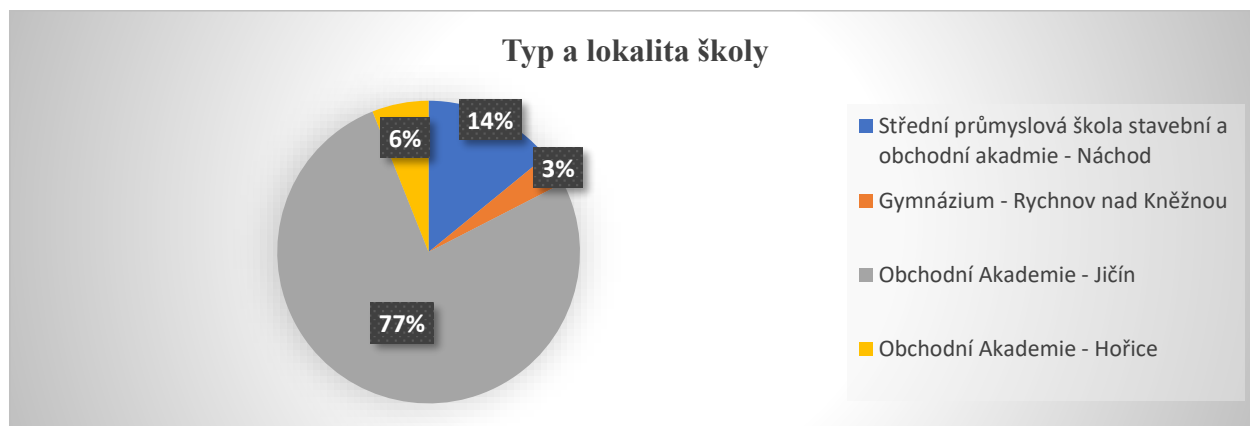
Zde se data od referentů získávala prostřednictvím osobního předávání dotazníků na Masarykově obchodní akademii v Jičíně ve třídách 4. A a 4. B a rozesláním dotazníků e-mailem všem středním školám po Královéhradeckém kraji. Celkem bylo získáno 155 respondentů.

Charakterizace respondenta

Otázky č. 1 až 4 sloužily k charakterizaci nejčastěji se vyskytujících atributů odpovídajícího respondenta.

Který typ školy studujete?

Graf 13 - Otázka, který typ školy studujete?

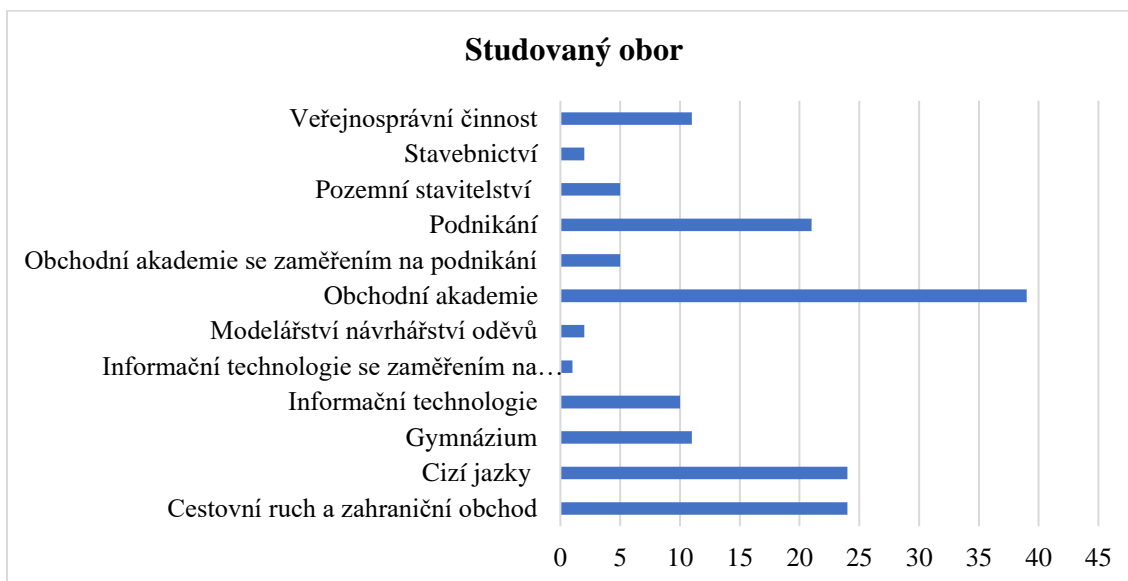

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyhodnocením otázek jsem zjistil, že studenti pocházejí ze škol zejména ekonomického zaměření s drobným podílem studentů průmyslového a gymnaziálního zaměření.

Jaký je Váš studovaný obor?

Graf 14 - Otázka, jaký je Váš studovaný obor?

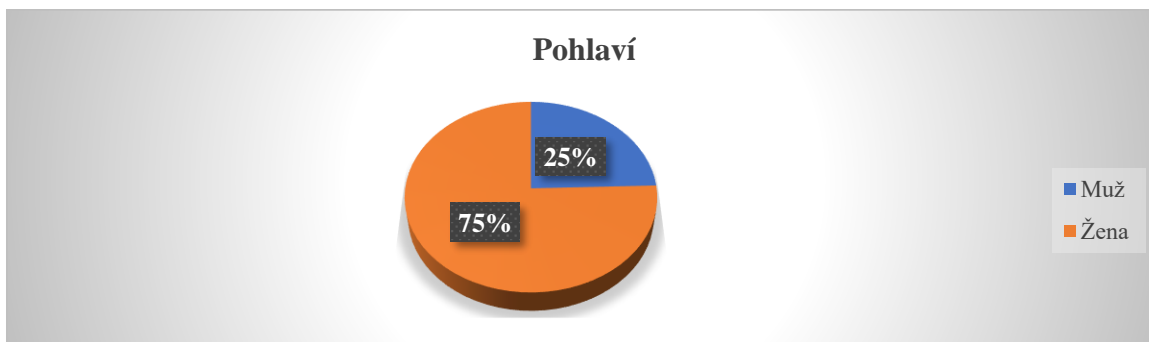

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkový počet oborů studovaných respondenty je 12 s nejvyšším podílem u oboru Obchodní akademie a nejnižším u Informačních technologií se zaměřením na podnikání, těchto 12 oborů spadá do oborových skupin: Ekonomika a administrativa, Gastronomie hotelnictví a turismus, Informatické obory, Obecné vzdělávání, Podnikání v oborech odvětví, Právo právní a veřejnosprávní činnost a Stavebnictví, geodzie a geografie.

Jste muž nebo žena?

Graf 15 - Otázka, jste muž nebo žena?

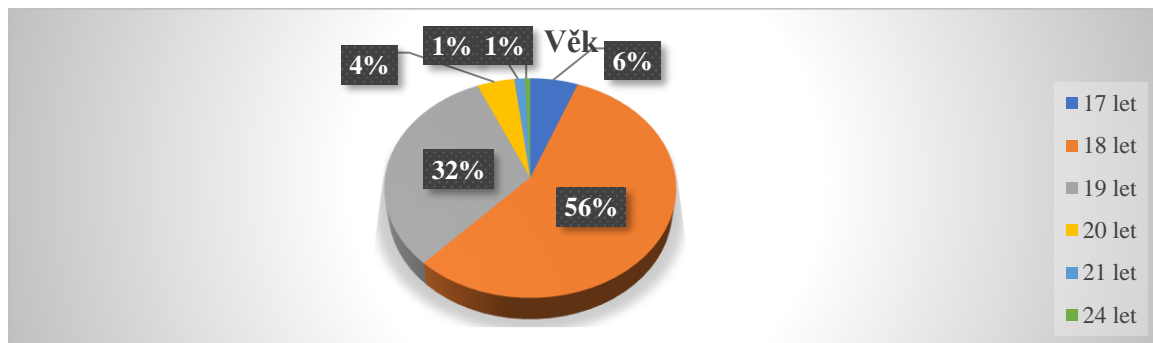

Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovídalo 117 žen a 38 mužů.

Jaký je váš věk?

Graf 16 - Otázka, jaký je Váš věk?

Zdroj: Vlastní zpracování

Věkový interval respondentů byl od 17 do 24 let s největším podílem osmnáctiletých studentů. Nejčastěji odpovídajícím respondentem je tedy žena, které je 18 let a studuje obor administrativního zaměření spadající do oborové skupiny Ekonomika a administrativa v okrese Jičín.

Další částí dotazníku se zaměřuje na směr, kterým se plánují vydat studenti po absolvování školy, zda obor zvolený studenty byl správná volba, preference a očekávané podmínky při budoucím hledání zaměstnání, povědomí o existenci a případné účasti v projektu Zaměstnaný absolvent a všeobecné názory na současný stav problematiky se zaměstnáváním absolventů a jejich návrhy na případné zlepšení tohoto stavu.

Co plánujete po absolvování školy?

Graf 17 - Otázka, co plánujete po absolvování školy?

Zdroj: Vlastní zpracování

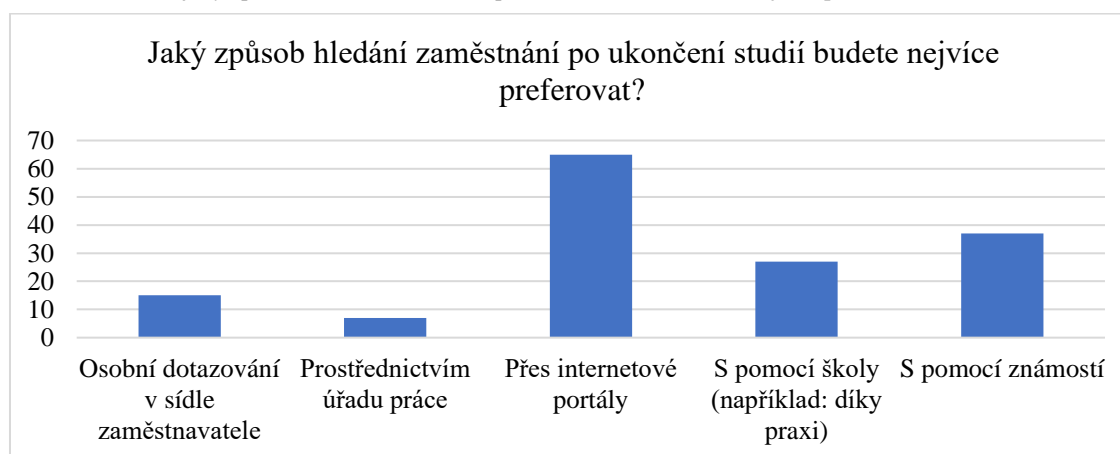
Nejvyšší počet respondentů plánuje pokračovat ve studiu na vysoké škole, na druhém místě jsou ti, kteří plánují nastoupit do pracovního procesu. Na třetím místě jsou respondenti, kteří chtějí pokračovat ve studiu na vyšší odborné škole, tuto možnost zvolilo pouze 15 respondentů oproti 98, kteří jsou pro vysokou školu, usuzují tedy, že při volbě vyššího

vzdělání panuje mnohem lepší povědomí o vysokých školách než o vyšších odborných. Z údajů o počtu absolventů výších odborných škol je zřejmé, že tento typ škol trpí oproti ostatním vysokým školám značným nedostatkem studentů, za školní rok 2010/11 nastupoval ke studiu na vyšších odborných školách téměř 30 tisíc studentů v roce 2019/2020 pouze necelých 18 tisíc, vyšší odborné školy se již řadu let snaží aby studenti po ukončení studia mohli na vysokých školách stejného oboru získávat bakalářský titul o něco dříve než za tři roky, bohužel marně, Markéta Pražmová z Asociace vyšších odborných škol usuzuje, že tomuto kroku brání vysokoškolské lobby a autonomie vysokých škol.^{70,71}

Další kroky, které bych navrhoval pro navýšení zájmu studentů o vyšší odborné školy je, aby pro lepší rozdělení studentů mezi vysokými a vyššími odbornými školami zřizovány kraji, byly požadovány určité studijní požadavky pro podání přihlášky na vysokou školu a méně obtížnější požadavky pro podávání přihlášek na vyšší odborné školy, kde by se díky tomu mohly navýšit počty studentů. Z mé vlastní zkušenosti může být student po nesplnění prvního ročníku vysoké školy z toho faktu deprimován a může zavrhnout vyšší vzdělání úplně i přes fakt, že by jeho dovednosti mohly postačit na absolvování vyšší odborné školy. Dále je zajímavým faktem, že i když je velké množství respondentů vyplňující tento dotazník z Obchodní akademie, nechtějí po ukončení školy založit vlastní podnik.

Jaký způsob hledání zaměstnání po ukončení studií budete nejvíce preferovat?

Graf 24 - Otázka, jaký způsob hledání zaměstnání po ukončení studií budete nejvíce preferovat?

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce preferovaným způsobem vyhledávání zaměstnání je za pomoci internetové portálů, což vyjadřuje samostatnost absolventů při hledání zaměstnání, dále respondenti preferují

⁷⁰ 24. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/24-vzdelavani-p4gf18xavc>

⁷¹ VOŠ se mamě snaží o větší napojení na vysoké školy - Novinky.cz. Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu [online]. Copyright © 2003 [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/vos-se-mame-snazi-o-vetsi-napojeni-na-vysoke-skoly-40007099>

možnost s pomocí známostí a pomocí školy, což vyjadřuje náklonnost studentů preferovat tyto způsoby vyhledávání zaměstnání, kde mají plnou kontrolu nad výběrem zaměstnání nebo kde mají větší výhodu nad ostatními uchazeči o zaměstnání, např. zaručení se školou či známou osobou při výběru daného absolventa, nebo při praxi v průběhu studií na daném pracovním stanovišti a tím získání výhody při celkové znalosti pracoviště a panujících poměrů na daném pracovišti. Tyto výsledky odpovídají i celkovému mínění uchazečů na trhu práce podle průzkumu provedeným personální agenturou Randstad využívá pracovní portály (ekvivalent možnosti „*internetové portály*“ ve vlastním průzkumu) 44 % respondentů a druhým nejčastějším způsobem s 39 % respondentů je hledání práce je prostřednictvím osobních kontaktů (ekvivalent možnosti „*S pomocí známosti*“ ve vlastním průzkumu), tento průzkum byl prováděn na celkovém počtu 4724 respondentů.⁷²

Byl/a jste někdy obeznámen/a s prostředím úřadu práce a případně jak postupovat při registraci na něm? A pokud ano, kde a kým? Při odpovědi ano odpovězte na další otázku.

Graf 18 - Otázka, byl/a jste někdy obeznámen/a s prostředím úřadu práce a registrací na něm?

Zdroj: Vlastní zpracování

Pouze menší polovina studentů měla možnost se obeznámit s prostředím úřadu práce. Dle mého názoru by se měli studenti zúčastnit přednášky na úřadu práce povinně na každé střední i základní škole. Na základní škole by se mělo jednat o jednoduché seznámení s jeho prostředím a upevnit v mladých žácích myšlenku, že úřad práce tu není od toho, aby někoho takzvaně „týral“ s hledáním práce, ale od toho, aby je podporoval při samostatném vyhledávání práce či pomáhal najít práci, která nejvíce odpovídá jejichž kvalifikaci a snažit se je navést na výběr střední školy, která by odpovídala jejich dovednostem. Na středních

⁷² Průzkum Randstad: Lepší práci najdete nejlépe na pracovních portálech a na základě osobních kontaktů a doporučení | Randstad Czech. Nabídka práce | Randstad Česká republika [online]. Copyright © Randstad N.V. 2020. V [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.randstad.cz/o-nas/tiskove-zpravy/randstad-news/pruzkum-randstad-lepsi-praci-najdete-nejlepe-na-pracovnich-portalech-a-na-zaklade-osobnich-kontaktu-a-doporuceni/>

školách se už jedná o podrobnější přednášku, které úřad práce pro střední školy, které mají zájem, organizuje.

Současný obsah přednášky pro střední školy:

1. Co by člověk měl dělat, aby se na úřad práce nedostal
2. Seznámení s portálem EURES = **Evropský portál pracovní mobility** (*evropský portál zabývající se poskytováním informací o pracovních a vzdělávacích příležitostech v zahraničí. Jeho součástí je i inzerce pracovních míst*)⁷³
3. Rozdělení úřadu práce.
4. Co je Informační poradenské středisko = Poskytuje individuální a skupinové poradenství pro studenty SŠ, například pomoc při volbě vysoké školy nebo při vstupu na trh práce a kariérové poradenství.
5. Osvěta o úřadu práce = podmínky zařazení do evidence, povinnosti na to navázané a sankce při jejich nedodržení, kdo má nárok na podporu v nezaměstnanosti.
6. Seznámení s projekty v rámci ESF = Evropský sociální fond, cílené na absolventy, Projekt záruky pro mladé.
7. Informace, kdy přestáváme být studentem školy zejména kvůli zdravotnímu pojištění.
8. Seznámení s portálem ATMOSKOP = portál hodnocení firem zaměstnanci.
9. Obeznamení se současnou situací na trhu práce.
10. Poučení o zanechávání stop na internetu a co by měl obsahovat důvěryhodný pracovní inzerát a poučení o sestavování životopisu a chování na pohovoru.

Kde jste byl/a obeznámen/a s prostředím úřadu práce, popřípadě s postupem registrace na něm?

Někteří respondenti odpovídali, že navštívili úřad práce na základní nebo střední škole, také často zmiňovali, že si již moc návštěvu úřadu práce nepamatují, hodně se zde také vyskytovaly připomínky k tomu, že na úřadě práce jim nebylo ukázáno, jak postupovat při registraci. Někteří projevovali i vlastní iniciativu a informace si zjišťovali samostatně. Myslím si, že úřad práce by měl vždy při přednáškách rozdávat formuláře pro zařazení do evidence a zkusit je s žáky vyplnit nanečisto. Usuzuji tak z mé zkušenosti z praxe na úřadě práce, kde si velké množství lidí nevědělo rady s vyplňováním formuláře a museli se proto neustále obracet na pracovníky infocentra, taková to jednoduchá příprava by mohla zajistit plynulejší průběh evidování většího množství uchazečů.

---

⁷³ *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: EURES* [online]. c2019 [citováno 3. 04. 2020]. Dostupný z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=EURES&oldid=16993772>>

Chcete pracovat v oboru, který jste vystudoval/a? Při odpovědi ne odpovíte na další otázku.

Graf 19 - Otázka, chcete pracovat v oboru, který jste vystudoval/a?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z dotazníků vyplývá, že větší polovina studentů je s výběrem svého oboru spokojena. I tento faktor přispívá k tomu, že většina respondentů by ráda pokračovala ve studiu na vysoké škole. Studenti, kteří mají kladný vztah k oboru, který si vybrali, mají i lepší šanci se uplatnit na trhu práce, protože je u nich i větší tendence absolvovat různé vzdělávací kurzy (*jazykové kurzy, u hotelových škol speciální baristické a barmanské, u obchodní škol kurzy daňové evidence, zdokonalení obchodní korespondence kurz komunikačních dovedností atd.*) a zvyšovat znalosti v oboru z vlastní iniciativy a nikoliv z povinnosti. Tento výsledek i odpovídá průzkumu prováděným Národním ústavem pro vzdělávání, kde je dokázáno, že absolventi maturitních oborů, tedy většina odpovídajících respondentů v tomto průzkumu, jsou častěji spokojeni se svým vzděláním než vyučením.

Srovnání situace absolventů učebních a maturitních oborů“. Šetření v posledních ročnících ukázalo, že by si jen třetina žáků učebních oborů vybrala znovu svůj obor i kategorii vzdělání, zatímco u maturantů je to téměř polovina.⁷⁴

Dle průzkumu Eurostatu z roku 2016, který se zabývá horizontálním (pracovník vystudoval jiný obor vzdělání, než ve kterém našel uplatnění) kvalifikačním nesouladem ve skupině osob mladších 35 let je v České republice byla nejvyšší hodnota tohoto ukazatele naměřena v oborových skupinách Zemědělství a lesnictví a Veterinářství s hodnotou 68,4 % a téměř polovina osob (49 %) s kvalifikací v oborové skupině Služby také v praxi volila jiný obor.

$$\text{Horizontální nesoulad oboru vzdělání a profese} = 1 - \frac{\text{Počet zaměstnaných s povoláním v oboru odpovídajícím vzdělání}}{\text{Celkový počet zaměstnaných s tímto vzděláním}}$$

Obrázek 2 - Vzorec výpočtu horizontálního nesouladu oboru vzdělání a profese

Zdroj: Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018

⁷⁴ Jak jsou absolventi spokojeni se svým vzděláním?, Národní ústav pro vzdělávání. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Copyright © [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/jak-jsou-spokojeni-absolventi>

Naopak nejvíce odpovídají požadavkům pracovníci v oborech Zdravotnictví a sociálních služby, Strojírenství, Stavebnictví a Ekonomika a právo, kde pouze méně než 30 % osob volilo kariéru v jiném oboru.⁷⁵

Proč nechcete pracovat v oboru, který jste vystudoval/a?

U absolventů gymnázia nebyla tato otázka příliš dobře zvolena, protože nemají žádné přesné zaměření. U ostatních respondentů se vyskytovaly odpovědi typu: v průběhu studia zjistili, že je daný obor nenaplňuje, a že našli při studiu jiný obor, který by jim vyhovoval mnohem více než ten současný, někteří zjistili, že není dostatek pracovních příležitostí v blízkosti jejich bydliště, dále se zde také vyskytoval názor, že obor je příliš nebaví a netuší jestli v něm chtějí pracovat, ale protože s jeho studiem nemají sebemenší potíže, tak pravděpodobně pracovat v daném oboru budou či zkušenosti nabyté v něm budou chtít využít alespoň částečně. Někteří nechtějí pracovat v oboru, protože si obor po základní škole vybrali čistě náhodně.

Myslíte si, že zaměstnavatelé dostatečně upřednostňují absolventy škol či si myslíte, že vůči nim existuje určitá diskriminace? A pokud ano tak proč? Při odpovědi ano odpovězte na otázku níže.

Graf 20 - Otázka, upřednostňují zaměstnavatelé i absolventy, nebo vůči nim existuje určitá diskriminace?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z dotazníku vyplývají smíšené názory studentů na téma diskriminace, mým osobním názorem bylo, že studenti budou odpovídat tak, že se cítí diskriminováni oproti ostatním uchazečům s praxí, ale výsledky odpovědí vypovídají jinak. Tomuto výsledku pravděpodobně napomáhala tehdejší situace na trhu práce při dotazování absolventů (leden roku 2020), v současnosti by výsledky byly pravděpodobně skeptičtější. Podle článku tiskové mluvčí úřadu práce Kateřiny Beránkové zabývající se nezaměstnaností mladých absolventů po

⁷⁵ CHAMOUTOVÁ, Daniela, David KLEŇHA, Jan KOUCKÝ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2019 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-233-0. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2018>

období hospodářské krize v roce 2010 je jedním z důvodů to, že mají nedostatečnou či nulovou praxi v oboru je že, firmy raději sáhnou po zkušeném pracovníkovi a nechtějí ztrácet čas s takzvanými „nehotovými lidmi“ poté se opět dostáváme do koloběhu kdy podniky nemohou najít zkušené zaměstnance, absolventi nemají kde získat praxi a na trhu práce opět stoupá počet nedostatkových profesí.⁷⁶

Proč si myslíte, že zaměstnavatelé nedostatečně zaměstnávají absolventy a že vůči nim existuje určitá diskriminace?

Studenti, kteří odpověděli na předchozí otázku kladně, jsou těchto názorů: zaměstnavatelé upřednostňují lidi s dlouholetou praxí či jejich známé, mají strach pouštět absolventy k důležitějším pracím, čímž zamezují možnosti jejich rozvoje v oboru, že u některých typů prací mají příliš přehnané požadavky na délku praxe, zastávali i názor, že praxi zaměstnavatelé požadují i u zaměstnání, kde není praxe potřebná. U absolventek žen předpokládají, že po nástupu do zaměstnání mohou otěhotnět a zdráhají se je přijmout. U některých panoval názor, že se jedná jen o určité zaměstnavatele a někteří zaměstnavatelé zohledňují i délku praxe ze školy, snaží si absolventy ověřit a nezavrhují je okamžitě.

Na stejném východisku se z absolventy shodují i odborníci viz. Buchtová a kolektiv *„absolventi středních a vysokých škol, kteří se ucházejí o své první zaměstnání, jsou v konkurenci s ostatními uchazeči značně znevýhodněni. Nemají praktické zkušenosti a základní pracovní návyky, ale také postrádají určité pracovní kontakty usnadňující lepší orientaci na trhu práce.“*⁷⁷

---

⁷⁶ BERÁNKOVÁ, Kateřina. Praxe versus vzdělání. HR forum, 2010, č. 5. ISSN 1212-690X.

⁷⁷ BOŽENA, Buchtová, Šmajš JOSEF a Boleloucký ZDENĚK. Nezaměstnanost. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4282-3.

Byl jste někdy zapojen/a do projektu Zaměstnaný absolvent umožňující získat absolventům praxi? A pokud ano, jak ho hodnotíte? Při odpovědi ano odpovězte na další otázku.

Graf 21 - Otázka, byl/a jste někdy zapojen/a do projektu Zaměstnaný absolvent?

Zdroj: Vlastní zpracování

Zaměstnaný absolvent je projekt dotovaný z Evropského sociálního fondu a spadá do operačního programu Zaměstnanost probíhající od února roku 2017 do listopadu roku 2018. Cílem projektu je zvýšit zaměstnatelnost absolventů středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji, dílčí cíle jsou zajištění odborných praxí žáků realizovaných bezprostředně po absolutoriu na střední nebo vyšší odborné škole, propojení spolupráce mezi školou a firmou, získání prvních pracovních zkušeností a návyků u absolventů. Cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím odborných praxí žáků (realizovaných bezprostředně po absolutoriu na střední nebo vyšší odborné škole), které podpoří získávání prvních pracovních zkušeností a návyků a přispějí tak dalšímu pracovnímu uplatnění těchto osob. Tomu by mělo předcházet poradenstvím v oblastech týkajících se vstupu do zaměstnání a orientace na trhu práce. V rámci projektu je plánováno zajištění odborné praxe pro přibližně 150 osob na dobu 2 až 3 měsíců u vhodných zaměstnavatelů a poradenské aktivity v oblastech týkajících se vstupu do zaměstnání pro přibližně 250 osob v rozsahu maximálně 12 hodin. Celkové náklady projektu činí přes 9 milionů korun, 85 % bude pokryto evropským sociálním fondem, 10 % ze státního rozpočtu a 5 % doplatí kraj samotný.

Tuto otázku jsem položil, abych zjistil, zda některý z respondentů byl součástí tohoto projektu, protože se nejedná o projekt příliš velký v množství účastníků, avšak jiný projekt na podporu absolventů při studiu vysoké, odborné či střední školy nebyl za zkoumané období 2016 až 2020 realizován. Tento fakt je jedním z mnoha příčin zhoršené situace absolventů na trhu práce a myslím si, že by se takových projektů mělo plánovat více nebo alespoň obnovit působnost projektu Zaměstnaný absolvent a rozšířit jeho působnost, jelikož množství absolventů na úřadě nemůže být absolutně považována za marginální například v dubnu roku 2020, absolventi zahrnovali jednu pětinu z celkového počtu uchazečů evidovaných na úřadu

práce.^{78,79} Také mě velmi překvapilo, že množství studentů, kteří měli šanci být do tohoto projektu zařazeni, tuto šanci nevyužili, dále také mnoho studentů odpovídalo, že se s tímto projektem nikdy nesetkalo. Myslím si, že projekty tohoto typu by měli být studentům propagovány o něco více, než v současné době aby se dostali do povědomí všem studentům, kteří by o něj jevíli zájem.⁸⁰ V současnosti za roky 2019 a 2020 nebyly žádné projekty podobného typu v kraji vyhlášeny, s zhoršující se situací na trhu práce od poloviny roku 2020 by bylo vhodné projekty s podobnými cíli opět tzv. „nastartovat“.

Jak hodnotíte projekt Zaměstnaný absolvent?

Hodnocení tří respondentů, kteří byli do projektu zapojeni, bylo převážně kladné, zmiňovali zejména, že díky němu získali plnohodnotnou praxi v povolání, naučili se využívat teorii v praxi a celkově získali nové zkušenosti a návyky, jak se chovat v pracovním prostředí a doufají, že se budou moci na dané pracoviště vrátit na plný pracovní poměr.

Poznátky z celkového hodnocení projektu

Mladí lidé zapojení do projektu měli možnost získat znalosti a dovednosti, které jim pomohou lehce a bezproblémově zvládnout přechod ze studentského do pracovního života. Každý účastník prošel v první fázi poradenskými aktivitami a následně mohl nastoupit na tříměsíční praxi k vybranému zaměstnavateli a vyzkoušet si své znalosti v praxi. V letech 2017–18 se podařilo zařadit celkem 182 absolventů na poradenské aktivity a umístit jich 166 na praxi. Během diskuze kladně projekt zhodnotili, jak mladí absolventi, tak zaměstnavatelé. Velkým pozitivem je, že někteří absolventi po ukončení tříměsíční praxe získali ve firmách stále pracovní místo, případně nabídku jiné formy spolupráce se zaměstnavatelem.⁸¹

Hodnocení poradenských aktivit praktikanty

Praktikanti hodnotili přístup mentorů při poradenských aktivitách velmi kladně, oceňovali zejména ochotu a vstřícnost lektorek, v hodnoceních také ocenili kreativitu, informovanost v oboru a individuální přístup lektorek. Mezi hlavní uváděné přínosy dále patřily bohatý výklad, praktické rady pro pracovní pohovor, znatelné rozšíření znalostí při tvorbě životopisu a praktické rady pro pracovní pohovor, které bylo možné i ozkoušet v praxi. Mezi nedostatky

---

⁷⁸ Pololetní statistiky absolventů. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/pololetni-statistiky-absolventu>

⁷⁹ Struktura uchazečů a volných míst. 302 Found [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://data.mpsv.cz/web/data/struktura-uchazecu-a-volnych-mist>

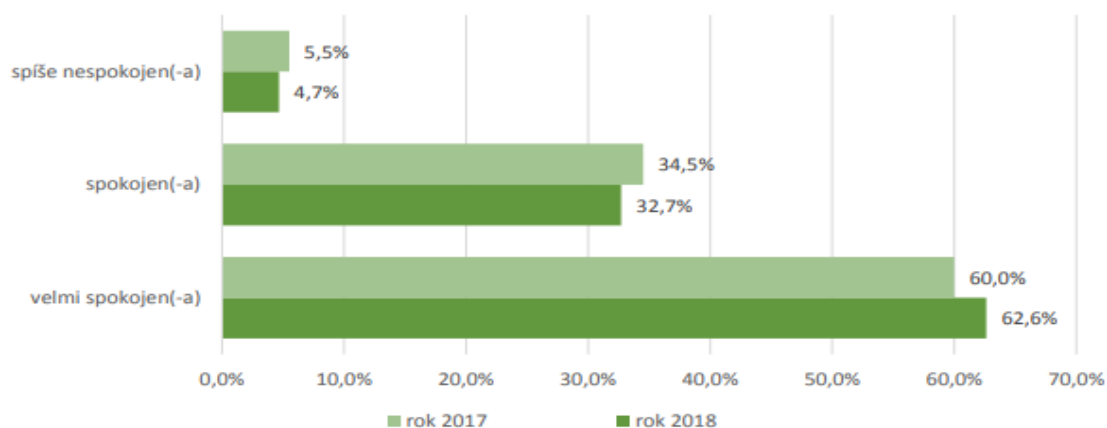
⁸⁰ Zaměstnaný absolvent - Zaměstnaný region . Zaměstnaný region - Zaměstnaný region [online]. Copyright © Zaměstnaný region [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>

⁸¹ Skončil projekt Zaměstnaný absolvent – dopadl na výbornou - Zaměstnaný region . Zaměstnaný region - Zaměstnaný region [online]. Copyright © Zaměstnaný region [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zamestnanyregion.cz/cs/novinky/2018-09-skoncil-projekt-zamestnany-absolvent-undefined-dopadl-na-vybornou>

bylo některými praktikanty uváděno přílišná délka poradenských aktivit, doporučení pro jejich rychlejší tempo, nedostatek informací před zahájením poradenských činností (čas, místo atd.), snížit množství témat na jeden den a rozšířit jejich výklad a rozšíření témat zabývajících se pracovního práva a finanční gramotnosti.⁸²

Hodnocení praxí praktikanty

Téměř dvě třetiny praktikantů byly velmi spokojeny s průběhem praxe a třetina jich byla spokojena, nespokojenost projevilo pouze pět praktikantů z celkového počtu praktikantů, jako hlavní problémy považovali problematiku komunikaci s mentorem či zaměstnanci a vykonávání rutinních prací, nezájem mentora a nízký úvazek v rámci praxe. Naopak u spokojených praktikantů byly nejpozitivněji hodnoceny snadno pochopitelné instrukce podávané mentory a spolupráci s nimi. Mezi další zmiňované aspekty praxe patřili například seznámení s novými technologiemi, získání odborných praktických zkušeností, poznávání fungování firemního prostředí, nejvíce specificky zmiňované prohloubení dovedností bylo zaznamenáno v oblasti účetnictví a IT.

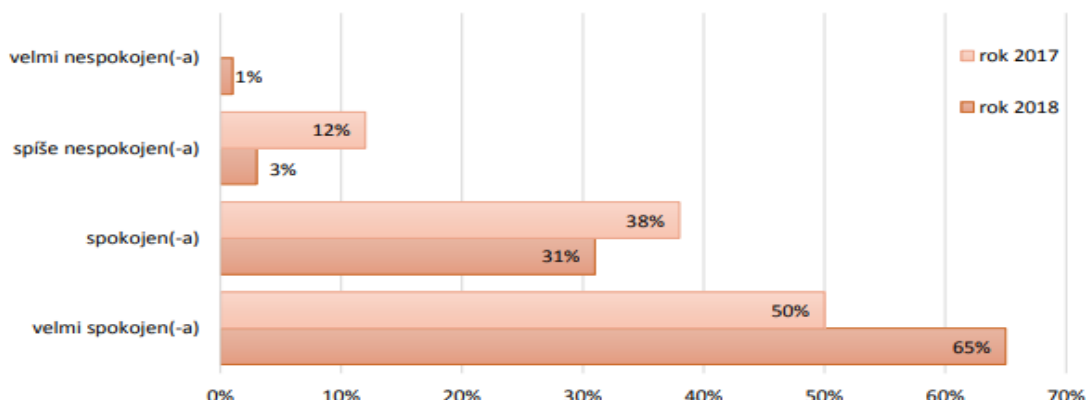
Obrázek 3 – Míra spokojenosti praktikantů s praxí
Zdroj: Centrum rozvoje, investic a inovací

Hodnocení praxí zaměstnavateli

Pouze 4 % zaměstnavatelů projevilo nespokojenost s odvedenou prací praktikantů, mezi negativní zkušenosti s absolventy uváděli například, pomalost práce, problémy s dodržováním termínů, zbrkllost, neschopnost týmové práce a nulový pocit odpovědnosti za svěřené úkoly. Mezi pozitivní aspekty byly nejčastěji zmiňovány zodpovědnost, pracovitost a pečlivost, zájem se učit novým věcem a komunikativnost, v jednotlivých případech byly také zmíněny

⁸² VYHODNOCENÍ PORADENSKÝCH AKTIVIT ROK 2018 [online]. In: . Centrum investic, rozvoje a inovací, 2018, s. 1-24 [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: <https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>

silné stránky jako jazykové znalosti, adaptibilita, asertivita, zlepšování se v pracovní morálce atd.

Obrázek 4 - Míra spokojenosti zaměstnavatelů s praktikanty
Zdroj: Centrum rozvoje, investic a inovací

Pracovní poměr byl v průběhu projektu nabídnut 52 % účastníků, z těchto účastníků bylo k tomu práci přijmout nakloněno opět 52 % účastníků.⁸³

Jaký si představujete nástupní plat/mzdu ve Vašem prvním zaměstnání? (hodnoty v hrubé mzdě)

Graf 22 - Otázka, jaký si představujete nástupní plat/mzdu ve Vašem prvním zaměstnání?

Zdroj: Vlastní zpracování

Zde využijí pro porovnání medián (*Medián dělí nějaký soubor hodnot na dvě stejně velké části, přičemž platí, že nejméně 50 % hodnot je větších než medián a 50 % hodnot je menší než medián.*)⁸⁴ mezd a platů Královéhradeckého kraje, které byly k dispozici v rámci klasifikace CZ-ISCO (národní statistická klasifikace a třídění zaměstnání). Pro porovnání

⁸³ VYHODNOCENÍ PRAXÍ V ROCE 2018 [online]. In: . Centrum investic, rozvoje a inovací, 2018, s. 1-40 [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: <https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>

⁸⁴ Medián — Matematika.cz. Matematika pro střední a základní školy — Matematika.cz [online]. Copyright © 2006 [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <https://matematika.cz/median>

jsem hlavně využíval profese ekonomického zaměření z důvodů vysokého podílu respondentů studující školy ekonomického směru, třídy v rámci skupin CZ-ISCO byly zvoleny, tak aby odpovídali zejména oboru obchodní akademie, tedy v tomto případě třídy ze skupin CZ-ISCO 4000 Úředníci, dále tato třída byla zvolena z důvodu, že se jedná o třídu která eviduje zaměstnání zpravidla vyžadující znalosti a dovednosti odpovídající základnímu až úplnému střednímu odbornému vzdělání, které odpovídá profilu dotazovaných respondentů.

Při výběru těchto tříd bylo zejména vycházeno s popisu uplatnění u daného oboru: *Absolvent se uplatní na trhu práce především v ekonomické sféře jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní a pojišťovací pracovník a v dalších ekonomicko-administrativních funkcích a pozicích.*⁸⁵

Nejprve uvedu rozdíl mezi platem a mzdou. *Hlavní faktor, zda člověk pobírá plat nebo mzdu, se odvíjí od toho, v jakém sektoru dotyčný pracuje. Pokud je zaměstnancem státu, kraje, obce, případně některé jím, respektive jimi zřízené rozpočtové a příspěvkové organizace, poté mu náleží plat. Pracuje-li v sektoru soukromém, pobírá naopak mzdu.*⁸⁶

Tabulka 24 - Mediány mezd a platů v Královéhradeckém kraji za rok 2018

Třída CZ-ISCO	Medián mzdy	Medián platu
4110 Všeobecní administrativní pracovníci	16 269	27 339
4311 Úředníci v oblasti účetnictví	20 882	29 303
4312 Úředníci v oblasti statistiky, finančnictví a pojišťovnictví	22 511	26 017
4321 Úředníci ve skladech	24 333	26 157
4322 Úředníci ve výrobě	31 111	

Zdroj: kr.kralovehradecky.cz

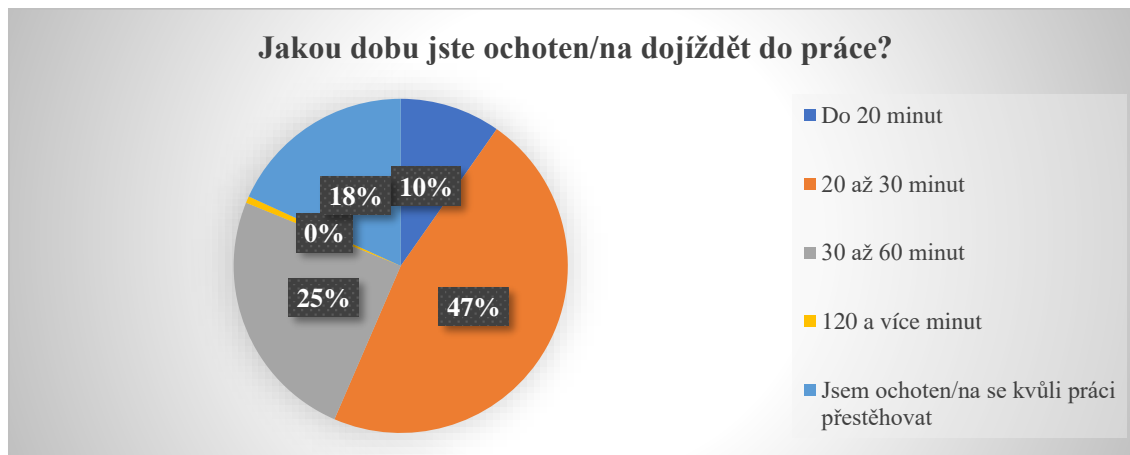
Z hlediska mzdy má větší polovina studentů odpovídající představu kolik peněz můžou při prvním povolání obdržet, u platů je medián podstatně vyšší, ale zde mají taky vliv platové tabulky, kde jsou určeny výše platů, které se podle délky praxe zvyšují, u platů mají studenti tendenci se spíše podceňovat, avšak v soukromé sféře je k dispozici více volných pracovních míst, takže za výsledek této otázky budu považovat, že studenti mají ve větší míře reálné představy o prvním platovém ohodnocení. Nereálné představy z hlediska výše mzdy měla přibližně desetina z celkového počtu studentů.

⁸⁵ Obor vzdělání Obchodní akademie 63-41-M/02 | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Obory/KartaOboru/6341M02>

⁸⁶ Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/521436-jaky-je-rozdil-mezi-platem-a-mzdou/>

Jakou dobu jste ochoten/na dojíždět za prací?

Graf 23 - Otázka, jakou dobu jste ochoten/na dojíždět do práce?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z dotazníku vyplývá, že respondenti nejsou příliš nakloněni představě dlouhého dojíždění a že pokud je hrozba velmi dlouhé doby dojíždění do zaměstnání, preferují radši možnost se přestěhovat blíže k místu pracoviště. Většina respondentů toleruje dobu dojezdu v intervalu od 20 do 60 minut.

Byla volba oboru, který jste vystudoval nebo studujete, správná? Při odpovědi ne odpovězte na otázku níže.

Graf 24 - Otázka, byla volba oboru, který jste vystudoval nebo studujete, správná?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tuto otázku jsem položil hlavně proto, abych zjistil, jaké množství studentů ke svému studovanému oboru má nebo nemá kladný vztah a u kterých by mohlo dojít k odchodu ze škol a to na úřad práce pouze se základním vzděláním nebo přechod na jinou střední školu. Otázka byla položena takto „Byla volba oboru, který jste vystudoval nebo studujete, správná?“, protože otázka „Chcete opustit školu, kterou studujete a pokud ano, tak proč?“ mi přišla poněkud drastická, pokud by se student chystal školu opustit, předcházely by tomu právě

pochybnosti o volbě správného oboru. Ale u respondentů tohoto průzkumu vidíme spíše kladný názor na volbu jejich oboru, avšak téměř 40 % nespokojenost se studovaným oborem nemůže již považovat za některak zanedbatelnou. V návaznosti na tuto otázku je vhodné se zaměřit na problematiku předčasných odchodů ze vzdělání, předčasné ukončení vzdělání je považováno za výrazně rizikovou situaci, neboť jedinci bez náležité kvalifikace mají výrazně zhoršené pracovní postavení na trhu práce, z dlouhodobého hlediska při neřešení této problematiky hrozí riziko mezigeneračního přenosu chudoby a nízkých vzdělávacích ambicí a v krajním případě až vytváření vyloučených lokalit. Závažnost této problematiky dokazuje i fakt, že snížení ukazatele předčasných odchodů pod 10 % je jedním z hlavních cílů strategie Evropa 2020⁸⁷ (*strategie Evropské unie se zaměřující se na způsoby rychlého, udržitelného a inkluzivního růstu pro vylepšení konkurenceschopnosti a produktivity Evropské unie za období 2010 až 2020*)⁸⁸

Přístup EU k této problematice je, že vina z předčasného odchodu by neměla být plně svalována na studenta či žáka ale měl by být zdůrazňován celkový kontext, tedy i podíl na zodpovědnosti institucemi a školami, častou praxí je totiž řešit problém nemotivovaných studentů za pomoci opakování ročníků nebo celkového vyloučení, EU oproti tomu zdůrazňuje potřebu tzv. „celoškolského přístupu“, který se zabývá sledováním absencí, identifikování rizikových studentů a poskytovat jim podporu formou poradenství, individuálního plánování, vzdělávání učitelů v těchto oblastech a prosazováním „case managementu“ (*strukturovaný proces postupů a opatření, který pomáhá řešit problematickou situaci žáka a nastavit prostředí, které žáka podporuje v jeho akademických dovednostech*).⁸⁹ K osvědčeným postupům patří v současnosti individuální podpora a také podpora návratu do vzdělání. V České republice byla míra předčasných odchodu dlouhodobě nízká až do roku 2011, zatímco ve většině zemí Evropské unie byla přijímána opatření, které zapříčinily snížení těchto odchodů v České republice naopak míra odchodu v posledních letech začala narůstat v roce 2011 míra činila 4,9 % v roce 2017 již 6,7 %. Nejhorší hodnoty ze všech regionů vykazuje Severozápad, co se týče regionu Severovýchod zahrnující i Královéhradecký kraj vykazuje v rámci České republiky poměrně příznivé hodnoty a nachází se v míře odchodů za

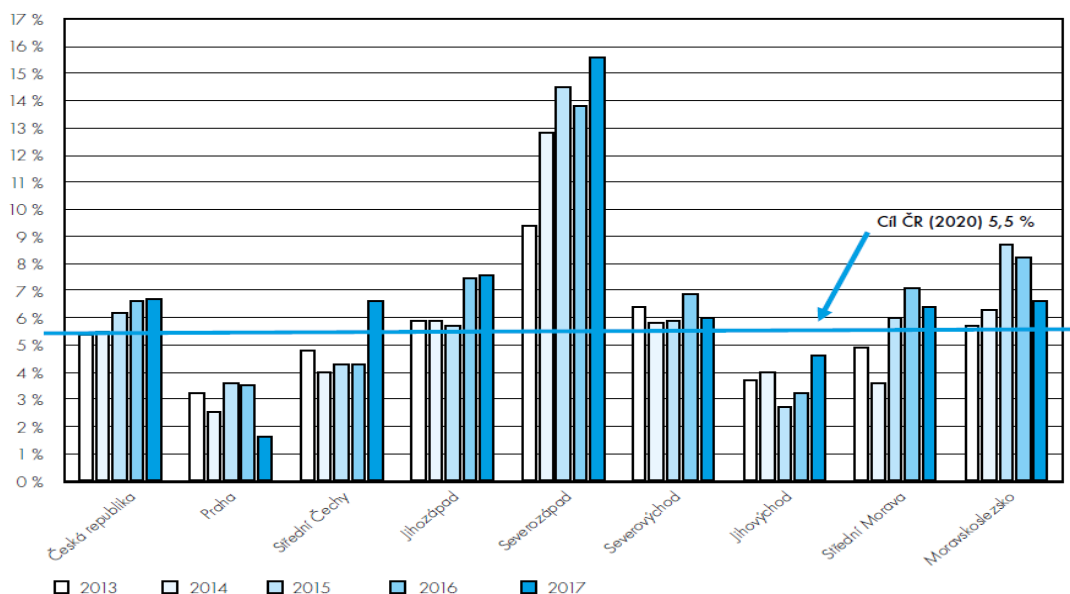
---

⁸⁷ CHAMOUTOVÁ, Daniela, David KLEŇHA, Jan KOUČKÝ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2019 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-233-0. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2018>

⁸⁸ Overview - Europe 2020 Indicators - Eurostat. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Copyright © European Union [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators>

⁸⁹ Služby. Služby [online]. Copyright © 2011 [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://objednavky.nuv.cz/detail/32-projekt-apiv-a-akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani/1726-case-management-ve-skolske-praxi>

rok 2017, na třetím místě pouze za regiony Praha a Jihovýchod, ovšem stanovený národní cíl 5,5 % určený pro rok 2020 s mírou odchodů 6 % stále oproti předchozím dvěma nesplňuje.

Obrázek 5 - Vývoj předčasných odchodů ze vzdělávání v ČR
Zdroj: Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018

Na závěr uvedu stručnou charakterizaci všech metodických doporučení pro zamezení navýšení míry předčasných odchodů ze vzdělání, tyto metody nelze aplikovat mechanicky a jejich využití musí respektovat konkrétní situaci žáku popřípadě i regionu.

- Komunikace školy se žáky a rodiči před nástupem do 1. ročníků:** jejím cílem je poskytnout žákům a jejich rodičům podrobné informace o škole a oborech vyučovaných na škole (např: dny otevřených dveří, prezentace škol na výstavách)
- Adaptační kurzy:** usnadňuje přechod žáka ze základní školy na střední, jejím hlavním cíle je seznámení s kolektivem, učiteli a popřípadě získání důvěry k výchovnému poradci
- Dny třídy:** jedná se o méně náročnou variantu adaptačního kurzu, cílem je stmelení kolektivu a nastavení pravidel ve třídě, prostřednictvím předem připravených aktivit, žáci se snaží definovat, jak by měla vypadat třída, kterou by rádi navštěvovali.
- Individuální akční plán:** pojednává o jedné z možných forem práce se žáky ohroženými předčasným odchodem ze vzdělávacího systému prostřednictvím psychologické podpory daného žáka, tak aby byli schopni dokončit studium a lépe se díky tomu uplatnit na trhu práce
- Kulaté stoly:** Metodika je využívána jak na středních, tak základních školách jejím cílem je propojení jednotlivých odborníků a předávání informací z jednotlivých oblastí, tak aby školy byly samostatně schopné poskytnout žákům potřebnou podporu pro

dokončení studia v případě rizika jejich odchodu a minimalizovat celkový počet přechodů žáků mezi středními školami.

6. **Uzavírání smluv o plnění školních povinností:** Cílem je řešit vzniklou situaci žáka za pomoci sestavení programu nápravy negativního stavu a ujistit ho, že není pozdě danou situaci řešit a nastavit v programu pravidla podle, kterých se bude řídit. Program je vždy zaměřen na žáky, který má absence nebo prospěchově selhává, žák a jeho rodiče jsou následně pozváni na schůzku s třídním učitelem a výchovným poradcem, kde se hledají možné nápravy vzniklé situace, žák je motivován, aby řešení navrhl sám, na konci schůzky vzniká písemná smlouva s daným řešením, kterou žák podepisuje. V průběhu plnění smlouvy pravidelně informuje výchovného poradce o tom jak pokračuje v plnění smlouvy, co se mu daří a co nikoliv smlouva má za příčinu zvýšení zodpovědnosti žáka.
7. **Vrstevnické skupiny:** Neboli takzvaný „peer program“ je způsob pozitivního ovlivňování názorů u mladých lidí jejich vrstevníky bez přítomnosti dospělých, pomáhá při utváření osobnosti za pomoci ostatních vrstevníků při volnočasových aktivitách, v životě a případně i právě ve škole. Je to vhodný motivační nástroj a umožňuje rychleji diagnostikovat případné potíže žáka a celkově pomáhat při adaptaci žáka na škole.
8. **Výchovné komise:** Smyslem těchto komisí je analýza neúspěchů při studiu žáka a hledání možných cest k úspěšnému absolvování daného studijního oboru, pedagogové se snaží předejít nahromadění problémů u ohrožených skupin žáku a jejich předčasnému ukončení vzdělání, do těchto komisí jsou navrhováni zejména žáci s vysokými absencemi, špatným chováním a špatnou celkovou klasifikací, výchovné komise se vždy organizují třikrát ve školním roce a to vždy po klasifikačních poradách za první čtvrtletí, první pololetí, a třetí čtvrtletí.
9. **Doučování žáku v rodinách za spolupráce škol a neziskových organizací:** Jedná se zejména o metodiku užívanou pro žáky vyrůstající v sociálně znevýhodněném prostředí a doma se jim tak nedostává adekvátní podpory pro studium. Pomoc je realizována prostřednictvím proškolených dobrovolníků, kteří docházejí za žákem jednou týdně na dvě hodiny, dobrovolníci jsou také v úzkém kontaktu s rodiči, jedním z cílů je tzv. „vtáhnout“ rodiče školního dění a aktivní přípravy žáka alespoň v mezích jejich možností.⁹⁰

---

⁹⁰ CHAMOUTOVÁ, Daniela, David KLEŇHA, Jan KOUCKÝ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2019 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-233-0. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2018>

Zvolte důvody, kvůli kterým si myslíte, že Vaše volba oboru nebyla správná?

Graf 25 - Otázka, zvolte důvody, kvůli kterým si myslíte, že Vaše volba oboru nebyla správná?

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce respondentů odpovědělo „*O studování oboru jsem měl/a jiné představy*“ a „*Obor mě již nezajímá*“ a někteří odpověděli, že je škola nedostatečně připravuje na vstup do praxe a že obor je příliš náročný. Důvody: „*O studování oboru jsem měl/a jiné představy*“, „*Obor vyžaduje pokračování studii na vysoké škole pro nalezení zaměstnání*“ a „*V oboru se velice těžce hledá zaměstnání*“ by se daly snížit navýšením informovanosti budoucích studentů o daných oborech a poskytnutím porovnání známkových průměrů z posledních ročníku základní školy a střední školy žáků, kteří již školu absolvovali, pro lepší posouzení obtížnosti studií by se mohly provádět průzkumy obtížnosti a spokojenosti u studentů středních škol. U důvodu „*Nedostatečná příprava na vstup do praxe*“ by bylo řešením povinné navýšení délky praxe na středních školách, samozřejmě z důvodu obtížností získání dostatečného množství volných míst pro praxi studentů, je toto řešení velmi komplikované, dále je možností konzultace škol se zaměstnavateli v oboru pro zjištění, které dovednosti u absolventů škol jsou nedostatečné a jak se na ně zaměřit ve výuce.

Je specifikováno velké množství strategií, které studenti využívají při výběru střední školy a jejího oboru, k těm nejpodstatnějším a pravděpodobně i nejvíc užívaným patří:

Volba „srdcem“: Je spojená s výrazným zájmem o obor studentem a výběr je rozšířen v rámci celé ČR s cílem najít co nejkvalitnější školu z hlediska výuky daného oboru a nikoliv pouze pro příhodnost pro daného studenta.

Volba „na jistotu“: představuje volbu mezi odborným vzděláním a gymnaziálním, kdy si žák volí odborné vzdělání jako jistější variantu, může zde dosáhnout kvalifikace bez případné

nutnosti pokračovat v dalším vzděláním jako to je u gymnaziálního vzdělání, do této strategie spadá i možnost výběru žáka z důvodu výběru méně náročného vzdělávání v rámci odborného vzdělávání, častou motivací tohoto výběrového procesu je například snadnější matematika v průběhu studia.

Volba „jako výzva“: Žák volí vědomě náročný obor, volba je často v rozporu s horším prospěchem nebo doporučením ze základní školy, kvůli jeho nadměrnému zájmu o daný obor.

Volba „náhradní varianty“: Žák volí obor, který původně studovat nechtěl většinou se tato varianta vyskytuje kvůli nepříznivým okolnostem pro daného žáka.

Výběr všeobecného vzdělání: Žák si není plně jistý volbou budoucího povolání, proto volí gymnaziální či lyceální vzdělání z důvodu si tzv. zachovat „širší manévrovací prostor“

Z hloubkových rozhovorů prováděných národním ústavem pro vzdělávání dále vyplývají následující faktory ovlivňující nespokojenost se střední školou.

Dotazovaní uváděli mezi hlavní problémy nezáživnou výuku, malé propojení s praxí a výuka převážně založená na předávání teoretických poznatků. Absolventi se z těchto důvodů necítili být dobře připravení pro praxi a jejich nedostatečné praktické dovednosti vnímali jako obrovský handicap při vstupu na trh práce, o to více pokud na něj vstupovali v období ekonomické krize. Mezi další nedostatky uváděli navýšení výuky v projektech, podporovat budování týmové spolupráce již při výuce a propojit výuku anglického jazyka ve větší míře s odbornými předměty než doposud.⁹¹

---

⁹¹ DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Daniela CHAMOUTOVÁ, Hana NOVOTNÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2017 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2018 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-205-7. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-150>

4.4.2 Průzkum vnímání absolventů u zaměstnavatelů Královéhradeckého kraje

Průzkum probíhal rozesláním e-mailu s dotazníkem na personální oddělení 500 firem Královéhradeckého kraje, ovšem málo vyplněných dotazníků se vrátilo zpět. Z 500 odeslaných dotazníků bylo navráceno pouze 12, z tohoto důvodu byly otázky „*Jaké jsou Vaše zkušenosti při zaměstnávání absolventů?*“ a „*Které faktory upřednostňujete při přijímání nových zaměstnanců?*“ doplňovány z průzkumu Národního ústavu pro vzdělání, kterého se účastnilo 1136 respondentů – zástupců firem podniků a organizací, z publikace Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – komparační analýza od Bc. Martina Ulovce. Avšak hlavní důraz kladu na mnou získané respondenty z důvodu jejich usídlení v Královéhradeckém kraji. Odpovídající firmy a společnosti byly zaměřeny zejména na obchod, výrobu a prodej, humanitární činnost a na vědu a výzkum. Množství zaměstnaných ve firmách se pohybovalo v desítkách. V průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání zastupovali firmy z regionu Severovýchod 15 % z celkového počtu dotazovaných firem, měly třetí nejvyšší zastoupení v rámci průzkumu.

Jste nakloněn/a pro zaměstnávání absolventů?

Graf 26 - Otázka, jste nakloněn/a pro zaměstnávání absolventů?

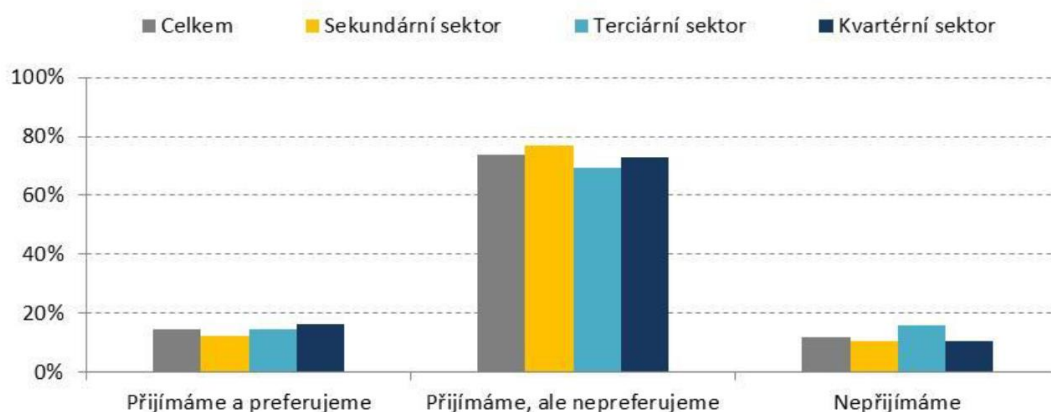
Zdroj: Vlastní zpracování

Ani jeden ze zaměstnavatelů, neprojevil přímý nezájem o zaměstnávání absolventů. V průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání se jednalo o 26 % zaměstnavatelů, kteří uvedli, že při nabírání nových zaměstnanců činí mezi zaměstnanci s praxí a absolventy rozdíl, z toho jsou absolventi preferováni nejvíce v kvarterním sektoru, na grafu níže však můžeme pozorovat, že rozdíl není nijak výrazný, nejvíce se na praktické dovednosti zaměřují zaměstnavatelé v sekundárním sektoru, tento fakt je předvídatelný ze samotné povahy zaměstnání spadajících do tohoto sektoru.⁹² Myslím si, že tyto typy otázek svádí odpovídat

⁹² Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

spíše kladně až neutrálně nežli záporně, a že ve skutečnosti jsou procenta upřednostňujících zaměstnané s praxí o něco vyšší, protože zaškolit absolventa je většinou o něco složitější než člověka s praxí a už jen tento fakt může zaměstnavatele svádět k tomu preferovat lidi s praxí, na grafu z výzkumu Národního ústavu pro vzdělávání můžeme pozorovat podobný jev, velkou část odpovědí je zde neutrálního rázu.

Obrázek 6 - Preference absolventů jako nové pracovní síly

Zdroj: Úlovec, Martin, Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – komparační analýza 2014

Prosím odůvodněte odpověď z předchozí otázky

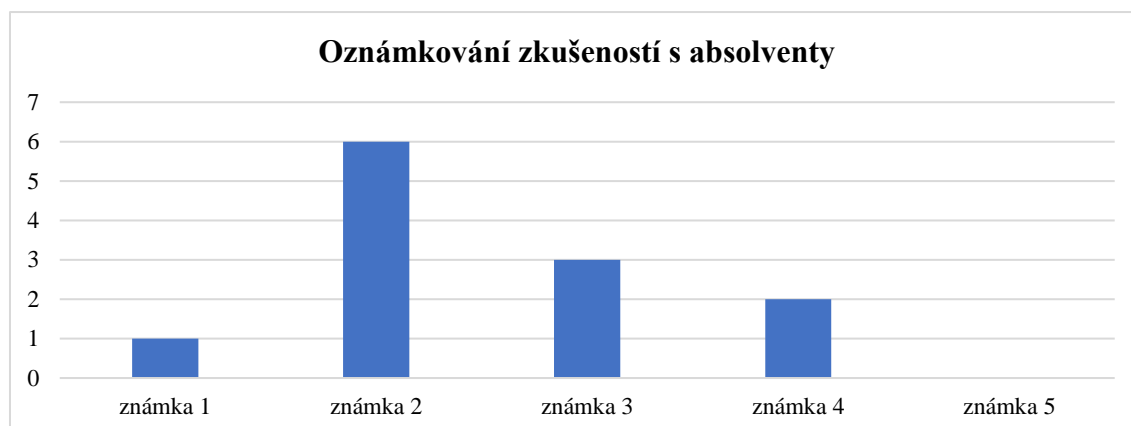
Zaměstnavatelé se zmiňovali hlavně o tom, že mladí lidé dokážou přinést nové myšlenky a názory, někteří zastávali názor, že každý by měl dostat při startu do pracovního života šanci a proč tedy neumožnit mladým možnost mít praxi. Často také zmiňovali, že absolventi jsou levnou pracovní sílu s potencionálem a že absolvent je nepopsaný list a lze si ho zaškolit a zaučit přesně podle potřeby firmy, aniž by měl špatné návyky z předchozího zaměstnání a také, že se u nich projevuje větší nadšení k práci a jsou schopni se rychleji učit a umí pracovat s novými technologiemi.

V průzkumu Národního vzdělávacího ústavu zaměstnavatelé uváděli tyto rozhodující kritéria pro přijetí absolventa, prvně byla zmiňován znatelný zájem absolventa o práci a průkazné náznaky jeho pracovního nasazení již při pohovoru, dalšími kritérii byla ochota absolventů se dále vzdělávat a zvyšovat jejich dosavadní kvalifikaci. Pro zaměstnavatele je dále důležité zda má absolvent vzdělání, jež je pro danou pozici potřebné a současně nutné k vykonávání pracovní činnosti v rámci „nabízené“ pozice, role vzdělání je nejvíce znatelná pro zaměstnavatele v kvarterním sektoru, často zmiňovaným kritériem byla také úroveň komunikační schopnosti absolventa.⁹³

⁹³ Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatelu-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

Jaké jsou Vaše zkušenosti při zaměstnávání absolventů? Označte na stupnici.

Graf 27 - Otázka, jaké jsou Vaše zkušenosti při zaměstnávání absolventů?

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak vidíme, zkušenosti zaměstnavatelů jsou poněkud smíšené s mírnou převahou na straně známek 2 a 3 s celkovým aritmetickým průměrem známky 2,5, můžeme tedy usoudit, že zaměstnavatelé jsou s přijatými absolventy do určité míry spokojeni.

Odůvodněte prosím udělenou známku.

U známek 1 až 2 se jednalo o podobné důvody, které byly zmíněny již v předchozí otázce *Jste nakloněn/a pro zaměstnávání absolventů?* s dodatkem, že se absolventi snaží až moc využívat teorii. U známek 3 a 4 byly zmiňovány názory např. že nadhodnocují své schopnosti, překvapivě se pomalu učí a nemají pracovní morálku, mají nízkou úroveň znalostí ze škol, někteří se ve firmě integrují velmi rychle mezi ostatní pracovníky, ale část jich hledá problémy tam, kde nejsou.

Výsledky z tohoto průzkumu jsou podpořeny shodnými výsledky z celorepublikového průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání:

*Hlavním důvodem pro zaměstnávání absolventů škol je fakt, že tato skupina není zatížena předchozími pracovními návyky. Dochází tak vlastně k poměrně paradoxní situaci. Na jedné straně je nezatíženost pracovními návyky zaměstnavateli vnímána jako výhoda, jelikož si tak mohou absolventy „zformovat“ sami. Na druhé straně jsou však nerozvinuté pracovní návyky posuzovány jako částečný handicap, protože absolventům škol trvá déle, než se v rámci pracovní pozice „zaběhnou“.*⁹⁴

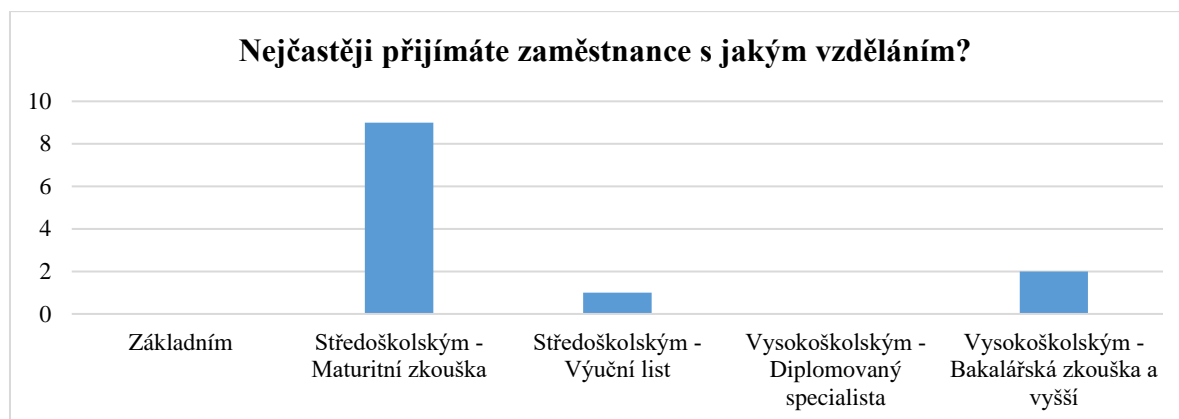
⁹⁴ Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatelu-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

Kolik jste přijali za minulý rok zaměstnanců a kolik z toho bylo absolventů?

Na tuto otázku bohužel bylo nakloněno odpovědět pouze 8 z 12 dotazovaných. U většiny zaměstnavatelů se jedná o přijímání zaměstnanců v intervalu od 30 % do 50 % přijatých absolventů z celkového počtu přijatých zaměstnanců. (počet přijatých absolventů z celkového počtu nově zaměstnaných uchazečů jednotlivými zaměstnavateli 3/6, 1/3 ,2/20 ,1/2 2/2, 3/3, 0/1, 0/1)

Nejčastěji přijímáte zaměstnance, s jakým vzděláním?

Graf 28 - Otázka, nejčastěji přijímáte zaměstnance, s jakým vzděláním?

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka sloužila k tomu, zda vzdělání přijatých absolventů odpovídá úrovni vzdělání respondentů z předešlého dotazníku, tedy středoškolskému s maturitou. Úroveň vzdělání odpovídá příznivých 75% z přijatých uchazečů o zaměstnání.

Myslíte si, že by zaměstnávání absolventů mělo být dotováno?

Graf 29 - Otázka, myslíte si, že by zaměstnávání absolventů mělo být dotováno?

Zdroj: Vlastní zpracování

Opět názory zaměstnavatelů jsou zde smíšené, očekával jsem, že většina bude nakloněna tomu, aby zaměstnávání absolventů bylo dotováno, kvůli času a nákladům vynaložených na

zaškolení, u absolventů bývají náročnější než u pracovníků s praxí, ale podle těchto výsledků zaměstnavatelé se až v takové míře na dotace spoléhat nechtějí.

V současné době probíhá finanční pomoc při zaměstnávání absolventů v Královéhradeckém kraji prostřednictvím projektu Záruky pro mladé.

Projekt je primárně zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR - krajské pobočce v Hradci Králové, kteří jsou mladí do 30 let bez rozdílů vzdělání, kteří mají zájem o získání potřebných znalostí a odborných dovedností, které jim pomohou aktivně se zapojit na trhu práce. Cílem projektu je poskytnout účastníkům prostřednictvím plánovaných aktivit projektu odborné dovednosti a znalosti pro výkon konkrétní profese. Formou dílčích aktivit jako jsou poradenské činnosti, rekvalifikace, práce na zkoušku a odborné praxe dojde ke zvýšení jejich pracovních zkušeností, dovedností, získání pracovních návyků a ke snadnějšímu vstupu na otevřený trh práce.⁹⁵

V tomto případě se jedná o podporu formou odborné praxe pro uchazeče s pracovní zkušeností maximálně do 3 let od ukončení studia. Cílem této aktivity je umístění účastníků projektu na dané pracovní místo, kde je alespoň minimální šance pro kariérní růst u daného zaměstnavatele. Tato místa jsou podporována finančním příspěvkem z evropských fondů a státního rozpočtu a je možné ho realizovat jak v soukromém sektoru, tak ve veřejné správě.

Pokud ano, tak v jaké míře by mělo být dotováno a na jak dlouho?

Nejzajímavější mi přišly podněty, že dotace by měl poskytovat stát v hodnotě třetiny hrubé mzdy po dobu půl roku nebo s příspěvkem 40 % hodnoty hrubé mzdy s možným postupným snižováním na 30 % a délkou podpory mezi 6 až 12 měsíci, což jsou dle mého názoru rozumné požadavky, ale překvapuje mě, že se nenašel nikdo, kdo by navrhoval dotaci v hodnotě 100 % hrubé mzdy na určitou dobu.

---

⁹⁵ Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji - Úřad práce. Úřad práce ČR - Úřad práce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/zaruky-pro-mlade-v-kralovehradeckem-kraji>

Které faktory pro přijímání nových zaměstnanců upřednostňujete?

Graf 30 - Otázka, které faktory pro přijímání nových zaměstnanců upřednostňujete?

Zdroj: Vlastní zpracování

V tomto průzkumu převažoval názor, že je upřednostňována praxe, avšak toto rozhodnutí záleží na mnohých faktorech, zejména v jakém sektoru se zaměstnavatelé vyskytují.

Pracovní sektory se dělí na primární, sekundární, terciární a kvartérní. Primární se zaměřuje na získávání surovin a produktů z přírody (získávání surovin a produktů z přírody a obdělávání půdy, např. těžební průmysl, zemědělství, lesnictví atd.), sekundární zahrnuje zejména zpracování produktů z prvovýroby a výrobu hmotných statků, např. průmysl potravinářský, těžební, stavební. Terciální zahrnuje oblast služeb pro obyvatele, např. doprava a spoje, zdravotnictví, pojišťovnictví, obchod, cestovní ruch atd. a sektor kvartérní zahrnuje oblast vzdělání, výchovy, vědy a výzkumu.⁹⁶

Na praktické zkušenosti se zaměřují především zaměstnavatelé v rámci sekundárního sektoru. Důraz na praxi v sekundárním sektoru je dán samotnou povahou pracovních činností, u nichž se praktické činnosti poměrně často vyžadují. Zaměstnavatelé v terciárním a kvartérním sektoru jsou v tomto ohledu benevolentnější a praxi tolik neakcentují.

Obrázek 7- Akceptace praxe mezi zaměstnavateli v jednotlivých ekonomických sektorech

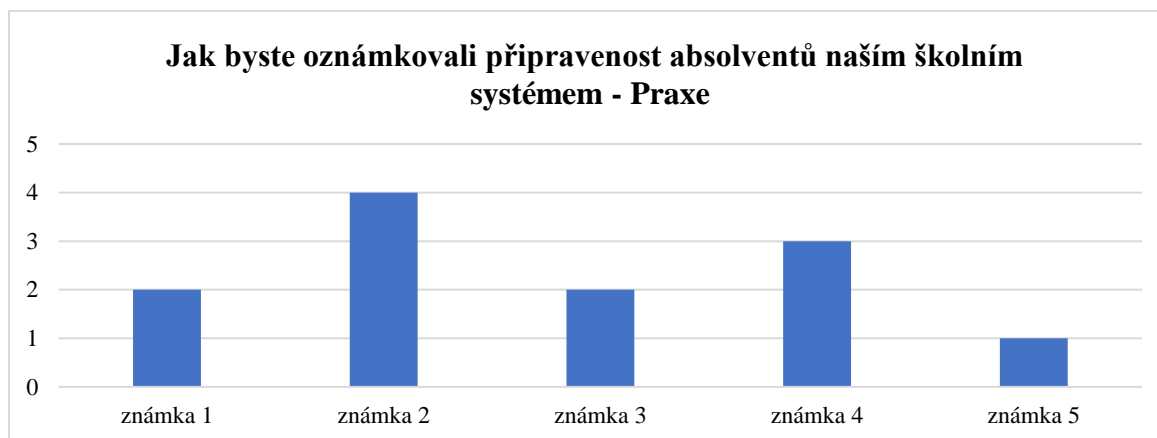
Zdroj: Úlovec, Martin, Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – komparační analýza 2014

⁹⁶ Ekonomika, management | [online]. Dostupné z: <http://ekonomika-managment.studentske.cz/2008/03/hospodsk-sektory.html>

Pokud by se zaměstnavatelé rozhodovali při nabírání nových pracovníků mezi zaměstnancem s praxí a absolventem, byly by pro volbu zaměstnance s praxí nejdůležitější jeho dosavadní profesní zkušenosti.⁹⁷

Jak byste ohodnotili oblast získávání praktických dovedností školním systémem?

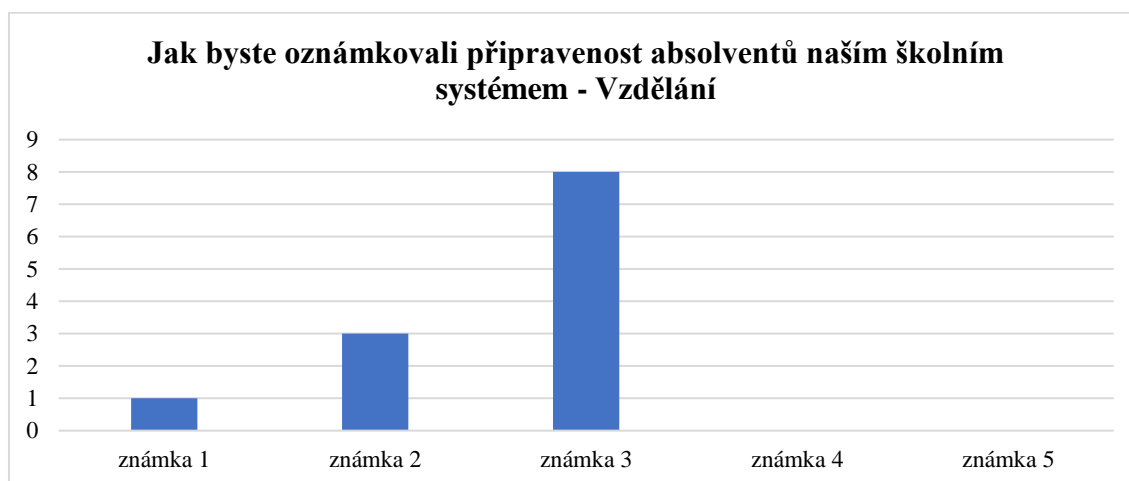
Graf 31 - Otázka, jak byste oznámkovali připravenost absolventů našim školním systémem? 1. část praxe

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak byste ohodnotili vzdělání absolventů poskytnuté našim školním systémem?

Graf 32 - Otázka, jak byste oznámkovali připravenost absolventů našim školním systémem? 2. část vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování

Z rozdílu mezi těmito dvěma grafy je vidět, jak jsem již zmiňoval v předchozím průzkumu u studentů, školy by se měly více zaměřovat na komunikaci se zaměstnavateli a navýšit množství praxe a dovedností, které by po konzultacích se zaměstnavateli byly zřejmě doporučeny, opět zde můžeme pozorovat následky tendencí škol prosazovat primárně teoretické znalosti bez ohledu na praktickou stránku výuky.

⁹⁷ Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

4.4.3 Průzkum zkušeností na téma absolventů na trhu práce u zaměstnanců firem

Průzkum probíhal prostřednictvím umístění dotazníku na internetovou stránku vyplnto.cz a facebook.com a rozesíláním prostřednictvím e-mailu, tímto způsobem bylo získáno 72 respondentů. Cílovou skupinou byli lidé zařazení do pracovního procesu alespoň přes jeden rok, zaměřením tohoto dotazníkového šetření je hlavně z důvodu doplnění názorů od lidí, kteří už mají určité zkušenosti z trhu práce a nejsou zaměstnavatelem.

Pohlaví respondentů

Graf 33 - Otázka, jste muž nebo žena?

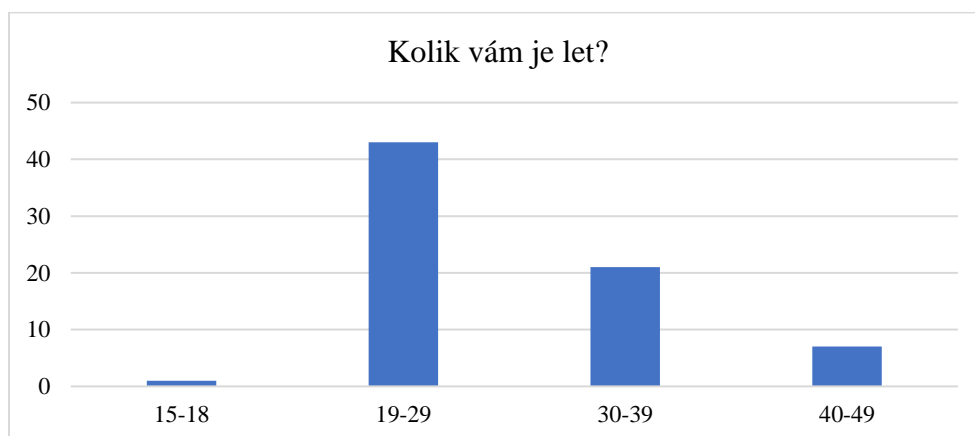

Zdroj: Vlastní zpracování

Podobně jako u studentů mezi respondenty převažují ženy.

Věk respondentů

Graf 34 - Otázka, kolik je Vám let?

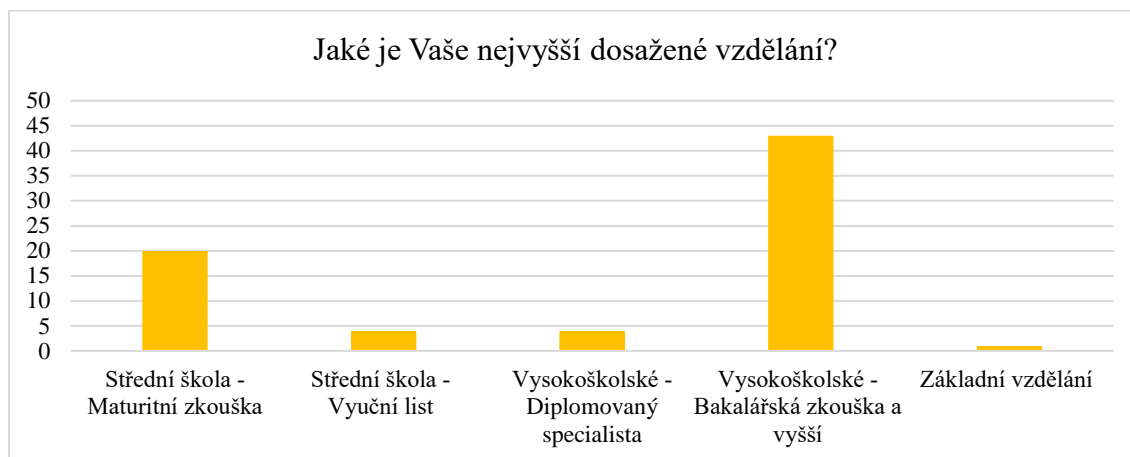

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyšší podíl respondentů odpovídalo ve skupinách 19 až 29 a 30 až 39 let.

Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Graf 35 - Otázka, jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce odpovídali respondenti s vysokoškolským vzděláním, více adekvátní by samozřejmě byla převaha osob pouze se středním vzděláním s maturitou ti alespoň obsadili téměř jednu třetinu z respondentů.

Jaký byl Váš studijní obor u Vašeho nejvyššího dosaženého vzdělání?

Vzhledem k velkému rozsahu studovaných oborů, jsem respondenty roztřídil podle druhů věd, do kterých obory spadají, druhy věd použité při tomto roztřídování: Přírodní, Technické, Společenské, Zemědělské a Lékařské. Procentuální zastoupení studovaných oborů respondenty je 57 % v společenských vědách, 23 % v technických, 11 % v lékařských, 6 % v přírodovědných a 3 % v zemědělských.

Nejčastěji odpovídajícím respondentem je žena s vysokoškolským vzděláním s oborem zaměřeným na společenské vědy, které je mezi 19 a 29 lety.

Odpovídalo Vaše první pracovní místo Vaším představám?

Graf 36 - Otázka, odpovídalo Vaše první pracovní místo Vaším představám?

Zdroj: Vlastní zpracování

Pouze jedna třetina respondentů nebyla spokojena se svým prvním pracovním místem.

Jaké je Vaše současné pracovní místo?

Tuto otázku jsem položil pro zjištění, jaké je složení současných pracovních míst respondentů. Povolání respondentů spadala kategorií CZ-ISCO 2 Specialisté, 3 Techničtí a odborní pracovníci, 4 Úředníci a 5 Pracovníci ve službách a prodeji.

Nastoupil jste na první pracovní místo ve Vašem oboru, který jste studoval?

Graf 37 - Otázka, nastoupil jste na první pracovní místo ve Vašem oboru?

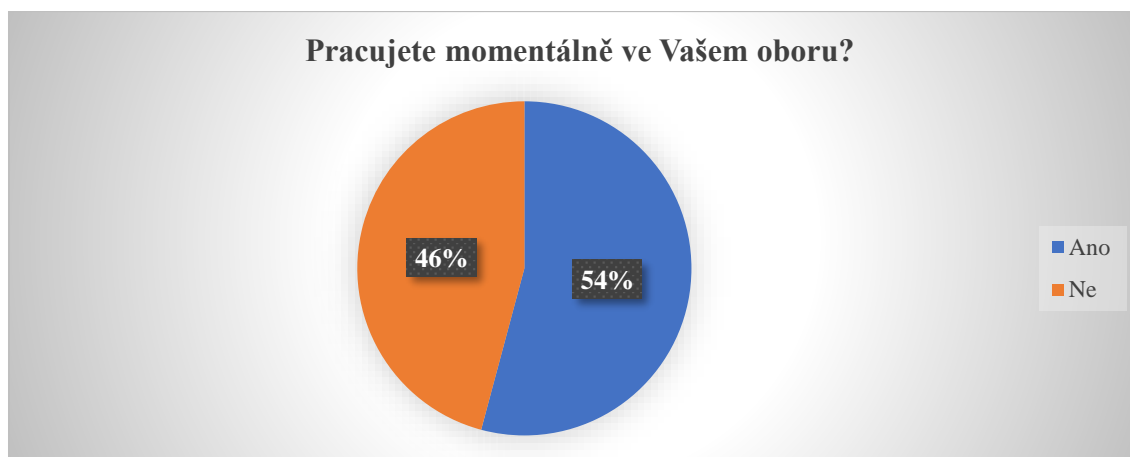
Zdroj: Vlastní zpracování

Tento výsledek potvrzuje, že absolventi většinou zvolí variantu delšího hledání vyhovujícího pracovního místa v jejich oboru, než aby se uchýlili k volbě prvního pracovního místa, které by neodpovídalo či aspoň částečně nezapadlo do jejich vystudovaného oboru. V předchozí otázce je poměrně obdobný výsledek, což nasvědčuje přímé úměrnosti s nalezením

pracovního místa v oblasti vystudovaného oboru a spokojeností respondenta s prvním pracovním místem.

Pracujete v současné době ve Vašem oboru?

Graf 38 - Otázka, pracujete momentálně ve Vašem oboru?

Zdroj: Vlastní zpracování

Oproti předchozí otázce vidíme mírný nárůst u odpovědi ne, z toho důvodu se domnívám, že je větší obtížnost s udržení prvního pracovního místa či setrvání v něm než je jeho nalezení. K hlavním důvodům volby práce mimo vystudovaný obor patří nedostatečná informovanost o oborech, které chtějí studovat a jejich uplatnění na trhu práce, navazujícím problémem jsou také neustálé změny na trhu práce, kdy v průběhu studia daného oboru může poklesnout poptávka na trhu práce po jeho absolventech oproti stavu při nástupu na danou školu, dále nespokojenost s platovým ohodnocením práce a nespokojení z vykonávané práce.

Pokud nepracujete ve Vašem vystudovaném oboru, jste se současnou situací spokojen/a?

Graf 39 - Otázka, pokud nepracujete ve Vašem oboru jste se současnou situací spokojen/a?

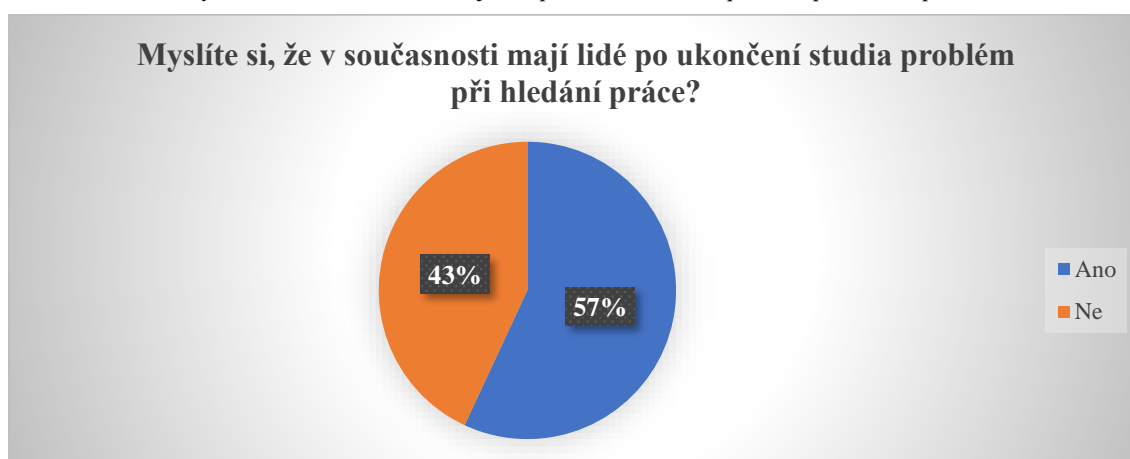

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků plyne, že nenalezení práce v oboru nemusí vždy znamenat nespokojenost s vykonávanou prací, u respondentů, kteří se současným stavem nebyli spokojeni, převažovali ti, kteří na dané situaci nehodlají nic měnit, zde se pravděpodobně jedná o neochotu podstupovat nejistotu např. zvládnutí nové práce, perspektivnost pracovního místa i zaměstnavatele, která nastává při opuštění dosavadního pracovního místa pro vyhledávání toho vhodnějšího ve vlastním oboru.

Myslíte si, že v současnosti mají lidé po ukončení studia problém při hledání práce?

Graf 40 - Otázka, myslíte si, že v současnosti mají lidé po ukončení studia problém při hledání práce?

Zdroj: Vlastní zpracování

Více jak polovina respondentů je přesvědčena, že v současnosti mají absolventi obtíže při hledání prvního pracovního místa i mnozí odborníci se shodují, že hledání prvního pracovního místa je obvykle velká psychická zátěž a většina absolventů se s ní ne moc dobře potýká. V dnešní době je tato zátěž snížena díky neustále přibývajícím pomocným metodám pro správné postupy při vyhledávání nového pracovního místa, jako například mnohé projekty

úřadu práce podporované z fondů Evropské unie, pomáhající rizikovým skupinám, rozsáhlé internetové portály nabízející pracovní příležitosti a poskytující množství rad co dělat, aby člověk při prvním pracovním pohovoru takzvaně „zazářil“.

*Hledání práce je každodenní činnost, náročná jak psychicky, tak fyzicky. Vyžaduje mnoho času a určité dovednosti. Hledat práci se musíte naučit. Otevření dveří na trh práce něco stojí.*⁹⁸

Prosím odůvodněte Vaši odpověď na předchozí otázku.

Respondenti, kteří v minulé otázce odpovídali, že absolventi mají problém při hledání práce, uváděli následující důvody. U absolventů chybí ochota tvrdě pracovat, jejich nabytá praxe ze škol je ve většině případů velmi nízká či žádná, avšak podotýkají, že také záleží na vystudovaném oboru, a že s počtem přibývajících humanitních oborů a poměrně stálým počtem oborů technických nastává stále rostoucí problém s uplatnitelností. Dále je problémem rostoucí poměr absolventů vysokých škol v době, kdy je nedostatek absolventů výučních oborů, zkreslené představy absolventů o prvním pracovním místě a někdy i neochota přijmout pracovní místo, které neodpovídá jejich kvalifikaci. Zmiňován také byl problém, že zaměstnavatelé požadují praxi, ale není možné získat praxi bez přijetí do zaměstnání, čímž je vytvářen „začarovaný kruh“, dále také značný výskyt nepotismu (označuje systém obsazování funkcí, v němž jsou preferováni příbuzní, přátelé či děti přátel, obecněji proti ostatním, nezávidlivě lépe kvalifikovaným kandidátům.)

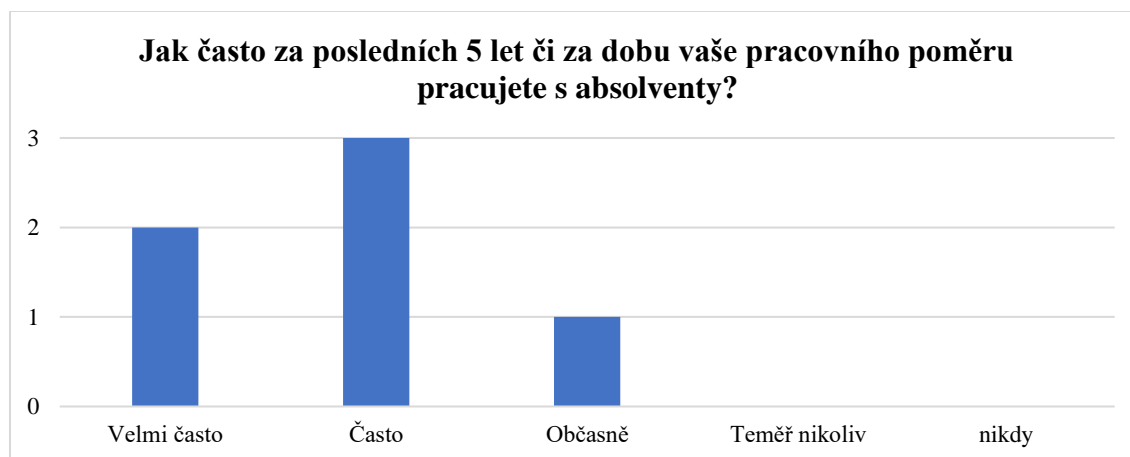
⁹⁸ Není snadné najít práci | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Rady/Clanek/7-2-16>

4.4.4 Průzkum o absolventech na úřadech práce Královéhradeckého kraje.

U tohoto dotazníku průzkum probíhal prostřednictvím rozeslání e-mailu pracovníkům projektu Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji a rozdělení dotazníků referentům na Úřadu práce v Jičíně. V celém Královéhradeckém kraji je 5 odborných pracovníků tohoto projektu, vyplněné dotazníky jsem získal od dvou pracovníků tohoto projektu. Od referentů na Úřadu práce v Jičíně mi byly navráceny 4 vyplněné dotazníky. Tento dotazník sloužil k doplnění informací od skupiny, kde je právě část náplně jejich pracovní činnosti, práce s absolventy, která hlavně spočívá v tom co nejvíce jím ulehčit přestup do pracovního procesu a nalezení co nejvhodnějšího prvního pracovního místa v rámci jejich možností.

Jak často za posledních 5 let či za dobu Vašeho pracovního poměru pracujete s absolventy?

Graf 41 - Otázka, jak často za posledních 5 let či za dobu Vašeho pracovního poměru pracujete s absolventy?

Zdroj: Vlastní zpracování

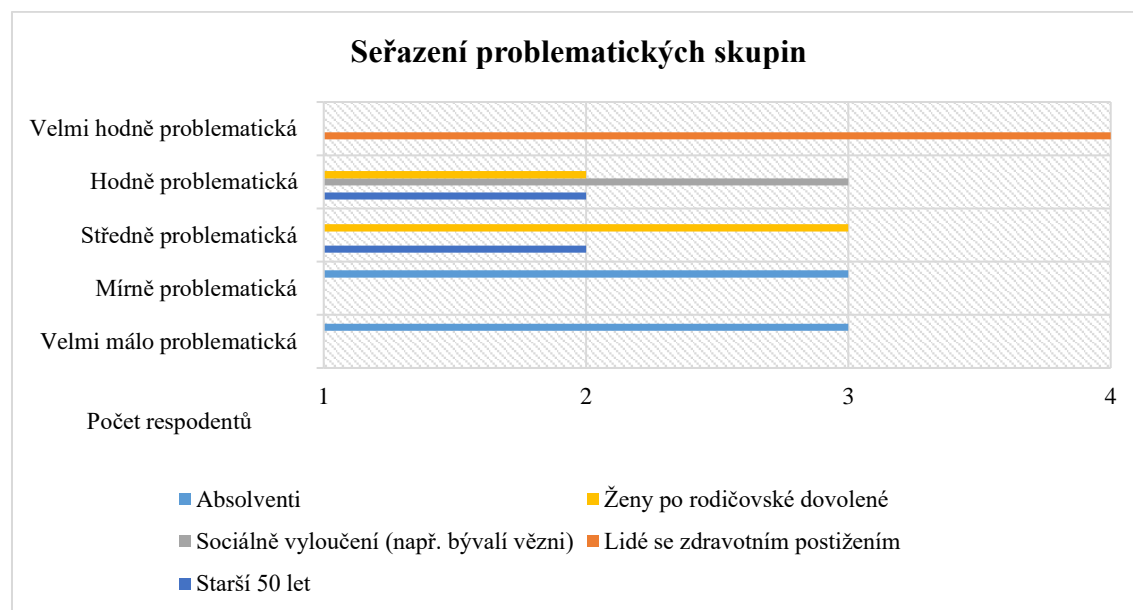
Z výsledků vyplývá, že každý z respondentů má zkušenosti při práci s absolventy.

Jak dlouho podle Vašeho osobního odhadu trvá pro absolventy práci nalézt?

Respondenti měli na výběr ze čtyř možností: 1 až 2 měsíce, 3 až 5 měsíců, půl roku až rok, rok a více. Všichni respondenti uvedli, že najít práci pro absolventy trvá přibližně od 3 do 5 měsíců, v době kdy byl průzkum prováděn se jednalo o další z mnoha znaků pozitivního vývoje na trhu práce pro absolventy hledající zaměstnání v současnosti předpokládám, že by se výsledky projevovali více negativně s ohledem na celkovou situaci ve světě a jejím vlivu na světovou ekonomiku.

Jak byste seřadil/a následující ohrožené skupiny pro zaměstnávání? (Ke každé přiřadíte jednu úroveň problematičnosti, bez opakování)

Graf 42 - Otázka, jak byste seřadil/a následující ohrožené skupiny pro zaměstnávání?

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozčlenění do ohrožených skupin jsem použil podle dokumentu Koncepce politiky nezaměstnanosti 2013 až 2020 vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí. Skupina absolventi obsadila spodní příčky a pracovníci úřadu práce řadí absolventy oproti ostatním ohroženým skupinám mezi skupiny mírně problematické či dokonce velmi málo problematické, jako mírně problematické je posoudili pracovníci projektu, kteří s absolventy pracují častěji než pracovníci, kteří jsou mimo tento projekt. Absolventi jsou vnímáni jako mírně problematictí z důvodu nejmenších bariér pro zamezení vstupu na trh práce, nemají většinou rodinné povinnosti, a tak se mohou plně věnovat práci, jsou flexibilní, co se pracovní doby týče a chtějí se také osamostatnit, mít vlastní příjem a o práci tedy projevují větší zájem.⁹⁹

⁹⁹ Koncepce politiky nezaměstnanosti 2013-2020 | [online]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/file/8987/>

Pozorujete znatelný rozdíl v rychlosti nalezení zaměstnání u lidí zařazených do projektu Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji či nikoliv?

Graf 43 - Otázka, pozorujete rozdíl v rychlosti nalezení zaměstnání u lidí v projektu Záruky pro mladé či nikoliv?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z těchto výsledků vyplývá, že tento projekt alespoň do určité míry napomáhá ochotě zaměstnavatelů přijmout absolventy do zaměstnání a s pomocí příspěvků, které poskytuje úřad práce, a který je financován prostřednictvím státního rozpočtu a dotací z Evropské unie. Jejich cílem je zaškolit a umožnit jim získat náležitou praxi. Příspěvky hradí náklady vynaložené na odbornou praxi zaměstnanci a pro mentora, který zaškoluje přijatého absolventa, dále hradí tzv. práci na zkoušku, kde si zaměstnanec může danou, práci ozkoušet a zaměstnavatel vyzkoušet svého možného zaměstnance ale oproti odborné praxi není možné vybírat příspěvek na mentora a i celkově poskytnuté příspěvky jsou nižší a celková délka poskytování příspěvků je kratší. Opět pracovníci projektu zastávají oproti referentům odlišný názor, že projekt napomáhá nejen mírně ale velmi znatelně.

Uvítal/a byste nějaké změny v rámci tohoto projektu?

Jediný návrh, který od respondentů zazněl, bylo navýšení finančních příspěvků na mzdové náklady u specifických uchazečů o zaměstnání (v tomto případě byly zejména míněni absolventi škol), navýšení je mířeno na tu část financí, která je poskytována ze státního rozpočtu, a to z toho důvodu, že Evropská unie má již předem určené financování těchto projektů na programové období, které trvá 4 roky, ale státní rozpočet může množství vyhrazených financí měnit každé rozpočtové období, tedy každý rok. Z předchozích otázek je znát, že zaměstnavatelé tolik dotace nepožadují, přesto si pracovníci projektu Záruky pro mladé myslí, že navýšení finančních příspěvků by mohlo ještě více zmenšit tu část zaměstnavatelů, kteří se zaměstnávat absolventy stále zdráhají.

4.4.5 Výsledky porovnávacích otázek mezi jednotlivými skupinami.

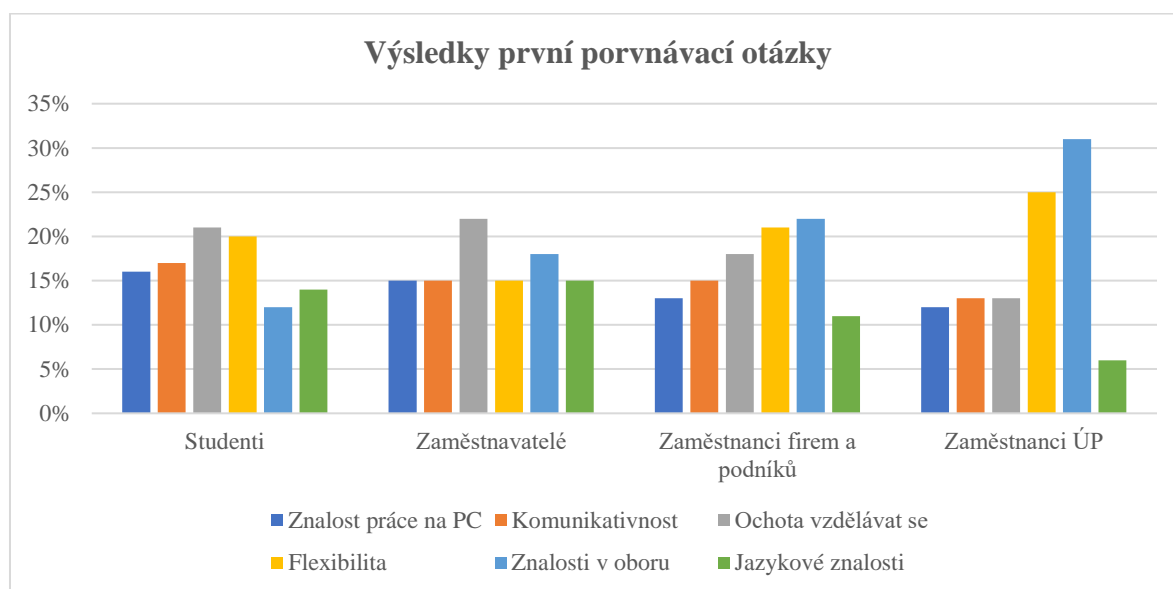
Co podle Vás můžete zaměstnavateli nabídnout? (odpovědi studentů)

Pokud absolventa přijímáte, na jakém z těchto faktorů Vám nejvíce záleží?

(odpovědi zaměstnavatelů)

Na kterém z těchto faktorů si myslíte, že zaměstnavatelům obecně nejvíce záleží při zaměstnávání absolventů? (Stejně formulovaná otázka u zaměstnanců firem a pracovníků ÚP = úřadu práce)

Tabulka 25 - Porovnání výsledků první otázky

Zdroj: Vlastní zpracování

U studentů a zaměstnavatelů se shodovalo nejvíce v odpovědi „ochota vzdělávat se“. Podle celorepublikového průzkumu Úlovce, ochota vzdělávat se, je v jeho průzkum hodnocení klíčových kompetencí u zaměstnavatelů (bez ohledu na ekonomický sektor) je mezi 5 nejdůležitějšími z celkových 16, u maturantů i vyučených se jednalo o druhou nejdůležitější kompetenci s tím, že u maturantů byla této kompetenci dávána ztelně větší priorita.¹⁰⁰ Dále byla nejvíce volena mezi zaměstnavateli možnost „znalosti v oboru“ a u studentů „flexibilita“, důvodem je, že si studenti nejsou jisti svými nabytými znalostmi ze škol, jelikož nemají příliš možností své dovednosti otestovat v praxi, zaměstnavatelé jsou si tohoto faktu vědomi, a proto raději upřednostňují ochotu vzdělávat se nad znalostmi v oboru, a to z důvodu neustálého pokroku pracovních metod, v mnoha oborech se také stává, že znalosti nabyté ze škol jsou zastaralé nebo jejich značná část se již v praxi nevyužívá, za tímto názorem stojí i

¹⁰⁰ Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

samotní středoškolští studenti v průzkumu agentury Median o důvodu nespokojenosti se školami (rozsah 1000 respondentů), kde 42 % hodnotilo vzdělávání na škole známkami 3 a horší (rozsah 1000 respondentů), a jako nejčastější důvod s nespokojeností uváděli nevyužití velké části naučené látky v mimo prostory školy.¹⁰¹ Tuto úvahu také podporuje analýza výzev vzdělávání v České republice, která uvádí, že na mezinárodní úrovni patří Česko mezi země, ve kterých jsou užívány nejvíce klasické metody výuky, kdy učitel pracuje s třídou žáku najednou formou výkladu a poté samostatnou prací jedná se tzv. „frontální výuku“ mezinárodní testy přitom dokazují větší úspěšnost v českých školách, které používají interaktivnější styl výuky tedy „výuku projektovou“ (*jejím hlavním cílem je snaha propojovat poznatky z různých oblastí s tím, s čím se žáci setkávají v běžné realitě*)¹⁰² či „výuku skupinovou“ (*třída je rozdělena na menší skupiny, kterým jsou zadávány shodné či rozdílné úkoly*)¹⁰³.¹⁰⁴

Zato u zaměstnanců firem a pracovníků pracovního úřadu jsou shodně voleny nejvíce možnosti „*znalosti v oboru*“ a „*flexibilita*“ pravděpodobně z praktického přístupu těchto skupin, u zaměstnanců proto, že již mají určité množství nabytých zkušeností a samozřejmě upřednostňují tento faktor než schopnost tyto dovednosti teprve získávat. U pracovníků úřadu práce je tato volba z důvodu upřednostňování vlastností, které slouží k nejméně problematickému vyhledávání práce, přece jenom praxe a znalosti se dokazují lépe než ochota se učit.

---

¹⁰¹ Výzkum postojů středoškoláků v ČR 2017 [online]. In: . Praha: Median, 2017, s. 1-61 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/nove/projekty/pruzkumy-setreni/vyzkum_2017.pdf

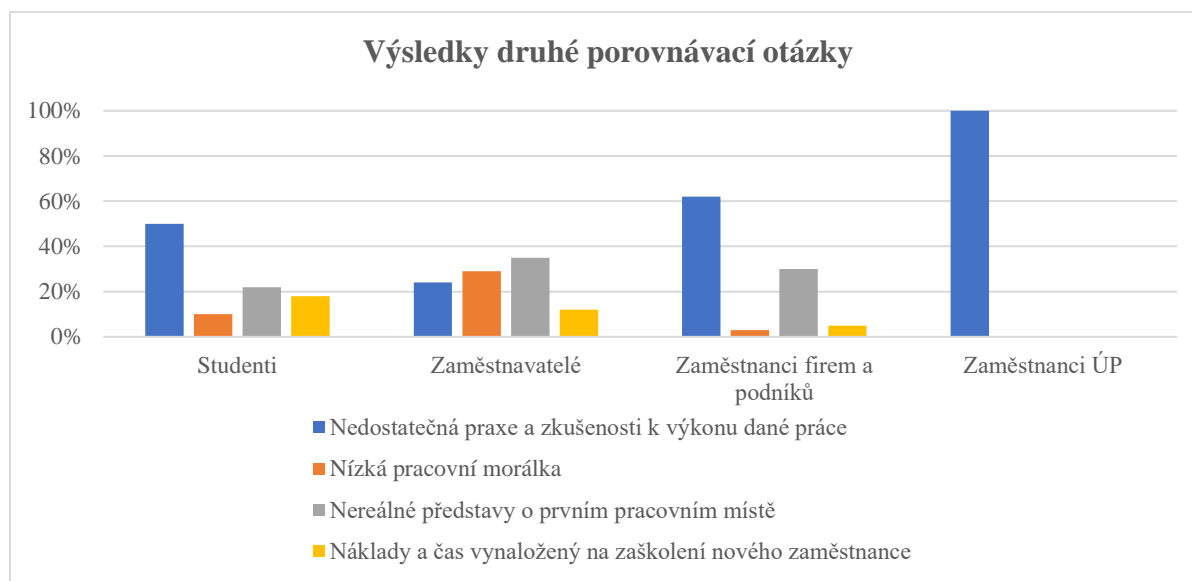
¹⁰² Projektová výuka - Wiki. Wiki - Wiki [online]. Copyright ©2020 Národní pedagogický institut ČR [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/P/Projektov%C3%A1_v%C3%BDuka

¹⁰³ Skupinová výuka - Wiki. Wiki - Wiki [online]. Copyright ©2020 Národní pedagogický institut ČR [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/S/Skupinov%C3%A1_v%C3%BDuka

¹⁰⁴ PROKOP, Daniel a Tomáš DVORÁK. ANALÝZA VÝZEV ČESKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ [online]. In: . Praha: Nadační fond Eduzměna, 2019, s. 1-67 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://eduzmena.cz/2019/05/13/analyza-vyzev-ceskeho-vzdelavani/>

Které důvody podle Vás tvoří hlavní problém pro nepřijímání absolventů do zaměstnání? (Otázka u všech skupin formulována stejným způsobem)

Tabulka 26 - Porovnání výsledků druhé otázky

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny skupiny uvádějí, že hlavním důvodem je nedostatečná praxe studentů, kromě samotných zaměstnavatelů, u kterých nedostatečná praxe obsadila až třetí místo, zaměstnavatelé za samotnou příčinu nepovažují samotnou praxi, ale nereálné představy o prvním pracovním místě a nízkou pracovní morálku, která se projevuje např. při zkušební době. Otázka, která díky tomu vyvstává, je jestli absolventi opravdu mají přehnané požadavky na první pracovní místo nebo zaměstnavatelé opravdu podhodnocují zaměstnance na prvních pracovních místech. Za mě se přikláním k první variantě. Díky výsledkům můžeme za hlavní příčinu považovat neustále zmiňovanou nedostatečnou praxi a zkušenosti k výkonu dané práce, daleko zajímavější je druhá nejvíce zmiňována odpověď a to jsou nereálné představy absolventů o prvním pracovním místě, toto tvrzení bylo částečně vyvrácené tím, že v mém průzkumu absolventi měli poměrně dobrou představu o jejich budoucí mzdě, avšak na druhou stranu jejich velká část měla vzdělání ekonomického směru takže v tom směru se mnohem lépe orientují než studenti jiných zaměření, a i přes tento fakt studenti samotní volily také jako druhou nejvíce zmiňovanou příčinu nereálné představy o první zaměstnání, studenti tedy předpokládají, že jejich představy nebudou odpovídající realitě na trhu práce, podle Úlovce a jeho průzkumu zaměstnavatele jako tyto představy definují, představu o výši mzdy, pracovní době a zařazení, uvádí že u absolventů musí být brán na zřetel fakt, že hovoříme o lidech, kteří na trhu práce nemají žádné pracovní zkušenosti a tedy jsou tyto nereálné představy a

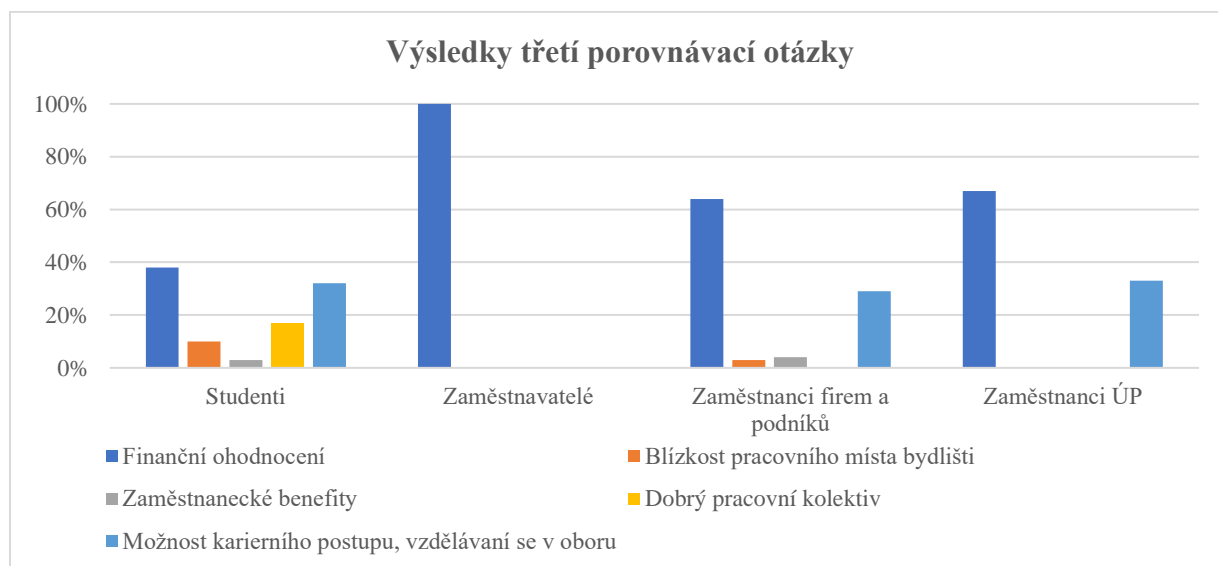
očekávání pochopitelné.¹⁰⁵ Řešením by mohlo být alespoň jednou ročně věnovat čas na školách vývoji na trhu práce v daném oboru a ukázat průřez nástupními podmínkami při zaměstnání v daném oboru. Dostačující by byly dvě výukové hodiny na toto téma každý rok, za dobu studii by měl student dostatečný čas si vytvořit přiměřené očekávání nástupních podmínek při vstupu do prvního zaměstnání.

Při výběru zaměstnání budete nejvíce preferovat? (odpovědi studentů)

Co absolventi škol při hledání zaměstnání u Vás nejvíce preferují? (odpovědi zaměstnavatelů)

Co absolventi škol při hledání zaměstnání podle Vás nejvíce preferují? (odpovědi zaměstnanců firem a pracovníků ÚP)

Tabulka 27 - Porovnání výsledků třetí otázky

Zdroj: Vlastní zpracování

U všech skupin jednoznačně převažovala největší preference finančního hodnocení, a poté s velkým rozdílem na druhém místě možnost kariérního postupu a vzdělávání se v oboru, u části respondentů se však možnosti finančního hodnocení a možnost kariérního postupu a vzdělávání se v oboru téměř shodovaly. Studenti také upřednostňovali dobrý pracovní kolektiv nad blízkostí pracovního místa a zaměstnaneckými benefity. Zaměstnavatelé by nejen tedy měli klást důraz na finanční ohodnocení, ale pokud to budoucí pracovní místo umožňuje, měli by zdůrazňovat i možný kariérní postup v zaměstnání.

¹⁰⁵ Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatel-u-a-pripravenost-absolventu-skol-6>

Co mohou absolventi škol udělat pro to, aby zájem zaměstnavatelů o jejich zaměstnání byl větší? (odpovědi studentů)

Čím mohou absolventi škol přispět k tomu, aby byli na trhu práce lépe zaměstnatelní? (Stejně formulovaná otázka u zaměstnavatelů, zaměstnanců firem a pracovníků ÚP)

U studentů převažovaly odpovědi jako např. snažit se přesvědčit zaměstnavatele, že jsou pro něho tou správnou volbou tím, že jsou spolehliví a pracovití, získat co nejvíce praxe, poctivě studovat a být flexibilní a zejména klást důraz na sebevzdělávání, v případě nízkého počtu pracovních příležitostí ochota změnit obor rekvalifikací. Dále, že nejdůležitější je se prosadit u pohovoru, chodit na brigády v oboru nebo příbuzných oborech, které daný student studuje, přesvědčit zaměstnavatele již na pohovoru svými znalostmi a snažit se vyzdvihnout své největší přednosti, doplnit si co nejvíce specializovaných kurzů příslušných k oboru.

Zaměstnavatelé navrhovali zejména ochotu pracovat a učit se, zlepšení jazykové vybavenosti, mít alespoň pokročilé uživatelské dovednosti v MS Office (*balíček kancelářských počítačových programů od firmy Microsoft*)¹⁰⁶, odlišovat se inovativními nápady, být flexibilní a klást důraz na sebevzdělávání. Dále zmiňovali snížit nároky na mzdu a více se zajímat o ostatní benefity, které firmy nabízejí, což koresponduje s předchozí otázkou, kde zaměstnanecké benefity zvolila pouhá 3 % studentů.

Zaměstnanci byli názoru, že absolventi by měli být více angažovaní a progresivní, opět naráželi na možnost provozovat brigádu v oboru, ve kterém studují, a tedy nespolehat se na samotnou školu, že je na zaměstnání škola dostatečně nepřipraví, učit se jazyky a nebát se jít v mezním případě i do jiného pracovního odvětví. Přijímat v začátcích méně placené místo a slevit ze svých požadavků. Nelhat při pohovorech a absolvovat co nejvíce kurzů na rozšíření vlastností a dovedností. Pracovníci úřadu práce zmiňovali, že v dnešní době chybí absolventům určitá pokora, trpělivost vůči kolegům a nadřízeným, což je potřeba zlepšit. Pokud budou slušní a i na pohovoru vystupovat s pokorou a opravdovou chutí pracovat, tak že jim zaměstnavatelé šanci dají. Dále se stále opakují názory jako ochota vzdělávat se, co největší množství praxe při škole a neustále se učit novým věcem.

---

¹⁰⁶ What is Microsoft Office? - Definition from Techopedia. Techopedia: Educating IT Professionals To Make Smarter Decisions [online]. Copyright © 2021 Techopedia Inc. [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: <https://www.techopedia.com/definition/20737/microsoft-office>

5 Zhodnocení a výsledky vlastní práce

V posledních pěti letech nezaměstnanost absolventů z majoritní části sledovaného období neustále klesala, jak z hlediska absolutních, tak i relativních ukazatelů za poslední dvě zkoumaná období (*rok 2018 až 2019 a 2019 až 2020*) začal tento pokles z počátku velmi zpomalovat a následně narůstat na téměř stejné hodnoty jako na počátku období v roce 2016 z okolností směřujících k tomuto vývoji je pravděpodobné, že se jedná o začátek trendu narůstající nezaměstnanosti absolventů nejen v Královéhradeckém kraji ale v rámci celé České Republiky.

V Královéhradeckém kraji nastupovalo v návaznosti na sledované období největší počet žáků do maturitních oborů bez výučního listu, převážně do kategorie M, naopak v kraji byl zaznamenán velmi nízký počet nastupujících žáků do výučních oborů (Kategorie E, H, L). Zajímavostí je že v Královéhradeckém kraji, v obou těchto kategoriích i z celorepublikového hlediska spadají vždy mezi předních 6 krajů zastupující nejvyšší a nejnižší počet žáků ve výše zmíněných kategoriích.

Z hlediska absolutních ukazatelů byla situace na trhu práce v rámci úřadů práce příznivá zejména v kombinované kategorii vzdělání E, H a v kategoriích M a N. Kategorie N měla nejvyšší míru procentuálního poklesu z výše zmiňovaných kategorií. Nižší tempo procentuálního poklesu bylo zaznamenáno zejména v kategoriích K a kombinované kategorii L0/L5. U všech kategorií byl zaznamenán rapidní pokles v celkovém úbytku absolventů na konci sledovaného období tedy k dubnu roku 2020. Obecně lze říci, že na Úřadech práce Královéhradeckého kraje se nejlépe daří nalézt zaměstnání absolventům vyšších odborných škol a škol s výučními obory bez maturitní zkoušky a až poté absolventům středních odborných škol s maturitní zkouškou.

Druhy oborových skupin s nejvíce evidovanými absolventy na úřadech práce se za období sledovaných čtyř let poměrně měnily, ty které se vyskytovaly napříč všemi obdobími, jsou oborové skupiny Ekonomické, Gastronomické, Strojírenské, Zemědělské a ty zajišťující Osobní a provozní služby. Pro zhodnocení, zda je uplatnění studentů na trhu práce Královéhradeckého kraje dobré či špatné, jsem si určil následující podmínky. Pro ty, které shledávám s dobrou mírou uplatnitelnosti, jsem určil tyto podmínky: Procentuální pokles nezaměstnaných čerstvých absolventů 60 % a více procent v alespoň třech obdobích a počet 10 a více evidovaných nezaměstnaných absolventů v měsíci září, alespoň ve dvou

obdobích. Pro ty, které shledávám se špatnou mírou uplatnitelnosti, jsem určil tyto podmínky: Procentuální pokles nezaměstnaných absolventů pod 60 % alespoň opět ve třech obdobích a počet 10 a více evidovaných nezaměstnaných absolventů v měsíci září.

Při těchto podmínkách jsou nejperspektivnější (za nejperspektivnější je považuji, protože nejlépe splňují mnou určené podmínky v průběhu zkoumaných 5 let, teda za roky 2016 až 2020) pro studenty z hlediska uplatnění obory se zaměřením na Zemědělství, Právo a veřejnosprávní činnost, Pedagogiku, Elektrotechniku, poskytování osobních a provozních služeb a ty s návazností na Strojírenství.

Nejstabilnější vývoj z těchto perspektivních oborů za všechna období měly skupiny oborů Právo a veřejnosprávní činnost, kde se procentuální pokles nezaměstnaných absolventů držel po většinu období zřetelně nad hranicí 70 % a ke konci sledovaného období sestoupila pouze nad 60 % dále byl vysoký procentuální pokles zaznamenán v oborové skupině

Elektrotechnika, která dosáhla nejvyššího procentuálního poklesu 88 % v roce 2018 a v roce 2020 se jednalo o druhou skupinu s nejnižším snížením procentuálního poklesu. Dobrý byl vývoj i u Pedagogiky a Strojírenství, kde kromě propadu nezaměstnaných absolventů pod 40 % na konci období, dosahoval pokles nezaměstnaných absolventů vždy aspoň nad 70 %.

V oborech zaměřených na Zdravotnictví byl procentuální pokles zaznamenán nejvíce na začátku období jednalo se o nejvyšší procentuální pokles ze všech zmiňovaných oborových skupin, následujících letech se skupina držela na 60 % ovšem ve zdravotnických oborech je vyhodnocovat nezaměstnanost pouze z absolutních počtu velmi nespolehlivé, velké množství absolventů nehledá práci za asistence úřadu práce, ve většině případů přechází absolvent na pracovní místa v místě jejich praxe při studiích nebo práci nalézají velmi rychle pouze s vlastním přičiněním z důvodu velkého zájmu o zdravotní personál v posledních dvou letech. Nejméně příznivý vývoj u perspektivních oborů byl pak u oborových skupin Zemědělství a lesnictví a Osobních a provozních služeb u skupin, které v alespoň v jednom z období měly procentuální pokles pod 70 % a ke konci období v roce 2020 se obě tyto skupiny s poklesem nacházely pod 50 %.

Podle podmínek se špatnou uplatnitelností na trhu práce jsou nepříliš perspektivní Gymnaziální obory, pokud si není student definitivně jistý tím, že bude pokračovat vyšším vzděláním, poté Gastronomie, kde se vyskytuje problém s nedostatečným množstvím volných pracovních pozic pro umístění poměrně vysokého počtu studentů vycházejících tyto obory, tento problém je v současné době v důsledku vládních opatření mnohem výraznější než v letech předchozích a redukce v počtu restaurátorských zařízení z důvodu finančních

problémů neprospěje absolventům těchto oborů ani v nastávajících letech. V určité míře na tento problém navazuje i oborová skupina Potravinářství, u které se míra procentuálního poklesu po výkyvu v roce 2018 začala značně snižovat a držela se vždy pod hranici procentuálního poklesu pouze 30 %. Obory zaměřené na Umění zaznamenaly na počátku období majoritní nárůst v počtu nezaměstnaných absolventů tedy procentuální nárůst přes 70 %, v dalších letech se situace alespoň částečně normalizovala a skupina se pohybovala slabě nad 50 % procentuálního poklesu. Za skupinu, která má špatnou uplatnitelnost pouze v nízké míře a považuji jí spíše na hraně mezi dobrou a špatnou uplatnitelností je oborová skupina zaměřená na Stavebnictví, která se stabilně ve všech sledovaných obdobích vyskytovala nad hranicí 50 % procentuálního poklesu.

Skupiny, které splnily podmínku deseti evidovaných čerstvých absolventů, ale nesplnily druhou podmínku týkající se procentuální míry považuji za skupiny s průměrnou šancí na uplatnění a vyšší náchylností ke změnám na trhu práce Královéhradeckého kraje. Jednalo se o skupiny Ekonomika a administrativa a Informatické obory. U oborů ekonomického směru je na příčině pravděpodobně velké množství absolventů oborů tohoto typu za všechna sledovaná období a nedostatečného tempa vytváření nových pracovních míst za poslední období. U oborů zaměřených na výpočetní technologie je obvykle uplatnitelnost vyhodnocována dle míry nezaměstnanosti velmi slibná, jedná se tedy dle mého názoru pouze o dočasný problém s uplatnitelností v Královéhradeckém kraji.

Z pohledu relativních ukazatelů tedy úspěšnosti absolventů Královéhradeckého kraje při zahrnutí celého trhu práce a ne pouze ve vymezení na Královéhradecký kraj jako je tomu u absolutních ukazatelů, je největší úspěšnost absolventů zaznamenána v kategorii K, která je ovšem silně ovlivněna ztatečně vyšším podílem absolventů přecházejících na vysoké školy než je tomu u jiných středoškolských kategorií vzdělávání. Neprezentuje tedy pravou situaci absolventů na trhu práce a v tomto případě se na vyhodnocení její úspěšnosti odkazují na výsledek při použití absolutních hodnot. Oproti předchozí použité metodě je možné pozorovat značný rozdíl v úspěšnosti různých kategorií v tomto případě kromě vyššího odborného vzdělávání, které opět zaznamenává podle dostupných ukazatelů nejvyšší úspěšnost (kategorie N), po ní následuje nízká míra nezaměstnanosti u absolventů středních odborných škol s maturitou (kategorie M). Z celorepublikového hlediska byla za první čtyři roky zaznamenána podprůměrná míra nezaměstnanosti ve všech vzdělávacích kategoriích,

v posledním sledovaném roce (2020) byla již bohužel podprůměrná míra nezaměstnanosti zaznamenána pouze v kategorii N.

Pozice Královehradeckého kraje se mezi ostatními kraji v míře nezaměstnanosti v průběhu sledovaného období zhoršovala z pozice mezi 7 nejlepšími kraji v míře nezaměstnanosti do pozice mezi 7 nejhoršími kraji, vyjímaje kategorii N, která si tuto pozici na konci sledovaného období udržela nadále. Nejznatelnější propad byl zaznamenán u kategorií vzdělání zahrnující obory s výučním listem.

Oborové skupiny, které měly opakovaně nejvyšší míru nezaměstnanosti v průběhu sledovaného období byly zejména se zaměřením na (seřazeno od nejvyšší četnosti po nejnižší) Ekologii, Potravinářství, Publicistiku, Gastronomii, Dopravu, Zpracování dřeva a Polygrafii. V opačném případě byly skupiny s opakovanou nejnižší mírou nezaměstnanosti se zaměřením na Zdravotnictví, Elektrotechniku, Strojírenství, Zemědělství, Právo a Pedagogiku.

Při pohledu na oba použité postupy by na přijetí do zaměstnání měli mít nejpříznivější šanci bez ohledu na region, ve kterém práci absolventi hledají oborové skupiny, Pedagogika učitelství a sociální péče a Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.

Co se tedy týče celkového poklesu nezaměstnanosti v České republice, dá se předpokládat, že díky tomu, že příznivý ekonomický vývoj v posledních pěti letech již vyčerpal rezervy na trhu práce a míra nezaměstnanosti klesla na historicky nejnižší úroveň, problémem se pomalu ale jistě začíná stávat nedostatek volných pracovních míst. Předpovídat se podle ekonomických analýz dá také budoucí pozvolný pokles ekonomiky v rámci hospodářského cyklu a tím tedy i navýšení nezaměstnanosti u absolventů jak i dokazuje rozdíl mezi obdobími k 30. 9. 2018 a 30. 9. 2019.

Mým původním odhadem bylo, že v příštím roce bude nezaměstnanost absolventů na podobné úrovni jako v roce 2020 s tím že se míra nezaměstnanosti začne pomalým tempem opět narůstat. Bohužel díky současné pandemii viru COVID-19, místo této předpovědi nastalo celosvětové ochromení ekonomiky, které se i velmi negativně odráží na trhu práce v České republice, a tím tedy i na absolventech, kteří budou hledat zaměstnání, nejvíce je v naší zemi zatím ochromena značná část sektoru služeb zejména gastronomie, maloobchodu. Mohu tedy říct, že navýšení nezaměstnanosti bude mnohem rapidnější, než bylo původně předpokládáno.

V dotazníkovém šetření zaměřeném na žáky posledních ročníků středních škol odpovídali zejména žáci středních odborných škol s maturitou, proto podotýkám, že jeho výsledky budou nejvíce odpovídat právě této skupině budoucích absolventů. Absolventi nejvíce plánují

pokračovat ve studiu na vysoké škole, a o hodně méně jich chce přejít rovnou do pracovního procesu, objevila se velmi nízká preference vyšších odborných škol a studenti se absolutně nepřiklání k možnosti zakládat vlastní živnost, důvodem je například strach ze zadlužení, v poslední době neustále přibývajících byrokracie ohledně podnikání a nejistota stabilního příjmu. Při hledání zaměstnání preferují možnosti, kde mají plnou kontrolu nad výběrem zaměstnání (př. internetové portály) nebo ty, kde je možnost výběru nějakým způsobem favorizuje (př. získání práce skrze kontakty).

Zjistil jsem rovněž problém s nedostatečným obeznamováním studentů s prostředím úřadu práce, a když už návštěva úřadu práce proběhne, příliš si z něj podle dotazníkového šetření nepamatují, jeho návštěvy by měly být povinné jak na základních, tak na středních školách a hlavně se pokusit studenty co nejvíce zaujmout. Většina dotazovaných studentů byla se svým studovaným oborem spokojena, u těchto studentů bývá lepší šance uplatnit se na trhu práce (např. zvyšování znalostí z oboru vlastní iniciativou) a u těch, kteří s oborem spokojeni nebyli, byl příčinou jejich nespokojenosti především náhodný výběr oboru po základní škole, protože neměli jasnou představu o své budoucnosti, nedostatečná praxe či zjištění že, jejich obor není v současnosti příliš perspektivní. Problémům by se dalo předejít větší informovaností o jednotlivých oborech na základních školách a větší komunikací se zaměstnavateli na školách středních. Co se týče diskriminace absolventů, většina studentů spíše zastávala postoj, že žádná diskriminace vůči nim nepanuje, což je podle mně zapříčiněno pozitivním vývojem na trhu práce za poslední roky. Studenti, kteří považovali diskriminaci za skutečnou, uváděli důvody jako strach pouštět absolventy k důležitějším pracím a příliš přehnané požadavky na délku praxe.

Co se týče jediného projektu v Královéhradeckém kraji na získávání praxe pro studenty, hodně jich o tomto projektu nevědělo, ale jinak byl velmi úspěšný a studenti, zaměstnavatelé i lektoři, kteří se ho účastnili, sdíleli kladné ohlasy a myslím si, že by stálo za uvážení postupně rozšiřovat rozsah tohoto projektu a snažit se ho co nejvíce zpropagovat. Větší část studentů měla poměrně odpovídající představy o výši mzdy při nástupu do prvního zaměstnání, studenti také upřednostňují možnost přestěhování se za prací nad delším dojížděním. Zaměstnavatelé neprojevovali nezáměr o zaměstnávání absolventů a jako jejich největší pozitivum vidí jejich schopnost rychle se učit, přinášet nové nápady a inovace, větší schopnost pracovat s novými technologiemi a nezavádění návyků z předchozích zaměstnání. Práci s absolventy hodnotili spíše pozitivně a u těch s negativními zkušenostmi zmiňovali zejména nadhodnocování vlastních schopností a absenci pracovní morálky. Očekával jsem

větší tendenci zaměstnavatelů spoléhat se na dotace při přijímání absolventů, ale odpovědi byly vyrovnané, ti kteří by uvítali poskytnutí dotací, by měli představu o vyplácení příspěvků ve formě třetiny hrubé mzdy zaměstnaného absolventa po dobu půl roku, což si myslím je požadavek v rozumné míře, a alespoň by byla navýšena motivace u zaměstnavatelů přijímat více absolventy nežli pouze automaticky upřednostňovat uchazeče, kteří mají praxi a vytvářet takzvaný „začarovaný kruh“, kde není možné získat požadovanou praxi bez předchozí praxe. Zaměstnavatelé lépe hodnotili teoretické znalosti vycházejících absolventů než ty praktické, pokud by více probíhala komunikace mezi zaměstnavateli a školami, jak zařadit do výuky více hodin praxe ve firmách, myslím si, že poté by tyto problémy ubyly.

Zaměstnanci firem sloužili jako předobraz chování absolventů po nástupu do zaměstnání. Absolventi většinou preferují hledat pracovní místo déle, pokud bude odpovídat jejich oboru, než aby přijmuli místo, které mu odpovídat nebude, ale naskytne se dříve. Hlavním faktorem je jak dlouho bude tato doba trvat, za mě je nejdelší přijatelná doba půl roku, poté by měl absolvent volit možnost přijmout práci mimo obor a hledat jiné zaměstnání při jejím vykonávání. Nenalezení práce v oboru nemusí okamžitě znamenat nespokojenost s vykonávanou prací ale u těch, kteří nespokojenost projeví, převažovali právě ti, kteří svůj stav nehodlají nijak měnit, a to při dnešní situaci na trhu práce je dle mého názoru chyba. Zastávali také názor, že problém se zaměstnáváním absolventů je i zapříčiněn stále přibývajícím počtem absolventů humanitních oborů vysokých škol bez reálného uplatnění v době, kdy je nedostatek absolventů výučních oborů.

Podle pracovníků úřadů práce je s většinou absolventů dobrá spolupráce a práce se jím v průměru podaří najít do 3 až 5 měsíců po zařazení do evidence nezaměstnaných, mezi problematickými skupinami je vidí asi jako nejméně problematické a projekt Záruky pro mladé, který podporuje jejich zaměstnávání, hodnotí velmi kladně.

U porovnávacích otázek mezi skupinami se u absolventů kromě praxe nejvíce cení ochota vzdělávat se, a že zaměstnavatelé jsou si plně vědomi toho, že mají sklon dávat přednost uchazečům s praxí oproti absolventům škol, dále je také hodně požadována co největší flexibilita u uchazečů o zaměstnání. Všechny skupiny se shodly na tom, že hlavním problémem je nedostatečná praxe absolventů ze škol kromě zaměstnavatelů, kteří za hlavní problém vidí přehnané požadavky, co se týče mzdového ohodnocení prvního místa, a pak až nedostatek praxe. Dále jsem zjistil, že všeobecný názor je, že absolventi preferují hlavně

vysoké finanční ohodnocení což není až taková pravda, protože u průzkumu studentů vycházelo, že jim o finanční hodnocení jde téměř stejně jako o to mít možnost pracovat v oboru a mít možnost kariérního postupu při dobře odvedené práci. A co mohou absolventi udělat proto, aby zájem o jejich zaměstnávání vzrostl ještě více? Snažit se co nejvíce zapůsobit při pohovoru, klást důraz na samovzdělávání, nespolehat se tolik na současný školský systém, protože si myslím, že sice získají hodně teoretických znalostí, ale praktických nikoliv, a pokud je to možné, najít si brigádu v oboru již při studiích a také si doplnit co nejvíce možných vzdělávacích kurzů příslušných ke studovanému oboru, v administrativních a obchodních odvětvích co nejvíce zlepšit jazykové dovednosti a umět co nejlépe zacházet s programy typu MS office, které jsou při těchto pracích nepostradatelné. Dále snažit se odlišovat inovativními nápady, nebát se v začátcích přijmout méně placené místo a po přijetí do zaměstnání projevovat pokoru ke zkušenějším spolupracovníkům, získat co nejvíce zkušeností, jak jen je to možné a projevit ochotu vzdělávat se, protože dokončením školy učení nekončí, nýbrž teprve začíná.

6 Závěr

Díky této práci jsem zjistil, že v Královéhradeckém kraji byla situace na trhu práce poměrně pozitivní a že se v prvních čtyřech letech sledovaného období v rámci Královéhradeckého kraje neustále zlepšovala ovšem ne takovým tempem jako u větší části ostatních krajů, v předchozích dvou letech (rok 2019 a začátek roku 2020) byla pro absolventy všeobecně nejprůzračnější situace pro nalezení práce za posledních pět let.

Dále byly alespoň částečně vyčleněny odvětví, které jsou nejvíce perspektivní, a kterým se v současné době spíše vyhnout, a že trend celkového poklesu nezaměstnanosti absolventů na trhu práce se již velmi pravděpodobně zlepšovat nebude zejména také kvůli současné pandemii a jejímu celosvětovému vlivu na ekonomiku. Je tedy velká pravděpodobnost, že tyto změny v důsledku této krize budou absolventi nadále pociťovat v průběhu dalších let.

Za nejdůležitější pro mou práci považuji výsledky z dotazníkového šetření, které dle mého názoru mohou pomoci k lepšímu vzájemnému porozumění situace na trhu práce mezi jednotlivými subjekty. Subjekty, které mám v tomto případě na mysli, jsou budoucí absolventi chystající se na vstup na trh práce, zaměstnanci, kteří si již touto fází prošli, zaměstnavatelé, kteří budou absolventy přijímat a specializovaní pracovníci na úradech práce, kteří s absolventy pracují.

Ze získaných odpovědí od všech respondentů jsem rovněž odvodil řadu doporučení pro jednotlivé subjekty na trhu práce – např. zaměstnavatelé a školy by měly sladit výuku, výuka o aktuální situaci pracovních míst pro vyučovaný obor (vstupní podmínky, očekávaná nástupní mzda, množství volných pracovních míst atd.), aktivně poskytovat co největší množství informací na základních školách o středních školách a jejich oborech (nenechávat tuto zátěž jen na žácích samotných), zpřísnit přijímání studentů na vysoké školy, a zadat lehčí podmínky pro vstup na vyšší odborné školy pro lepší rozdělení studentů mezi těmito dvěma stupni vzdělání, neohlížení se absolventů jen po výši mzdy/platu, ale i po možnosti pracovat v oboru a pracovních benefitech, neohlížet se pouze na množství praxe, ale na snahu při pracovních pohovorech atd.

Doufám, že zjištěné údaje z dotazníkového šetření o názorech všech subjektů na trhu práce a informace o vývoji nezaměstnanosti podle jednotlivých oborů v Královéhradeckém kraji, budou využity a pomohou jak studentům při orientaci na trhu práce, zaměstnavatelům při zaměstnávání nových zaměstnanců z řad absolventů, pracovníkům úřadů práce při práci s absolventy, tak i školám pro zajištění co nejlepší přípravy žáků a absolventů na vstup do světa zaměstnaných.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

1. BOŽENA, Buchtová, Šmajš JOSEF a Boleloucký ZDENĚK. Nezaměstnanost. 2., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4282-3.
2. University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=697643
3. Nezaměstnanost: co to je? - Finance.cz. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/trh-prace/nezamestnanost/>
4. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Hospodářský cyklus [online]. c2019 [citováno 21. 03. 2020]. Dostupný z WWW: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BD_cyklus&oldid=17128947
5. Hospodářský vývoj - Finance.cz. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/h/hospodarsky-vyvoj/>
6. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Úřad práce České republiky [online]. c2020 [citováno 30. 03. 2020]. Dostupný z WWW: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C3%9A%C5%99ad_pr%C3%A1ce_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky&oldid=18250143
7. 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>
8. Aktivní politika zaměstnanosti - Úřad práce. Úřad práce ČR - Úřad práce [online]. Copyright © [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/aktivni-politika-zamestnanosti-1>
9. Metodické vysvětlivky | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/3101-05-za_4__ctvrtleti_2005-metodicke_vysvetlivky
10. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo | Manažerský slovník | ELSE AZ s.r.o.. Firemní kurzy, manažerské tréninky a školení, hodnocení zaměstnanců a koučování | ELSE AZ s.r.o. [online]. Copyright © 2020 [cit. 14.04.2020]. Dostupné z: <http://www.elseaz.cz/slovník/ekonomicky-neaktivni-obyvatelstvo/>

11. Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D. Makroekonomie I [online]. Copyright © [cit. 21.03.2020].
Dostupné z:
http://www2.ef.jcu.cz/~jsetek/Makroekonomie_1/cviceni/Makroekonomie%208.%20cvi%20C4%8Den%C3%AD.pdf
12. Nezaměstnanost absolventů podle oborů vzdělání | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02/Nezamestnanost-absolventu-podle-oboru-vzdelani>
13. [online]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/trh-prace-labour-market>
14. 84. Trh práce (poptávka, nabídka a rovnováha) - Ius Wiki. start - Ius Wiki [online].
Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/tnh/pfuk/tnh/zkouska/otazka-84>
15. BROŽOVÁ, Dagmar. Společenské souvislosti na trhu práce. Praha: Sociologické Nakladatelství (SLON), 2003. ISBN 80-86429-16-4.
16. EKONOMICKÉ DŮSLEDKY NEZAMĚSTNANOSTI - Ekonomie otázky.
Ekonomie otázky - Vše co student potřebuje vědět [online]. Copyright © 2020.
Všechna práva vyhrazena. [cit. 31.03.2020]. Dostupné z: <https://ekonomie-otazky.studentske.cz/2008/07/ekonomick-dsledky-nezamstnanosti.html>
17. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Hrubý domácí produkt [online]. c2019 [citováno 31. 03. 2020]. Dostupný z WWW:
https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Hrub%C3%BD_dom%C3%A1c%C3%AD_produkt&oldid=17874158
18. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Absolvent [online]. c2019 [citováno 20. 03. 2020].
Dostupný z WWW:
<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Absolvent&oldid=17115076>
19. Kdo je považován za absolventa? | NICM. NICM | Národní informační centrum pro mládež [online]. Copyright © [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/kdo-je-dle-prava-absolvent>
20. [online]. Copyright © 2020 [cit. 20.03.2020]. Dostupné z:
<http://www.cechmal.cz/index.php?cmd=item&id=115&menuID=68>
21. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Vyšší odborná škola [online]. c2019 [citováno 20. 03. 2020]. Dostupný z WWW:
https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Vy%C5%A1%C5%A1%C3%AD_odborn%C3%A1_%C5%A1kola&oldid=17684755

22. kognitivní - ABZ.cz: slovník cizích slov. ABZ.cz: slovník cizích slov - on-line hledání [online]. Copyright © [cit. 22.03.2020]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/kognitivni>
23. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Transakční náklady [online]. c2018 [citováno 22. 03. 2020]. Dostupný z WWW: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Transak%C4%8Dn%C3%AD_n%C3%A1klady&oldid=16423994
24. ANÝŽOVÁ, Petra, Jiří VEČERNÍK, Věra CZESANÁ, Michal JANIČKO, Martina KOUTNÁ, Martina MYSIKOVÁ a Miroslav PROCHÁZKA. Vzdělání, dovednosti a mobilita: Zaměstnání a trh práce v České republice a evropských zemích. Praha: Karolinum, 2019. ISBN 978-80-246-4294-9.
25. Statistická ročenka Královéhradeckého kraje - 2018 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2018>
26. Královéhradecký kraj měl k 30. 6. 2020 celkem 551 493 obyvatel | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xh/kralovehradecky-kraj-mel-k-30-6-2020-celkem-551-493-obyvatel#:~:text=6.,obyvatel%20%7C%20%C4%8CS%C3%9A%20v%20Hradci%20Kr%C3%A1lov%C3%A9>
27. Statistická ročenka Královéhradeckého kraje - 2020 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2020>
28. Organizační statistika - Kraj | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/oranizacni_struktura-xh
29. Průměrná mzda v Královéhradeckém kraji v roce 2020 vzrostla o 5 % | ČSÚ v Hradci Králové. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: shorturl.at/eimvQ
30. Statistický bulletin - Královéhradecký kraj - 1. až 3. čtvrtletí 2019 | [online]. Dostupné z: <https://www.statistika.info/csu/czso/f-vyberove-setreni-pracovnich-sil-tpuxqwfezn>
31. Průvodce - MPSV Portál [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>
32. IDNES.cz [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/urad-prace-nezamestnanost-2018-prosinec.A190109_092350_ekonomika_fih

33. KOMENTÁŘ nezaměstnanost, ČR, prosinec 2019: | Generali Investments - investice do podílových fondů. Generali Investments - investice do podílových fondů [online]. Copyright © [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <https://www.generalinvestments.cz/makroekonomicke-komentare/komentar-nezamestnanost-cr-prosinec-2019.html>
34. Česko jako montovna? Mezi volnými místy dominují profese se základním vzděláním | BusinessInfo.cz. BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Copyright © 1997 [cit. 26.03.2020]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/cesko-jako-montovna-mezi-volnymi-misty-dominuji-profese-se-zakladnim-vzdelanim/>
35. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496233-nezamestnanost-srpen-2017/>
36. Nezaměstnanost podle analytiků nemá už téměř kam klesnout | [online]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/news-nezamestnanost-podle-analytiku-nema-uz-temer-kam-klesnout/>
37. Atlas školství | [online]. Dostupné z: <http://www.atlasskolstvi.cz>
38. Statistiky. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 14.02.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statistiky>
39. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/>
40. Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/>
41. BURDOVÁ, Jeny, Gabriela DOLEŽALOVÁ, Daniela CHAMOUTOVÁ, et al. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2013 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2014 [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-031-2. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-89>
42. VOJTĚCH, Jiří, Helena ÚLOVCOVÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Gabriela DOLEŽALOVÁ, Pavla PATEROVÁ a Martin ÚLOVEC. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2015

- [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-102-9. Dostupné z:
<http://www.nuv.cz/t/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2014>
43. DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Pavla PATEROVÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC, Jiří VOJTĚCH a Jan KOUCKÝ. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2015 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016 [cit. 2021-02-15]. ISBN 978-80-7481-154-8. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2015>
44. ÚLOVEC, Martin. Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016 [online]. In: . Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z:
<https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->
45. DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Daniela CHAMOUTOVÁ, Hana NOVOTNÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2017 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2018 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-205-7. Dostupné z:
<https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-150>
46. CHAMOUTOVÁ, Daniela, David KLEŇHA, Jan KOUCKÝ, Jana TRHLÍKOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2018 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2019 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7481-233-0. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/uplatneni-absolventu-skol-na-trhu-prace-2018>
47. CHAMOUTOVÁ, Daniela, Hana NOVOTNÁ, Miroslav LÍBAL, Jana TRHLÍKOVÁ a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce 2019 [online]. Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 2020 [cit. 2021-02-03]. ISBN 978-80-7578-032-4. Dostupné z:
<https://infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-171>

48. ÚLOVEC, Martin. Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2016 [online]. In: Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2016, s. 1-43 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z:
<https://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-138&NazevSeo=Nezamestnanost-absolventu-skol-se-strednim-a->
49. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/58775432/320193-17q4a01.pdf/3c99ab05-2d16-40c1-a085-fd4ef8310b94?version=1.0>
50. Rok 2016 přinesl pozitivní ekonomické výsledky | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/rok-2016-prinesl-pozitivni-ekonomicke-vysledky>
51. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-rok-2017>
52. Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2017 a strategie APZ pro rok 2018 [online]. In: . 2018. Hradec Králové: Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Hradci Králové, s. 1-63 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z:
<https://www.uradprace.cz/documents/37855/962916/hkkraj2017.pdf/5d569e54-601a-668b-e569-06738699cb53>
53. Vývoj ekonomiky České republiky - rok 2018 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-rok-2018>
54. Analýza ekonomického vývoje - v roce 2019 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/analyza-ekonomickeho-vyvoje-v-roce-2019>
55. Vývoj ekonomiky České republiky - 1. čtvrtletí 2020 | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-ekonomiky-ceske-republiky-1-ctvrtleti-2020>
56. Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání) [online]. Copyright © [cit. 11.02.2021]. Dostupné z:
http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/Nezamestnanost/08_KralovehradeckyNZ_2019.pdf

57. ČTK: Bez práce jsou nejvíc vyučení, mají omezené možnosti | EDUin. EDUin | Informační centrum o vzdělávání [online]. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/clanky/ctk-bez-prace-jsou-nejvic-vyuceni-maji-omezene-moznosti>
58. | . České noviny | ČeskéNoviny.cz [online]. Copyright © Copyright 2021 ČTK [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nezamestnanost-v-unoru-klesla-pokles-se-ceka-i-nadale/1863672>
59. Kurzy.cz [online]. [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>
60. Jan Bureš: Ekonomické dopady koronaviru - Patria.cz. Investice, ekonomika a finance, kurzy, akcie, měny a komodity - Patria.cz [online]. Copyright © 1997 [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/4365055/jan-bures-ekonomicke-dopady-koronaviru.html>
61. 24. VZDĚLÁVÁNÍ | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/24-vzdelavani-p4gf18xavc>
62. VOŠ se marně snaží o větší napojení na vysoké školy - Novinky.cz. Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu [online]. Copyright © 2003 [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/vos-se-marne-snazi-o-vetsi-napojeni-na-vysoke-skoly-40007099>
63. Průzkum Randstad: Lepší práci najdete nejlépe na pracovních portálech a na základě osobních kontaktů a doporučení | Randstad Czech. Nabídka práce | Randstad Česká republika [online]. Copyright © Randstad N.V. 2020. V [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://www.randstad.cz/o-nas/tiskove-zpravy/randstad-news/pruzkum-randstad-lepsi-praci-najdete-nejlepe-na-pracovnich-portalech-a-na-zaklade-osobnich-kontaktu-a-doporuceni/>
64. Wikipedie: Otevřená encyklopedie: EURES [online]. c2019 [citováno 3. 04. 2020]. Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=EURES&oldid=16993772>
65. Jak jsou absolventi spokojeni se svým vzděláním?, Národní ústav pro vzdělávání. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Copyright © [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vystupy/jak-jsou-spokojeni-absolventi>
66. BERÁNKOVÁ, Kateřina. Praxe versus vzdělání. HR forum, 2010, č. 5. ISSN 1212-690X.

67. ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, Božena, Josef ŠMAJS a Zdeněk BOLELOUCKÝ.
Nezaměstnanost. 2., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada).
ISBN 978-80-247-4282-3
68. Pololetní statistiky absolventů. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021].
Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/pololetni-statistiky-absolventu>
69. Struktura uchazečů a volných míst. 302 Found [online]. Copyright © [cit. 03.02.2021].
Dostupné z: <https://data.mpsv.cz/web/data/struktura-uchazecu-a-volnych-mist>
70. Zaměstnaný absolvent - Zaměstnaný region . Zaměstnaný region - Zaměstnaný region
[online]. Copyright © Zaměstnaný region [cit. 28.04.2020]. Dostupné z:
<https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>
71. Skončil projekt Zaměstnaný absolvent – dopadl na výbornou - Zaměstnaný region .
Zaměstnaný region - Zaměstnaný region [online]. Copyright © Zaměstnaný region
[cit. 27.03.2020]. Dostupné z: [https://www.zamestnanyregion.cz/cs/novinky/2018-09-
skoncil-projekt-zamestnany-absolvent-undefined-dopadl-na-vybornou](https://www.zamestnanyregion.cz/cs/novinky/2018-09-skoncil-projekt-zamestnany-absolvent-undefined-dopadl-na-vybornou)
72. VYHODNOCENÍ PORADENSKÝCH AKTIVIT ROK 2018 [online]. In: . Centrum
investic, rozvoje a inovací, 2018, s. 1-24 [cit. 2021-02-04]. Dostupné z:
<https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>
73. VYHODNOCENÍ PRAXÍ V ROCE 2018 [online]. In: . Centrum investic, rozvoje a
inovací, 2018, s. 1-40 [cit. 2021-02-04]. Dostupné z:
<https://www.zamestnanyregion.cz/cs/zamestnany-absolvent>
74. Medián — Matematika.cz. Matematika pro střední a základní školy — Matematika.cz
[online]. Copyright © 2006 [cit. 27.03.2020]. Dostupné z:
<https://matematika.cz/median>
75. Obor vzdělání Obchodní akademie 63-41-M/02 | Infoabsolvent.cz. Informační systém
o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z:
<https://www.infoabsolvent.cz/Obory/KartaOboru/6341M02>
76. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Dostupné
z: <https://www.finance.cz/521436-jaky-je-rozdil-mezi-platem-a-mzdou/>
77. Overview - Europe 2020 Indicators - Eurostat. European Commission | Choose your
language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Copyright ©
European Union [cit. 03.02.2021]. Dostupné z:
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators>

78. Služby. Služby [online]. Copyright © 2011 [cit. 03.02.2021]. Dostupné z: <https://objednavky.nuv.cz/detail/32-projekt-apiv-a-akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani/1726-case-management-ve-skolske-praxi>
79. Úlovec, Martin, POTŘEBY ZAMĚSTNAVATELŮ A PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ŠKOL – KOMPARAČNÍ ANALÝZA 2014 [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné na: <http://www.nuv.cz/t/potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu-skol-6>
80. Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji - Úřad práce. Úřad práce ČR - Úřad práce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/zaruky-pro-mlade-v-kralovehradeckem-kraji>
81. Ekonomika, management | [online]. Dostupné z: <http://ekonomika-managment.studentske.cz/2008/03/hospodsk-sektory.html>
82. Není snadné najít práci | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://infoabsolvent.cz/Rady/Clanek/7-2-16>
83. Koncepce politiky nezaměstnanosti 2013-2020 | [online]. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/file/8987/>
84. Výzkum postojů středoškoláků v ČR 2017 [online]. In: . Praha: Median, 2017, s. 1-61 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/nove/projekty/pruzkumy-setreni/vyzkum_2017.pdf
85. Projektová výuka - Wiki. Wiki - Wiki [online]. Copyright ©2020 Národní pedagogický institut ČR [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/P/Projektov%C3%A1_v%C3%BDuka
86. Skupinová výuka - Wiki. Wiki - Wiki [online]. Copyright ©2020 Národní pedagogický institut ČR [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/S/Skupinov%C3%A1_v%C3%BDuka
87. PROKOP, Daniel a Tomáš DVOŘÁK. ANALÝZA VÝZEV ČESKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ [online]. In: . Praha: Nadační fond Eduzmena, 2019, s. 1-67 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://eduzmena.cz/2019/05/13/analyza-vyzev-ceskeho-vzdelavani/>

88. What is Microsoft Office? - Definition from Techopedia. Techopedia: Educating IT Professionals To Make Smarter Decisions [online]. Copyright © 2021 Techopedia Inc. [cit. 08.02.2021]. Dostupné z: <https://www.techopedia.com/definition/20737/microsoft-office>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Mapa Královéhradeckého kraje.....	23
Obrázek 2 - Vzorec výpočtu horizontálního nesouladu oboru vzdělání a profese.....	100
Obrázek 3 – Míra spokojenosti praktikantů s praxí	105
Obrázek 4 - Míra spokojenosti zaměstnavatelů s praktikanty.....	106
Obrázek 5 - Vývoj předčasných odchodů ze vzdělávání v ČR	110
Obrázek 6 - Preference absolventů jako nové pracovní síly	115
Obrázek 7- Akceptace praxe mezi zaměstnavateli v jednotlivých ekonomických sektorech.	119

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vývoj celkové nezaměstnanosti s vyznačenými výkyvy.....	25
Tabulka 2 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 1. část	31
Tabulka 3 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 2. část	31
Tabulka 4 - Názvy škol a oborů v okrese Hradec Králové 3. část	32
Tabulka 5 - Názvy škol a oborů v okrese Trutnov	33
Tabulka 6 - Názvy škol a oborů v okrese Náchod	34
Tabulka 7 - Názvy škol a oborů v okrese Jičín	35
Tabulka 8 – Názvy škol a oborů v okrese Rychnov nad Kněžnou.....	36
Tabulka 9 - Nezaměstnanost v kategoriích vzdělání podle procentuální difference.....	54
Tabulka 10 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2016/2017	57
Tabulka 11 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2017/2018	62
Tabulka 12 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2018/2019	67
Tabulka 13 - Nezaměstnanost absolventů v rámci úřadu práce za období roku 2019/2020	72
Tabulka 14 - Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst v rámci úřadu práce za roky 2016, 2017, 2018.....	76
Tabulka 15 - Poměr nabídky a poptávky volných pracovních míst v rámci úřadu práce za roky 2019, 2020.....	77
Tabulka 16 - Index poptávky a nabídky práce na pracovních úřadech Královéhradeckého kraje za období 2016 až 2020.....	78

Tabulka 17 - Korelace ekonomických faktorů ovlivňující nezaměstnanost absolventů	80
Tabulka 18 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání.....	82
Tabulka 19 - Míra nezaměstnanosti oborových skupin	83
Tabulka 20 - Porovnání míry nezaměstnanosti a procentuální diference nezaměstnanosti	87
Tabulka 21 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za roky 2016 a 2017	90
Tabulka 22 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za roky 2018 a 2019	90
Tabulka 23 - Míra nezaměstnanosti kategorií vzdělání jednotlivých krajů za rok 2020	91
Tabulka 24 - Mediány mezd a platů v Královéhradeckém kraji za rok 2018	107
Tabulka 25 - Porovnání výsledků první otázky	130
Tabulka 26 - Porovnání výsledků druhé otázky	132
Tabulka 27 - Porovnání výsledků třetí otázky	133

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj celkové nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji.....	25
Graf 2 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle vzdělání.....	28
Graf 3 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle zaměření oborů	29
Graf 4 - Struktura škol v Královéhradeckém kraji dle zaměření oborů	29
Graf 5 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2016	55
Graf 6 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2017	56
Graf 7 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2017	61
Graf 8 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2018	61
Graf 9 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2018	66
Graf 10 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2019	66
Graf 11 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2019	71
Graf 12 - Nezaměstnanost podle oborových skupin 2020	71
Graf 13 - Otázka, který typ školy studujete?.....	94
Graf 14 - Otázka, jaký je Váš studovaný obor?	95
Graf 15 - Otázka, jste muž nebo žena?.....	95
Graf 16 - Otázka, jaký je Váš věk?	96
Graf 17 - Otázka, co plánujete po absolvování školy?.....	96
Graf 18 - Otázka, byl/a jste někdy obeznámen/a s prostředím úřadu práce a registrací na něm?	98

Graf 19 - Otázka, chcete pracovat v oboru, který jste vystudoval/a?.....	100
Graf 20 - Otázka, upřednostňují zaměstnavatelé i absolventy, nebo vůči nim existuje určitá diskriminace?	101
Graf 21 - Otázka, byl/a jste někdy zapojen/a do projektu Zaměstnaný absolvent?	103
Graf 22 - Otázka, jaký si představujete nástupní plat/mzdu ve Vašem prvním zaměstnání?	106
Graf 23 - Otázka, jakou dobu jste ochoten/na dojíždět do práce?.....	108
Graf 24 - Otázka, byla volba oboru, který jste vystudoval nebo studujete, správná?	108
Graf 25 - Otázka, zvolte důvody, kvůli kterým si myslíte, že Vaše volba oboru nebyla správná?	112
Graf 26 - Otázka, jste nakloněn/a pro zaměstnávání absolventů?.....	114
Graf 27 - Otázka, jaké jsou Vaše zkušenosti při zaměstnávání absolventů?	116
Graf 28 - Otázka, nejčastěji přijímáte zaměstnance, s jakým vzděláním?	117
Graf 29 - Otázka, myslíte si, že by zaměstnávání absolventů mělo být dotováno?	117
Graf 30 - Otázka, které faktory pro přijímání nových zaměstnanců upřednostňujete?.....	119
Graf 31 - Otázka, jak byste oznámkovali připravenost absolventů naším školním systémem? 1. část praxe.....	120
Graf 32 - Otázka, jak byste oznámkovali připravenost absolventů naším školním systémem? 2. část vzdělání	120
Graf 33 - Otázka, jste muž nebo žena?.....	121
Graf 34 - Otázka, kolik je Vám let?	121
Graf 35 - Otázka, jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	122
Graf 36 - Otázka, odpovídalo Vaše první pracovní místo Vaším představám?.....	123
Graf 37 - Otázka, nastoupil jste na první pracovní místo ve Vašem oboru?.....	123
Graf 38 - Otázka, pracujete momentálně ve Vašem oboru?	124
Graf 39 - Otázka, pokud nepracujete ve Vašem oboru jste se současnou situací spokojen/a?	125
Graf 40 - Otázka, myslíte si, že v současnosti mají lidé po ukončení studia problém při hledání práce?	125
Graf 41 - Otázka, jak často za posledních 5 let či za dobu Vašeho pracovního poměru pracujete s absolventy?	127
Graf 42 - Otázka, jak byste seřadil/a následující ohrožené skupiny pro zaměstnávání?.....	128
Graf 43 - Otázka, pozorujete rozdíl v rychlosti nalezení zaměstnání u lidí v projektu Záruky pro mladé či nikoliv?	129

8 Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazníkové šetření – Průzkum preferencí studentů před vstupem na trh práce

Průzkum preferencí studentů před vstoupením na trh práce

Dobrý den, jmenuji se Lukáš Plítek, jsem studentem České zemědělské univerzity v Praze oboru Veřejná správa a regionální rozvoj a vypracovávám bakalářskou práci na téma Uplatnění absolventů středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji. V tomto dotazníkovém průzkumu bych rád zjistil nejvíce se vyskytující preference u studentů posledních ročníků středních a vyšších odborných škol zejména v oblasti na téma absolventi na trhu práce a jejich zkušenosti se studiem zvoleného oboru a preferencemi pro zaměstnání. Předem mnohokrát děkuji za vyplnění a za Váš drahocenný čas.

*Povinné pole

1. Druh školy (například Gymnázium, Obchodní akademie) *

---

2. Studovaný obor *

---

3. Jaké je Vaše pohlaví *

Označte jen jednu elipsu.

Muž

Žena

4. Jaký je váš věk? *

---

5. Co plánujete po absolvování školy? *

Označte jen jednu elipsu.

- Nastoupit do pracovního procesu - zaměstnanec
- Nastoupit do pracovního procesu - podnikatel
- Pokračovat ve studiu - jiná střední škola
- Pokračovat ve studiu - vyšší odborná škola
- Pokračovat ve studiu - vysoká škola
- Pokračovat ve studiu - jednoroční pomaturitní studium
- Pokračovat ve studiu - maturitní nástavba (Obory s výučním listem)

6. Jaký způsob hledání zaměstnání po ukončení studii budete nejvíce preferovat? *

Označte jen jednu elipsu.

- Prostřednictvím úřadu práce
- S pomocí známostí
- Přes internetové portály
- S pomocí školy (například: díky praxi)
- Osobní dotazování v sídle zaměstnavatele
- Jiné: _____

7. Byl jste někdy obeznámen/a s prostředím úřadu práce a případně jak postupovat při registraci na něm? A pokud ano, kde a kým? Při odpovědi ano odpovězte na otázku níže. *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

8. Kde jste byl/a obeznámen/a s prostředím úřadu práce, popřípadě s postupem registrace na něm?

---

9. Chcete pracovat v oboru, který jste vystudoval/a? A pokud ne tak proč? Při odpovědi ne odpovíte na otázku níže. *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

10. Proč nechcete pracovat v oboru který jste vystudoval?

---

11. Při výběru zaměstnání budete nejvíce preferovat *

Označte jen jednu elipsu.

Finanční ohodnocení

Blízkost pracovního místa bydliště

Zaměstnanecké benefity (delší dovolené, firemní notebook, stravenky atd.)

Dobrý pracovní kolektiv

Možnost kariérního postupu, vzdělávání se v oboru

12. Myslíte si že, zaměstnavatelé dostatečně upřednostňují absolventy či si myslíte, že vůči nim existuje určitá diskriminace? A pokud ano tak proč? Při odpovědi ano odpovězte na otázku níže. *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

13. Proč si myslíte že zaměstnavatelé nedostatečně zaměstnávají absolventy a že vůči nim existuje určitá diskriminace?

---

14. Byl jste někdy zapojen/a do projektu Zaměstnaný absolvent umožňující získat absolventům praxi? A pokud ano, jak ho hodnotíte? Při odpovědi ano odpovězte na otázku níže. *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne, ale měl/a jsem tu možnost

Ne

15. Jak hodnotíte projekt Zaměstnaný absolvent?

---

16. Jaký si představujete nástupní plat ve vašem prvním zaměstnání (hodnoty v hrubé mzdě) *

Označte jen jednu elipsu.

- 16 000 a méně
 16 000 - 21 000
 21 000 - 26 000
 26 000 a více

17. Jakou dobu jste ochoten/na dojíždět do práce? *

Označte jen jednu elipsu.

- Do 20 minut
 20 až 30 minut
 30 až 60 minut
 120 a více minut
 Jsem ochoten/na se kvůli práci přestěhovat

18. Co podle vás můžete zaměstnavateli nabídnout? (Zvolte co jsou podle vás vaše nejsilnější stránky z těchto možností) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Znalost práce na PC
 Komunikativnost
 Ochotu vzdělávat se
 Flexibilita
 Znalosti v oboru
 Jazykové znalosti

Jiné: _____

19. Byla volba oboru, který jste vystudovali nebo studujete, správná? Při odpovědi ne odpovíte na otázku níže. *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

20. Zvolte důvody, kvůli kterým si myslíte, že vaše volba oboru nebyla správná. (Můžete zvolit více odpovědí)

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

Obor je příliš náročný

Obor mě již nezajímá

Obor není platově perspektivní

Nedostatečná příprava na vstup do praxe

V oboru se velice těžce hledá zaměstnání

Nedostatečná příprava na vyšší odbornou školu/vysokou školu

Obor vyžaduje pokračování studii na vysoké škole pro nalezení zaměstnání

O studování oboru jsem měl/a jiné představy

Jiné: _____

21. Které důvody podle Vás tvoří hlavní problém pro nepřijímání absolventů do zaměstnání? (Můžete zvolit více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

Nedostatečná praxe a zkušenosti k výkonu dané práce

Nízká pracovní morálka

Nereálné představy o prvním pracovním místě - vysoká mzda, benefity atd.

Náklady a čas vynaložený na zaškolení nového zaměstnance

Jiné: _____

22. Jaké jsou podle Vás příčiny nezaměstnanosti u absolventů SŠ a VOŠ?
(Ohodnoťte na stupnici) *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1 - téměř žádná příčina	2 - nižší úroveň příčiny	3 - střední úroveň příčiny	4 - vyšší úroveň příčiny	5 - vysoká úroveň příčiny	6 - nejvyšší příčina
Nedostatečná odborná praxe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vysoký počet absolventů na trhu práce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nezájem ze strany absolventů přijímat nabídky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nedostatek specializace ve školách	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zvyšující se nároky na požadované vzdělání	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nedostatečná výše mzdy od zaměstnavatele na pozicích vhodné pro absolventy	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23. Co mohou absolventi škol udělat pro to, aby zájem zaměstnavatelů o jejich
zaměstnání byl větší?

_____

Průzkum vnímání absolventů u firem Královéhradeckého kraje

Dobrý den, jmenuji se Lukáš Plítek, jsem studentem České zemědělské univerzity v Praze oboru Veřejná správa a regionální rozvoj a vypracovávám bakalářskou práci na téma Uplatnění absolventů středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji. V tomto dotazníkovém průzkumu bych rád zjistil míru shody v názorech absolventů a zaměstnavatelů a celkové názory zaměstnavatelů na zaměstnávání absolventů. Předem mnohokrát děkuji za vyplnění a za Váš drahocenný čas.

*Povinné pole

1. Jste nakloněn/a pro zaměstnávání absolventů? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

2. Prosím odůvodněte odpověď z první otázky. *

---

3. Jaké jsou vaše zkušenosti při zaměstnávání absolventů, oznámkujte na stupnici. *

Označte jen jednu elipsu.

1 - Výborné

2 - Chvalitebné

3 - Dobré

4 - Dostatečné

5 - Nedostatečné

4. Odůvodněte prosím udělenou známku. *

---

5. Myslíte si že by zaměstnávání absolventů mělo být dotováno? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

6. Pokud ano, tak kdo, v jaké míře a na jak dlouho?

---

7. Pro přijímání nových zaměstnanců upřednostňujete? *

Označte jen jednu elipsu.

Praxi

Vzdělání

8. Jak byste oznámkovali připravenost absolventů našim školním systémem *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	1 - Výborné	2 - Chvalitebné	3 - Dobré	4 - Dostatečné	5 - Nedostatečné
Praxe	☐	☐	☐	☐	☐
Vzdělání	☐	☐	☐	☐	☐

9. Nejčastěji přijímáte zaměstnance se vzděláním? *

Označte jen jednu elipsu.

- Základním
- Středoškolským - Maturitní zkouška
- Středoškolským - Výuční list
- Vysokoškolským - Diplomovaný specialista
- Vysokoškolským - Bakalářská zkouška a vyšší

10. Kolik jste přijal za minulý rok zaměstnanců a kolik z toho bylo absolventů? *

_____

11. Co absolventi škol při hledání zaměstnání budou podle Vás nejvíce preferovat? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Finanční ohodnocení
- Blízkost pracovního místa
- Zaměstnanecké benefity
- Dobrý pracovní kolektiv
- Možnost kariérního postupu

12. Které důvody u vaší firmy tvoří hlavní problém pro nepřijímání absolventů do zaměstnání (Můžete zvolit více odpovědí) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Nedostatečná praxe a zkušenosti k výkonu dané práce
- Nízká pracovní morálka
- Nereálné představy o prvním pracovním místě uchazečů - vysoká mzda, benefity
- Náklady a čas vynaložený na zaškolení nového zaměstnance nezkušeného v pracovním prostředí

Jiné: _____

13. Pokud absolventa přijímáte, na jakém z těchto faktorů vám nejvíce záleží? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Znalost práce na PC
- Komunikativnost
- Ochota vzdělávat se
- Flexibilita
- Znalosti v oboru
- Jazykové znalosti

Jiné: _____

14. Čím mohou absolventi škol přispět k tomu aby byli na trhu práce lépe zaměstnatelní? *

Průzkum zkušeností ohledně tématu absolventi na trhu práce u zaměstnaných osob.

Dobrý den, jmenuji se Lukáš Plítek, jsem studentem České zemědělské univerzity v Praze oboru Veřejná správa a regionální rozvoj a vypracovávám bakalářskou práci na téma Uplatnění absolventů středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji. V tomto dotazníkovém průzkumu bych rád zjistil zkušenosti u zaměstnaných osob s již určitým množstvím pracovní praxe a jejich názory na problematiku absolventů na současném trhu práce. Předem mnohokrát děkuji za vyplnění a za Váš drahocenný čas.

*Povinné pole

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Označte jen jednu elipsu.

Muž

Žena

2. Jaký je Váš věk?

Označte jen jednu elipsu.

15-18

19-29

30-39

40-49

60 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Označte jen jednu elipsu.

- Základní vzdělání
- Střední škola - Výuční list
- Střední škola - Maturitní zkouška
- Vysokoškolské - Diplomovaný specialista (Vyšší odborné)
- Vysokoškolské - Bakalářská zkouška a vyšší

4. Jaké pro Vás bylo hledání prvního pracovního místa? *

Označte jen jednu elipsu.

- Snadné
- Obtížné

5. Odůvodněte odpověď na předchozí otázku. *

---

6. Odpovídalo první pracovní místo Vaším představám? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

7. Jaký byl Váš studijní obor u Vašeho nejvyššího dosaženého vzdělání? *

---

8. Jaké je Vaše současné pracovní místo?

---

9. Bylo Vaše první pracovní místo ve Vašem oboru? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

10. Pracujete momentálně ve Vašem oboru? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

11. Pokud jste odpověděl v předešlé otázce Ne jste se současnou situací spokojen/a? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne, plánuji v budoucnu hledat praxi v oboru

Ne, ale neplánuji žádnou změnu

12. Myslíte si, že v současnosti mají lidé po ukončení studia problém při hledání práce? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

13. Prosím odůvodněte Vaši odpověď na předchozí otázku.

---

14. Co absolventi při hledání zaměstnání podle Vás nejvíce preferují?

Označte jen jednu elipsu.

- Finanční ohodnocení
- Blízkost pracovního místa
- Zaměstnanecké benefity
- Dobrý pracovní kolektiv
- Možnost kariérního postupu, výběr práce která dotyčného baví

15. Které důvody dle Vás tvoří hlavní problém pro nepřijímání absolventů do zaměstnání?

Označte jen jednu elipsu.

- Nedostatečná praxe a zkušenosti k výkonu dané práce
- Nízká pracovní morálka
- Nereálné představy o prvním pracovním místě - vysoká mzda, benefity atd.
- Náklady a čas vynaložený na zaškolení nového zaměstnance nezkušeného v pracovním prostředí
- Jiné: _____

16. Na kterém z těchto faktorů si myslíte, že zaměstnavatelům obecně nejvíce záleží?

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Znalost práce na PC
- Komunikativnost
- Ochota vzdělávat se
- Flexibilita
- Znalosti v oboru
- Jazykové znalosti

Jiné: _____

17. Čím mohou absolventi škol přispět k tomu, aby byli na trhu práce lépe zaměstnatelní?

Průzkum o absolventech na úřadech práce Královéhradeckého kraje.

Dobrý den, jmenuji se Lukáš Plítek, jsem studentem České zemědělské univerzity v Praze oboru Veřejná správa a regionální rozvoj a vypracovávám bakalářskou práci na téma Uplatnění absolventů středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji. V tomto dotazníkovém průzkumu bych rád zjistil u odborných pracovníků úřadu práce jejich zkušenosti a názory na problematiku absolventů na současném trhu práce. Předem mnohokrát děkuji za vyplnění a za Váš drahocenný čas.

*Povinné pole

1. Jak často za posledních 5 let či za dobu vašeho pracovního závazku pracujete s absolventy? Ohodnoťte na stupnici *

Označte jen jednu elipsu.

- 1 - velmi často
 2 - často
 3 - občasné
 4 - téměř nikoliv
 5 - nikdy

2. Jak dlouho podle Vašeho osobního odhadu trvá pro absolventy práci nalézt? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1 až 2 měsíce
 3 až 5 měsíců
 Půl roku až rok
 Rok a více

3. Pokud jste v předchozí otázce označil/a "Půl roku až rok" nebo "Rok a více" napište proč si myslíte že tomu tak je.

---

4. Jak by jste seřadil/a následující problematické skupiny zaměstnávání? (Ke každé přiřadte jednu úroveň problematičnosti, bez opakování) *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	Velmi málo problematická	Mírně problematická	Středně problematická	Hodně problematická	Velmi hodně problematická
Starší 50 let	☐	☐	☐	☐	☐
Lidé se zdravotním postižením	☐	☐	☐	☐	☐
Propuštění po výkonu trestu	☐	☐	☐	☐	☐
Ženy po rodičovské dovolené	☐	☐	☐	☐	☐
Absolventi	☐	☐	☐	☐	☐

5. Pozorujete znatelný rozdíl v rychlosti nalezení zaměstnání u lidí zařazených do projektu Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji či nikoliv? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano, velmi znatelně
- Ano, mírně znatelně
- Ne

6. Uvítal/a by jste nějaké změny v rámci tohoto projektu? *

---

7. Co absolventi při hledání zaměstnání podle Vás nejvíce preferují? *

Označte jen jednu elipsu.

- Finanční ohodnocení
- Blízkost pracovního místa
- Zaměstnanecké benefity
- Dobrý pracovní kolektiv
- Možnost kariérního postupu, výběr práce která dotyčného baví

8. Které důvody dle Vás tvoří hlavní problém pro nepřijímání absolventů do zaměstnání? *

Označte jen jednu elipsu.

- Nedostatečná praxe a zkušenosti k výkonu dané práce
- Nízká pracovní morálka
- Nereálné představy o prvním pracovním místě - vysoká mzda, benefity atd.
- Náklady a čas vynaložený na zaškolení nové zaměstnance nezkušeného v pracovním prostředí
- Jiné: _____

9. Na kterém z těchto faktorů si myslíte ze, zaměstnavatelům obecně nejvíce záleží?

*

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

Znalost práce na PC

Komunikativnost

Ochota vzdělávat se

Flexibilita

Znalosti v oboru

Jazykové znalosti

Jiné: _____

10. Čím mohou absolventi škol přispět k tomu, aby byli na trhu práce lépe zaměstnatelní?
